

યોતિઃપ્રકાશઃ

સંજ્ઞા પ્રકરણ.

અંક સંગ્રહ.

શૂન્ય એને સંસ્કૃતમાં અમ્ર, અને ખ એમ સંજ્ઞા છે.

એક એને સંસ્કૃતમાં એક, ભૂમિ, ને હંદુ એમ સંજ્ઞા છે.

બે એને સંસ્કૃતમાં દ્વિ, અધિ, પક્ષ, અસિ, દો ને બમ એમ સંજ્ઞા છે.

ત્રણ એને સંસ્કૃતમાં ત્રિ, કમ, ગ્રામ, રામ, પુર, સૈક, શુણ્ય અને અગ્નિ એમ સંજ્ઞા છે.

ચાર એને સંસ્કૃતમાં ચત્વાર, વેદ, અધિ, યુતિ, ધુગ, અને કૃત એમ સંજ્ઞા છે.

પાંચ એને સંસ્કૃતમાં પંચ, ધપુ, વાપુ, ભૂત અને અક્ષ એમ સંજ્જા છે.

છ એને સંસ્કૃતમાં ષટ્, રસ, અંગ, રતુ અને મતંગલ એમ સંજ્ઞા છે.

સાત એને સંસ્કૃતમાં સપ્ત, રિપી, સ્વર, પુરંગ, પર્વત એમ સંજ્ઞા છે.

આઠ એને સંસ્કૃતમાં અષ્ટ, વસુ, સર્પ અને તક્ર એમ સંજ્ઞા છે.

નવ એને સંસ્કૃતમાં નવ, નંદ, ગો, અંક અને નભસ્થર એમ સંજ્ઞા છે.

દશ એને સંસ્કૃતમાં દશ ને આશા એમ સંજ્ઞા છે.

અગિઆર એને સંસ્કૃતમાં એકાદશ, ને મહિષર એમ સંજ્ઞા છે.

બાર એને સંસ્કૃતમાં દ્વાદશ ને અદ્ર એમ સંજ્ઞા છે.

તેર એને સંસ્કૃતમાં ત્રયોદશ ને વિષ એમ સંજ્ઞા છે.

ચૌદ એને સંસ્કૃતમાં ચતુર્દશ, મતુ, ઇંદ્ર અને ભૂવત એમ સંજ્ઞા છે.

પંદર એને સંસ્કૃતમાં પંચદશ ને તિંબી એમ સંજ્ઞા છે.

સોળ એને સંસ્કૃતમાં ષોડશ, કલા, અષ્ટિ, અને રાટ એમ સંજ્ઞા છે.

સત્તર એને સંસ્કૃતમાં સપ્તદશ, અલ્પષ્ટિ અને ધન એમ સંજ્ઞા છે.

અઠાર એને સંસ્કૃતમાં અષ્ટાદશ ને ધૃતિ એમ સંજ્ઞા છે.

ઓગણીસ એને સંસ્કૃતમાં એકોનવિંશતિ ને અતિધૃતિ એમ સંજ્ઞા છે.

વીસ એને સંસ્કૃતમાં વિંશતિ, કૃતિ, તપ ને અંશુલી એમ સંજ્ઞા છે.

એકવીસ એને સંસ્કૃતમાં એકવિંશતિ, પ્રકૃતિ ને સૂર્યના એમ સંજ્ઞા છે.

બાવીસ એને સંસ્કૃતમાં દ્વાવિંશતિ ને રવઃ એમ સંજ્ઞા છે.

ત્રીસ એને સંસ્કૃતમાં ત્રયોવિંશતિ, આકૃતિ, ને વિકૃતિ એમ સંજ્ઞા છે.

ચોવીસ એને સંસ્કૃતમાં ચતુર્વિંશતિ ને જન એમ સંજ્ઞા છે.

પચીસ એને સંસ્કૃતમાં પંચવિંશતિ ને અતિકૃતિ એમ સંજ્ઞા છે.

છવીસ એને સંસ્કૃતમાં ષષ્ટવિંશતિ ને છત્કૃતિ એમ સંજ્ઞા છે.

તેલેવીસ એને સંસ્કૃતમાં સુર એમ સંજ્ઞા છે.

ઓગણપચાસ એને સંસ્કૃતમાં તાન એમ સંજ્ઞા છે.

બાઝીની બધી રકમોને જ્યોતિષમાં સંજ્ઞા નથી.

ઉપર કહેલી રકમો છે તેટલામાટે પર્વાય શબ્દ જોડવા તેટલી સંજ્ઞા સમગ્ર જન્મ ભૂમિ, ધરા, અવ્યક્ત ઇલાદિ; છંદ, ચંદ્ર, શશાંક ઇલાદિ.—

સ્વરશાસ્ત્રોપયુક્ત અંકસંજ્ઞા.

૧, એક એ રકમને ક, ૨, ૫ અને ૫ એમ સંજ્ઞા છે.

૨, બે એ રકમને ખ, ૬, ૧ અને ૨ એમ સંજ્ઞા છે.

૩, ત્રણ એ રકમને ગ, ૭, ૫ અને ૯ એમ સંજ્ઞા છે.

૪, ચાર એ રકમને ઘ, ૮, ૭ અને ૫ એમ સંજ્ઞા છે.

૫, પાંચ એ રકમને ઠ, ૯, ૮ અને ૪ એમ સંજ્ઞા છે.

૬, છ એ રકમને ત્થ, ૧ અને ૫ એમ સંજ્ઞા છે.

૭, સાત એ રકમને છ, ૫ અને ૬ એમ સંજ્ઞા છે.

૮, આઠ એ રકમને જ, ૬ અને ૯ એમ સંજ્ઞા છે.

૯, નવ એ રકમને ઝ અને ૪ એમ સંજ્ઞા છે.

કાલમાનનું કોષ્ટક.

૬૦ પ્રતિવિપલ = ૧ વિપલ.

૬૦ વિપલ = ૧ પલ.

૬૦ પલ = ૧ ધડી.

૭૫ ધડી = ૧ પોહાર.

૮ પોહાર = ૧ દિવસ.

૧૫ દિવસ = ૧ પંખવાડિયો.

૨ પંખવાડિયાં = ૧ માસ.

૨૬ દિવસ } = ૧ ચંદ્રમાસ.

૩૧ ધડી } = ૧ ચંદ્રમાસ.

૫૦ પલ } = ૧ ચંદ્રમાસ.

૩૦ દિવસ } = ૧ સોરમાસ.

૨૬ ધડી } = ૧ સોરમાસ.

૧૭ પલ } = ૧ સોરમાસ.

૩૧ વિપલ } = ૧ સોરમાસ.

૩ જેતુ = ૧ આય

૨ આયન = ૧ વરસ

૩૬૫ દિવસ

૧૫ ધડી

૩૦ પલ

૨૨ વિપલ

૩૦ પ્રતિવિપલ

૩૫૪ દિવસ

૨૨ ધડી

૨૦ વિપલ

૨૦ પલ

૧ ધડી

૨૦ ધડી

૬૦ મિનિટ

= ૧ આય

= ૧ વરસ

= ૧ સોરવરસ.

= ૧ ચંદ્રવરસ.

= ૧ ચંદ્રવરસ.

= ૧ ચંદ્રવરસ.

= ૧ ચંદ્રવરસ.

= ૧ ચંદ્રવરસ.

= ૧ ચંદ્રવરસ.

= ૧ સેકંડ.

= ૧ મિનિટ.

= ૨૪ મિનિટ.

= ૧ કલાક.

= ૧ કલાક.

કાલમાનનું બીજું કોષ્ટક.

૧૫ નિમીષ	=	૧ કાષ્ટ.	૧૦ વર્ષ	=	૧ સંવત્સરચક્ર.
૩૦ કાષ્ટ	=	૧ કલા.	૭૨૦૦૦ સંવત્સરચક્ર	=	૧ કલિયુગ.
૭૦ કલા	=	૧ મુહુર્ત.	૬ થક કર્તી	=	૧ કલિયુગ.
૧ મુહુર્ત	=	૨ ધડી.	૪૩૨૦૦૦ વર્ષ	=	૧ કલિયુગ.
૧૦ ધડી	=	૧ દિવસ.	૮૬૪૦૦૦ વર્ષ	=	૧ દ્વાપારયુગ.
૧૫ દિવસ	=	૧ પખવાડીજી.	૧૨૯૬૦૦૦ વર્ષ	=	૧ ત્રેતાયુગ.
૨ પખવાડીઆં	=	૧ માસ.	૧૭૨૮૦૦૦ વર્ષ	=	૧ કૃતાયુગ.
૨ માસ	=	૧ રત્ન.	૪ યુગ	=	૧ મહાયુગ.
૩ રત્ન	=	૧ આયન.	૧૦ અવતાર	=	૧ મહાયુગ.
૨ આયન	=	૧ વર્ષ.	૩૬૦ વર્ષ	=	૧ દિવ્યયુગ.

૭૨ મહાયુગ	=	૧ મન્વંતર.	૩૬૦૦૦ કલ્પ	=	૧ અસદેવનું આયુષ્ય.
૧૪ કલ્પ	=	૧ મન્વંતર.	૧૦૦૦ અસદેવ	=	૧ વિષ્ણુની એક ધડી.
૧૪ મન્વંતર	=	૧ કલ્પ અથવા ૫૮	૧૦૦૦ વિષ્ણુ	=	૧ શિવ નિમીષ.
૧૦૦૦ મહાયુગ	=	૧ અસદેવનો ૧ દિવસ.	૧૦૦ શિવ	=	૧ મહામાનું નિમીષ.

ત્રીજું કોષ્ટક.

૩૬૦ માનસી વર્ષ	=	૧ દીવ્ય વર્ષ.	૪૮૦૦ દીવ્ય વર્ષ	=	૧ કૃતાયુગ.
૧૨૦૦ દીવ્ય વર્ષ	=	૧ કલિયુગ.	૪ યુગ	=	૧ મહાયુગ.
૨૪૦૦ દીવ્ય વર્ષ	=	૧ દ્વાપારયુગ.	૭૨ મહાયુગ	=	૧ મનુ.
૩૬૦૦ દીવ્ય વર્ષ	=	૧ ત્રેતાયુગ.	૧૪ મનુ	=	૧ કલ્પ.

સંધિ અને સંધ્યાંશ.

પ્રત્યેક યુગમાંના આરંભતાં કેટલાંક વર્ષને સંધિ કહેછે, અને છેલ્લે કેટલાંક વર્ષને સંધ્યાંશ એવું કહેછે.

૦૦ દીવ્ય વર્ષ	=	કલિસંધિ.	૧૦૦૦ દીવ્ય વર્ષ	=	કલિસંધ્યાંશ.
૦૦ દીવ્ય વર્ષ	=	દ્વાપારસંધિ.	૨૦૦૦ દીવ્ય વર્ષ	=	દ્વાપારસંધ્યાંશ.
૦૦ દીવ્ય વર્ષ	=	ત્રેતાસંધિ.	૩૦૦૦ દીવ્ય વર્ષ	=	ત્રેતાસંધ્યાંશ.
૦૦ દીવ્ય વર્ષ	=	કૃતાસંધિ.	૪૦૦૦ દીવ્ય વર્ષ	=	

૧૪ મનુનાં નામ.

૧ સ્વાયંભૂ.	૫ દેવત.	૯ પ્રૌત્ય.	૧૨ શૌકસાવર્ણિ.
૨ સ્વાશ્રમિય.	૬ આશુપ.	૧૦ બ્રહ્મસાવર્ણિ.	૧૩ દક્ષસાવર્ણિ.
૩ ઔતમ.	૭ વૈવસ્વત.	૧૧ ધર્મસાવર્ણિ.	૧૪ ભૌત્ય.
૪ તામસ.	૮ સૂર્યસાવર્ણિ.		

કલ્પનાં નામ.

૧ વામદેવ.	૯ સંધ્ય.	૧૭ સમાંન.	૨૪ સાવિત્રિ.
૨ ચેતવાશહ.	૧૦ ધ્યાન.	૧૮ આગ્નેય.	૨૫ ધાર.
૩ નીલલોહિત.	૧૧ તમ.	૧૯ સોમ.	૨૬ વાશહ.
૪ રથંતર.	૧૨ સારસ્વત.	૨૦ માનવ.	૨૭ વૈરાજ.
૫ શૌરવ.	૧૩ ઉદાન.	૨૧ તપુરૂપ.	૨૮ ગૌત્રી.
૬ દેવકદૃષ.	૧૪ ગાંડી.	૨૨ વૈકુંઠ.	૨૯ મહેશ્વર.
૭ બૃહતકૃષ્ણ.	૧૫ કોર્મ.	૨૩ બદ્ધમી.	૩૦ પિતૃ.
૮ કંઈપી.	૧૬ નારસિંહ.		

ક્ષેત્રવિભાગનું કોષ્ટક.

૬૦ પ્રતિપ્રતિવિકલા =	૧ પ્રતિવિકલ.	૧૦ શેરુર્ષે =	૧ થડ.
૬૦ પ્રતિવિકલ =	૧ વિકલ.	૬૦ થડસ =	૧ સેકંડ.
૬૦ વિકલ =	૧ કલા.	૬૦ સેકંડ =	૧ મિનીટ.
૬૦ કલા =	૧ અંશ.	૬૦ મિનીટ =	૧ અંશ.
૩૦ અંશ =	૧ રાશિ.	૩૦ અંશ =	૧ રાશિ.
૧૨ રાશિ =	૧ રાશિચક્ર.	૧૨ રાશિ =	૧ રાશિચક્ર.

રાશ્યાદિ લક્ષણ.

કોતિશૂન્ય ને ૧૨ ભાગ તેમાંના દરેકને રાશિ કહેછે, તેનાં નામ નેપ, વૃષભ મિથુન, કર્ક, સિંહ, કન્યા, તૂળ, વૃશ્ચિક, ધન, મકર, કુંભ અને મીન એવાં છે.

કલા.

જો એક અંશના ૬૦ ભાગ કરીએતા તે દરેક ભાગને કલા કહેછે, તેથી એક રાશિની ૧૮૦૦ કલા થાયછે.

વિકલા.

જો એક કલાના ૬૦ ભાગ કરીએતા તે દરેક ભાગને વિકલા કહેછે, તેથી એક રાશિની ૧૦૮૦૦૦ વિકલા થાયછે.

પ્રતિવિકલા.

જો એક વિકલાના ૬૦ ભાગ કરીએતા તે દરેક ભાગને પ્રતિવિકલા કહેછે, તેથી એક રાશિની ૬૪૮૦૦૦૦ પ્રતિવિકલા થાયછે.

પ્રતિપ્રતિવિકલા.

જો એક પ્રતિવિકલાના ૬૦ ભાગ કરીએતા તે દરેક ભાગને પ્રતિપ્રતિવિકલા કહેછે, તેથી એક રાશિની ૩૮૮૮૦૦૦૦૦ પ્રતિપ્રતિવિકલા થાયછે, અને બધા વર્તુળના ૪૬૬૫૬૦૦૦૦૦ પ્રતિપ્રતિવિકલા હાયછે.

સાઠ સંવત્સરનાં નામ.

૧ પ્રભવ.	૧૧ મિત્રભાનુ.	૩૧ હેમલખ.	૪૧ પરિધાવી.
૨ વિભવ.	૧૭ સુભાનુ.	૩૨ વિલંખ.	૪૭ પ્રમાદિ.
૩ શુકલ.	૧૮ તારણુ.	૩૩ વિકારી.	૪૮ આનંદ.
૪ પ્રભાદ.	૧૯ પાર્થિવ.	૩૪ શાર્ધરિ.	૪૯ રાક્ષસ.
૫ પ્રભપતિ.	૨૦ અપ.	૩૫ રમવ.	૫૦ નવ.
૬ અગિરા.	૨૧ સર્વજીત.	૩૬ શુભકૃત.	૫૧ પિંગલ.
૭ ત્રીમુખ.	૨૨ સર્વધારી.	૩૭ શોભન.	૫૨ કાલપુકત.
૮ ભાવ.	૨૩ વિરોધી.	૩૮ ક્રોધી.	૫૩ સિદ્ધાર્થી.
૯ મુવ.	૨૪ વિકૃતિ.	૩૯ વિષવસુ.	૫૪ રોદ્ર.
૧૦ ધાતા.	૨૫ અર.	૪૦ પરાભવ.	૫૫ દુર્ભતી.
૧૧ ધૈર્ય.	૨૬ નંદન.	૪૧ પ્લવંગ.	૫૬ દુદ્ધલી.
૧૨ બહુધાન્ય.	૨૭ વિજય.	૪૨ કીલક.	૫૭ રૂપિરોગદાત્રી.
૧૩ પ્રભાધી.	૨૮ નય.	૪૩ સૌમ્ય.	૫૮ રક્તાક્ષી.
૧૪ વિક્રમ.	૨૯ મન્મથ.	૪૪ સાધારણ.	૫૯ ક્રોધન.
૧૫ વૃષા.	૩૦ દુર્મુખ.	૪૫ વિરોધકૃત.	૬૦ કાપ.

અયન.

મકર રાશીને સૂર્ય આવે ત્યારથી તે ૬ મહિનાસુધી ઉત્તરાયન સમજવું, અને
કર્ક રાશીને સૂર્ય આવે ત્યારથી તે ૬ મહિનાસુધી દક્ષિણાયન સમજવું.

રેતુ.

ચૈત્ર અને વૈશાખ એ માસને વસંત રેતુ કહેછે.
જ્યેષ્ઠ અને આશ્વિનને ગ્રીષ્મ રેતુ કહેછે.
શ્રાવણ અને ભાદરવાને વર્ષા રેતુ કહેછે.
આસો અને કારતકને શરદ રેતુ કહેછે.
માગસર અને પોષને હેમંત રેતુ કહેછે.
માહા અને ફાગણને શિશર રેતુ કહેછે.

સંક્રાંતિપરત્વ રેતુ.

મકર અને ફુલ એ રાશિને શિશર રેતુ કહેછે.
મીન અને મેષને વસંત રેતુ કહેછે.
વરુણ અને મિથુનને ગ્રીષ્મ રેતુ કહેછે.
કર્ક અને સિંહને વર્ષા રેતુ કહેછે.
કન્યા અને તુળને શરદ રેતુ કહેછે.
વૃશ્ચિક અને ધનને હેમંત રેતુ કહેછે.

મતાંતર રાશિપરત્વ રેતુ.

મેષ અને વરુણને વસંત રેતુ કહેછે.
મિથુન અને કર્કને ગ્રીષ્મ રેતુ કહેછે.
સિંહ અને કન્યાને વર્ષા રેતુ કહેછે.
તુળ અને વૃશ્ચિકને શરદ રેતુ કહેછે.
ધન અને મકરને હેમંત રેતુ કહેછે.
ફુલ અને મીનને શિશર રેતુ કહેછે.

માસસંશા.

૧. જો મહિનામાં પ્રત્યેક રોજ નક્ષત્ર પાસે ચંદ્ર હોય તો તે મહિનાને ચૈત્ર કહેછે.

૨. જો મહિનામાં પ્રત્યેક રોજ વિશાખા નક્ષત્ર પાસે ચંદ્ર હોય તો તે મહિનાને વૈશાખ કહેછે.

૪. જે મહિનામાં પુનેમને પૂર્વાષાઢા નક્ષત્ર પાસે ચંદ્ર હોય તો તે મહિનાને આખાડ કહેછે.

૫. જે મહિનામાં પુનેમને ત્રયણ નક્ષત્ર પાસે ચંદ્ર હોય તો તે મહિનાને ત્રાયણ કહેછે.

૬. જે મહિનામાં પુનેમને પૂર્વાભાદ્રપદ નક્ષત્ર પાસે ચંદ્ર હોય તો તે મહિનાને ભાદરવો કહેછે.

૭. જે મહિનામાં પુનેમને અશ્વિની નક્ષત્ર પાસે ચંદ્ર હોય તો તે મહિનાને આસો કહેછે.

૮. જે મહિનામાં પુનેમને કૃતિકા નક્ષત્ર પાસે ચંદ્ર હોય તો તે મહિનાને કાર્તિક કહેછે.

૯. જે મહિનામાં પુનેમને મૃગ નક્ષત્ર પાસે ચંદ્ર હોય તો તે મહિનાને માગસર કહેછે.

૧૦. જે મહિનામાં પુનેમને પુષ્ય નક્ષત્ર પાસે ચંદ્ર હોય તો તે મહિનાને પોષ કહેછે.

૧૧. જે મહિનામાં પુનેમને મધા નક્ષત્ર પાસે ચંદ્ર હોય તો તે મહિનાને માદા કહેછે.

૧૨. જે મહિનામાં પુનેમને પૂર્વાશ્વિન નક્ષત્ર પાસે ચંદ્ર હોય તો તે મહિનાને શ્વિન કહેછે.

પક્ષ.

મહિનાના પહેલા પચ્ચાડીઆને શુક્લપક્ષ કહેછે, અને બીજાને કૃષ્ણપક્ષ કહેછે.

તિથી.

રવિ અને ચંદ્ર એ બે મહિ ૧૨ અંશનું અંતર થાય ત્યારે તેને તિથી કહેછે.

તિથીનાં નામ.

૧ પડવો.	૫ પાંચમ.	૯ નવમ.	૧૩ તોરસ.
૨ ખીજ.	૬ છટ.	૧૦ દસમ.	૧૪ ચૌદસ.
૩ વીજ.	૭ સાતમ.	૧૧ અગિઆરસ.	૧૫ પુનેમ.
૪ ચોથ.	૮ આઠમ.	૧૨ બારસ.	૩૦ આખાસ.

વારસંજ્ઞા.

સૂર્યોદયથી તે ખીન્ન સૂર્યોદયમુધી ને વખત તેને વાર કહેછે, 'અથવા' સામ-
લપસ કહેછે. એ વાર જ્ઞાત છે, તેનાં નામ. રવિ, સોમ, મંગળ, બુધ, શુક્ર, શુક્ર
અને શનિ.

સંસ્કૃતમાં એ વારને, રવિવાર, ઇન્દ્રવાર, બોમવાર, સૌમ્યવાર, બૃહસ્પતિવાર, બુ-
ધવાર, અને મંગલવાર કહેછે.

નક્ષત્ર.

જ્ઞાતિદેવતા ૨૭ ભાગ કરીએ તો તે દરેક ભાગને નક્ષત્ર કહેછે, તેથી દરેક
નક્ષત્ર ૧૩ અંશ અને ૨૦ કલાનું હોયછે.

નક્ષત્રનાં નામ.

૧ અશ્વિનિ.	૮ પુષ્ય.	૧૫ સ્વાતી.	૨૨ શ્રવણ.
૨ બરહિણી.	૯ આશ્લેષા.	૧૬ વિશાખા.	૨૩ ધનિષ્ઠા.
૩ કૃત્તિકા.	૧૦ મઘા,	૧૭ અનુરાધા.	૨૪ શતભીષકા,
૪ રોહિણી.	૧૧ પૂર્વા.	૧૮ જ્યેષ્ઠા.	૨૫ પૂર્વાભાદ્રપદા.
૫ મૃગ,	૧૨ ઉત્તરા.	૧૯ મૂળ.	૨૬ ઉત્તરાભાદ્રપદા.
૬ આર્દ્રા.	૧૩ હસ્તા.	૨૦ પૂર્વાષાઢા.	૨૭ રેવતી.
૭ પુનર્વસુ.	૧૪ ચિંત્તા.	૨૧ ઉત્તરાષાઢા.	

ઉત્તરાષાઢાનું ચોથું અક્ષર + શ્રવણ નક્ષત્રનું અંગદશાંસિ (૧૩) = અભિજિત
ધન સમજવું.

દિનનક્ષત્ર.

જે નક્ષત્રને ચંદ્ર હોય તેને દિનનક્ષત્ર અથવા ચંદ્રનક્ષત્ર કહેછે.

મહાનક્ષત્ર.

જે નક્ષત્રને સૂર્ય હોય તેને મહાનક્ષત્ર અથવા સૂર્યનક્ષત્ર કહેછે.

એવમ્પ્રમાણે જ્ઞાત પશુ ચંદ્ર જે નક્ષત્રને હોય તે, તે ચંદ્રનું નક્ષત્ર સમજવું.

ચોમ.

રવિ અને ચંદ્રનો સરવાળો ૮૦૦ કરતા (૧૩ અંશ ૨૦ કલા) વધુ હોય તે
ચોમ કહેછે.

ચોખનાં નામ.

૧ વિંદ્ય.	૮ ધૃતિ.	૧૫ વજ.	૨૨ સાધ્ય.
૨ પ્રીતિ.	૯ શૂન.	૧૬ સિદ્ધિ.	૨૩ શુભ.
૩ આયુષ્યમાન.	૧૦ ગંડ.	૧૭ વ્યતિપાત.	૨૪ શુક્લ.
૪ સૌભાગ્ય.	૧૧ વૃદ્ધિ.	૧૮ પરીયાન.	૨૫ બદ્ધા.
૫ શોભન.	૧૨ ધ્રુવ.	૧૯ પરીધ.	૨૬ એક્ર.
૬ અતિગંડ.	૧૩ વ્યાધાત.	૨૦ શિવ.	૨૭ વૈધૃતિ.
૭ મુકમી.	૧૪ દર્શણ.	૨૧ સિદ્ધ.	

કરણ.

નિધાના અર્ધને કરણ એમ કહેછે.

કરણનાં નામ.

૧ બવ.	૪ તૈનિવ.	૭ ભદ્રા.	૧૦ નાગ.
૨ બાલવ.	૫ ગચ્છ.	૮ શકુનિ.	૧૧ કિસ્તમ.
૩ કોલવ.	૬ પ્રણિત.	૯ અમૃતપાદ.	

અંગ્રેજી મહિના અને તેના દિવસ.

૧ જાનેવારી	=	૩૧ દિવસ.	૮ આગષ્ટ	=	૩૧ દિવસ.
૨ ફેબ્રુવારી*	=	૨૮ દિવસ.	૯ સપ્ટેમ્બર	=	૩૦ દિવસ.
૩ માર્ચ	=	૩૧ દિવસ.	૧૦ ઓક્ટોબર	=	૩૧ દિવસ.
૪ એપ્રિલ	=	૩૦ દિવસ.	૧૧ નવેમ્બર	=	૩૦ દિવસ.
૫ મે.	=	૩૧ દિવસ.	૧૨ ડિસેમ્બર	=	૩૧ દિવસ.
૬ જુન.	=	૩૦ દિવસ.	* દર ચોથે વરસે ફેબ્રુવારીના દિવસ ૨૯ થી.		
૭ જુલાઈ.	=	૩૧ દિવસ.			

ક્ષિતિજ.

આકાશ મેદાનમાં ઉભા રહીને એકતરફ નજાર ફેંકી હોય તો, તે ડેકાણે આકાશ ને પૃથ્વી એ બે મળેલી નોખામાં આપછે, ને ને ડેકાણે પ્રેક્ષીગમ જમીન છે એમ લાગવું નહીં, તે જોની નિચે આકાશ તરીકે, એમ લાગેછે, એવું ને કાળો ધારનું વ નુંજ તેને ક્ષિતિજ એવું કહેછે.

ધ્રુવ.

પૃથ્વીના આસના દક્ષિણેનાર બિંદુને અનુક્રમથી દક્ષિણધ્રુવ ને ઉત્તરધ્રુવ કહેછે.

પૃથ્વીના આંસ.

જે કલ્પિત રૂપાને ચોતરફ પૃથ્વી-ચોતે દૈનંદિનગતિથી પશ્ચિમતરફથી પૂર્વતરફ ફરે છે, તે કલ્પિત રૂપા તેનો આંસ છે.

અસ્વસ્તિક અને અધઃસ્વસ્તિક.

માણસ પૃથ્વીપર ઉભો રહીને તેના માથાપરનો, જે આકાશમિંદુ તેને અસ્વસ્તિક કહે છે, અને પગ નીચેના જે પાતાળમિંદુ તેને અધઃસ્વસ્તિક કહે છે. ક્ષિતિજથી અસ્વસ્તિક સુધી ૯૦ અંશનું અંતર હોય છે.

મહાવૃત્ત.

જે વૃત્ત પૃથ્વીના સરખા બે ભાગ કરે છે, તેને મહાવૃત્ત એવું કહે છે.

અક્ષવૃત્ત.

વિષુવવૃત્તની ઉત્તર અથવા દક્ષિણનું સમાંતર કાઢેલાં જે વૃત્ત તેને અક્ષવૃત્ત અથવા અહોરાત્રવૃત્ત એવું કહે છે.

અયનવૃત્ત.

વિષુવવૃત્તથી ૨૩½ અંશપર ઉત્તરમાં એક અને દક્ષિણમાં એક એવાં જે વૃત્ત કાઢેલાં હોય છે, તેને અયનવૃત્ત કહે છે. ઉત્તરતરફનું કર્કાદિવૃત્ત, અને દક્ષિણતરફનું મકરાદિવૃત્ત એવું પણ કહે છે.

ધ્રુવવૃત્ત.

ધ્રુવથી ૨૩½ અંશપર જે વૃત્ત કાઢેલાં હોય છે, તેને ધ્રુવવૃત્ત કહે છે.

પ્રકાશવૃત્ત.

સૂર્યકિરણ જે ઠેકાણે લંબ પડે છે, તે ઠેકાણેથી ચોતરફ ૯૦ અંશ સુધી પસંચી પ્રકાશનો છેડો આવે છે તેને પ્રકાશવૃત્ત કહે છે.

વિષુવવૃત્ત.

ઉત્તરધ્રુવથી તે દક્ષિણધ્રુવસુધી સરખા અંતરપર કાઢેલા જે પૂર્વ પશ્ચિમ વર્તુળ તેને વિષુવવૃત્ત કહે છે. એ વૃત્તને નાડીમંડળને મધ્યવૃત્ત એવું પણ કહે છે. એ વૃત્તથી ભૂગોળના સરખા બે ભાગ થાય છે,

યામ્યોત્તર મહાવૃત્ત.

બેઉ ધ્રુવમાંથી પાર નહીંને વિષુવવૃત્તને બે ઠેકાણે છેદનારા જે વર્તુળ તેને યામ્યોત્તર મહાવૃત્ત કહે છે.

પહેલું યામ્યોત્તરવૃત્ત.

અહાલિકનો વેદ સેવા માટે નિયમિત સ્થળ નમેછે, તે સ્થળ ને યામ્યોત્તરપર હોય, તે પહેલું યામ્યોત્તર સમજવું. ગ્રિનવિચ, પારિસ, માડરિડ અને કન્યાકુમારી ઇત્યાદિ અતુલમથી અગ્રેજ, ફ્રેન્ચ, રશિઅન અને હિંદુઓ, તે પહેલું યામ્યોત્તર માનેછે.

તે સ્થળમાંથી તે યામ્યોત્તર જાયછે, તે તે સ્થળનું યામ્યોત્તર હોયછે. એટલે આપણા અસ્વસ્તિક તથા અધઃસ્વસ્તિક, ઉપર અને દક્ષિણ ધ્રુવમાંથી જણાઈ ને વૃત્ત તે તે સ્થળનું યામ્યોત્તર હોયછે.

ક્રાંતિવૃત્ત.

સૂર્યનો ગમનમાર્ગ ને વર્તુળના ગોળાપર દેખાડેલા હોયછે, તેને વર્તુળ ક્રાંતિવૃત્ત કહેછે. પ્રાયઃ તે વૃત્ત પૃથ્વીના ગમનમાર્ગ છે.

વિશેષવૃત્ત.

ચંદ્રાદિ અહ ને વર્તુળમાંથી ફરેછે, તેને વિશેષવૃત્ત કહેછે. ક્રાંતિવૃત્ત ને વિશેષવૃત્તને છેદનાર ને બિંદુ તેને સેપખાત કહેછે.

પૂર્વાધરવૃત્ત.

અસ્વસ્તિક, અધઃસ્વસ્તિક, અને પૂર્વક્ષિતિજ બિંદુમાંથી જણાઈ ને વૃત્ત તેને પૂર્વાધરવૃત્ત કહેછે.

દડમંડલ. (ટ્રીકમંડલ).

અસ્વસ્તિક અને કોઈ પણ અહ કે તારાઓ, અને અધઃસ્વસ્તિક, એ ત્રણ બિંદુમાંથી જણાઈ ને વૃત્ત તેને દડમંડલ કહેછે.

ઉન્નતાંશ.

દડમંડલ ક્ષિતિજને ને ઠીકણે સ્પર્શ કરેછે, તે બિંદુથી અહ કે તારા સુધી ને દડમંડલપરનું અંશાત્મક અંતર તેને ઉન્નતાંશ કહેછે.

જતાંશ.

અસ્વસ્તિકથી અહ કે તારાસુધી દડમંડલપરનું ને અંશાત્મક અંતર તેને જતાંશ કહેછે.

લગ્ન.

કોઈપણ પ્રગ્નકાળમાં કે જન્મકાળમાં ક્રાંતિપરના રાશિના જે ભાગ ક્ષિતિજને લાગેલા હોયછે, તેને લગ્ન કહેછે.

સંપાત.

વિષુવદ્વત્તને જે ડેકાણે ક્રાંતિવૃત્ત છેદેછે, તે ડેકાણાને સંપાત કે. ક્રાંતિપાત કહેછે, એ સંપાત એ છે. એક એવસંપાત ને બીજો તૂલસંપાત એવું કહેછે.

અયનાંશ.

સંપાતગતીને અયનાંશ કહેછે.

ભાગ.

કોઈપણ ગ્રહ કે તારાથી ક્રાંતિવૃત્તપર લંબ મુકેલા હોય. તો તે લંબ ક્રાંતિવૃત્ત ને ડેકાણે પડ્યું હોય, ત્યાંથી સંપાતમુખી ને અંશાત્મક અંતર હોય તેને ભાગ કહેછે.

વિષુવાંશ.

કોઈપણ ગ્રહ કે તારા આક્રમ્યમાં જે ડેકાણે હોય, તેથી વિષુવદ્વત્તપર લંબ કાઢેલા હોય તો, તે લંબ, વિષુવદ્વત્તને જે ડેકાણે પડ્યો તે સ્થાનમુખી સંપાતથી ને અંશાત્મક અંતર તેને વિષુવાંશ કહેછે.

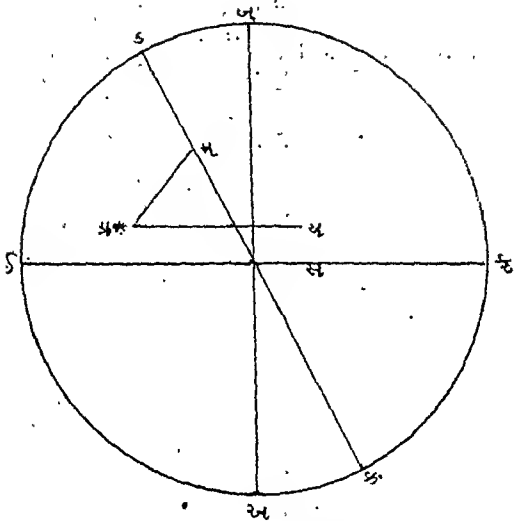
શર.

ગ્રહ કે તારાથી ક્રાંતિપર લંબ પાડેલો હોય તો તે લંબના નેટલા અંશ થશે તેને શર કહેછે. એ શર ક્રાંતિવૃત્તની ઉત્તરતરફ હોય તો તેને ઉત્તરશર અને દક્ષિણતરફ હોય તો તેને દક્ષિણશર એવું કહેછે.

ક્રાંતિ.

ગ્રહ કે તારાથી વિષુવદ્વત્તપર લંબ પાડેલા હોય તો, તે લંબના નેટલા અંશ થશે, તેને ક્રાંતિ કહેછે. અને તે ક્રાંતિ વિષુવદ્વત્તની ઉત્તરતરફ હોય તો, તેને ઉત્તરક્રાંતિ અને દક્ષિણતરફ હોય તો તેને દક્ષિણક્રાંતિ કહેછે.

આગળ કહેલી દરેક વ્યાખ્યાનું સંપત્તીકરણ થવા માટે આ નીચેની આકૃતિથી દેખાડીએછીએ.

ક, અ,	=	અદ.
ક, ડ,	=	વિધુવૃત્ત.
ક, ડ,	=	ક્રાંતિવૃત્ત.
ક, ડ,	=	ચામ્પોતરવૃત્ત
અ, મ,	=	ચર.
અ, ય,	=	ક્રાંતિ.
સ,	=	સંપાત.
સ, ય,	=	વિધુવાંચ.
સ, મ,	=	બાગ.

રાશિના સ્વામી ને તેનાં તત્વ.

રાશિ.	ઋષ.	વરખ.	મિથુન.	કર્ક.	સિંહ.	કન્યા.	તૂળ.	વૃશ્ચિક.	ધન.	મકર.	કુંભ.	મીન.
સ્વામી.	મંગળ.	શુક્ર.	બુધ.	ચંદ્ર.	રવિ.	બુધ.	શુક્ર.	મંગળ.	ગુરુ.	શનિ.	શનિ.	ગુરુ.
તત્વ.	અગ્નિ.	પૃથ્વી.	વાયુ.	જલ.	અગ્નિ.	પૃથ્વી.	વાયુ.	જલ.	અગ્નિ.	પૃથ્વી.	વાયુ.	જલ.

(૨૬)

મંગળ, ઋષ ને વૃશ્ચિક રાશિને હોયતા તે સ્વગૃહીતા (પોતાના ધરનો) સમજવો. શુક્ર, વરખ અને તૂળ રાશિને હોય તો તે સ્વગૃહીતા સમજવો. બુધ, મિથુન અને કન્યા રાશિને હોય તો તે સ્વગૃહીતા સમજવો. ચંદ્ર, કર્ક રાશિને હોય તો તે સ્વગૃહીતા સમજવો. રવિ, સિંહ રાશિને હોય તો તે સ્વગૃહીતા સમજવો. ગુરુ, ધન ને મીન રાશિને હોય તો તે સ્વગૃહીતા સમજવો. શનિ, મકર ને કુંભ રાશિને હોય તો તે સ્વગૃહીતા સમજવો.

રાશિના વર્ણ.

રાશિ.	ઋષ.	વરખ.	મિથુન.	કર્ક.	સિંહ.	કન્યા.	તૂળ.	વૃશ્ચિક.	ધન.	મકર.	કુંભ.	મીન.
વર્ણ.	લાલ.	સફેદ.	ચોપડિઆ.	કાંરમજી.	બદામી.	ચિત્રિત.	કાળો.	સોનેરી.	પાળખેલો.	કાળર-ચિત્રો.	નોળિઆ વર્ણનો.	માછલીના વર્ણ જેવા.

રાશિના સ્વભાવ, દિશા ઇત્યાદિનું

કોષ્ટકું

સૂર્ય.	ચંદ્ર.	મિથુન.	કર્ક.	સિંહ.	કન્યા.	તુલ.	વૃશ્ચિક.	ધન.	મકર.	કુંભ.	મીન.
નર.	રિયર.	દ્વિસ્વભાવ.	નર.	રિયર.	દ્વિસ્વભાવ.	નર.	રિયર.	દ્વિસ્વભાવ.	નર.	રિયર.	દ્વિસ્વભાવ.
કુર.	સૌમ્ય.	કુર.	સૌમ્ય.	કુર.	સૌમ્ય.	કુર.	સૌમ્ય.	કુર.	સૌમ્ય.	કુર.	સૌમ્ય.
નર.	સ્ત્રી.	નર.	સ્ત્રી.	નર.	સ્ત્રી.	નર.	સ્ત્રી.	નર.	સ્ત્રી.	નર.	સ્ત્રી.
વિપમ.	સમ.	વિપમ.	સમ.	વિપમ.	સમ.	વિપમ.	સમ.	વિપમ.	સમ.	વિપમ.	સમ.
પૂર્વ.	દક્ષિણ.	પશ્ચિમ.	ઉત્તર.	પૂર્વ.	દક્ષિણ.	પશ્ચિમ.	ઉત્તર.	પૂર્વ.	દક્ષિણ.	પશ્ચિમ.	ઉત્તર.

હવે હાદશ વર્ગ કહું છું.

અહીં હોરા, ત્રિતય, ચતુર્લય, પંચલય, ષડ્લય, સપ્તલય, અષ્ટલય, નવલય, દશલય, એકાદશલય, હાદશલય.

એજ પ્રમાણે હાદશ વર્ગ ચક્રમાં બાર બોગ હોય છે. શુભઅહ શુભઅહના વર્ગમાં હોય તો, તે શુભ ફળ આપે છે, અને પાપઅહના વર્ગમાં હોય તો તે અનિષ્ટ ફળ આપે છે. શુભ પાપના વર્ગમાં હોય તો તે મિશ્ર ફળ આપે છે.

હવે હોરાધિપતિ કહું છું.

લગ્નની વિષમ રાશિ હોય, ને તે લગ્ન ૧૫ અંશના અંતરમાં હોય તો, તે હોરાધિપતિ રવિ સમજવો, ને લગ્ન સમ હશે, અને ૧૫ અંશનું અંતર હોય તો હોરાધિપતિ અંદ્ર સમજવો. જો લગ્ન વિષમ હોય, ને ૧૫ અંશના આગળ હશે તો હોરાધિપતિ અંદ્ર સમજવો, અને લગ્ન સમ હોય, ને તે ૧૫ અંશના આગળ હશે તો હોરાધિપતિ રવિ સમજવો.

હોરાચક્ર.

લગ્ન.	ગ્રેહ.	વરુણ	મિથુને	કર્ક	સિંહ	કન્યા	તુળ	વૃશ્ચિક	ધન	મકર	કુંભ	મીન.
૧૫ અંશ સુધી...	સૂર્ય.	અંદ્ર.	સૂર્ય.	અંદ્ર.	સૂર્ય.	અંદ્ર.	સૂર્ય.	અંદ્ર.	સૂર્ય.	અંદ્ર.	સૂર્ય.	અંદ્ર.
૧૫ અંશ થી તે ૩૦ અંશ સુધી.....	અંદ્ર.	સૂર્ય.	અંદ્ર.	સૂર્ય.	અંદ્ર.	સૂર્ય.	અંદ્ર.	સૂર્ય.	અંદ્ર.	સૂર્ય.	અંદ્ર.	સૂર્ય.

હવે દ્રેષકાણુ અટલે શું તે કહું છું.

રાશિમાં ૩ દ્રેષકાણુ હોય છે. તે એવા કે ૧૦ અંશસુધી પ્રથમ દ્રેષકાણુ, ૨૦ થી ૨૦ અંશસુધી દ્વિતીય દ્રેષકાણુ, અને ૨૦ થી ૩૦ અંશસુધી તૃતીય દ્રેષકાણુ. જે રાશિનો, દ્રેષકાણુધિપતિનો વિચાર કરવાનો હોય તો, તે રાશિ પ્રથમ દ્રેષકાણુમાં હોય તો, તે રાશિનો અધિપતિ દ્રેષકાણુધિપતિ સમજવો. અને જે રાશિનો દ્રેષકાણુધિપતિનો વિચાર કરવો હોય તો, તે રાશિ દ્વિતીય દ્રેષકાણુમાં હોય તો સ્વરાશિથી

પાંચમી રાશિના ને અધિપતિ તે દ્રેઢકાણાધિપતિ સમજવો. અને ને રાશિના દ્રેઢકાણાધિપતિના વિચાર કરવાનો, તે રાશિ તૃતીય દ્રેઢકાણામાં હોય તો, સ્વરાશિથી ૯ મી ને રાશિ તે રાશિના ને અધિપતિ તે દ્રેઢકાણાધિપતિ સમજવો.

દ્રેઢકાણાચક્ર

લગ્ન.	મેષ.	વૃષ્.	મિથુન	કર્ક.	સિંહ.	કન્વા	તૂળ.	વૃશ્ચિક.	ધન.	મકર.	કુમ્ભ.	મીન.
૧ અંશથી ૧૦ અંશ સુધી....	મંગળ.	શુક.	બુધ.	મંદ્ર.	સૂર્ય.	બુધ.	શુક.	મંગળ.	ગુરુ.	શનિ.	શનિ.	ગુરુ.
૧૦ અંશ ની આગળ તે ૨૦ અંશ સુધી....	સૂર્ય.	બુધ.	શુક.	મંગળ.	ગુરુ.	શનિ.	શનિ.	ગુરુ.	મંગળ.	શુક.	બુધ.	મંદ્ર.
૨૦ અંશ આગળ તે ૩૦ અંશ સુધી....	ગુરુ.	શનિ.	શનિ.	ગુરુ.	મંગળ.	શુક.	બુધ.	મંદ્ર.	રવિ.	બુધ.	શુક.	મંગળ.

હવે પુર્વાંશાધિપતિ કહું છું.

રાશિના ચાર ભાગ કરીએ તો તે દરેક ભાગ ૭ અંશ અને ૩૦ કલાનો હોય છે. એ દરેક ભાગના અધિપતિને પુર્વાંશાધિપતિ કહેછે.

ને રાશિના પુર્વાંશાધિપતિના વિચાર કરવો હોય તો, તે રાશિ ૭ અંશ અને ૩૦ કલાસુધી હોય, તો સ્વરાશિના ને અધિપતિ તેને પુર્વાંશાધિપતિ સમજવો. ને રાશિના પુર્વાંશાધિપતિ નેવાનો હોય તો, તે રાશિ ૭ અંશ અને ૩૦ કલા આગળ ને ૧૫ અંશસુધી હોય, તો સ્વરાશિથી અગ્રથ રાશિના ને અધિપતિ તે પુર્વાંશાધિપતિ સમજવો. ને રાશિના પુર્વાંશાધિપતિના વિચાર કરવો હોય તો, તે રાશિ ૧૫ અંશ આગળ ને ૨૨ અંશ અને ૩૦ કલાસુધી હોય, તો સ્વરાશિથી સાતમી ને રાશિ તે રાશિના ને અધિપતિ તે પુર્વાંશાધિપતિ સમજવો. અને ને રાશિના પુર્વાંશાધિપતિના વિચાર કરવો હોય તો, તે રાશિ ૨૨ અંશ અને ૩૦ કલા આગળ, ને ૩૦ અંશસુધી હોય તો સ્વરાશિથી દસમી ને રાશિ તે રાશિના ને અધિપતિ તે પુર્વાંશાધિપતિ સમજવો.

તુર્યાંશચક્ર.

લગ્ન.	અય.	વરપ.	મિથુન	કર્ક.	સિંહ.	કન્યા.	તૂળ.	શ્રવિષ્ઠ.	ધન.	મકર.	કુમ્ભ.	મીન.
૬મ્ અંશ ને ૩૦ કલા- સુધી...	મંગળ.	શુક્ર.	બુધ.	ચંદ્ર.	રવિ.	બુધ.	શુક્ર.	મંગળ.	ગુરુ.	શનિ.	શનિ.	ગુરુ.
૬મ્ અંશ ને ૩૦ કલા- થી ૧૫ અંશ સુ- ધી.....	ચંદ્ર.	રવિ.	બુધ.	શુક્ર.	મંગળ.	ગુરુ.	શનિ.	શનિ.	ગુરુ.	મંગળ.	શુક્ર.	બુધ.
૧૫ અંશ- થી ૨૨ અંશ અને ૩૦ કલાસુધી	શુક્ર.	મંગળ.	ગુરુ.	શનિ.	શનિ.	ગુરુ.	મંગળ.	શુક્ર.	બુધ.	ચંદ્ર.	રવિ.	બુધ.
૨૨ અંશ ને ૩૦ કલાથી ૩૦ અં- શસુધી..	શનિ.	શનિ.	ગુરુ.	મંગળ.	શુક્ર.	બુધ.	ચંદ્ર.	રવિ.	બુધ.	શુક્ર.	મંગળ.	ગુરુ.

હવે પંચમાંશાધિપતિ કહું છું.

જો રાશિનો પંચમાંશાધિપતિ જોવાનો હોય તો, તે રાશિ ૬ અંશસુધી વિષમ હોય, તો પંચમાંશાધિપતિ મંગળ સમજવો અને તે વિષમ રાશિ ૬ અંશ આગળ ને બાર અંશસુધી હોય, તો પંચમાંશાધિપતિ શનિ સમજવો. ૧૨ અંશ આગળ અને ૧૮ અંશસુધી વિષમ રાશિ હોય તો, તેનો પંચમાંશાધિપતિ ગુરુ સમજવો. ૧૮ અંશ આગળ ને ૨૪ અંશસુધી તે રાશિ વિષમ હોય તો, પંચમાંશાધિપતિ બુધ સમજવો. ૨૪ અંશ આગળ ને ૩૦ અંશસુધી તે રાશિ વિષમ હોય, તો પંચમાંશાધિપતિ શુક્ર સમજવો. સમ રાશિ છતાં ૬ અંશસુધી હોય તો, પંચમાંશાધિપતિ શુક્ર સમજવો. અને સમ રાશિ છતાં ૧૨ અંશ આગળ ને ૧૨ અંશસુધી હોય તો પંચમાંશાધિપતિ બુધ સમજવો. સમ રાશિ છતાં ૧૨ અંશ આગળ ને ૧૮ અંશસુધી હોય, તો પંચમાંશાધિપતિ ગુરુ સમજવો. સમ રાશિ છતાં ૧૮ અંશ આગળ ને ૨૪ અંશસુધી હોય તો પંચમાંશાધિપતિ શનિ સમજવો. સમ રાશિ છતાં ૨૪ અંશ આગળ ને ૩૦ અંશસુધી હોય તો પંચમાંશાધિપતિ મંગળ સમજવો.

દેવે પડંશાધિપતિ, સપ્તમાંશાધિપતિ, અષ્ટમાંશાધિપતિ, નવમાંશાધિપતિ, દશમાંશાધિપતિ, એકાદશમાંશાધિપતિ કહ્યું છે.

જે આગળ કહેલા સહના અંશાધિપતિ કાઢવાનો હોય તો, તે અહરાશિને ૩૦ તીસે ગુણીને નિચેના અંશ ઉમેરીને અંશાત્મક ગ્રહ કરવો. અને તે ૬ (છ) ડેકાણે માંડવો, અને તે છ ડેકાણાના ગ્રહને ક્રમથી પહેલાને છ થી, બીજાને ૭ થી, ત્રીજાને ૮ આઠથી, ચોથાને ૯ નવથી, પાંચમાને ૧૦ દસથી અને છઠ્ઠા ડેકાણાને ૧૧ થી ગુણવું; અને દરેક ડેકાણાને ૩૦ તીસે ભાગીને, જે જે ભાગ આવે તે તે છટ્ટો, સાતમો, આઠમો, નવમો, દસમો, અગિઆરમો, ગતભાગ સમજવો. અને જે ભાગમાં આવે, તે દરેકમાં એકેક ઉમેરો, પછી મેષથી ગણીને જે ડેકાણે છેડો આવે તે, તે રાશિનાં સ્વામીનો વર્ગ સમજવો. એક ઉમેરીને થએલા ભાગ નો ખાર કરતાં વધારે હોય તો તેને ખારે ભાગીને બાકી કાઢવી. દાખલા, સૂર્ય ૯-૭-૩૦-૬ એ મકર રાશિનો છે કરીને ગ્રહાધિપતિ શનિ થયો.

દેવે હોરાધિપતિ કહ્યું છે. સૂર્ય એ સમ રાશિને એટલે મકર રાશિનો છે, ને તે પાંચ અંશના અંદર છે. માટે હોરાધિપતિ ચંદ્ર આવ્યો.

દેવે દ્રેષકાણાધિપતિનો વિચાર. સૂર્ય પ્રથમ દ્રેષકાણમાં છે. માટે આગળ કહ્યા પ્રમાણે દ્રેષકાણાધિપતિ શનિ આવ્યો.

દેવે ત્રયીંશાધિપતિનો વિચાર. સૂર્ય દ્વિતીય ચતુર્થાંશમાં છે, કરીને મકરરાશિથી ચોથી જે મેષ રાશિ તેનો અધિપતિ મંગળ, કરીને ચતુર્થાંશાધિપતિ મંગળ થયો.

દેવે પંચમાંશાધિપતિનો વિચાર. સૂર્ય સમ રાશિનો છે ને તે પંચમાંશના બીજા ભાગમાં છે, કરીને પંચમાંશાધિપતિ જુધ થયો.

દેવે પડંશાધિપતિનો વિચાર. સૂર્ય ૯-૭-૩૦-૬ એને અંશ ૩૦ તીસે ગુણીને ગુણાકાર ૨૭૭-૩૦-૬ આવ્યો તેને ૬ એ ગુણી ગુણાકાર ૧૬૬૫-૦-૩૬ તેને ૩૦ સે ભાગીને ભાગમાં ૫૫ પંચાવન આવ્યા તેમાં એક ઉમેરો એટલે ૫૬ થયા. એ ખાર કરતાં વધારે છે, કરીને ૧૨ ખારે ભાગીને બાકી ૮ આઠ રહ્યા, ત્યારે મેષથી ૮ મો રાશિ વૃશ્ચિક આવી, એ વૃશ્ચિક રાશિનો અધિપતિ મંગળ છે માટે પડંશાધિપતિ મંગળ થયો.

દેવે સપ્તમાંશાધિપતિનો વિચાર. સૂર્યના અંશ ૨૭૭-૩૦-૬ એને ૭ ગુણી ગુણાકાર ૧૯૪૨-૩૦-૪૨ એને ૩૦ સે ભાગીને ભાગમાં ૬૪ આવ્યા, તેમાં એક ઉમેરો એટલે ૬૫ થયા એને ખારે ૧૨ ભાગીને બાકી ૫ પાંચ રહ્યા, ત્યારે મેષથી પાંચમી રાશિ સિંહ આવી ત્યારે તે રાશિનો સ્વામી સૂર્ય, કરીને સપ્તમાંશાધિપતિ સૂર્ય થયો.

દેવે અષ્ટમાંશાધિપતિનો વિચાર. સૂર્યના અંશ ૨૭૭-૩૦-૬ અને ૮ આઠ ગુણીને ગુણાકાર ૨૨૨૦-૦-૪૮ આવ્યો એને ૩૦ તીસે ભાગીને ભાગાકાર ૭૪ તેર આવ્યો તેમાં એક ઉમેરીને ૭૫ થયા, એ ખાર કરતાં વધારે છે કરી ૧૨ ખારે ભાગી બાકી ૪ રહ્યા, ત્યારે મેષથી ૭ છ રાશિ મિથુન, તેનો સ્વામી જુધ માટે અષ્ટમાંશાધિપતિ જુધ થયો.

નમ.	મેય.	વરુપ.	મિયુન	કર્ક	સિંહ.	કન્યા.	તૂળ.	શ્રુતિક.	ધન.	મકર.	કુંભ.	મીન
૪—૧૦૩	મંગળ ૧	મંગળ ૮	બુધ. ૩	શનિ ૧૦	રવિ. ૫	ગુર. ૧૨	શુક. ૭	શુક. ૨	ગુર. ૯	મંદ્ર. ૪	શનિ. ૧૧	બુધ. ૬
૮—૩૪૩	શુક ૨	ગુર ૬	મંદ્ર. ૪	શનિ ૧૧	બુધ. ૧	મંગળ ૧	મંગળ ૮	બુધ. ૩	શનિ. ૧૦	રવિ. ૫	ગુર. ૧૨	શુક. ૭
૧૨—૫૧૩	બુધ ૩	શનિ ૧૦	રવિ. ૫	ગુર. ૧૨	શુક. ૭	શુક. ૨	ગુર. ૯	મંદ્ર. ૪	શનિ. ૧૧	બુધ. ૬	મંગળ ૧	મંગળ ૮
૧૬—૮૩	મંદ્ર ૪	શનિ. ૧૧	બુધ. ૧	મંગળ. ૧	મંગળ ૮	બુધ ૩	શનિ. ૧૦	રવિ. ૫	ગુર. ૧૨	શુક. ૭	શુક. ૨	ગુર. ૬
૨૦—૧૦૩	રવિ. ૫	ગુર. ૧૨	શુક. ૭	શુક. ૨	ગુર. ૯	મંદ્ર. ૪	શનિ. ૧૧	બુધ. ૬	મંગળ. ૧	મંગળ. ૮	બુધ. ૩	શનિ. ૧૦
૨૪—૧૨૩	બુધ ૬	મંગળ ૧	મંગળ. ૮	બુધ. ૩	શનિ ૧૦	રવિ. ૫	ગુર. ૧૨	શુક. ૭	શુક. ૨	ગુર. ૯	મંદ્ર. ૪	શનિ. ૧૧
૨૮—	શુક. ૭	શુક. ૨	ગુર. ૬	મંદ્ર. ૪	શનિ ૧૧	બુધ. ૧	મંગળ. ૧	મંગળ ૮	બુધ. ૩	શનિ. ૧૦	રવિ. ૫	ગુર. ૧૨

આ ચક્રમાં જે ચંદ્ર આવેલાં છે, તે ગણીતાં ચંદ્ર સમજવા. અને જે ગ્રહ આવેલા છે તે, તે ગણીતા સ્વામી સમજવા. દાખલા. મંગળ, મેય અને શ્રુતિક એ ગણીત સ્વામી છે. તેથી મંગળને નીચે એકનો અથવા આઠનો ચંદ્ર લખેલા છે. એજ પ્રમાણે આગળનાં કોષ્ટકમાં પણ એ પ્રમાણે લખાવું. ચંદ્રને બદલે પ્રત્યક્ષ ગણીતાં નામ દીધાં હોય તો પણ માનશે. નવમાંશ કોષ્ટક જુઓ.

અંક.	મો.	વરખ.	મિથુન.	કર્ક.	સિંહ.	કન્યા.	તુળ.	વૃષિક.	ધન.	મકર.	કુંભ.	મીન.
અં. ક. ૩—૪૫	મંગળ. ૧	શુક. ૬	રવિ. ૫	મંગળ. ૧	શુક. ૬	રવિ. ૫	મંગળ. ૧	શુક. ૬	રવિ. ૫	મંગળ. ૧	શુક. ૬	રવિ. ૫
૭—૩૦	શુક. ૨	શનિ. ૧૦	બુધ. ૬	શુક. ૨	શનિ. ૧૦	બુધ. ૬	શુક. ૨	શનિ. ૧૦	બુધ. ૬	શુક. ૨	શનિ. ૧૦	બુધ. ૬
૧૧—૧૫	બુધ. ૩	શનિ. ૧૧	શુક. ૭	બુધ. ૩	શનિ. ૧૧	શુક. ૭	બુધ. ૩	શનિ. ૧૧	શુક. ૭	બુધ. ૩	શનિ. ૧૧	શુક. ૭
૧૫—૦	મંદ્ર. ૪	શુક. ૧૨	મંગળ. ૮	મંદ્ર. ૪	શુક. ૧૨	મંગળ. ૮	મંદ્ર. ૪	શુક. ૧૨	મંગળ. ૮	મંદ્ર. ૪	શુક. ૧૨	મંગળ. ૮
૨૬—૪૫	રવિ. ૫	મંગળ. ૧	શુક. ૬	રવિ. ૫	મંગળ. ૧	શુક. ૬	રવિ. ૫	મંગળ. ૧	શુક. ૬	રવિ. ૫	મંગળ. ૧	શુક. ૬
૨૨—૩૦	બુધ. ૬	શુક. ૨	શનિ. ૧૦	બુધ. ૬	શુક. ૨	શનિ. ૧૦	બુધ. ૬	શુક. ૨	શનિ. ૧૦	બુધ. ૬	શુક. ૨	શનિ. ૧૦
૨૬—૧૫	શુક. ૭	બુધ. ૩	શનિ. ૧૧	શુક. ૭	બુધ. ૩	શનિ. ૧૧	શુક. ૭	બુધ. ૩	શનિ. ૧૧	શુક. ૭	બુધ. ૩	શનિ. ૧૧
૩૦—૦	મંગળ. ૮	મંદ્ર. ૪	શુક. ૧૨	મંગળ. ૮	મંદ્ર. ૪	શુક. ૧૨	મંગળ. ૮	મંદ્ર. ૪	શુક. ૧૨	મંગળ. ૮	મંદ્ર. ૪	શુક. ૧૨

નવમાંશયક.

અંક.	ચેપ.	પરખ.	મિથુન.	કર્ક.	સિંહ.	કન્યા.	તુળ.	વૃશ્ચિક.	ધન.	મકર.	કુંભ.		મીન.
											તુળ.	કુંભ.	
અં. ૩-૨૦	ચેપ. મંગળ શુક.	અનિ	તુળ શુક.	કર્ક. ચંદ્ર.	ચેપ. મંગળ મકર.	અનિ	તુળ શુક.	કર્ક. ચંદ્ર.	ચેપ. મંગળ મકર.	અનિ	તુળ શુક.	કર્ક. ચંદ્ર.	અંક.
૬-૪૦	વૃષભ શુક.	કુંભ.	વૃશ્ચિક મંગળ	સિંહ રવિ	વૃષભ શુક	અનિ. વૃશ્ચિક મંગળ	તુળ શુક.	રવિ	વૃષભ શુક	કુંભ.	વૃશ્ચિક મંગળ	સિંહ.	રવિ.
૧૦-૦૦	મિથુન બુધ.	મીન ગુર.	ધન. ગુર.	બુધ	મિથુન બુધ	મીન ગુર	ધન ગુર	બુધ	મિથુન બુધ.	મીન ગુર.	ધન. ગુર.	કન્યા.	બુધ.
૧૩-૨૦	કર્ક. ચંદ્ર.	ચેપ. મંગળ મકર.	અનિ	તુળ. શુક.	કર્ક. ચંદ્ર.	ચેપ. મંગળ મકર.	અનિ	તુળ શુક.	કર્ક. ચંદ્ર.	ચેપ. મંગળ મકર.	અનિ.	તુળ. શુક.	મીન ગુર.
૧૬-૪૦	સિંહ. રવિ.	વૃષભ શુક.	અનિ	વૃશ્ચિક મંગળ	સિંહ રવિ.	વૃષભ શુક	અનિ. વૃશ્ચિક મંગળ	સિંહ	રવિ વૃષભ.	શુક. કુંભ.	અનિ.	વૃશ્ચિક મંગળ	મીન ગુર.
૨૦-૦૦	કન્યા. બુધ	મિથુન બુધ.	મીન ગુર.	ધન. ગુર.	બુધ	મિથુન બુધ.	મીન ગુર	ધન ગુર	કન્યા. બુધ	મિથુન બુધ	મીન ગુર.	કન્યા.	બુધ.
૨૩-૨૦	તુળ. શુક.	કર્ક. ચંદ્ર.	ચેપ. મંગળ મકર.	અનિ.	તુળ. શુક.	કર્ક. ચંદ્ર.	ચેપ. મંગળ મકર.	અનિ.	તુળ. શુક	કર્ક. ચંદ્ર.	ચેપ. મંગળ મકર.	અનિ.	મીન ગુર.
૨૬-૪૦	વૃશ્ચિક મંગળ	સિંહ. રવિ.	વૃષભ શુક.	કુંભ.	અનિ	વૃશ્ચિક મંગળ	સિંહ રવિ.	વૃષભ શુક.	કુંભ.	અનિ.	વૃષભ શુક.	કુંભ.	અનિ
૩૦-૦૦	ધન. ગુર.	કન્યા. બુધ.	મિથુન બુધ	મીન ગુર.	ધન. ગુર.	કન્યા. બુધ	મિથુન બુધ	મીન ગુર.	ધન. ગુર.	કન્યા. બુધ	મિથુન બુધ	મીન ગુર.	અનિ

અંશ.	ગ્રહ.	વરુણ.	શુક્ર.	સિંહ.	કન્યા.	તુલા.	ધૃતિક.	ધન.	મકર.	કુંભ.	મીન.
અં. ક. ૩-૪૫	મંગળ. ૨	ગુરુ. ૬	રવિ. ૫	ગુરુ ૬	રવિ. ૫	મંગળ. ૧	ગુરુ. ૬	રવિ. ૫	મંગળ. ૧	ગુરુ. ૬	રવિ. ૫
૭-૩૦	શુક્ર. ૨	શનિ. ૧૦	બુધ. ૬	શનિ. ૧૦	બુધ. ૬	શુક્ર. ૨	શનિ. ૧૦	બુધ. ૬	શુક્ર. ૨	શનિ. ૧૦	બુધ. ૬
૧૧-૧૫	બુધ. ૩	શનિ. ૧૧	શુક્ર. ૭	શનિ. ૧૧	શુક્ર. ૭	બુધ. ૩	શનિ. ૧૧	શુક્ર. ૭	બુધ. ૩	શનિ. ૧૧	શુક્ર. ૭
૧૫-૦	અંદ્ર. ૪	ગુરુ. ૧૨	મંગળ. ૮	ગુરુ. ૧૨	મંગળ. ૮	અંદ્ર. ૪	ગુરુ. ૧૨	મંગળ. ૮	અંદ્ર. ૪	ગુરુ. ૧૨	મંગળ. ૮
૧૮-૪૫	રવિ. ૫	મંગળ. ૧	શનિ. ૫	મંગળ. ૧	ગુરુ. ૬	રવિ. ૫	મંગળ. ૧	ગુરુ. ૬	રવિ. ૫	મંગળ. ૧	ગુરુ. ૬
૨૨-૩૦	બુધ. ૬	શુક્ર. ૨	શનિ. ૧૦	શુક્ર. ૨	શનિ. ૧૦	બુધ. ૬	શુક્ર. ૨	શનિ. ૧૦	બુધ. ૬	શુક્ર. ૨	શનિ. ૧૦
૨૬-૧૫	શુક્ર. ૭	બુધ. ૩	શનિ. ૧૧	બુધ. ૩	શનિ. ૧૧	શુક્ર. ૭	બુધ. ૩	શનિ. ૧૧	શુક્ર. ૭	બુધ. ૩	શનિ. ૧૧
૩૦-૦	મંગળ. ૮	અંદ્ર. ૪	ગુરુ. ૧૨	અંદ્ર. ૪	ગુરુ. ૧૨	મંગળ. ૮	અંદ્ર. ૪	ગુરુ. ૧૨	મંગળ. ૮	અંદ્ર. ૪	ગુરુ. ૧૨

दशमांशव्यक.

अंश.	मेघ.	वरुण.	मिथुन.	कर्क.	सिंह.	कन्या.	तुल.	वृश्चिक.	धन.	मकर.	कुंभ.	मीन.
३	मंगल. १	शनि. ११	अर. ६	शुक. ७	रवि. ५	बुध. ३	मंगल. १	शनि. ११	अर. ६	शुक. ७	रवि. ५	बुध. ३
६	शुक. २	अर. १२	शनि. १०	मंगल. ८	बुध. ६	मं.द्र. ४	शुक. २	अर. १२	शनि. १०	मंगल. ८	बुध. ६	मं.द्र. ४
९	बुध. ३	मंगल. १	शनि. १०	अर. ६	शुक. ७	रवि. ५	बुध. ३	मंगल. १	शनि. ११	अर. ६	शुक. ७	रवि. ५
१२	मं.द्र. ४	शुक. २	अर. १२	शनि. १०	मंगल. ८	बुध. ६	मं.द्र. ४	शुक. २	अर. १२	शनि. १०	मंगल. ८	बुध. ६
१५	रवि. ५	बुध. ३	मंगल. १	शनि. ११	अर. ६	शुक. ७	रवि. ५	बुध. ३	मंगल. १	शनि. ११	अर. ६	शुक. ७
१८	बुध. ६	मं.द्र. ४	शुक. २	अर. १२	शनि. १०	मंगल. ८	बुध. ६	मं.द्र. ४	शुक. २	अर. १२	शनि. १०	मंगल. ८
२१	शुक. ७	रवि. ५	बुध. ३	मंगल. १	शनि. ११	अर. ६	शुक. ७	रवि. ५	बुध. ३	मंगल. १	शनि. ११	अर. ६
२४	मंगल. ८	बुध. ६	मं.द्र. ४	शुक. २	अर. १२	शनि. १०	मंगल. ८	बुध. ६	मं.द्र. ४	शुक. २	अर. १२	शनि. १०
२७	अर. ६	शुक. ७	रवि. ५	बुध. ३	मंगल. १	शनि. ११	अर. ६	शुक. ७	रवि. ५	बुध. ३	मंगल. १	शनि. ११
३०	शनि. १०	मंगल. ८	बुध. ६	मं.द्र. ४	शुक. २	अर. १२	शनि. १०	मंगल. ८	बुध. ६	मं.द्र. ४	शुक. २	अर. १२

અંશ.	મધ.	વરખ.	મિથુન.	કર્ક.	સિંહ.	કન્યા.	તુળ.	વૃશ્ચિક.	ધન.	મકર.	કુંભ.	મીન.
૨૫—૨૬	મંગળ.	ગુરુ	શનિ.	શનિ.	ગુરુ.	મંગળ.	શુક્ર.	બુધ.	રવિ.	મંદ્ર.	બુધ.	શુક્ર.
૨૬—૨૭	શુક્ર.	મંગળ.	ગુરુ.	શનિ.	શનિ.	ગુરુ.	મંગળ.	શુક્ર.	બુધ.	રવિ.	મંદ્ર.	બુધ.
૨૭—૨૮	બુધ.	શુક્ર.	મંગળ.	ગુરુ.	શનિ.	શનિ.	ગુરુ.	મંગળ.	શુક્ર.	બુધ.	રવિ.	મંદ્ર.
૨૮—૨૯	મંદ્ર.	બુધ.	શુક્ર.	મંગળ.	ગુરુ.	શનિ.	શનિ.	ગુરુ.	મંગળ.	શુક્ર.	બુધ.	રવિ.
૨૯—૩૦	રવિ.	મંદ્ર.	બુધ.	શુક્ર.	મંગળ.	ગુરુ.	શનિ.	શનિ.	ગુરુ.	મંગળ.	શુક્ર.	બુધ.
૩૦—૩૧	બુધ.	રવિ.	મંદ્ર.	બુધ.	શુક્ર.	મંગળ.	ગુરુ.	શનિ.	શનિ.	ગુરુ.	મંગળ.	શુક્ર.
૩૧—૩૨	શુક્ર.	બુધ.	રવિ.	મંદ્ર.	બુધ.	શુક્ર.	મંગળ.	ગુરુ.	શનિ.	શનિ.	ગુરુ.	મંગળ.
૩૨—૩૩	મંગળ.	શુક્ર.	બુધ.	રવિ.	મંદ્ર.	બુધ.	શુક્ર.	મંગળ.	ગુરુ.	શનિ.	શનિ.	ગુરુ.
૩૩—૩૪	ગુરુ.	મંગળ.	શુક્ર.	બુધ.	રવિ.	મંદ્ર.	બુધ.	શુક્ર.	મંગળ.	ગુરુ.	શનિ.	શનિ.
૩૪—૩૫	શનિ.	ગુરુ.	મંગળ.	શુક્ર.	બુધ.	રવિ.	મંદ્ર.	બુધ.	શુક્ર.	મંગળ.	ગુરુ.	શનિ.
૩૫—૩૬	શનિ.	શનિ.	ગુરુ.	મંગળ.	શુક્ર.	બુધ.	રવિ.	મંદ્ર.	બુધ.	શુક્ર.	મંગળ.	ગુરુ.

अ.सं.	अ.प.	व.प.	मिथुन	क.क.	सिंह.	क.न्या.	तूण.	पृथिव.	धन.	मकर.	कुंज.	मीन.
अ.सं. ३—०	मंगल १	शुक्र २	बुध. ३	मं.द्र. ४	रवि. ५	बुध. ६	शुक्र. ७	मंगल ८	शुक्र. ९	शनि. १०	शनि. ११	शुक्र. १२
४—०	शुक्र. २	बुध. ३	मं.द्र. ४	रवि. ५	बुध. ६	शुक्र. ७	मंगल ८	शुक्र. ९	शनि. १०	शनि. ११	शुक्र. १२	मंगल १
५—०	बुध. ३	मं.द्र. ४	रवि. ५	बुध. ६	शुक्र. ७	मंगल ८	शुक्र. ९	शनि. १०	शनि. ११	शुक्र. १२	मंगल १	शुक्र. २
६—०	मं.द्र. ४	रवि. ५	बुध. ६	शुक्र. ७	मंगल ८	शुक्र. ९	शनि. १०	शनि. ११	शुक्र. १२	मंगल १	शुक्र. २	बुध. ३
७—०	रवि. ५	बुध. ६	शुक्र. ७	मंगल ८	शुक्र. ९	शनि. १०	शनि. ११	शुक्र. १२	मंगल १	शुक्र. २	बुध. ३	मं.द्र. ४
८—०	बुध. ६	शुक्र. ७	मंगल ८	शुक्र. ९	शनि. १०	शनि. ११	शुक्र. १२	मंगल १	शुक्र. २	बुध. ३	मं.द्र. ४	रवि. ५
९—०	शुक्र. ७	मंगल ८	शुक्र. ९	शनि. १०	शनि. ११	शुक्र. १२	मंगल १	शुक्र. २	बुध. ३	मं.द्र. ४	रवि. ५	बुध. ६
१०—०	मंगल ८	शुक्र. ९	शनि. १०	शनि. ११	शुक्र. १२	मंगल १	शुक्र. २	बुध. ३	मं.द्र. ४	रवि. ५	बुध. ६	शुक्र. ७
११—०	शुक्र. ९	शनि. १०	शनि. ११	शुक्र. १२	मंगल १	शुक्र. २	बुध. ३	मं.द्र. ४	रवि. ५	बुध. ६	शुक्र. ७	मंगल ८
१२—०	शनि. १०	शनि. ११	शुक्र. १२	मंगल १	शुक्र. २	बुध. ३	मं.द्र. ४	रवि. ५	बुध. ६	शुक्र. ७	मंगल ८	शुक्र. ९
१३—०	शनि. ११	शुक्र. १२	मंगल १	शुक्र. २	बुध. ३	मं.द्र. ४	रवि. ५	बुध. ६	शुक्र. ७	मंगल ८	शुक्र. ९	शनि. १०
१४—०	शुक्र. १२	मंगल १	शुक्र. २	बुध. ३	मं.द्र. ४	रवि. ५	बुध. ६	शुक्र. ७	मंगल ८	शुक्र. ९	शनि. १०	शनि. ११

[illegible]

તૂળરાશિ ૧૪ અંશ આગળ અને ૨૧ અંશ સુધી હોય તો હૃદયધિનિ ગુરુ સમજવો.
 તૂળરાશિ ૨૧ અંશ આગળ અને ૨૮ અંશ સુધી હોય તો હૃદયધિનિ શુક્ર સમજવો.
 તૂળરાશિ ૨૮ અંશ આગળ અને ૩૦ અંશ સુધી હોય તો હૃદયધિનિ મંગળ સમજવો.
 વૃશ્ચિકરાશિ ૧૭ અંશ સુધી હોય તો હૃદયધિનિ મંગળ સમજવો.
 વૃશ્ચિકરાશિ ૭ અંશ આગળ અને ૧૧ અંશ સુધી હોય તો હૃદયધિનિ શુક્ર સમજવો.
 વૃશ્ચિકરાશિ ૧૧ અંશ આગળ અને ૧૬ અંશ સુધી હોય તો હૃદયધિનિ બુધ સમજવો.
 વૃશ્ચિકરાશિ ૧૬ અંશ આગળ અને ૨૪ અંશ સુધી હોય તો હૃદયધિનિ ગુરુ સમજવો.
 વૃશ્ચિકરાશિ ૨૪ અંશ આગળ અને ૩૦ અંશ સુધી હોય તો હૃદયધિનિ શનિ સમજવો.
 ધનરાશિ ૧૨ અંશ સુધી હોય તો હૃદયધિનિ ગુરુ સમજવો.
 ધનરાશિ ૧૨ અંશ આગળ અને ૧૭ અંશ સુધી હોય તો હૃદયધિનિ શુક્ર સમજવો.
 ધનરાશિ ૧૭ અંશ આગળ અને ૨૧ અંશ સુધી હોય તો હૃદયધિનિ બુધ સમજવો.
 ધનરાશિ ૨૧ અંશ આગળ અને ૨૬ અંશ સુધી હોય તો હૃદયધિનિ મંગળ સમજવો.
 ધનરાશિ ૨૬ અંશ આગળ અને ૩૦ અંશ સુધી હોય તો હૃદયધિનિ શનિ સમજવો.
 મકરરાશિ ૭ અંશ હોય તો હૃદયધિનિ બુધ સમજવો.
 મકરરાશિ ૭ અંશ આગળ અને ૧૪ અંશ સુધી હોય તો હૃદયધિનિ ગુરુ સમજવો.
 મકરરાશિ ૧૪ અંશ આગળ અને ૨૨ અંશ સુધી હોય તો હૃદયધિનિ શુક્ર સમજવો.
 મકરરાશિ ૨૨ અંશ આગળ અને ૨૬ અંશ સુધી હોય તો હૃદયધિનિ શનિ સમજવો.
 મકરરાશિ ૨૬ અંશ આગળ અને ૩૦ અંશ સુધી હોય તો હૃદયધિનિ મંગળ સમજવો.
 કુંભરાશિ ૭ અંશ સુધી હોય તો હૃદયધિનિ શુક્ર સમજવો.
 કુંભરાશિ ૭ અંશ આગળ અને ૧૩ અંશ સુધી હોય તો હૃદયધિનિ બુધ સમજવો.
 કુંભરાશિ ૧૩ અંશ આગળ અને ૨૦ અંશ સુધી હોય તો હૃદયધિનિ ગુરુ સમજવો.
 કુંભરાશિ ૨૦ અંશ આગળ અને ૨૫ અંશ સુધી હોય તો હૃદયધિનિ મંગળ સમજવો.
 કુંભરાશિ ૨૫ અંશ આગળ અને ૩૦ અંશ સુધી હોય તો હૃદયધિનિ શનિ સમજવો.
 મીનરાશિ ૧૨ અંશ સુધી હોય તો હૃદયધિનિ શુક્ર સમજવો.
 મીનરાશિ ૧૨ અંશ આગળ અને ૧૬ અંશ સુધી હોય તો હૃદયધિનિ ગુરુ સમજવો.
 મીનરાશિ ૧૬ અંશ આગળ અને ૧૯ અંશ સુધી હોય તો હૃદયધિનિ બુધ સમજવો.
 મીનરાશિ ૧૯ અંશ આગળ અને ૨૮ અંશ સુધી હોય તો હૃદયધિનિ મંગળ સમજવો.
 મીનરાશિ ૨૮ અંશ આગળ અને ૩૦ અંશ સુધી હોય તો હૃદયધિનિ શનિ સમજવો.

હાથિપતિ ચક્ર.

મેષ.	વૃષ.	મિથુન	કર્ક.	સિંહ.	કન્યા.	તુળ.	વૃશ્ચિક.	ધન.	મકર.	કુંભ.	મીન.
ગુરુ. ૧	શુક. ૮	બુધ. ૧	મંગળ. ૭	ગુરુ. ૬	બુધ. ૭	શનિ. ૬	મંગળ. ૭	ગુરુ. ૧૨	બુધ. ૭	શુક. ૭	શુક. ૧૨
શુક. ૬	બુધ. ૬	શુક. ૬	શુક. ૬	શુક. ૫	શુક. ૧૦	બુધ. ૮	શુક. ૪	શુક. ૫	ગુરુ. ૭	બુધ. ૬	ગુરુ. ૪
બુધ. ૮	ગુરુ. ૮	ગુરુ. ૫	બુધ. ૬	શનિ. ૭	ગુરુ. ૪	ગુરુ. ૭	બુધ. ૮	બુધ. ૪	શુક. ૮	ગુરુ. ૭	બુધ. ૩
મંગળ. ૫	શનિ. ૫	મંગળ. ૭	ગુરુ. ૭	બુધ. ૬	મંગળ. ૭	શુક. ૭	ગુરુ. ૫	મંગળ. ૫	શનિ. ૪	મંગળ. ૫	મંગળ. ૬
શનિ. ૫	મંગળ. ૩	શનિ. ૬	શનિ. ૪	મંગળ. ૬	શનિ. ૨	મંગળ. ૨	શનિ. ૬	શનિ. ૪	મંગળ. ૪	શનિ. ૫	શનિ. ૨

અહોનાં હર્ષદ સ્થાન.

રવિ.	અંક.	મંગળ.	બુધ.	ગુરુ.	શુક.	શનિ.
સિંહ.	કર્ક.	વૃશ્ચિક.	કન્યા.	ધન.	વૃષભ.	કુંભ.

હર્ષસ્થાનમાં અહ હોય ને તે નવમાંશ રાશીને હોય તો, તે ધણેજ બળવાન સમજવો.

રવિ સિંહ રાશીને છતાં ૧૩ અંશ અને ૩૦ કલાતી આગળ અને ૧૬ અંશ ને ૪૦ કલાતી અંદર હોય તો તે ધણેજ બળવાન સમજવો.

અંદ્ર કર્ક રાશીને હોય ને તે ૩ અંશ અને ૨૦ કલાની અંદર હોય તો તે ધણેજ બળવાન સમજવો.

મંગળ વૃશ્ચિક રાશીને હોય ને તે ૧૩ અંશ અને ૨૦ કલાની આગળ, ને ૧૬ અંશ ને ૪૦ કલાની અંદર હોય તો, તે ધણેજ બળવાન સમજવો.

બુધ કન્યા રાશીને હોય, ને તે ૨૬ અંશ ને ૪૦ કલાની આગળ, ને ૩૦ અંશના અંદર હોય તો તે ધણે બળવાન સમજવો. બુધ કન્યા રાશીને છતાં ૧૬ અંશ ને ૪૦ કલાની આગળ અને ૨૦ અંશના અંદર હોય, તોપણ તે બળવાન હોયછે. પણ એ નવાંશ મિથુન રાશીના છે; ને મિથુન રાશિ બુધનું હર્ષદસ્થાન નથી, તેથી તે જ્યેષ્ઠ કન્યા રાશીના નવાંશમાં છતાં ધણેજ બળવાન હોયછે, તેઓ મિથુન રાશીના નવાંશમાં બળવાન થતો નથી.

ગુરુ મનુ રાશીને હોય ને તે ૨૬ અંશ ને ૪૦ કલાની આગળ, ને ૩૦ અંશના અંદર હોય તો, તે ધણેજ બળવાન હોયછે.

શુક્ર વરુણ રાશીને હોય ને તે ૧૩ અંશ ને ૨૦ કલાની આગળ, ને ૧૬ અંશ ને ૪૦ કલાની અંદર હોય તો તે ધણેજ બળવાન હોયછે.

શનિ કુમ્ભ રાશીને હોય ને ૧૩ અંશ ને ૨૦ કલાની આગળ, ૧૬ અંશ ને ૪૦ કલાની અંદર હોય તો તે ધણેજ બળવાન હોયછે. અને જો તે મકર નવાંશમાં હોય તો તે ધણેજ બળવાન થઈ નહીં, કારણ મકર એ શનિનું હર્ષદસ્થાન નથી.

આગળ આણું.

રમલશાસ્ત્રની વ્યાખ્યા.

જ્યોતિષશાસ્ત્રમાં રમલશાસ્ત્ર મોટું છે. કારણ તેથી ભૂત, ભવિષ્ય, અને વર્તમાન રૂળ મેહેલી રીતે સારીપેઠે કહેવામાં આવે છે.

જ્યોતિષશાસ્ત્રમાં પેહેલાં ઇષ્ટકાળ સાધીને સ્વદેશ ઉત્પત્તિ સ્પષ્ટ ગ્રહ ભાવ ધર્યા દિશી રૂળ કહેવાને મહેનત પડે છે, તેજ પ્રમાણે શકુનશાસ્ત્રમાં સવારે ઉડીને પવિત્રા ધરી વનમાં જઈ એકાગ્રચિત્ત કરી પક્ષિ અને પશુઓના શબ્દ સાંભળી, પછી તિથી, વાર, દિશા, એપરથી સુભાશુભ રૂળ કહેવા ન્યડમણ પડે છે. તેજ પ્રમાણે વાકસિદ્ધિ યજમાટે, દેહશુદ્ધિ, હોમ, બળી, પૂજાદિ પ્રશસ્ત્રણ કરવું પડે છે. પરંતુ જો નસીબ અનુકૂળ હોય તો દેવતા પ્રાપ્ત થાય છે. નહીં તો મહેનત ફોકટ જાય છે. સ્વરશાસ્ત્રનો અભ્યાસ કરવો એ મોટું થમનું કામ છે, માટે રમલશાસ્ત્રનો અભ્યાસ જ્યોતિષવાલાએ અવશ્ય કરવો જોઈએ.

રમલશાસ્ત્રની ઉત્પત્તિ.

એક વખત કૈલાસ પર્વતઉપર શિવ પાર્વતી ક્રિડા કરીને આનંદમાં ખેર્યા છતાં, પાર્વતિએ શિવજીનું પ્રસંન મન જોઈને, વિનંતી કરવા માંડી કે, હે પ્રભુ, મને પ્રશ્ન જ્ઞાન કહેવો, કે જ્યાં સ્નાયકને ભૂત, ભવિષ્ય ને વર્તમાનનું જ્ઞાન થયે. એવું પાર્વતિનું વચન સાંભળી શિવજીને મોટો આનંદ થયો, તેથી તેમના લલાટ ઉપરના અર્ધચંદ્રમાંથી જમીનપર અમૃત બિંદુ ચાર ખૂણાના આકાર જેવા પડ્યા; એટલામાં અગ્નિ, ભૂમિ, વાયુ, ને જલ એ ચાર તત્વો પ્રત્યક્ષ આવીને તે ચાર ખૂણાના અમૃત બિંદુ સવામાટે પૂર્વે અગ્નિ, દક્ષિણે ભૂમિ, પશ્ચિમે વાયુ, ઉત્તરે જલ, એવી રીતે ઉભા રહ્યા, ને તે અમૃતબિંદુ સવા માંડ્યા, એટલામાં શિવજી પ્રસંન થઈને પાર્વતિને કંહેવા લાગ્યા કે હે પાર્વતી! હું તને બધી વિદ્યામાં જે સાક્ષાત્કાર વિદ્યા તે કહું છું. તે મને પ્રશ્ન કીધો ત્યારે અગ્નિદિ પંચ તત્વો પ્રત્યક્ષ પ્રગટ થયા, તેમાં આકાશ એ બિંદુરૂપ છે, અને બાકીના ચાર તત્વો મૂર્તિમંત છે. પૂર્વે અગ્નિ છે તેની યોજના બધાપર કીધી. નિચે વાયુ, વાયુની નિચે જલ, ને બંધાની નિચે ભૂમિ. એ ચાર તત્વો મારા લલાટમાંથી ને ચાર ખૂણાના જેવો અમૃતબિંદુ પડ્યો, તેથી ઉત્પન્ન થયાં, એવી રીતે ઉત્પન્ન થયેલા ચાર બિંદુનાં શકલ તેને તરીખ, અથવા પ્રહર એવું કહે છે. એ શકલને દ્વિગુણીત કીધાથી ને આઠનો બિંદુ, તેથી સ્ત્રી શકલ જમાત

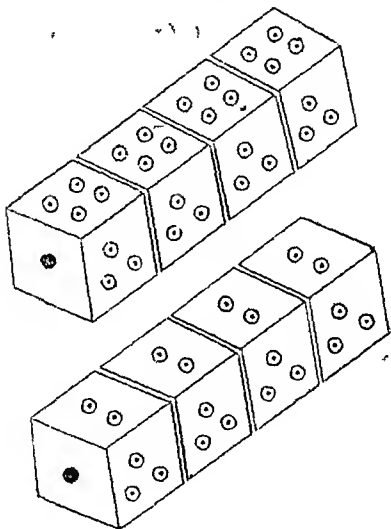
ઉત્પન્ન થયું. એ જમાવને નક્ષિકુલ્ય એવું પણ કહેછે. એ શક્ય પ્રકૃતિ રૂપ છે, અને તેને દૈત્વાત્મિક માયા પણ કહેછે. જમાવને તરીખ એથી બધાં શક્યની ઉત્પત્તિ થઇ. એ બધાં શક્ય ગ્રહ રાશ્માદિકને અંકીત છે, કરીને એથી બધાં પ્રકારનાં ફળના વિચાર કરવો. એ શાસ્ત્ર આપણી ક્રિયામાં થયું, તેથી એનું નામ રમલશાસ્ત્ર. એ વિદ્યાથી બધાં શાસ્ત્રનું જ્ઞાન થયે. એવો વર આપી શિવજીએ ભુજપત્રઉપર એ શાસ્ત્ર લખીને કૈલાસ ગુફામાં મૂકી દીધું. તેને ધણા દહાડા થયા, પછી પૃથ્વીપર દ્વાપાર યુગના અંતે એક યોગચર્યામાં કુશજ સંન્યાસી ભોજન કરવા માટે એક બ્રાહ્મણને ત્યાં ગયો. તે બ્રાહ્મણની કન્યા ધણીજ સુંદર જોઇ. કામાતુર થઇને વીર્ષપતન થયું, તેથી મનમાં પસ્તાવો કરીને ભોજન થયા પછી, વીર્ષપતન થએલાં કપડાં ત્યાંજ મૂકીને પોતાના આગ્રમમાં આવતો ગયો. દૈવયોગથી તે કન્યાને કતુ પ્રાપ્ત થયો, ત્યારે નહાઇને તે કપડાં તેણીએ પરિધાન કીધાં, તેથી ગર્ભધારણ થયો. ગર્ભવંતી જોઇને માતાપિતાએ તેણીનો ત્યાગ કર્યો, ત્યારે તે દુઃખી થઇને જંગલમાં ચાલતી થઇ, ત્યાં તવ મહિના ચતાંજ પુત્ર થયો. તે પુત્રસહિત વનમાં રહીને પોતાનો ગુખરો કરવા લાગી. એ રીતે ધણા દહાડા થયા પછી ઉપર કહેલો સંન્યાસી ફરતાં ફરતાં તે વનમાં તે સ્ત્રીની પાસે દૈવયોગથી આવ્યો. તે સ્ત્રીપુત્રને જોઇને તેણે વૃત્તાંત પૂછવા માંડ્યો, ત્યારે તેણીએ બધા વૃત્તાંત માંડીને કહ્યો. એ સાંભળી તેને કહ્યું કે, એ સ્ત્રી! એ તો પુત્ર મારા અંશથી ઉત્પન્ન થયો છે. હવે હું તેને શિવજીનો મંત્ર કહું છું. એવું કહીને પુત્રને મનોપરદેશ કરીને ચાલતો ગયો. પછી તે છોકરો મકામાં જઇ એક માહાદેવજીના મંદીરમાં ગયો, ને ત્યાં અવુશન કરવા બેસ્યો, તેથી શિવજી પ્રસન્ન થઇને વર માગ, ત્યારે તેણે કહ્યું કે, હે પ્રભા! મને જેથી ત્રિકાળ જ્ઞાન થયે એવી વિદ્યા મને આપો, ત્યારે શિવજીએ કૈલાસ પર્વતની ગુફામાં જે ભુજપત્રઉપર લખેલું રમલશાસ્ત્ર તે આપી દીધું. અને કહ્યું કે, એ વિદ્યાથી તને ત્રિકાળ જ્ઞાન થયે, ને જગમાં હું આદમ નામે પ્રખ્યાત થયે. પછી તે આદમ પોતાની માતાસહ મકામાંજ રહ્યો, અને શિવજીના વરથી રમલશાસ્ત્રમાં ધણોજ કાબીલ થયો. એપરથી એ રમલવિદ્યા યવન દેશમાં કેવી રીતે પ્રગટ થઇ, એ સેહેલી રીતે ધ્યાનમાં આવ્યાવગર રહેશે નહીં.

રમલશાસ્ત્ર વિચાર.

રમલશાસ્ત્રમાં પોશક ગુખ્ય છે, કરીને પેટેલાં પોશક કરવાને શુભ દિવસ કહું છું. જે દિવસે, દિવસને રાત સંરખા. હવે તે દિવસે સોતું ન પીજી. ધાતુઓ જાળીને ફાંસા તૈયાર કરી રાખવા, પછી નિરયજી એકસંકાંત જે દિવસે આવશે, તે દિવસે તૈયાર કરેલા ફાંસાપર શૂન્ય માંડવા, તેની રીત, પંચકમાંના દરેક ખંડની ઉ-

પગની બાજુપર આઠ શૂન્ય ને નીચેની બાજુપર બે શૂન્ય, ને બેઉ બાજુપર ત્રણ ત્રણ શૂન્ય એવે પ્રમાણે આઠ ફાસાનું ખડ તૈયાર કરીને, તેમાંના આર આર ખડ બે બિ-
જામાં અડકારીને બે મુખ્ય ફાસા કરવા

પાશકાશતિ.

આરપછી એ ને ફાસાથી હથેલા પ્રશ્ન જોયો, પ્રશ્ન જોવાનો હોય ત્યારે શુભ દિવસ જોઈએ ફાસા પદપર રોકી, તેથી સારા માત્રા વળેલો વિચાર કરવો.

બધા સિદ્ધિકર પાશકાશતિ.

ફાસા, ભોલુ, રૂપ, વાજ, કાચ, જસત, મોહ ને સીસુ એ સાત મ્યાનનાં કરવા જોઈએ. પાશકાશના આઠ ખડમાંના દરેક ખડમાં બિયર કહેલી દરેક માત્ર

દરેક ખંડમાં ત્રણ ત્રણ માસા નાંખવી, એટલે દરેક ખંડ ૨૧ એકવીસ માસાનું થાય છે. એવી રીતે આઠે ખંડે તૈયાર કરવાં. એટલે તેનું વજન ૧૪ મૌદ તોળાય છે.

ઉપર કલાપ્રમાણે તૈયાર કરેલાં આઠ પાશકખંડને છિદ્ર પાડવાં જોઈએ, ને તે છિદ્ર પાડવાનેલીધે વજનમાં ને ઓછી ધાતુ, આવશ્ય તેની બદલે ધાતુનો ખાજો કરવો ને તે છિદ્રમાં નાંખવો એટલે વર્ણને અસખર થશે.

હવે પાશક નાંખવાને નિષિદ્ધ દિવસ કહું છું.

મંગળવાર, શુક્રવાર, ને શનિવાર, તથા વાદળાંથી આકાશ ને દહાડે યુક્ત હોય, તે દહાડે અને ખપોરે, સાંજે તથા રાતે ફાંસા નાંખીને પ્રશ્ન જોડો નહીં.

હવે પાશક નાંખવાની રીત.

પ્રશ્ન જોનારાએ પોતે શુચિર્મૂત યદને પાશકમાંના આર લહાન ચકલ ઉપર લાવીને, કુળસ્વામીની તથા ચુરની મને સિદ્ધિ આપ એવી રીતે પ્રાર્થના કરીને ફાંસા સારીપેઠે ખખળાવી પટઉપર નાંખવા. અને જેપ્રમાણે ફાંસા પડ્યા હોય, તેપ્રમાણે એકલા કરીને પ્રશ્ન જોવો.

પ્રશ્ન ઉત્પન્ન કરવામાટે શકલોત્પાદનપ્રકાર કહું છું.

પાશકમાં જે શૂન્ય આણું તે શૂન્યજ માંડવું અને પાશકમાં જે બે આણં શૂન્ય આવે તે તેને બદલે લીટી માંડવી. એપ્રમાણે જે ઉ પાશકમાંથી શૂન્ય રેખા માંડીને જાખી બાળૂથી આર ચકલ ઉત્પન્ન કરવાં.

પછી તે આર ચકલમાંની પેહેલી લીટીમાંથી કમથી જાખી બાળૂથી શૂન્ય ને રેખા લઇને પાંચમું ચકલ ઉત્પન્ન કરવું, પછી પેહેલાં આર ચકલમાંના શૂન્ય ને રેખા લઇને છઠું ચકલ ઉત્પન્ન કરવું, ને ત્રિજી લીટીમાંના શૂન્ય ને રેખા લઇને સાતમું ચકલ ઉત્પન્ન કરવું, ને ચોથી લીટીમાંના શૂન્ય ને રેખા લઇને આઠમું ચકલ ઉત્પન્ન કરવું. એપ્રમાણે આઠ ચકલ ઉત્પન્ન થયાં પછી, તેથી આર ચકલ ઉત્પન્ન કરવાની રીત એવી કે, * પેહેલાને ખીજી ચકલનો યોગ ક્રીધા એટલે નવમું ચકલ ઉત્પન્ન થાય છે. ત્રિજી ને ચોથા ચકલનો યોગ ક્રીધા એટલે દશમું ચકલ ઉત્પન્ન થાય છે. પાંચમું ને છઠા ચકલનો યોગ ક્રીધા એટલે અગિઆરમું ચકલ ઉત્પન્ન થાય છે. સાતમાં ને આઠમાં ચકલનો યોગ ક્રીધાથી બારમું ચકલ ઉત્પન્ન થાય છે. નવમાં ને દસમાં ખંડથી તેરમું ચકલ ઉત્પન્ન થાય છે. અગિઆરમાં ને બારમાં

* જે લીટીના યોગ કરવા હોય તે લીટી માંડવી, ને જે શૂન્યનો યોગ કરવા હોય તે લીટી માંડવી, ને શૂન્ય ને લીટીનો યોગ કરવા હોય તે શૂન્ય માંડવું.

આમાં શકલથી ચૈદ્ય શકલ થાયછે. તેર તથા ચૈદ્યમાં શકલથી પદ્ય શકલ ઉત્પન્ન કરવું, તે પદ્ય શકલ અને પેદ્ય શકલ એ બેથી સોળ શકલ ઉત્પન્ન કરવું એ પ્રમાણે ૧૬ સોળ શકલનો પ્રસ્તાર થાયછે.

પ્રસ્તારોદાહરણ.

પાશ્વર્ય ઉત્પન્ન થએલાં મૂખ્ય ચાર શકલ.

ચૈદ્ય. નિશ્ચ. ખીચ. પેદ્ય.

આ ચાર શકલથી પચ્ચાદિ ચાર શકલ ઉત્પન્ન થયા તે

આઠશુ. સાતશુ. છુ. પાશ્વશુ.

ઉપમા આઠ શકલમાના બધે બડનો યોગ કરી નવમાદિ ચાર શકલ ઉત્પન્ન થયા તે

બારશુ. અગિઆરશુ. દસશુ. નવશુ.

નવમા તથા દસમા શકલના યોગથી તેરશુ શકલ ઉત્પન્ન થયું.

અગિઆર ને બારમાં શકલના યોગથી ચૈદ્ય શકલ ઉત્પન્ન થયું.

તેર અને ચૈદ્ય શકલના યોગથી પદ્ય શકલ ઉત્પન્ન થયું.

પદ્ય અને પેદ્ય શકલના યોગથી સોળશુ શકલ ઉત્પન્ન થયું.

ઉપર ઉત્પન્ન કરેલા પ્રસ્તાર સમીપી માંડીને દેખાડુ છું.

સોળ શક્તિનાં નામ.

१ लक्ष्मीन. २ कुम्भारूपिण. ३ कुम्भारूपिण. ४ नृमात. ५
६ उकला. ७ चक्रवीर्य. ८ दुर्भेदा. ९ पयसा. १० नक्षत्रपारीण. ११ न
पिण. १२ अतपिपारीण. १३ नक्ष. १४ अतपिपिण. १५ चक्रतमा.
तरीप.

પ્રસ્તારમાં પંદરમાં ધેરમાં એક ખિંડુ ને ત્રણ ખિંડુનાં શકલ આવતાં નથી આવશે તો પ્રસ્તાર ખોટો છે એમ સમજવું. એ અને ચાર ખિંડુનાં શકલ પંદરમાં ધેરમાં આવે છે. તેમનાં નામ.

કચ્છગુહાખિલ કચ્છગુહાપારિજ, જમ્નાત ઉકલા
 નસ્તરપારિજ નસ્તરગુહાખિલ ધનતમા અને તરીખ
 ખાકીનાં આઠ શકલ આવતાં નથી.

સોળ શકલનાં લક્ષણ.

૧. ઉપરના ભાગમાં શૂન્ય તે નીચે ક્રમથી ત્રણ લીટી હોય તો, તે શકલને લક્ષાનશકલ કહેછે.
૨. ઉપરના ભાગમાં, ક્રમથી ત્રણ લીટી ને નીચે શૂન્ય હોય તો, તે શકલને ઇન્દ્રીશકલ કહેછે.
૩. લીટી, શૂન્ય, લીટી, શૂન્ય એપ્રમાણે ઉપરના ભાગથી તે નીચેના ભાગસુધી ક્રમથી હોય તો, તેને કુલ્લુદાખિલખંડ કહેછે.
૪. શૂન્ય, લીટી, શૂન્ય, લીટી, એવીરીતે ઉપરથી તે નીચેસુધી ક્રમથી હોય તો, તે શકલને કુલ્લુદાખારિલખંડ કહેછે.
૫. ઉપરના ભાગથી ચાર લીટી ક્રમથી હોય તો, તે શકલને જમાતખંડ કહેછે.
૬. ઉપરના ભાગથી ચાર શૂન્ય ક્રમથી હોય તો, તે ખંડને તરીખ શકલ કહેછે.
૭. જે શકલમાં ક્રમથી શૂન્ય, શૂન્ય, લીટી અને શૂન્ય એવું હોય તો, તેને ફરાદખંડ કહેછે.
૮. જે શકલમાં ક્રમથી શૂન્ય, લીટી, શૂન્ય, અને શૂન્ય હોય તો, તે શકલને નકીખંડ કહેછે.
૯. શૂન્ય, લીટી, લીટી, અને શૂન્ય એવા ક્રમથી શકલ હોય તો તેને ઉકલાખંડ કહેછે.
૧૦. ઉપરના ભાગમાં લીટી, આગળ શૂન્ય, શૂન્ય, અને લીટી એવા ક્રમથી હોય તો, તે ખંડને ઇજતમાશકલ કહેછે.
૧૧. ઉપરના ભાગમાં લીટી, આગળ શૂન્ય, લીટી અને લીટી એવા ક્રમથી હોય તો, તે શકલને હુમરાખંડ કહેછે.
૧૨. ઉપરના ભાગમાં લીટી, આગળ લીટી, શૂન્ય અને લીટી એવા ક્રમથી હોય તો, તે શકલને જુવાળખંડ કહેછે.

૧૩. ઉપરના ભાગમાં શૂન્ય, આંગળ શૂન્ય, લીટી, અને લીટી એવા ક્રમ ને શકલમાં હોય તો, તે શકલને \equiv નસ્તત્પ્રારિજ કહેછે.

૧૪. ને શકલમાં ઉપરના ભાગથી લીટી, લીટી, શૂન્ય અને શૂન્ય, એવા ક્રમ હોય તો, તે શકલને \equiv નસ્તદામ્પિલખંડ કહેછે.

૧૫. ને શકલમાં ક્રમથી શૂન્ય, શૂન્ય, શૂન્ય, અને લીટી હોય તો, તે શકલને \equiv અતપ્રેપ્રારિજખંડ કહેછે.

૧૬. ને શકલમાં ક્રમથી લીટી, શૂન્ય, શૂન્ય, અને શૂન્ય હોય તો, તે શકલને \equiv અતપ્રેદામ્પિલખંડ કહેછે.

આરિજાદિ વિચાર.

ને ને શકલના ઉપરના ભાગમાં શૂન્ય અને નીચેના ભાગમાં લીટી છે. તે તે શકલને \equiv \equiv \equiv \equiv આરિજ શકલ એવું કહેછે.

ને ને શકલના ઉપરના ભાગમાં લીટી ને નીચેના ભાગમાં શૂન્ય છે. તે તે શકલને \equiv \equiv \equiv \equiv દામ્પિલ શકલ એવું કહેછે.

ને ને શકલના ઉપરના ભાગમાં લીટી ને નીચેના ભાગમાં પણ લીટી છે. તે તે શકલને \equiv \equiv \equiv \equiv સામિત શકલ એવું કહેછે.

ને ને શકલના ઉપરના ભાગમાં શૂન્ય છે, અને નીચેના ભાગમાં પણ શૂન્ય છે. તે તે શકલને \equiv \equiv \equiv \equiv સુનુકલીખ શકલ એવું કહેછે.

અથ અસિદ્ધાદિ વિચાર.

લહાન, અતપ્રેપ્રારિજ, નસ્તત્પ્રારિજ, કમ્પ્રત્પ્રારિજ, આ શકલ દિવસનાં ખલવાન હોયછે.

ક્રમશુદ્ધાખિત, ઇન્દ્રીય, નરત્રદાખિત અને અત્યેદાખિત, આ શકલ રાતનાં બલવાન હોયછે.

જમાત, ફરાહા, ઉકલા, હુમરા, બયાજ અને નકી, આ શકલ સાંજનાં બલવાન હોયછે. ઇજતમા અને તરીખ આ બે શકલ સંધી વખતે બલવાન હોયછે,

પુરુષાદિ વિચાર.

લહાન—પુરુષ, ક્રમશુદ્ધાખિત—સ્ત્રી, ક્રમશુદ્ધાખિત—પુરુષ, જમાત—નપૂંસક ફરાહા—પુરુષ, ઉકલા—નપૂંસક, ઇન્દ્રીય—સ્ત્રી, હુમરા—પુરુષ, બયાજ—સ્ત્રી, નરત્રદાખિત—પુરુષ, નરત્રદાખિત—સ્ત્રી, અત્યેદાખિત—પુરુષ, નકી—નપૂંસક, અત્યેદાખિત—સ્ત્રી, ઇજતમા—નપૂંસક, અને તરીખશકલ—નપૂંસક છે.

અથ શુભાશુભાદિ વિચાર.

લહાન શકલ (ખંડ) શુભ.
ક્રમશુદ્ધાખિત શકલ અશુભ.
ક્રમશુદ્ધાખિત શકલ અશુભ.
જમાત શકલ મધ્યમ.
ફરાહા શકલ શુભ.
ઉકલા શકલ અશુભ.
ઇન્દ્રીય શકલ અશુભ.
હુમરા શકલ અશુભ.

બયાજ શકલ શુભ.
નરત્રદાખિત શકલ શુભ.
નરત્રદાખિત શકલ શુભ.
અત્યેદાખિત શકલ અશુભ.
નકી શકલ અશુભ.
અત્યેદાખિત ખંડ શુભ.
ઇજતમા શકલ મધ્યમ.
તરીખ શકલ શુભ.

તત્વ વિચાર.

લહાન, અત્યેદાખિત, નરત્રદાખિત, અને ક્રમશુદ્ધાખિત, એ શકલનાં અમિતત્વ છે.

હુમરા, અત્યેદાખિત, ફરાહા, અને ઇજતમા; એ શકલનાં વાયુતત્વ છે.

તરીખ, બયાજ, નકી, અને નરત્રદાખિત, એ આર શકલનાં જલતત્વ છે.

ક્રમશુદ્ધાખિત, ઇન્દ્રીય, ઉકલા, અને જમાત, એ આર શકલનાં પૃથ્વીતત્વ છે.

અથ વર્ણ વિચાર (વર્ણ—રંગ).

લહ્યાન શકલનો વર્ણ પીળો.
કમ્પ્યુટાપિલનો વર્ણ કાળો.
કમ્પ્યુટપારિજનો વર્ણ પીળો.
જમાત શકલનો વર્ણ કાળો.
કરાહા શકલનો વર્ણ લાલ.
ઉકલા શકલનો વર્ણ કાળો.
ધન્કીશ શકલનો વર્ણ કાળો.
હુમરા શકલનો વર્ણ લાલ.

ખયાજ શકલનો વર્ણ સફેદ.
નરત્તપારિજ ખંડનો વર્ણ પીત.
નરત્તદાપિલ ખંડનો વર્ણ સફેદ.
અતમેપારિજ ખંડનો વર્ણ પીત.
નકી શકલનો વર્ણ સફેદ.
અતમેદાપિલનો વર્ણ લાલ.
ધજતમા શકલનો વર્ણ લાલ.
તરીખ શકલનો વર્ણ સફેદ.

અથ દિશા વિચાર.

લહ્યાન શકલની દિશા પૂર્વ.
કમ્પ્યુટાપિલ ખંડની દિશા દક્ષિણ.
કમ્પ્યુટપારિજ ખંડની દિશા પૂર્વ.
જમાત શકલની દિશા દક્ષિણ.
કરાહા શકલની દિશા પશ્ચિમ.
ઉકલા શકલની દિશા પશ્ચિમ.
ધન્કીશ શકલની દિશા દક્ષિણ.
હુમરા શકલની દિશા પશ્ચિમ.

ખયાજ શકલની દિશા ઉત્તર.
નરત્તપારિજ ખંડની દિશા પૂર્વ.
નરત્તદાપિલ ખંડની દિશા ઉત્તર.
અતમેપારિજની દિશા પૂર્વ.
નકી શકલની દિશા ઉત્તર.
અતમેદાપિલની દિશા પશ્ચિમ.
ધજતમા ખંડની દિશા પશ્ચિમ.
તરીખ શકલની દિશા ઉત્તર.

શકલની રાશિ.

લહ્યાન શકલની રાશિ ધન.
કમ્પ્યુટાપિલની રાશિ સિંહ.
કમ્પ્યુટપારિજની રાશિ કુંભ.
જમાત શકલની રાશિ મિથુન.
કરાહા શકલની રાશિ તુલા.
ઉકલા શકલની રાશિ મકર.
ધન્કીશ શકલની રાશિ કુંભ.
હુમરા શકલની રાશિ મેષ.

ખયાજ શકલની રાશિ કર્ક.
નરત્તપારિજ ખંડની રાશિ સિંહ.
નરત્તદાપિલ શકલની રાશિ મીન.
અતમેપારિજ શકલની રાશિ મકર.
નકી શકલની રાશિ વૃશ્ચિક.
અતમેદાપિલ ખંડની રાશિ વરખ.
ધજતમા શકલની રાશિ કન્યા.
તરીખ શકલની રાશિ કર્ક.

અથ શકલના સ્વામી.

લહાન શકલનો સ્વામી યુર,
કમ્પ્યુટાપિલ ખંડનો સ્વામી રવિ.
કમ્પ્યુટપારિજ ખંડનો સ્વામી શહુ.
જમાત શકલનો સ્વામી બુધ.
કુરાહા શકલનો સ્વામી શુક.
ઉકલા શકલનો સ્વામી શનિ.
હન્કીશ શકલનો સ્વામી શનિ.
હુમરા શકલનો સ્વામી મંગળ.

ખ્યાજ શકલનો સ્વામી મંદ્ર.
નસ્તત્પારિજ ખંડનો સ્વામી રવિ.
નસ્તદાપિલ ખંડનો સ્વામી યુર.
અતમેપારિજ ખંડનો સ્વામી કેવુ.
નકી શકલનો સ્વામી મંગળ.
અતમેદાપિલ ખંડનો સ્વામી શુક.
ધનતમા શકલનો સ્વામી બુધ.
તરીખ શકલનો સ્વામી મંદ્ર.

અથ શકલ સંકલ શકલ.

લહાન શકલ દ્વિસ્વભાવાત્મક.
કમ્પ્યુટાપિલ ખંડ દ્વિસ્વભાવાત્મક.
કમ્પ્યુટપારિજ ખંડ દ્વિસ્વભાવાત્મક.
જમાત શકલ સ્થિરસ્વભાવાત્મક.
કુરાહા શકલ અસ્વભાવાત્મક.
ઉકલા શકલ અસ્વભાવાત્મક.
હન્કીશ શકલ દ્વિસ્વભાવાત્મક.
હુમરા શકલ સ્થિરસ્વભાવાત્મક.

ખ્યાજ શકલ સ્થિરસ્વભાવાત્મક.
નસ્તત્પારિજ ખંડ દ્વિસ્વભાવાત્મક.
નસ્તદાપિલ ખંડ દ્વિસ્વભાવાત્મક.
અતમેપારિજ ખંડ દ્વિસ્વભાવાત્મક.
નકી શકલ અસ્વભાવાત્મક.
અતમેદાપિલ ખંડ દ્વિસ્વભાવાત્મક.
ધનતમા શકલ સ્થિરસ્વભાવાત્મક.
તરીખ શકલ અસ્વભાવાત્મક.

અથ લહાનાદિ સોળ શકલના ગુણવર્ણોદિકનો વિચાર.

લહાન શકલનો વર્ણ બ્રાહ્મણ છે, ન ગૌરવર્ણ, ધર્મને ડોકાણે ધણેજ ખ્યાર, ગુણવાન, પંડિત, મધુરભાષણ, મિષ્ટાંત્રભોજન, ધીમા ભોલનારો, કાળી આંખ, અને દેવગૃહ, જપસ્થાન, સુરગૃહ, એ ત્રણ ડોકાણે રહેવું; અને એ લહાન શકલનું રત્ન માણેક છે. મુગંધવાલો અને જાંઘાં વસ્ત્ર પહેરણારો છે.

અથ કમ્પ્યુટાપિલ શકલના ગુણવર્ણોદિકનો વિચાર.

જાત ક્ષત્રિ, ધર્મના રંગ નેવો, મીઠું ભાષણ, કાળી આંખ, શિવપસાત્ર બાણનારો, મધ્યમ જાંઘો, કામમાં હુશિયાર, ફરણારો, અને મંદીર, ખત્તર એ ડોકાણે રહેણારો, જાંઘા કપડાં પહેરણારો, અને માણેક રત્નનો હપરી, અને મિષ્ટાંત્રભોજન કરનારો એવો છે.

સને ૧૮૮૫ માહે શ્રેણીઆરી મહિનાની દરેક તારીખ તથા

તારીખ.	રવિ.				સોમ.				મંગળ.				બુધ.			
	સા.	અં.	ક.	વિ.	સા.	અં.	ક.	વિ.	સા.	અં.	ક.	વિ.	સા.	અં.	ક.	વિ.
૧	૧૦	૧૨	૩૯	૧૬	૫	૪	૩૯	૪	૧૦	૧૪	૫૬	૨૮	૯	૧૮	૨૫	૫૯
૨	૧૦	૧૩	૪૦	૫	૫	૧૮	૪૨	૪૫	૧૦	૧૫	૪૩	૨૮	૯	૧૯	૩૯	૩૫
૩	૧૦	૧૪	૪૦	૫૪	૬	૨	૧૮	૧૩	૧૦	૧૬	૩૦	૧૬	૯	૨૦	૫૫	૧૧
૪	૧૦	૧૫	૪૧	૪૨	૬	૧૫	૨૫	૫૩	૧૦	૧૭	૧૮	૨૮	૯	૨૨	૧૨	૫૮
૫	૧૦	૧૬	૪૨	૨૮	૬	૨૮	૯	૫૬	૧૦	૧૮	૫	૧૬	૯	૨૩	૩૧	૪૬
૬	૧૦	૧૭	૪૩	૧૪	૭	૧૦	૩૩	૫૯	૧૦	૧૮	૫૩	૨૮	૯	૨૪	૫૧	૩૪
૭	૧૦	૧૮	૪૪	૦	૭	૨૨	૩૯	૪૮	૧૦	૧૯	૪૧	૨૮	૯	૨૬	૧૨	૧૦
૮	૧૦	૧૯	૪૪	૪૩	૮	૪	૩૬	૪૯	૧૦	૨૦	૨૭	૧૬	૯	૨૭	૩૪	૫૮
૯	૧૦	૨૦	૪૫	૨૬	૮	૧૬	૨૭	૩૭	૧૦	૨૧	૧૫	૨૮	૯	૨૮	૫૮	૪૫
૧૦	૧૦	૨૧	૪૬	૮	૮	૨૮	૧૯	૧૩	૧૦	૨૨	૨	૧૬	૧૦	૦	૨૩	૩૩
૧૧	૧૦	૨૨	૪૬	૪૯	૯	૧૦	૧૧	૪૭	૧૦	૨૨	૫૦	૨૮	૧૦	૧	૪૯	૨૧
૧૨	૧૦	૨૩	૪૭	૨૮	૯	૨૨	૧૦	૫૮	૧૦	૨૩	૩૭	૧૬	૧૦	૩	૧૬	૯
૧૩	૧૦	૨૪	૪૮	૬	૧૦	૪	૧૮	૫૬	૧૦	૨૪	૨૫	૨૮	૧૦	૪	૪૩	૫૭
૧૪	૧૦	૨૫	૪૯	૪૨	૧૦	૧૬	૩૬	૪૨	૧૦	૨૫	૧૨	૧૬	૧૦	૬	૧૨	૪૫
૧૫	૧૦	૨૬	૪૯	૧૮	૧૦	૨૯	૫	૧૬	૧૦	૨૬	૦	૨૮	૧૦	૭	૪૨	૪૫
૧૬	૧૦	૨૭	૪૯	૫૧	૧૧	૧૧	૪૬	૩	૧૦	૨૬	૪૭	૨૮	૧૦	૯	૧૨	૨૦
૧૭	૧૦	૨૮	૫૦	૨૩	૧૧	૨૪	૩૭	૩૭	૧૦	૨૭	૩૪	૧૬	૧૦	૧૦	૪૪	૮
૧૮	૧૦	૨૯	૫૦	૫૪	૦	૭	૪૧	૧૧	૧૦	૨૮	૨૨	૨૮	૧૦	૧૨	૧૬	૫૬
૧૯	૧૧	૦	૫૧	૨૨	૦	૨૦	૫૬	૩૨	૧૦	૨૯	૯	૧૬	૧૦	૧૩	૫૦	૪૪
૨૦	૧૧	૧	૫૧	૪૯	૧	૪	૨૪	૫૪	૧૦	૨૯	૫૭	૨૮	૧૦	૧૫	૨૫	૪૪
૨૧	૧૧	૨	૫૨	૧૩	૧	૧૮	૬	૪	૧૧	૦	૪૪	૧૬	૧૦	૧૭	૦	૧૯
૨૨	૧૧	૩	૫૨	૩૬	૨	૨	૧	૩૮	૧૧	૧	૩૨	૨૮	૧૦	૧૮	૩૭	૭
૨૩	૧૧	૪	૫૨	૫૭	૨	૧૬	૯	૧૨	૧૧	૨	૧૯	૨૮	૧૦	૨૦	૧૫	૭
૨૪	૧૧	૫	૫૩	૧૬	૩	૦	૨૯	૩૫	૧૧	૩	૬	૧૬	૧૦	૨૧	૫૨	૪૩
૨૫	૧૧	૬	૫૩	૩૩	૩	૧૪	૫૮	૫૮	૧૧	૩	૫૪	૨૮	૧૦	૨૩	૩૨	૪૩
૨૬	૧૧	૭	૫૨	૫૭	૩	૨૯	૩૨	૨૬	૧૧	૪	૪૧	૨૮	૧૦	૨૫	૧૨	૧૯
૨૭	૧૧	૮	૫૪	૦	૪	૧૪	૪	૨૪	૧૧	૫	૨૮	૧૬	૧૦	૨૬	૫૪	૬
૨૮	૧૧	૯	૫૪	૧૧	૪	૨૮	૨૮	૧૪	૧૧	૬	૧૬	૨૮	૧૦	૨૮	૩૭	૧૬

ઉપરના ગ્રહમાંથી અવગણ્ય અં. ૧૮ ક. ૧૬ વિ. ૧ એટલા બાદ ક્રીધાથી નિરવણી સ્પષ્ટ ગ્રહ થાયછે
 ૪૨ છે. એમાંથી અં. ૧૮ ક. ૧૬ વિ. ૧ બાદ ક્રીઓતો તે વખતનો સ્પષ્ટ નિરવણી રવિ સા. ૧૦

૧૨ વાગતાના સુખદ રેખાંશ સંખ્યાની કચેલા અપદ સાયન અહ.

અપનાંશ અ. ૧૮—ક. ૧૬—વિ. ૪.

સુર.				સુક.				શનિ.				રાહુ.				કેતુ.			
રા.	અ.	ક.	વિ.	રા.	અ.	ક.	વિ.	રા.	અ.	ક.	વિ.	રા.	અ.	ક.	વિ.	રા.	અ.	ક.	વિ.
૫	૩	૯	૨૫	૯	૧૯	૩૯	૪૭	૨	૧૭	૩૦	૧૨	૬	૭	૩૬	૧	૦	૭	૩૬	૧
૫	૩	૨	૨૫	૯	૨૦	૫૪	૪૭	૨	૧૭	૨૯	૨૪	૬	૭	૩૨	૫૦	૦	૭	૩૨	૫૦
૫	૨	૫૫	૨૫	૯	૨૨	૯	૫૯	૨	૧૭	૨૭	૧૨	૬	૭	૨૯	૩૯	૦	૭	૨૯	૩૯
૫	૨	૪૮	૨૫	૯	૨૩	૨૩	૩૫	૨	૧૭	૨૬	૨૪	૬	૭	૨૫	૪૯	૦	૭	૨૯	૪૯
૫	૨	૪૧	૩૭	૯	૨૪	૩૯	૫૯	૨	૧૭	૨૪	૧૨	૬	૭	૨૨	૩૮	૦	૭	૨૨	૩૮
૫	૨	૩૩	૨૫	૯	૨૫	૫૩	૪૭	૨	૧૭	૨૩	૧૨	૬	૭	૧૯	૨૭	૦	૭	૧૯	૨૭
૫	૨	૨૬	૩૭	૯	૨૭	૮	૫૯	૨	૧૭	૨૨	૧૨	૬	૭	૧૬	૪૯	૦	૭	૧૬	૪૯
૫	૨	૧૮	૨૫	૯	૨૮	૨૨	૪૭	૨	૧૭	૨૧	૧૨	૬	૭	૧૩	૩૮	૦	૭	૧૩	૩૮
૫	૨	૧૧	૩૭	૯	૨૯	૩૭	૪૭	૨	૧૭	૨૦	૧૨	૬	૭	૧૦	૨૭	૦	૭	૧૦	૨૭
૫	૨	૩	૩૭	૧૦	૦	૫૨	૪૭	૨	૧૭	૧૯	૧૨	૬	૭	૭	૪૯	૦	૭	૭	૪૯
૫	૧	૫૫	૨૫	૧૦	૨	૭	૫૯	૨	૧૭	૧૯	૧૨	૬	૭	૪	૩૮	૦	૭	૪	૩૮
૫	૧	૪૮	૩૭	૧૦	૩	૨૧	૪૭	૨	૧૭	૧૮	૧૨	૬	૭	૧	૨૭	૦	૭	૧	૨૭
૫	૧	૪૦	૩૭	૧૦	૪	૩૬	૪૭	૨	૧૭	૧૮	૧૨	૬	૬	૫૯	૧	૦	૬	૫૯	૧
૫	૧	૩૨	૩૭	૧૦	૫	૫૧	૪૭	૨	૧૭	૧૮	૧૨	૬	૬	૫૫	૫૦	૦	૬	૫૫	૫૦
૫	૧	૨૪	૩૭	૧૦	૭	૬	૫૯	૨	૧૭	૧૭	૧૨	૬	૬	૫૨	૩૯	૦	૬	૫૨	૩૯
૫	૧	૧૬	૩૭	૧૦	૮	૨૦	૦	૨	૧૭	૧૭	૧૨	૬	૬	૪૯	૧	૦	૬	૪૯	૧
૫	૧	૮	૩૭	૧૦	૯	૩૫	૪૭	૨	૧૭	૧૭	૧૨	૬	૬	૪૫	૫૦	૦	૬	૪૫	૫૦
૫	૧	૦	૩૭	૧૦	૧૦	૫૦	૪૭	૨	૧૭	૧૬	૪૭	૬	૬	૪૨	૩૯	૦	૬	૪૨	૩૯
૫	૦	૫૨	૨૫	૧૦	૧૨	૫	૫૯	૨	૧૭	૧૭	૪૭	૬	૬	૩૯	૧	૦	૬	૩૯	૧
૫	૦	૪૫	૩૭	૧૦	૧૩	૧૯	૪૭	૨	૧૭	૧૭	૪૭	૬	૬	૩૫	૫૦	૦	૬	૩૫	૫૦
૫	૦	૩૭	૩૭	૧૦	૧૪	૩૪	૪૭	૨	૧૭	૧૭	૪૭	૬	૬	૨૨	૩૯	૦	૬	૩૨	૩૯
૫	૦	૨૯	૩૭	૧૦	૧૫	૪૯	૫૯	૨	૧૭	૧૮	૪૭	૬	૬	૨૯	૧	૦	૬	૨૯	૧
૫	૦	૨૧	૩૭	૧૦	૧૭	૩	૪૭	૨	૧૭	૧૯	૪૭	૬	૬	૨૫	૫૦	૦	૬	૨૫	૫૦
૫	૦	૧૩	૩૭	૧૦	૧૮	૧૮	૪૭	૨	૧૭	૨૦	૪૭	૬	૬	૨૨	૩૯	૦	૬	૨૨	૩૯
૫	૦	૫	૩૭	૧૦	૧૯	૩૩	૪૭	૨	૧૭	૨૧	૪૭	૬	૬	૧૮	૪૯	૦	૬	૧૮	૪૯
૪	૨૯	૫૭	૨૫	૧૦	૨૦	૪૮	૫૯	૨	૧૭	૨૨	૪૭	૬	૬	૧૫	૩૮	૦	૬	૧૫	૩૮
૪	૨૯	૫૦	૩૭	૧૦	૨૨	૨	૪૭	૨	૧૭	૨૩	૪૭	૬	૬	૧૨	૨૭	૦	૬	૧૨	૨૭
૪	૨૯	૪૨	૩૭	૧૦	૨૩	૧૭	૪૭	૨	૧૭	૨૪	૪૭	૬	૬	૯	૪૯	૦	૬	૯	૪૯

દિગ્દશરણ, તારીખ ૧૪ માસે ફેબ્રુવારીને દીને આર વાગતાં સાયન રવિ. રા ૧૦ અં. ૨૫ ક ૪૯ વિ. અં. ૭ ક. ૩૩ વિ ૩૮ યથો. અપ્રમાણે આક્રીના અદના નિરયાણ કરવા. નિરયાણ અહ ફળપ્રકલ છે.

સને ૧૮૮૫ માં હિં માર્ચ મહિનાની દરેક તારીખ તથા ૧૨ વા-

તારીખ	રવિ.				સોમ.				મંગળ.				બુધ.			
	રા.	અં.	ક.	વિ.	રા.	અં.	ક.	વિ.	રા.	અં.	ક.	વિ.	રા.	અં.	ક.	વિ.
૧	૧૧	૧૦	૫૪	૨૦	૫	૧૨	૩૯	૧૮	૧૧	૭	૩	૨૮	૧૧	૦	૧૯	૪૨
૨	૧૧	૧૧	૫૪	૨૮	૫	૨૬	૩૦	૩૩	૧૧	૭	૫૦	૧૬	૧૧	૨	૪	૩૦
૩	૧૧	૧૨	૫૪	૩૨	૬	૧૦	૧	૧	૧૧	૮	૩૮	૨૮	૧૧	૩	૫૦	૧૮
૪	૧૧	૧૩	૫૪	૩૬	૬	૨૩	૯	૨૯	૧૧	૯	૨૫	૨૮	૧૧	૫	૩૭	૩૬
૫	૧૧	૧૪	૫૪	૩૮	૭	૫	૫૫	૮	૧૧	૧૦	૧૨	૧૬	૧૧	૭	૨૪	૫૩
૬	૧૧	૧૫	૫૪	૩૮	૭	૧૮	૨૧	૫૮	૧૨	૧૧	૦	૨૮	૧૧	૯	૧૩	૪૧
૭	૧૧	૧૬	૫૪	૩૭	૮	૦	૩૪	૧૨	૧૧	૧૧	૪૭	૨૮	૧૧	૧૧	૩	૧૭
૮	૧૧	૧૭	૫૪	૩૫	૮	૧૨	૩૪	૨૫	૧૧	૧૨	૩૪	૨૮	૧૧	૧૨	૫૫	૧૭
૯	૧૧	૧૮	૫૪	૩૦	૮	૨૪	૨૭	૨૫	૧૧	૧૩	૨૧	૧૬	૧૧	૧૪	૪૬	૫૩
૧૦	૧૧	૧૯	૫૪	૨૩	૯	૬	૧૯	૪૮	૧૧	૧૪	૯	૨૮	૧૧	૧૬	૪૦	૫૩
૧૧	૧૧	૨૦	૫૪	૧૬	૯	૧૮	૧૪	૧૧	૧૧	૧૪	૬	૨૮	૧૧	૧૮	૩૪	૨૮
૧૨	૧૧	૨૧	૫૪	૬	૧૦	૦	૧૫	૫૭	૧૧	૧૫	૪૩	૨૮	૧૧	૨૦	૩૦	૧૬
૧૩	૧૧	૨૨	૫૩	૫૪	૧૦	૧૩	૨૮	૭	૧૧	૧૬	૩૦	૨૮	૧૧	૨૨	૨૭	૧૬
૧૪	૧૧	૨૩	૫૩	૪૧	૧૦	૨૪	૫૩	૫૨	૧૧	૧૭	૧૭	૨૮	૧૧	૨૪	૨૩	૫૨
૧૫	૧૧	૨૪	૫૩	૨૬	૧૧	૭	૩૫	૫૦	૧૧	૧૮	૪	૨૮	૧૧	૨૬	૨૨	૮
૧૬	૧૧	૨૫	૫૩	૮	૧૧	૨૦	૩૨	૨૩	૧૧	૧૮	૫૧	૨૮	૧૧	૨૮	૨૧	૪૦
૧૭	૧૧	૨૬	૫૨	૫૦	૦	૩	૪૬	૩૨	૧૧	૧૯	૩૮	૧૬	૦	૦	૨૧	૪૦
૧૮	૧૧	૨૭	૫૨	૨૮	૦	૧૭	૧૪	૫૪	૧૧	૨૦	૨૬	૨૮	૦	૨	૨૧	૨૭
૧૯	૧૧	૨૮	૫૨	૬	૧	૦	૫૬	૪૦	૧૧	૨૧	૧૩	૨૮	૦	૪	૨૨	૪૦
૨૦	૧૧	૨૯	૫૧	૪૦	૧	૧૪	૫૦	૩	૧૧	૨૨	૦	૪૦	૦	૬	૨૨	૨૭
૨૧	૦	૦	૫૧	૧૩	૧	૨૭	૫૨	૨	૧૧	૨૨	૪૬	૪૮	૦	૮	૨૩	૪૦
૨૨	૦	૧	૫૦	૪૩	૨	૧૩	૫૯	૧૪	૧૧	૨૩	૩૩	૨૮	૦	૧૦	૨૩	૪૦
૨૩	૦	૨	૫૦	૧૧	૨	૨૭	૧૧	૧	૧૧	૨૪	૨૦	૨૮	૦	૧૨	૨૪	૪
૨૪	૦	૩	૪૯	૩૭	૩	૧૧	૨૪	૧૪	૧૧	૨૫	૭	૨૮	૦	૧૪	૨૨	૧૬
૨૫	૦	૪	૪૯	૦	૩	૨૫	૩૭	૧૪	૧૧	૨૫	૫૪	૨૮	૦	૧૬	૧૯	૪૦
૨૬	૦	૫	૪૮	૨૦	૪	૧૦	૪૫	૨૭	૧૧	૨૬	૪૧	૨૮	૦	૧૮	૧૫	૫
૨૭	૦	૬	૪૭	૩૯	૪	૨૩	૪૮	૧૭	૧૧	૨૭	૨૮	૪૦	૦	૨૦	૮	૨૯
૨૮	૦	૭	૪૬	૫૪	૫	૭	૪૨	૪૩	૧૧	૨૮	૧૪	૨૮	૦	૨૨	૦	૧૮
૨૯	૦	૮	૪૬	૮	૫	૨૧	૪૫	૫૦	૧૧	૨૯	૧	૨૮	૦	૨૩	૪૭	૪૨
૩૦	૦	૯	૪૫	૧૯	૬	૪	૫૩	૪૮	૧૧	૨૯	૪૮	૨૮	૦	૨૫	૩૩	૪૩
૩૧	૦	૧૦	૪૪	૨૯	૬	૧૮	૭	૩	૦	૦	૩૫	૪૦	૦	૨૭	૧૪	૩૨

ગતના મુખ્ય રેખાંશ સંબંધી કરેલા સ્વેચ્છ સાચન અહીં.

અપનાંશ અં. ૧૮—ક. ૧૬—વિ. ૫.

ગુરુ.				શુક્ર.				શનિ.				રાહુ.				કેતુ.			
ગા.	અં.	ક.	વિ.	ગા.	અં.	ક.	વિ.	ગા.	અં.	ક.	વિ.	ગા.	અં.	ક.	વિ.	ગા.	અં.	ક.	વિ.
૪	૨૯	૩૪	૨૫	૧૦	૨૪	૩૨	૫૯	૨	૧૭	૨૫	૩૫	૬	૬	૪	૩૧	૦	૬	૪	૩૧
૪	૨૯	૨૭	૩૭	૧૦	૨૫	૪૬	૪૭	૨	૧૭	૨૭	૪૮	૬	૬	૧	૫૯	૦	૬	૧	૫૯
૪	૨૯	૧૯	૨૫	૧૦	૨૭	૧	૪૭	૨	૧૭	૨૮	૩૫	૬	૫	૫૮	૨૭	૦	૫	૫૮	૨૭
૪	૨૯	૧૨	૨૫	૧૦	૨૮	૧૬	૫૯	૨	૧૭	૩૦	૩૫	૬	૫	૫૪	૨૩	૦	૫	૫૪	૨૩
૪	૨૯	૫	૩૭	૧૦	૨૯	૩૦	૪૭	૨	૧૭	૩૨	૩૫	૬	૫	૫૧	૨૩	૦	૫	૫૧	૨૩
૪	૨૮	૨૭	૨૫	૧૧	૦	૪૫	૫૯	૨	૧૭	૩૪	૩૫	૬	૫	૪૮	૨૩	૦	૫	૪૮	૨૩
૪	૨૮	૫૦	૨૫	૧૧	૧	૪૯	૪૭	૨	૧૭	૩૬	૩૫	૬	૫	૪૫	૨૩	૦	૫	૪૫	૨૩
૪	૨૮	૪૩	૨૫	૧૧	૩	૧૪	૪૭	૨	૧૭	૩૮	૩૫	૬	૫	૪૨	૨૩	૦	૫	૪૨	૨૩
૪	૨૮	૩૬	૨૫	૧૧	૪	૨૯	૫૯	૨	૧૭	૪૦	૨૩	૬	૫	૩૯	૨૩	૦	૫	૩૯	૨૩
૪	૨૮	૨૯	૨૫	૧૧	૫	૪૩	૪૭	૨	૧૭	૪૩	૩૫	૬	૫	૩૬	૧૯	૦	૫	૩૬	૧૯
૪	૨૮	૨૨	૨૫	૧૧	૬	૫૮	૪૭	૨	૧૭	૪૫	૨૩	૬	૫	૩૨	૧૯	૦	૫	૩૨	૧૯
૪	૨૮	૧૫	૧૩	૧૧	૮	૧૩	૫૯	૨	૧૭	૪૮	૩૫	૬	૫	૨૯	૩૯	૦	૫	૨૯	૩૯
૪	૨૮	૯	૨૫	૧૧	૯	૨૪	૪૭	૨	૧૭	૫૦	૨૩	૬	૫	૨૬	૨૩	૦	૫	૨૬	૨૩
૪	૨૮	૨	૧૩	૧૧	૧૦	૪૨	૫૯	૨	૧૭	૫૩	૨૩	૬	૫	૨૩	૨૩	૦	૫	૨૩	૨૩
૪	૨૭	૫૬	૧૩	૧૧	૧૧	૫૬	૪૭	૨	૧૭	૫૬	૨૩	૬	૫	૨૦	૨૩	૦	૫	૨૦	૨૩
૪	૨૭	૫૦	૧૩	૧૧	૧૩	૧૧	૫૯	૨	૧૭	૫૯	૨૩	૬	૫	૧૭	૧૯	૦	૫	૧૭	૧૯
૪	૨૭	૪૪	૧૩	૧૧	૧૪	૨૫	૪૭	૨	૧૮	૨	૨૩	૬	૫	૧૩	૧૯	૦	૫	૧૩	૧૯
૪	૨૭	૩૮	૧૩	૧૧	૧૫	૪૦	૪૭	૨	૧૮	૫	૨૩	૬	૫	૧૦	૩૯	૦	૫	૧૦	૩૯
૪	૨૭	૩૨	૧૩	૧૧	૧૬	૫૫	૫૯	૨	૧૮	૮	૧૧	૬	૫	૭	૧૯	૦	૫	૭	૧૯
૪	૨૭	૨૬	૧૩	૧૧	૧૮	૯	૪૭	૨	૧૮	૧૨	૨૩	૬	૫	૩	૧૯	૦	૫	૩	૧૯
૪	૨૭	૨૦	૦	૧૧	૧૯	૨૪	૫૯	૨	૧૮	૧૫	૧૧	૬	૫	૦	૨૯	૦	૫	૦	૨૯
૪	૨૭	૧૫	૦	૧૧	૨૦	૩૮	૪૭	૨	૧૮	૧૯	૨૩	૬	૪	૫૭	૨૩	૦	૫	૫૭	૨૩
૪	૨૭	૧૦	૦	૧૧	૨૧	૫૩	૫૯	૨	૧૮	૨૨	૧૧	૬	૪	૫૪	૨૩	૦	૪	૫૪	૨૩
૪	૨૭	૫	૦	૧૧	૨૩	૭	૪૭	૨	૧૮	૨૬	૧૧	૬	૪	૫૧	૨૩	૦	૪	૫૧	૨૩
૪	૨૭	૦	૦	૧૧	૨૪	૨૨	૫૯	૨	૧૮	૩૦	૧૧	૬	૪	૪૮	૨૩	૦	૪	૪૮	૨૩
૪	૨૬	૫૫	૦	૧૧	૨૫	૩૬	૫૯	૨	૧૮	૩૪	૧૧	૬	૪	૪૪	૫૯	૦	૪	૪૪	૫૯
૪	૨૬	૪૯	૪૮	૧૧	૨૬	૫૦	૪૭	૨	૧૮	૩૮	૧૧	૬	૪	૪૧	૩૯	૦	૪	૪૧	૩૯
૪	૨૬	૪૬	૦	૧૧	૨૮	૫	૫૯	૨	૧૮	૪૨	૧૧	૬	૪	૩૮	૧૯	૦	૪	૩૮	૧૯
૪	૨૬	૪૦	૪૮	૧૧	૨૯	૧૯	૩૦	૨	૧૮	૪૫	૫૯	૬	૪	૩૫	૨૩	૦	૪	૩૫	૨૩
૪	૨૬	૩૬	૪૮	૦	૦	૩૪	૪૭	૨	૧૮	૫૧	૧૧	૬	૪	૩૨	૨૩	૦	૪	૩૨	૨૩
૪	૨૬	૩૨	૪૮	૦	૧	૪૮	૫૯	૨	૧૮	૫૫	૧૧	૬	૪	૨૯	૨૩	૦	૪	૨૯	૨૩

૩. આ. ૫.

૧. મહેરબાન શ્રી આસપંદીઆરજી જમશેદજી, ફતેહગાંધી..... ૩ ૬ ૦
૨. મહેરબાન શ્રી દાદાબાઈ ફરામજી ખીંટર, સુન્દર..... ૩ ૬ ૦
૩. મહેરબાન શ્રી સોરાબજી માલોજી દેવગી, સુરત ૩ ૬ ૦
૪. બલીતારામ પંચરત્નરામ, સુરત ૩ ૬ ૦
૫. મહેરબાન રહીમાનખાન ગુલામખાન, જામનગર ૩ ૬ ૦
૬. મહેરબાન શ્રી ફરામજી રસતમજી કામા, ઉદવાડા..... ૩ ૬ ૦
૭. મહેરબાન શ્રી મહેરબાનજી નવરોજી જંગલપાલા, સુરત ... ૩ ૬ ૦
૮. મહેરબાન મહુર રેવજી બી. સુંદરજી, સુન્દર..... ૩ ૬ ૦
૯. જીજી બાળાનાથ હરગોવિંદ, સુરત ૦ ૧૨ ૦
૧૦. મહેરબાન શ્રી રસતમજી ખરજોરજી કોગા, સુન્દર..... ૦ ૬ ૦
૧૧. મહેરબાન શ્રી સોરાબજી ડાસાબાઈ ગોધી, બરુચ ૦ ૬ ૦

પુસ્તકની કિંમત.

એક વર્ષના અગાઉ ટપાલ અર્થસાથે ત્રણ રૂપિયા ૭ આનાં.....

પાછળથી

દરેક અંકને.....

ચેતવણી.

જે સાહેબોએ એક અંકની કિંમત ૭ આના માફી છે, તે-
ઓએ ચેતવણીની કડી ૭ આના વધારે માફવા. કારણ, અમે જે
ખરવારી તથા માર્ગ એ જે મહિનાના અંક સાથે કાઢેલા છે. અને
જેઓને અંક આણુ રાખવાનો હોય, તેઓએ રહેલી વર્ષની બાકી એક
મહિનાની અંદર માફમની લેઈએ; એટલે અગાઉ વર્ગણી સમજવામાં
આવશે. અને મેનારી અંકો સને ૧૮૮૫ ની આગળ આવશે, તો
તે પાછળથી સમજવામાં આવશે.

દેશાએક વર્ગણીદાર તરફથી કાગળો આવે છે, તેમાં તેમના નામ
તથા પતા-ખરાબર સમજતાં નથી, તેથી ચેતવણીની કડીને, નોમ તથા
પતા રાખે. તથા ખરાબર રીતે લખી માફવા, એટલે અંક માફવાને
ફિક મર્યો.....

આ માસિક પુસ્તક લિફ્ટવાને "વાર" લાગે તેવું કહેણુ એમ જે,
રંગરવારી મહિનાની આખરમુધી અમને વર્ગણીદાર પાછા પોમ મળ્ય છે.
અને હાલ ત્રણ લેટલા મળ્યા છે તેથી મળ્યા નથી, તોપણ આ
માસિક પુસ્તક કાનવાનું કામ અમે સારે કાઢું છે.

નારાયણ ગોવિંદરાય કુલકર.

પતા, રંગરવારી પેર, પૂતળીના તાજા પોમે

૫૨ નંબર ૩૦૩.

જ્યોતિષકાર.

પુસ્તક ૧ ભુ.

અમીલ.

અંક ૩.

આ માસિક પુસ્તકમથે

ખજા, વર્ધન, માસિક, દિવસ, અશ્વિનધીર, રમણાશ્વ,
સ્વચાત્ર, કેરલશાસ્ત્ર, પંચપદી, સૂર્યસિદ્ધાંતિસિદ્ધાંત, લીલા-
પુત્રી, ખીર, અને વિશ્વમીનાંદિ સકલ મુદ્રાનિકાશાસ્ત્ર-
પ્રકાર ધૃત્વાદિ સંપૂર્ણ જ્યોતિષશાસ્ત્ર વિષે અતિ
સુક્ષ્મ રૂપે ધીમધામ માહિતી આપવામાં
આવે. અને અંગ્રેજી રીતે દરેક

માસમાંના દરેક દિવસના રપટ

અહ આપવામાં આવે.

આ માસિક પુસ્તક.

લાશાયણ ગોવિંદરાય કલક.

અને નિખાર કરીને

પ્રેમ, ગાગરુલ પ્રેમમાં ઉપજી છે.

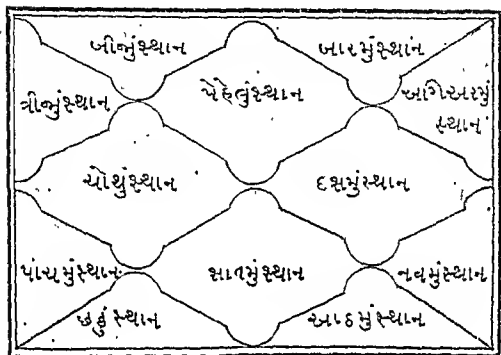
ગાંધીન, ૩૦. અમીલ, સન ૧૯૦૫ દરેકની

વિગત લખાઈના.

સન ૧૯૦૫ માં આપેલ આ પુસ્તક ૩૦૦૦ રૂપિયા છે.

હવે કુંડલી વિષે વિચાર કરુછું.

કુંડલી એટલે ખાર ગૃહનું ચક્ર, તે હોમાં આગળની આકૃતિથી દેખાડે છે.

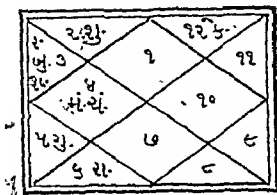
એ કુંડલીમાં પેહેલું, બીજું, ત્રીજું, ઇત્યાદિ, ને સ્થાન દેખાડેલાં છે, તેનાં કાંઈ દહાડે પણ ફેરફાર થતો નથી.

એ કુંડલીમાં પ્રશ્નકાળમાં લખે કયું છે, એટલે કઈ રાશીનાં હવે થયો છે, એ કાંઈ તે રાશીનાં અંક પેહેલે કેટલાં માંડેલાં, અને તે રાશીથી જામે બાબૂના કમથી ખાર રાશીનાં અંક માંડવા. (કુંડલીમાં રાશીનાં નામ ન લખતાં તેમના અંક લખે છે) અને તે વખતે સૂર્યદિગ્રહ ને ને રાશીના હયો, તે તે રાશીને તે શ્રદ માંડવા, અને તેમથી ફળ કહેલું. પ્રશ્નકાળ ને કુંડલીપરથી કેટલાં માંડેલાં છે તે કુંડલીને તાત્કાલિક પ્રશ્નકુંડલી કહે છે, અને જન્મકુંડલી હોય તો તે કુંડલીને જન્મકુંડલી કહે છે.

પ્રશ્નકાળમાં કે જન્મકાળમાં ને રાશીનાં હવે થયો હોય તે રાશી કુંડલીમાં પેહેલે કેટલાં માંડેલાં બાબૂની રાશી ઉપર કલાંપ્રમાણે જામી બાબૂના કમથી, ખીન, જિવન, એવા, ઇત્યાદિ સ્થાનમાં માંડવી. ને રાશી પેહેલે કેટલાં માંડી હયો, તે રાશીની તે લગકુંડલી સમજવી.

ઉદાહરણ.

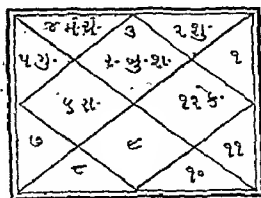
આ માંચેની કુંડલીમાં પહેલ ટીકાણે એકનો અંક છે કરીને એ ત્રયલક્ષકુંડલી સમજવી.

એ કુંડલીમાં પહેલ ટીકાણે બેનો અંક છે કરીને એ વરખલમકુંડલી સમજવી.

એ કુંડલીમાં, પહેલ ટીકાણે ત્રણનો અંક છે કરીને એ ત્રિયુગલમકુંડલી સમજવી.

(૩૭)

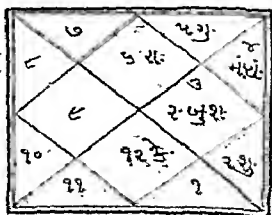
એ કુંડલીમાં પહેલે ૪કાલે ચારનો અંક છે કરીને એ કુંડલમકુંડલી સમજવી.

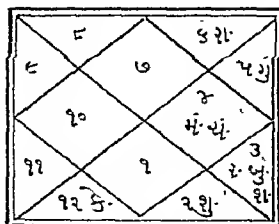
એ કુંડલીમાં પહેલે ૪કાલે પાંચનો અંક છે કરીને એ સિંહલમકુંડલી સમજવી.

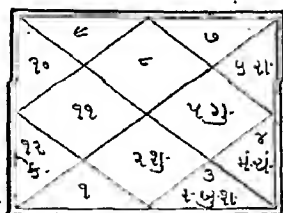
એ કુંડલીમાં પહેલે ૪કાલે છનો અંક છે કરીને એ કન્યાલમકુંડલી સમજવી.

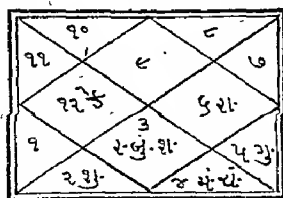
એ કુંડલીમાં પહેલું ડાહણે સાતનો અંક છે કરીને એ તૂલાલગ્નકુંડલી સમજાવી.

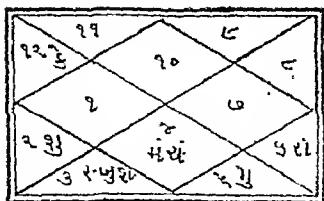
એ કુંડલીમાં પહેલું ડાહણે આઠનો અંક છે કરીને એ શુક્રલગ્નકુંડલી સમજાવી.

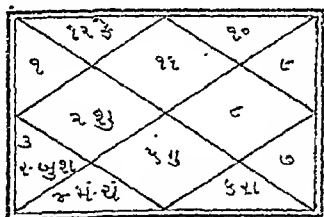
એ કુંડલીમાં પહેલું ડાહણે નવનો અંક છે કરીને એ બગેચાળકુંડલી સમજાવી.

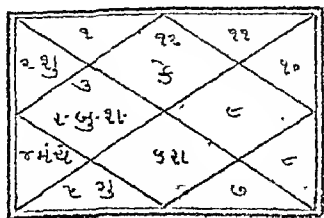
એ કુંડલીમાં પહેલે ટકાણે દસનો અંક છે કરીને એ મકરલમકુંડલી સમજવી.

એ કુંડલીમાં પહેલે ટકાણે અગિઆરનો અંક છે કરીને એ કુંભમકુંડલી સમજવી.

એ કુંડલીમાં પહેલે ટકાણે બારનો અંક છે કરીને એ મીનમકુંડલી સમજવી.

કુંડલીમાંના બાર સ્થાન..

૧. લાં સ્થાનનાં નામ. લગ્ન, મૂર્તિ, અંગ, તનુ, ઉદય, વયુ, કદપ, અને આય.
 ૨. જ્ઞં સ્થાનનાં નામ. ધન, સ્વ, કોશ, અર્થ, કુટુંબ, અને વિત.
 ૩. જ્ઞં સ્થાનનાં નામ. સહજ, ભાતૃ, દુશ્ચિત્ત, સહોત્ત, અને પરાક્રમ.
 ૪. થાં સ્થાનનાં નામ. અંબા, પાતાલ, તૂર્ણ, હિલુક, ગૃહ, મુદૃત્, વાહન, યાન, બંધ, અંબુ, નીર, જલ, અને મુખ.

૫. માં સ્થાનનાં નામ. તનય, જુદિ, વિદ્યા, આત્મજ, વાકસ્થાન, તનુજ, ત્રિ-કોણ, પ્રતિભા, અને ધી.

૬. જ્ઞાં સ્થાનનાં નામ. રિપ્ત, દેવ, વૈરી, અને કૌત.

૭. માં સ્થાનનાં નામ. જામિત, અસ્ત, સ્મર, મદન, મદ, ધૂન, કામ, અને ચિતોત્ત.

૮. માં સ્થાનનાં નામ. રંધ્ર, આયુ, છિદ્ર, યામ્ય, નિધન, લંચ, અને મૃત્યુ.

૯. માં સ્થાનનાં નામ. ગુરુ, ધર્મ, શુભ, તપ, માર્ગ, અને ત્રિકોણ.

૧૦. માં સ્થાનનાં નામ. તાત, આચ્ચ, માન, કર્મ, આસ્પદ, ગગન, નભ, બોમ, મેધુરણ, મધ્ય, વ્યાપાર, અને અંબર.

૧૧. માં સ્થાનનાં નામ. ભવ, આગમ, પ્રાપ્તિ, આય, ભ, સર્વતોભદ્ર, અને લાભ.

૧૨. માં સ્થાનનાં નામ. પ્રાંત્ય, અંતિમ, રિઃક, અને વ્યથ.

કેંદ્રાદિ સંજ્ઞાક લખન.

કેંદ્ર, કેંદ્રક, ને અગુપ્ત—એ નામ એક, ચાર, સાત, દસ, એ સ્થાનને છે ત્રિકોણ, એ નામ પાંચ ને નવ એ સ્થાનને છે.

પણુર, એ નામ આઠ, અગિઆર, પાંચ ને બે એ સ્થાનને છે.

આપોક્તિમ, એ નામ નવ, બાર, છ અને ત્રણ એ સ્થાનને છે.

ત્રિંક, એ નામ છ, આઠ, બાર, એ સ્થાનને છે.

ઉપચય, એ નામ ત્રિન, લાભ. દસમાં, ને છતા સ્થાનને છે.

અગુરુ, એ નામ ગેથા ને આઠમાં સ્થાનને છે.

ગ્રહના શત્રુ મિત્રનો વિચાર.

રવિના મિત્ર—ચંદ્ર, મંગળ ને ગુરુ.

રવિના શત્રુ—શુક્ર ને શનિ.

રવિનો સમ—બુધ.

ચંદ્રના મિત્ર—રવિ ને બુધ.

ચંદ્રને શત્રુ—નહીં.

ચંદ્રનો સમ—મંગળ, ગુરુ, શુક્ર ને શનિ.

મંગળના મિત્ર—રવિ, ચંદ્ર ને ગુરુ.

મંગળનો શત્રુ—બુધ.

મંગળના સમ—શુક્ર ને શનિ.

બુધના મિત્ર—રવિ ને શુક્ર.

બુધનો શત્રુ—ચંદ્ર.

બુધના સમ—મંગળ, ગુરુ ને શનિ.

ગુરુના મિત્ર—રવિ, સોમ ને મંગળ.

ગુરુના શત્રુ—બુધ ને શુક્ર.

ગુરુનો સમ—શનિ.

શુક્રના મિત્ર—બુધ ને શનિ.

શુક્રના શત્રુ—રવિ ને ચંદ્ર.

શુક્રના સમ—મંગળ ને ગુરુ.

શનિના મિત્ર—શુક્ર ને બુધ.

શનિના શત્રુ—રવિ, ચંદ્ર ને મંગળ.

શનિનો સમ—ગુરુ.

	રવિ.	ચંદ્ર.	મંગળ.	બુધ.	ગુરુ.	શુક્ર.	શનિ.
મિત્ર.	ચંદ્ર, મંગળ, ગુરુ.	રવિ, બુધ.	રવિ, ચંદ્ર ને ગુરુ.	રવિ ને શુક્ર.	રવિ, ચંદ્ર ને મંગળ.	બુધ ને શનિ.	શુક્ર ને બુધ.
શત્રુ.	શુક્ર, શનિ.	નહીં.	બુધ.	ચંદ્ર.	બુધ ને શુક્ર.	રવિ ને ચંદ્ર.	રવિ, ચંદ્ર ને મંગળ.
સમ.	બુધ.	મંગળ, ગુરુ, શુક્ર, ને શનિ.	શુક્ર ને શનિ.	મંગળ, ગુરુ ને શનિ.	શનિ.	મંગળ ને ગુરુ.	ગુરુ.

ગ્રહની દૃષ્ટિ વિષે (દૃષ્ટિ-નગર).

જો સ્થાનમાં જો ગ્રહ હોય. તે ગ્રહની દૃષ્ટિ તે સ્થાનથી ત્રિજા ને દસમાં સ્થાન પર એક ચરણુ એટલે કે હોયછે. પાંચમાં ને નવમાં સ્થાન પર બે ચરણુ કે હોયછે. ચોથા ને આઠમાં સ્થાન પર ત્રણ ચરણુ એટલે કે દૃષ્ટિ હોયછે, અને સાતમાં સ્થાન પર ચાર ચરણુ એટલે પૂર્ણ દૃષ્ટિ હોયછે.

શનિ જો સ્થાનમાં હોય તે સ્થાનથી ત્રિજા, સાતમાં, ને દસમાં સ્થાન પર તેની પૂર્ણ નગર હોયછે.

ગુરુ ને સ્થાનમાં હોય તે સ્થાનથી સાતમાં, નવમાં ને પાંચમાં સ્થાનપર તેની પૂર્ણ નજર હોયછે.

મંગળ ને સ્થાનમાં હોય તે સ્થાનથી ચોથા, સાતમાં ને આઠમાં સ્થાનપર તેની પૂર્ણ નજર હોયછે.

અહલાધવ અંથપરથી અયનાંશ કાઢવાની રીત.

૬૪ શકમાંથી ૪૪૪ બાદ કરીને ને બાકી રહેશે તેટલી કક્ષા માનવી ને તેના અંશ કરવા, એટલે અયનાંશ થાયછે.

તે એપ્રમાણે શકે ૧૮૦૬ માં અયનાંશ ૧૮૦૬ એમાંથી બાદ ૪૪૪ કીધાં, બાકી રહ્યા ૧૩૬૨ તેના અંશ ૨૨ ને ૪૨ કક્ષા થઈ.

અંગ્રેજ લોકે સૂક્ષ્મ વેધ કરેલા છે, તેપરથી અયનગતિ દર વર્ષે ૫૦ $\frac{૧}{૨}$ વિકલા છે, એવું સમજવામાં આવ્યું છે.

જૂના કાળના અંધોપ્રમાણે શકે ૪૪૪ રેવતી યોગતાગતો સાધન યોગ શૂન્ય હતું, અને અંગ્રેજી રીતથી શકે ૪૬૬ માં શૂન્ય હતું કરીને રેવતી નક્ષત્ર નિરપણ માનતો આરંભ માનવો લેઈએ, કારણ, એવું માનવાને જૂના કાળના અંધોમાં ભણાં કરાણો મળી આવેછે.

ખરી અયનાંશ કાઢવાની રીત આગળ લખ્યાપ્રમાણે.

૬૪ શકમાંથી ૪૬૬ બાદ કરીને ને બાકી રહેશે તેને ૫૦ $\frac{૧}{૨}$ વિકલાથી ગુણી તે ગુણાકારના અંશ અને કક્ષા કરવી એટલે અયનાંશ થાયછે, અથવા એ કામ આગળ આપેલી આયનગતિના કોષ્ટકથી કરવું. હિસાહરણ.

શકે ૧૮૦૬	અયનગતિ.	અં.	ક.	વિ.
— ૪૬૬	૧૦૦૦ વર્ષ	૧૩	૫૬	૪૦
—	૩૦૦ વર્ષ	૪	૧૧	૦
૧૩૧૦	૧૦૦ વર્ષ	૦	૮	૨૨
	૧૩૧૦	૧૮	૧૬	૬

શકે ૧૮૦૬ માં અયનાંશ.

સાયન ગ્રાહ ને નિરયોગ ગ્રાહ કરવાનાટે અયનગતિનું કોષ્ટક.

વર્ષસંખ્યા.	અયનગતિ.				વર્ષસંખ્યા.	અયનગતિ.			
	રા.	અં.	ક.	વિ.		રા.	અં.	ક.	વિ.
૧	૦	૦	૦	૫૦°૨	૨૦૦૦	૨	૨૭	૫૩	૨૦
૨	૦	૦	૧	૪૦°૪	૩૦૦૦	૧	૧૧	૫૦	૦
૩	૦	૦	૨	૩૦°૬	૪૦૦૦	૧	૨૫	૪૬	૪૦
૪	૦	૦	૩	૨૦°૮	૫૦૦૦	૨	૯	૪૩	૨૦
૫	૦	૦	૪	૧૧°૦	૬૦૦૦	૨	૨૩	૪૦	૦
૬	૦	૦	૫	૧°૨	૭૦૦૦	૩	૭	૩૬	૪૦
૭	૦	૦	૫	૫૧°૪	૮૦૦૦	૩	૨૧	૩૩	૨૦
૮	૦	૦	૬	૪૧°૬	૯૦૦૦	૪	૫	૩૦	૦
૯	૦	૦	૭	૩૧°૮	૧૦૦૦૦	૪	૧૯	૨૬	૪૦
૧૦	૦	૦	૮	૨૨°૦	૧૧૦૦૦	૫	૩	૨૩	૨૦
૨૦	૦	૦	૧૬	૪૪°૦	૧૨૦૦૦	૫	૧૭	૨૦	૦
૩૦	૦	૦	૨૫	૬°૦	૧૩૦૦૦	૬	૧	૧૬	૪૦
૪૦	૦	૦	૩૩	૨૮°૦	૧૪૦૦૦	૬	૧૫	૧૩	૨૦
૫૦	૦	૦	૪૧	૫°૦	૧૫૦૦૦	૬	૨૯	૧૦	૦
૬૦	૦	૦	૫૦	૧૨°૦	૧૬૦૦૦	૭	૧૩	૬	૪૦
૭૦	૦	૦	૫૮	૩૪°૦	૧૭૦૦૦	૭	૨૭	૩	૨૦
૮૦	૦	૧	૬	૫૬°૦	૧૮૦૦૦	૮	૧૧	૦	૦
૯૦	૦	૧	૧૫	૧૮°૦	૧૯૦૦૦	૮	૨૪	૫૬	૪૦
૧૦૦	૦	૧	૨૩	૪૦°૦	૨૦૦૦૦	૯	૮	૫૩	૨૦
૨૦૦	૦	૨	૪૭	૨૦°૦	૨૧૦૦૦	૯	૨૨	૫૦	૦
૩૦૦	૦	૪	૧૧	૦°૦	૨૨૦૦૦	૧૦	૬	૪૬	૪૦
૪૦૦	૦	૫	૩૪	૪૦°૦	૨૩૦૦૦	૧૦	૨૦	૪૩	૨૦
૫૦૦	૦	૬	૫૮	૨૦°૦	૨૪૦૦૦	૧૧	૪	૪૦	૦
૬૦૦	૦	૮	૨૨	૦°૦	૨૫૦૦૦	૧૧	૧૮	૩૬	૪૦
૭૦૦	૦	૯	૪૫	૪૦°૦	૨૫૮૬૮	૧૨	૦	૦	૦
૮૦૦	૦	૧૧	૯	૨૦°૦					
૯૦૦	૦	૧૨	૩૩	૦°૦					
૧૦૦૦	૦	૧૩	૫૬	૪૦°૦					

અયનગતિનું એક પૂર્ણ ચક્ર ૨૫૮૬૮ વર્ષથી થાયછે.

અહગતિ કાઢવાની રીત.

આજના બાર વાગતાના અહ અને આવડી કાઢના બાર વાગતાના અહ એ બેમાં ને અંતર કાઢીએ, તે અહની એક દિવસની ગતિ આવેછે.

છટકાળના અહ કાઢવાની રીત.

અમે દરેક માસીક પ્રસ્તકમધે દરેક દિવસના બાર વાગતાના સાયન અહ આપેલા છે. જેઓને બાર વાગતાના અગાઉના, અથવા પછીના અહ કરવાના હોય તેઓએ એક દહાડાની અહની ગતિ કરીને તે ગતિથી બારના અગાઉનો ને ધટિકાત્મક છટકાળ હથે તેને યુયુવું, ને સોડે તે યુયુકારને બાગવું, એટલે છટકાલન આવશે. પછી તે ચાલન બાર વાગતાના અહમાં બાદ કરવું. ને વંકી હોય તો ઉમેરવું. એટલે સ્પષ્ટ અહ તાત્કાલિક થશે.

એજપ્રમાણે બારના આગળનું ને ચાલન આવશે તે બાર વાગતાના અહમાં ઉમેરવું, ને વંકી હોયતો બાદ કરવું, એટલે તાત્કાલિક સાયન સ્પષ્ટ અહ થશે, અને તે માંથી અમનાંશ બાદ કીધાથી ફોર્સપેગી નિરમાયુ સ્પષ્ટ અહ થશે.

ઉદાહરણ. શકે ૧૮૦૬ પોષ શુદ્ધ પુનેમ, ગુરુવાર દહાડાના બરાબર ૪ ચાર વાગતાનો રવિ કાઢવાનો છે, માટે પુનેમનો ૧૨ બાર વાગતાનો સાયન સૂર્ય રા. ૯ અં. ૧૧ ક. ૬ વિ. ૨૫ છે, અને પોષ ૧૫ ૧ નો ૧૨ બાર વાગતાનો સાયન સૂર્ય રા. ૯ અં. ૧૨ ક. ૭ વિ. ૩૩ છે. હવે એ બેનું અંતર કરીને એક દિવસની ગતિ કાઢી, તે અંશ ૧ કલા ૧ અને વિક્રા ૮ છે.

આપણને બરાબર ચાર વાગતાનાનો અહ કરવાનો છે, કરીને ચાર કલાકની ધડી ૧૦ દસ થઈ. તે ધડીથી સૂર્યના એક દિવસની ગતિને યુયુવું, અને ૧૦ સોડે બાગવું, ત્યારે ૧૦ દસ ધડીનું ચાલન ૧૦ કલા ને ૧૧ વિક્રા આવ્યા. છટકાળ બાર આગળનો છે, માટે પુનેમના ૧૨ વાગતાના સાયન સૂર્યને એ ચાલન ઉમેરું, ત્યારે રા. ૯ અં. ૧૧ ક. ૧૬ વિક્રા ૩૬ એ તાત્કાલિક સાયન સ્પષ્ટ રવિ થયો. એમાંથી ચાલુ ચાલના અમનાંશ અં. ૧૮ ક. ૧૬ વિ. ૪ બાદ કરીને બાકી રા. ૮ અં. ૨૩ ક. ૬ વિ. ૩૨ એ નિરમાયુ સ્પષ્ટ અહ તૈયાર થયો. એજપ્રમાણે બાકીના છટકાળના અહ તૈયાર કરવા.

હિંદુસ્થાનમાંના કેટલાંક શહેરનાં અક્ષાંશ તથા રેખાંશ.

શહેરનાં નામ.	અક્ષાંશ.			મુખ્યપથી રેખાંશ.				
	અંશ.	લેગન	પત્રાંશ.	અંશ.	લેગન	કાલાનર.		
						ધડિ	કલાક.	
	અ. ક.		અ. વ્ય.	અ. ક.		ધ. પ.	અ. મિ.	
કાશ્મીર	૩૩ ૨૩	૨૩૦	૭ ૫૪	૧ ૫૦	પૂર્વ ૧૩	+૦ ૧૮	+૦ ૭	
લાહોર.....	૩૧ ૩૧	૨૧૮	૭ ૨૩	૧ ૧	૧૦	૦ ૧૧	૦ ૫	
દિલ્લી	૨૮ ૪૩	૧૯૮	૧ ૩૩	૪ ૧૨	૨૮	૦ ૪૨	૦ ૧૭	
ગ્વાલિયર.....	૨૬ ૧૫	૧૮૧	૫ ૫૪	૫ ૪	૩૩	૦ ૫૧	૦ ૨૦	
આગ્રા.....	૨૭ ૧૨	૧૮૮	૧ ૭	૪ ૫૯	૩૩	૦ ૫૦	૦ ૨૦	
અમદાવાદ (મ. યાગ) ...	૨૫ ૨૭	૧૭૬	૫ ૪૨	૮ ૫૩	૫૯	૧ ૨૯	૦ ૩૬	
બનારસ (કાશી) ..	૨૫ ૩૦	૧૭૬	૫ ૪૩	૧૦ ૩	૬૪	૧ ૪૦	૦ ૪૦	
દેવ્રાવાદ (સિંધ) ..	૨૫ ૨૨	૧૭૫	૫ ૪૧	પશ્ચિમ ૪ ૧૬	શ્ચિ ૨૯	-૦ ૪૩	-૦ ૧૭	
આમદાવાદ ...	૨૩ ૧૦	૧૬૦	૫ ૨૦	શ્ચિમ ૦ ૧૫	૨	૦ ૨	૦ ૧	
દિગજન	૨૩ ૫	૧૫૯	૫ ૧	પૂર્વ ૨ ૫૫	પૂર્વ ૨૧	+૦ ૨૯	+૦ ૧૨	
કલકત્તા	૨૨ ૨૩	૧૫૪	૪ ૫૭	૧૫ ૩૧	૧૦૬	૨ ૩૫	૧ ૨	
વડોદરા.....	૨૨ ૧૩	૧૫૩	૪ ૫૪	૦ ૨૭	૩	૦ ૫	૦ ૨	
મુગલ	૨૧ ૧૩	૧૪૬	૪ ૩૯	૦ ૬	૦	૦ ૧	૦	
નાથિક.....	૧૯ ૫૮	૧૩૮	૪ ૨૩	૦ ૫૩	૬	૦ ૯	૦ ૪	
અમદાવાદગર ...	૧૯ ૧૫	૧૩૩	૪ ૧૧	૧ ૪૮	૧૩	૦ ૧૮	૦ ૭	
મુંબઈ.....	૧૮ ૫૮	૧૩૧	૪ ૭	૦ ૦	૦	૦	૦	
પ્રજ્ઞ.....	૧૮ ૩૦	૧૨૮	૪ ૦	૧ ૩	૭	૦ ૧૧	૦ ૫	
સતારા.....	૧૭ ૫૦	૧૨૩	૩ ૫૧	૧ ૬	૮	૦ ૧૧	૦ ૫	
દેવ્રાવાદ (નિ. વામ) ...	૧૭ ૧૫	૧૧૯	૩ ૪૩	૫ ૪૫	૩૮	૦ ૫૮	૦ ૨૩	
સોલાપુર	૧૭ ૩૮	૧૨૧	૩ ૪૯	૩ ૩	૨૧	૦ ૩૦	૦ ૧૨	
રેનાનિગી.....	૧૭ ૨	૧૧૮	૩ ૪૧	૦ ૨૭	૩	૦ ૫	૦ ૨	
કાઢાપુર	૧૬ ૧૯	૧૧૩	૩ ૩૦	૧ ૨૮	૯	૦ ૧૫	૦ ૬	
મેળગાંવ	૧૫ ૫૫	૧૧૦	૩ ૨૫	૧ ૩૮	૧૦	૦ ૧૬	૦ ૬	
ગોવા	૧૫ ૩૦	૧૦૭	૩ ૨૦	૧ ૫	૮	૦ ૧૧	૦ ૫	
મદ્રાસ	૧૩ ૪	૯૦	૨ ૨૭	૭ ૨૨	૫૩	૧ ૧૪	૦ ૩૦	
રામિશ્વર	૯ ૨૦	૬૪	૧ ૫૮	૬ ૫૦	પૂર્વ ૪૭	+૧ ૮	+૦ ૨૭	
લંડન (વિજાપત) ..	૫૧ ૩૧	૩૫૬	૧૫ ૬	પશ્ચિ ૭૨ ૫૧	૫. ૫૦૩	-૧ ૨૯	-૪ ૫૨	

જે દિવસે સામન રવિ. ૨ રા. ૨ અં. ૨ ક. ૨ વિ. ૨ એટલે એ તે દહાડે
બપોરે સરખી જમીનપર ખાર અંગલ શંકુપત્ર (શંકુપત્ર-સંજાયલ) મૂકીને તેની જે
છાયા પડશે તેને પલખા એવું કહેછે.

અરખંડ લાવવાની રીત.

પલખા ત્રણ જુકાલે માંડીને તેને અનુક્રમથી ૧૦, ૮, ૧૦ એ અંકથી ગુણવું અને
જે ગુણાકાર આવશે, તે અનુક્રમથી પેહેલું, બીજું ને ત્રીજું, એવાં અરખંડ આવશે.
અને ત્રીજાં ખંડને વિશેષ સંસ્કાર ૩ એ ભાગવાનો છે, તે માત્ર કરવો.

ઉદાહરણ.

ગુણધની પલખા ૪/૭ છે તેને ૧૦ સે ગુણવું, ત્યારે ૪૧/૧૦ એ પેહેલું અર-
ખંડ થયું. અને પલખેને ૮ આડે ગુણવું ત્યારે ૩૨/૫૧ એ બીજું અરખંડ થયું.
વળી પલખેને ૧૦ સે ગુણીને ૩ છે ભાગવું ત્યારે ૧૩/૪૩ એ ત્રીજું અરખંડ થયું.

લંકા દય.

મેષરાશિ ઉદયપલ ૨૭૮.
વરખરાશિ ઉદયપલ ૨૬૯.
મિથુનરાશિ ઉદયપલ ૩૨૩.
કર્કરાશિ ઉદયપલ ૩૨૩.
સિંહરાશિ ઉદયપલ ૨૬૯.
કન્યારાશિ ઉદયપલ ૨૭૮.

તૂલરાશિ ઉદયપલ ૨૭૮.
વૃષ્ણિકરાશિ ઉદયપલ ૨૬૯.
ધનરાશિ ઉદયપલ ૩૨૩.
મકરરાશિ ઉદયપલ ૩૨૩.
કુંભરાશિ ઉદયપલ ૨૬૯.
મીનરાશિ ઉદયપલ ૨૭૮.

સ્વદેશ ઉદયપલ કાઢવાની રીત.

લંકા મેષ ઉદયપલ-પેહેલું અરખંડ = સ્વદેશના મેષ ઉદયપલ.
લંકા વરખ ઉદયપલ-બીજું અરખંડ = સ્વદેશના વરખ ઉદયપલ.
લંકા મિથુન ઉદયપલ-ત્રીજું અરખંડ = સ્વદેશના મિથુન ઉદયપલ.
લંકા કર્ક ઉદયપલ + ત્રીજું અરખંડ = સ્વદેશના કર્ક ઉદયપલ.

આ + ઉચેરવાની નિશાની. આ - ખાદ કરવાની નિશાની. આ = બરેખાબરની નિશાની.

કુખ્યુત્પારિજશકલના ગુણુવર્ણાદિકનો વિચાર.

કુખ્યુત્પારિજશકલ અશુભ છે. જાતિ મ્લેચ્છ, અન્યાય કરવાવિષે તત્પર, પ્રણુકુક્ત મોઢું, પિલાડીનેવી નભર, મોટા ઘાટો, કાળોપિળો રંગ, મોટા દાંત, નીચ સ્વભાવ, તીખી ચીજોપર પ્રીતિ, નિંદક ડોકાણે રહેનારો, અને મોઢું તથા પથરાનો સ્વામી છે.

જમાતશકલના ગુણુવર્ણાદિકનો વિચાર.

જમાતશકલનો રંગ ધજના જેવો છે, જાતિ શુદ્ધ, હાથિઓ પાડવાવિષે હેશિઆર, ગુણુવાન, સોતું પારખવામાં ચતુર, ખર્ચ કરવાવિષે ઉદાર, અને વૈદ્યશાસ્ત્રમાં કાખીલ, આંખો કાળી, મધ્યમ લંગો, મોઢું મોઢું, હમેશાં ઉત્તમ યોજન કરનારો, સધિ કરવામાં કુશલ, હિંસક, પાક કરવાની સ્થિતિમાં રહેનારો, અને પિળા રત્નનો સ્વામી છે,

ફરહાશકલના ગુણુવર્ણાદિકનો વિચાર.

ફરહાશકલનું શરીર મોઢું છે, રંગ ગરો, હમેશાં લખવામાં મન, હસતું મોઢું, કમાનના જેવી બમર, આંખો ધણીજ કાળી, મોતીનો સ્વામી, સારી જગામાં રહેનારો, ઉત્તમ યોજન કરનારો, અને નાના હોંઠ, એવો છે.

ઉકલાશકલના ગુણુવર્ણાદિકનો વિચાર.

ઉકલાશકલનો રંગ કાળો, મોં મોઢું, મેલો નીચ જાતિ, નાની આંખ, સ્તુતિ કરવાવિષે હેશિઆર, કુખી, બંદીખાનામાં રહેનારો, પાણીને ડોકાણે રહેનારો, નીચ સ્વભાવ, વંગ અને કાળા પથરનો સ્વામી છે.

ધન્કીશશકલના ગુણુવર્ણાદિકનો વિચાર.

ધન્કીશશકલનો રંગ કાળો છે. ખેતીકામમાં ધણુંજ ચિત, કાળી આંખ, મ્લેચ્છ જાતિ, ધરકામમાં હેશિઆર, કુખી, ગદો, ગામમાં રહેનારો, મોટા અવધવ, નિરંતર ચાકરી કરનારો, મજબૂત દાંત, ખાટી ચીજ ખાનારો, આળસુ, મોઢું મોઢનારો, આચીક આંખો, મોટા ઘાટો, મોઢું અને પથરાનો સ્વામી છે.

હુમરાશકલના ગુણુવર્ણાદિકનો વિચાર.

હુમરાશકલની જાતિ ક્ષત્રી, ખાહોદર, શસ્ત્રવિદ્યામાં નિપુણ, ઘોડી કાણું, ચોરી કરનારો, હિંસારી, નિંદાજગામાં રહેનારો, હબમ, મોઢાનું કામ કરનારો, ટંરાખાજ, પીળી

આંખો, પ્રભુપૂજન, જાદું માયું, મધ્યમ જ્યોત્, વીખી ચીન્ને ખાનારો, વન, પર્વત, યુદ્ધ, એવે ટેકાણે રહેનારો એવા છે.

અયાજશકલના ગુણવર્ણાદિકનો વિચાર.

અયાજશકલનો રંગ ગોરો, જાતિ આહાર્યુ, દમ્ભેશં કરનારો, મુખી, સિદ્ધિવાન, લોક શ્રેષ્ઠ, દેવપૂજ કરવામાં ચિત્ત, મધ્યમ જ્યોત્, ગોળ જાદું, કાળી આંખો, બાષણ કરવામાં હેંશિઆર કપડાંદિ સુગંધયુક્ત, વેચનારો, પાણી, આડી, એવે ટેકાણે રહેનારો, ઉત્તમ કપડાં પહેરનારો, ઉત્તમ બોજન કરનારો, દંધ પીનારો અને વિપ્રયુ પૂજ કરનારો એવા છે.

નસ્ત્રત્પારિજશકલના ગુણવર્ણાદિકનો વિચાર.

નસ્ત્રત્પારિજશકલની જાતિ ક્ષત્રિય છે, સાકમાં શ્રેષ્ઠ, રાજકાળમાં ચિત્ત, ધર્મકર્મવાન, જ્યોત્, આંખો જાડી, ગોરો, પાણીની ખાસે રહેનારો, સોનું દરણુ કરનારો, સોનું, માણેક અને રત્ન એના અધિપતિ, ઉત્તમ કપડાં પહેરનારો, ઉત્તમ બોજન ઉપર વધારે પ્રીતિ કરનારો એવા છે.

નસ્ત્રદાખિલશકલના ગુણવર્ણાદિકનો વિચાર.

નસ્ત્રદાખિલશકલનો રંગ ગોરો છે, જાતિ આહાર્યુ, અનુદાન કરનારો, જ્યોત્, જાદું ગોલ, માંચર તથા, નાની પણ વિચાળ આંખો, સોનું, રૂપ, અને સ્પટીકનો સ્વામી છે, સમુદ્ર ખાસે રહેનારો, ઉત્તમ કપડાં પહેરનારો, દમ્ભેશં અધ્યાપનને અભ્યાસ કરનારો, ઉત્તમ બોજન કરનારોને નિરંતર સુગંધયુક્ત એવા છે.

અતખેખારિજશકલના ગુણવર્ણાદિકનો વિચાર.

જ્યોત્, પ્રભુપૂજન, નખસો, કળો ને પોડો પિગચરો, સત્તરદિત, ગાયના જેવી, આંખો, વન, પર્વત, ડિલા એવે ટેકાણે રહેનારો, ગરમ કપડાં પહેરનારો ગુદો, નખચા ચરીરનો છે.

નકીશકલના ગુણવર્ણાદિકનો વિચાર.

નકીશકલનો રંગ શ્વેત છે, જાતિ ક્ષત્રિય, આંખો પિત્તી, કુદ કરતમાં નેપાળ માંથી ગરદન, નિરંતર યજ્ઞધારણુ કરનારો, સમ્રાટ કરનારામાં શ્રેષ્ઠ, નિવંદના કુલમાં

રહેનારો, રાતા વાળ, માંસ ખાનારો, પિણાં કપડાં પહેરનારો, પાણીપાસે રહેનારો અને અધારી જગામાં રહેનારો એવા છે.

અતખેદાખિલશકલના ગુણુવર્ણાદિકનો વિચાર.

અતખેદાખિલશકલ શરીરે જીવું છે, રંગ ધર્તના જેવો, હંમેશાં દુઃખી, હસતું મોઢું, બમરમૂર્તિ કંઈ તદ્દાવત, માઠી જાંઘ, કાળી આંખો, આંખની પાસે તલ, માઠી વસ્ત્રપર પ્રીતિ, આડને ટેકાણે રહેનારો, હંમેશાં મગ્ગસમાં રહેવું, પાણી પાસે રહેવું, યાંખવા, બાલા અને આડ એની નીચે રહેનારો એવા છે.

ધન્યતમાશકલના ગુણુવર્ણાદિકનો વિચાર.

ધન્યતમાશકલની જાતિ શૂદ્ર, રાજનો લેખક, જ્યોતિઃશાસ્ત્ર જાણનારો, ગુણુ લેનારો, મુંદર દેહ, ખાળવાળી આંખો, નાના તરેહની ચીજોપર પ્રીતિ, ચિત્રકૃત માર્ગ-શાળામાં રહેનારો, સાત ધાતુનો સ્વામી, રંગી નેરંગી કપડાં પહેનારો અને કોમળ શરીરનો છે.

તરીખશકલના ગુણુવર્ણાદિકનો વિચાર.

તરીખશકલની જાતિ વૈશ્ય, મોટું શરીર, હંમેશાં નખજો, માઠી આંખો, મુંદર દેહ, હંમેશાં માર્ગ ચાલનારો, શક્તિવાન, પર્વતપર ફરનારો, રાજના ધેરમાં રહેનારો, જ્યાં કપડાં પહેરનારો, અને ઉત્તમ બોજન કરનારો એવા છે.

સ્થાનનાં નામ.

પહેલા, ચોથા, સાતમાં, દસમાં એ શકલને અવતાદ સંમ્મા, ને કંદ્ર સંમ્મા છે. બિજાં, પાચમાં, આઠમાં ને અગિઆરમાં એ શકલને માયલ્ ને પાણુર એવી સંમ્મા છે.

ત્રિજાં, છઠાં, નવમાં, ને બારમાં એ શકલને જ્યલ ને આપોદિત્તમ સંમ્મા છે, અને તેરમાં, ચૌદમાં, પંદરમાં ને સોળમાં શકલને વપુલ્લ અવતાદ એવી સંમ્મા છે.

શકલ વિભાગનાં તત્ત્વ વિચાર.

અગ્નિ, વાયુ, જલ, અને ભૂમિ એપ્રમાણે શકલ વિભાગનાં તત્ત્વ સમજાવાં.

જેમ

અગ્નિ

— વાયુ.

— તોય (પાણી).

— ભૂમિ.

शकल स्वरूपादिकृतुं कौष्टिक.

स्थान.	नाम.	स्वरूप.	आरिणादि संज्ञा.	दिवस. रात्र.	पुरुषादि संज्ञा.	शुभाशुभ.
१	लहान.		आरिण.	दिवस.	पुरुष.	शुभ.
२	कृष्णतृदापित.		दापित.	रात्र.	स्त्री.	शुभ.
३	कृष्णतृआरिण.		आरिण.	दिवस.	पुरुष.	अशुभ.
४	जभात.		सापित.	सांज.	नपुंसक.	मध्यम.
५	ईरहा.		मुन्कलीण.	सांज.	पुरुष.	शुभ.
६	विक्रहा.		मुन्कलीण.	सांज.	नपुंसक.	अशुभ.
७	धन्वीश.		दापित.	रात्र.	स्त्री.	अशुभ.
८	हुमरा.		सापित.	सांज.	पुरुष.	अशुभ.
९	पयाज.		सापित.	सांज.	स्त्री.	शुभ.
१०	नस्त्रतृआरिण.		आरिण.	दिवस.	पुरुष.	शुभ.
११	नस्त्रदापित.		दापित.	रात्र.	स्त्री.	शुभ.
१२	अतमेआरिण.		आरिण.	दिवस.	पुरुष.	अशुभ.
१३	नकी.		मुन्कलीण.	सांज.	नपुंसक.	अशुभ.
१४	अतमेदापित.		दापित.	रात्र.	स्त्री.	शुभ.
१५	धन्वतभा.		सापित.	सांज.	नपुंसक.	मध्यम.
१६	तरिण.		मुन्कलीण.	सांज.	नपुंसक.	शुभ.

નામ.	દિશા.	તત્વ.	રંગ.	રાશિ.	સ્વામી.	સંધા.
લક્ષ્મી.	પૂર્વ.	અગ્નિ.	પીળો.	ધન.	શુક્ર.	હિરણ્યવા.
કૃષ્ણશુભદ્રાપિત્ર.	દક્ષિણ.	મૃત્તી.	કાળો.	સિંહ.	રવિ.	હિરણ્યવા.
કૃષ્ણશુભદ્રાપિત્ર.	પૂર્વ.	અગ્નિ.	પીળો.	કુંભ.	રાહુ.	હિરણ્યવા.
જ્યોત્સ્ના.	દક્ષિણ.	મૃત્તી.	કાળો.	મિથુન.	શુક્ર.	રિયર.
કૃષ્ણશુભદ્રા.	પશ્ચિમ.	વાયુ.	લાલ.	ગુળ.	શુક્ર.	ચર.
ઉત્કલા.	દક્ષિણ.	મૃત્તી.	કાળો.	મકર.	શનિ.	ચર.
કૃષ્ણશુભદ્રા.	દક્ષિણ.	મૃત્તી.	કાળો.	કુંભ.	શનિ.	હિરણ્યવા.
કૃષ્ણશુભદ્રા.	પશ્ચિમ.	વાયુ.	લાલ.	મેષ.	મંગળ.	રિયર.
જ્યોત્સ્ના.	ઉત્તર.	જલ.	સરેદ.	કર્ક.	ચંદ્ર.	રિયર.
નરસિંહપિત્ર.	પૂર્વ.	અગ્નિ.	પીળો.	સિંહ.	રવિ.	હિરણ્યવા.
નરસિંહપિત્ર.	ઉત્તર.	જલ.	સરેદ.	મીન.	શુક્ર.	હિરણ્યવા.
અત્યેષપિત્ર.	પૂર્વ.	અગ્નિ.	પીળો.	મકર.	કેતુ.	હિરણ્યવા.
કૃષ્ણશુભદ્રા.	ઉત્તર.	જલ.	સરેદ.	ધૃમિષ્ઠ.	મંગળ.	ચર.
અત્યેષપિત્ર.	પશ્ચિમ.	વાયુ.	લાલ.	વરુણ.	શુક્ર.	હિરણ્યવા.
કૃષ્ણશુભદ્રા.	પશ્ચિમ.	વાયુ.	લાલ.	કન્યા.	શુક્ર.	રિયર.
કૃષ્ણશુભદ્રા.	ઉત્તર.	જલ.	સરેદ.	કર્ક.	ચંદ્ર.	ચર.

૧, ૨, ૫, ૭, ૯, ૧૦ અને ૧૧ એ સ્થાન શુભ સમજવા.
 ૩ અને ૪ એ બે સ્થાન મધ્યમ સમજવા.
 ૬, ૮, ને ૧૨ એ ત્રણ સ્થાન કનિષ્ઠ છે, બાકી ૧૩, ૧૪, ૧૫ ને ૧૬ એ
 સ્થાન શુભ સમજવા.

શકલના શાહેલીઓનો વિચાર.

પેહેલા શકલના ૧૩, ૮ એ શકલ શાહેલી છે. બીજાં શકલના શાહેલી ૧૪
 ૭, એ શકલ છે. ત્રિજાં શકલના શાહેલી ૫, ૬ એ શકલ છે. ચોથાં શકલના શ
 હે ૧૧ મું શકલ છે. પાંચમાં શકલનું ૯ મું શકલ શાહેલીખંડ છે. છઠ્ઠાં શક
 લના શાહેલી ૧૦ મું શકલ છે. સાતમાં ખંડનો શાહેલી ૧૧ મું ખંડ છે. આ
 ૬માં શકલનું ૧૨ મું શાહેલીખંડ છે. નવમાં શકલનું શાહેલીખંડ ૧૫ મું શક
 લમળું. દસમાં શકલનું શાહેલીખંડ ૬ મું શકલ સમજવું. અગિયારમાં શકલ
 શાહેલીખંડ સાતમું શકલ સમજવું. બારમાં શકલનું શાહેલીખંડ ૮ મું શકલ સમજ
 વેશમાં શકલનું શાહેલીખંડ પેહેલું શકલ છે. ત્રીસમાં શકલનું ૨૦ મું શાહેલીખંડ સ
 મજવું. પંદરમાં શકલનું ૯ મું શાહેલીખંડ, અને ૧૬ માં શકલનું ૪ મું શાહેલીખંડ
 સમજવું. અને સર્વ શકલનો શાહેલી ૧૫ મું શકલ સમજવું.

બીજાં નામ.

પ્રસ્તારમાં પેહેલાં ચાર શકલને હ-મહાંત સંજ્ઞા છે. ૫, ૬, ૭, ૮ એ શકલને
 નિનાત સંજ્ઞા છે. ૯, ૧૦, ૧૧, ૧૨ એ શકલને મુગવણાત સંજ્ઞા છે. અને પ્ર
 સ્તારમાંના ૧૩, ૧૪, ૧૫, ૧૬ એ શકલને જવાવણાત એવી સંજ્ઞા છે.

ગુરુ.	અવતાદિ સંમા.	કેદારદિ સંમા.	ગતવ.	શહેદીઓ.	શુભાશુભ.	ઉ-મહાંતાદિ સંમા.
૧	અવતાદ.	કેદર.	અમિ.	૧૩-૮	શુભ.	ઉ-મહાંત.
૨	માયલ.	પણુકર.	વાયુ.	૧૪-૭	શુભ.	ઉ-મહાંત.
૩	જાપલ.	આપોકિલમ.	જલ.	૫-૬	મધ્યમ.	ઉ-મહાંત.
૪	અવતાદ.	કેદર.	પૃથ્વી.	૧૬	મધ્યમ.	ઉ-મહાંત.
૫	માયલ.	પણુકર.	અમિ.	૯	શુભ.	બિનાત.
૬	જાપલ.	આપોકિલમ.	વાયુ.	૧૦	અશુભ.	બિનાત.
૭	અવતાદ.	કેદર.	જલ.	૧૧	શુભ.	બિનાત.
૮	માયલ.	પણુકર.	પૃથ્વી.	૧૨	અશુભ.	બિનાત.
૯	જાપલ.	આપોકિલમ.	અમિ.	૧૫	શુભ.	મુતવલ્લદાત.
૧૦	અવતાદ.	કેદર.	વાયુ.	૬	શુભ.	મુતવલ્લદાત.
૧૧	માયલ.	પણુકર.	જલ.	૭	શુભ.	મુતવલ્લદાત.
૧૨	જાપલ.	આપોકિલમ.	પૃથ્વી.	૮	અશુભ.	મુતવલ્લદાત.
૧૩	વગુદલ અવતાદ.	•	અમિ.	૧	શુભ.	જવાપદાત.
૧૪	વગુદલ અવતાદ.	•	વાયુ.	૨	શુભ.	જવાપદાત.
૧૫	વગુદલ અવતાદ.	•	જલ.	૯	શુભ.	જવાપદાત.
૧૬	વગુદલ અવતાદ.	•	પૃથ્વી.	૪	શુભ.	જવાપદાત.

બલાબલ વિષે વિચાર.

શુભ અથવા અશુભ ફળ આપનાર શકલ હોય, તેનું તે બળવાન હશે તો તેથી શુભ કે અશુભ ફળ મળશે, અને નો તે બળવાન નહીં હોય—તો શુભ કે અશુભ ફળ બિલકૂલ મળશે નહીં; માટે બલાબલનો વિચાર જરૂર કરવો જોઈએ.

શકલનાં તત્ત્વની મિત્રામિત્રતા.

અમિતત્વ ને વાપુતત્વ એ બેઉ મિત્રત્વ સમજવું. જલતત્વ ને ભૂમિતત્વ એ બેઉ મિત્રત્વ સમજવું. અમિતત્વ અને જલતત્વ એ બેઉ શત્રુત્વ સમજવું. વાપુતત્વ અને ભૂમિતત્વ એ બેઉ શત્રુત્વ સમજવું. અમિતત્વ ને ભૂમિતત્વ એ બેઉ મધ્યમ મિત્રત્વ સમજવું. જલતત્વ ને વાપુતત્વ એ બેઉ મધ્યમ મિત્રત્વ સમજવું.

જે જે તત્ત્વનાં જે જે શકલ હશે, તે તે શકલ પ્રસ્તારમાં પોતપોતાનાં ધેરમાં હશે, તો તે તે શકલ બળવાન સમજવાં.

ઉદાહરણ.—લહાનશકલનું અમિતત્વ છે, કઠીને પ્રસ્તારમાં અમિતત્વનાં સ્થાન ૧, ૫, ૬, ૧૩ એ છે, માટે એ ટુકાણે જો લહાનશકલ પડશે તો, તે બળવાન છે. કોઈ પણ શકલનું જે તત્ત્વ હોય, ને તેનું જે મિત્રતત્વ, તે સ્થાનમાં પ્રસ્તારમધ્યે પડશે તો તે શકલ બળવાન છે. ઉદાહરણ—લહાનશકલનું અમિતત્વ છે અને તે અમિતત્વનું મિત્રતત્વ વાપુતત્વ છે, અને પ્રસ્તારમાં તેનાં સ્થાન ૨, ૬, ૧૦, ૧૪ એ છે, માટે એ સ્થાનમાં જો લહાનશકલ પડશે તો, તે બળવાન સમજવું.

કોઈપણ શકલ જો શત્રુતત્વ સ્થાનમાં પડશે તો, તે ખંડ નખવું સમજવું, જેમ લહાનશકલનું અમિતત્વ છે અને તેનું શત્રુતત્વ જલ છે, તેના પ્રસ્તારમાં સ્થાન ૩, ૭, ૧૧, ૧૫ એ છે, માટે એ ટુકાણે જો લહાનશકલ પડશે તો તે સખ્ય સમજવું. એજ પ્રમાણે કોઈપણ શકલ મધ્યમ મિત્રતત્વના સ્થાનમાં પડશે, તો તે શકલ મધ્યમ બળવાન છે એમ સમજવું. જેમ, લહાનશકલનું પોતાનું અમિતત્વ છે અને તેનું મધ્યમ મિત્રતત્વ ભૂમિતત્વ છે, તેના પ્રસ્તારમાં સ્થાન ૪, ૮, ૧૨, ૧૬ એ છે માટે લહાનશકલ જો એ સ્થાનમાં હોય તો તે મધ્યમ બળવાન સમજવું. એજ પ્રમાણે શકલતા બલવિષે એક રીત કહી.

હવે પંક્તિભેદવિષે યિજ્ઞ પ્રકારના બલનો વિચાર.

પેદૈસો શુક્રનકમ, ખીજો અપ્પહાખ્યકમ, ત્રીજો બિજદહાખ્યકમ, ચોથો અપ્પહાખ્યકમ, પાંચમો મિજનખ્યકમ, છઠ્ઠો હુરખ્યકમ. સાતમો અપ્પહાખ્યકમ, એજ પ્રમાણે સાત કમ છે.

પંક્તિમાં શકુનક્રમ માંડવાના હોય, તો જેહસે ને ને સ્થાન હોય તે તે સ્થાપન કરવાં.

ઉદાહરણ.

૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯
૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬		

એ શકુનક્રમ થયો.

હવે અષ્ટહક્રમવિધે વિચાર.

દરેક શકલમાં ચાર ચાર તત્વ હોયછે, તે એપ્રમાણે,

શકલના જેહલા ભાગમાં અગ્નિતત્વ, ખીજા ભાગમાં વાયુતત્વ, ત્રિજા ભાગમાં જલતત્વ ને ચોથા ભાગમાં પૃથ્વીતત્વ છે. એપ્રમાણે શકલનાં ચાર તત્વ સમજવાં.

શકલમાંનાં કેટલાંએક તત્વ પ્રગટરૂપ છે, અને કેટલાંએક તત્વ ગુપ્ત હોયછે.

ને શકલ વિભાગમાં બિંદુરૂપ હોયછે તેને પ્રગટ તત્વ, અને ને શકલના વિભાગમાં રેખારૂપ હોયછે તેને ગુપ્તતત્વ કહેછે.

શકલની સંખ્યા કરવી હોય તો, તેમનાં પ્રગટતત્વોની માત્ર કરવી. ગુપ્તતત્વની સંખ્યા કરવી નહીં.

અષ્ટહક્રમાંના વર્ણની યોજના અગ્નિઆદિ તત્વમાં કરવી.

જેમ, હજીન.

અ.....અગ્નિ ૧.

— વ.....વાયુ ૨.

— દ.....જલ ૪.

— હ.....પૃથ્વી ૮.

એપ્રમાણે દરેક શકલની યોજના કરી. આકારની એક સંખ્યા પકડવી, બકારની બે સંખ્યા પકડવી, દકારની ચાર સંખ્યા પકડવી, ને હકારની આઠ સંખ્યા પકડવી. એપ્રમાણે તત્વના ક્રમથી આંક ઉમેરવા.

આંક ઉમેરીને ને સંખ્યા થયે, તેજ યેરમાં શકલની સ્થિતિ સમજવી. જેમ

— હજીન શકલમધે બિંદુરૂપ પ્રગટતત્વ અગ્નિ છે, તેના વર્ણ અક્ષરકાર

છે, કચીને તેની સંખ્યા એક છે. માટે અષ્ટહક્રમમધે 'હજીનશકલનું' સ્થાપન જેહસે ૭માણે કરવું.

સને ૧૮૮૫ માહે ઐપ્રીલ મહિનાની દરેક તારીખના મુબઈના.

તારીખ.	વિ.				સોમ.				મંગળ.			
	રા.	અ.	ક.	વિ.	રા.	અ.	ક.	વિ.	રા.	અ.	ક.	વિ.
૧	૦	૧૧	૪૩	૩૬	૭	૧	૪	૨૯	૦	૧	૨૧	૨૮
૨	૦	૧૨	૪૨	૪૩	૭	૧૩	૪૪	૨૦	૦	૨	૮	૪૩
૩	૦	૧૩	૪૧	૪૬	૭	૨૬	૫	૫૮	૦	૨	૫૪	૨૮
૪	૦	૧૪	૪૦	૪૯	૮	૮	૨૨	૦	૦	૩	૪૧	૪૦
૫	૦	૧૫	૩૯	૪૯	૮	૨૦	૨૩	૦	૦	૪	૨૭	૨૮
૬	૦	૧૬	૩૮	૪૭	૯	૨	૧૮	૨૫	૦	૫	૧૪	૪૦
૭	૦	૧૭	૩૭	૪૪	૯	૧૪	૧૦	૪૮	૦	૬	૦	૨૮
૮	૦	૧૮	૩૬	૩૯	૯	૨૬	૫	૧૧	૦	૬	૪૭	૪૦
૯	૦	૧૯	૩૫	૩૧	૧૦	૮	૬	૩૩	૦	૭	૨૩	૪૦
૧૦	૦	૨૦	૩૪	૨૩	૧૦	૨૦	૨૦	૧૮	૦	૮	૧૯	૨૮
૧૧	૦	૨૧	૩૩	૧૨	૧૧	૨	૪૯	૨૭	૦	૯	૬	૪૦
૧૨	૦	૨૨	૩૨	૧	૧૧	૧૫	૩૭	૧૧	૦	૯	૫૨	૪૦
૧૩	૦	૨૩	૩૦	૪૬	૧૧	૨૮	૪૫	૪૪	૦	૧૦	૩૮	૪૦
૧૪	૦	૨૪	૨૯	૩૦	૦	૧૨	૧૬	૪૦	૦	૧૧	૨૪	૪૦
૧૫	૦	૨૫	૨૮	૧૩	૦	૨૬	૮	૨૬	૦	૧૨	૧૦	૪૦
૧૬	૦	૨૬	૨૬	૫૩	૧	૧૦	૧૬	૪૮	૦	૧૨	૫૬	૪૦
૧૭	૦	૨૭	૨૫	૩૧	૧	૨૪	૩૯	૩૫	૦	૧૩	૪૨	૪૦
૧૮	૦	૨૮	૨૪	૭	૨	૯	૧૬	૧૬	૦	૧૪	૨૮	૪૦
૧૯	૦	૨૯	૨૨	૪૨	૨	૨૩	૦	૪૨	૦	૧૫	૧૪	૪૦
૨૦	૧	૦	૨૧	૧૩	૩	૮	૮	૧૩	૦	૧૬	૦	૪૦
૨૧	૧	૧	૧૯	૪૩	૩	૨૨	૨૭	૩૯	૦	૧૬	૪૬	૪૦
૨૨	૧	૨	૧૮	૧૧	૪	૬	૩૫	૫	૦	૧૭	૩૨	૪૦
૨૩	૧	૩	૧૬	૪૬	૪	૨૦	૩૦	૫૫	૦	૧૮	૧૮	૪૦
૨૪	૧	૪	૧૪	૫૯	૫	૪	૧૨	૨૧	૦	૧૯	૪	૫૨
૨૫	૧	૫	૧૩	૨૦	૫	૧૭	૪૧	૫૯	૦	૧૯	૪૪	૪૦
૨૬	૧	૬	૧૧	૩૮	૬	૦	૫૮	૩૭	૦	૨૦	૩૫	૫૨
૨૭	૧	૭	૯	૫૬	૬	૧૪	૧	૫૧	૦	૨૧	૨૦	૪૦
૨૮	૧	૮	૮	૧૦	૬	૨૬	૫૪	૨૯	૦	૨૨	૬	૫૨
૨૯	૧	૯	૬	૨૪	૭	૯	૩૩	૪૩	૦	૨૨	૫૧	૪૦
૩૦	૧	૧૦	૪	૩૪	૭	૨૨	૧	૪૫	૦	૨૩	૩૭	૫૨

રેખાંશસંબંધી કરેલા સાયન સ્પષ્ટ ગ્રહ.

અવનંદ્ર અ. ૧૮—૨. ૧૬—વિ. ૧૧.

ગુરુ.				શુક્ર.				શનિ.				રાહુ.			
સા.	અ.	ક.	વિ.	સા.	અ.	ક.	વિ.	સા.	અ.	ક.	વિ.	સા.	અ.	ક.	વિ.
૦	૨૮	૫૧	૨૦	૪	૨૬	૨૮	૩૬	૦	૩	૨	૪૭	૨	૧૮	૫૮	૫૯
૧	૦	૨૪	૨૧	૪	૨૬	૨૫	૪૮	૦	૪	૧૭	૫૯	૨	૧૬	૩	૫૯
૧	૧	૫૨	૨૨	૪	૨૬	૨૧	૩૬	૦	૫	૩૧	૫૯	૨	૧૯	૯	૧૧
૧	૩	૧૫	૩૫	૪	૨૬	૧૮	૩૬	૦	૬	૪૫	૪૭	૨	૧૯	૧૨	૫૯
૧	૪	૩૨	૨૪	૪	૨૬	૧૫	૩૬	૦	૮	૦	૫૬	૨	૧૯	૧૭	૫૯
૧	૫	૪૫	૪૬	૪	૨૬	૧૨	૩૬	૦	૯	૧૪	૫૯	૨	૧૬	૨૨	૫૯
૧	૬	૫૨	૨	૪	૨૬	૯	૨૪	૦	૧૦	૨૮	૪૭	૨	૧૬	૨૭	૫૯
૧	૭	૫૨	૩	૪	૨૬	૭	૩૬	૦	૧૧	૪૩	૫૬	૨	૧૯	૩૨	૫૯
૧	૮	૪૭	૨૮	૪	૨૬	૪	૨૪	૦	૧૨	૫૭	૫૯	૨	૧૯	૩૭	૫૯
૧	૯	૩૫	૪૧	૪	૨૬	૨	૨૪	૦	૧૪	૧૧	૫૯	૨	૧૬	૪૨	૪૭
૧	૧૦	૧૭	૧૪	૪	૨૬	૦	૨૪	૦	૧૫	૨૫	૪૭	૨	૧૬	૪૮	૫૯
૧	૧૦	૫૪	૧૯	૪	૨૫	૫૮	૧૨	૦	૧૬	૪૦	૫૯	૨	૧૯	૫૩	૫૯
૧	૧૧	૨૩	૩૨	૪	૨૫	૫૭	૨૪	૦	૧૭	૫૪	૫૯	૨	૧૯	૫૮	૪૭
૧	૧૧	૪૬	૫૭	૪	૨૫	૫૫	૧૨	૦	૧૯	૮	૫૯	૨	૨૦	૪	૫૯
૧	૧૨	૨	૫૮	૪	૨૫	૫૪	૧૨	૦	૨૦	૨૨	૪૭	૨	૨૦	૯	૪૭
૧	૧૨	૧૪	૨૩	૪	૨૫	૫૩	૧૨	૦	૨૧	૩૭	૫૯	૨	૨૦	૧૫	૪૭
૧	૧૨	૧૭	૩૫	૪	૨૫	૫૨	૧૨	૦	૨૨	૫૧	૫૯	૨	૨૦	૨૧	૫૯
૧	૧૨	૧૪	૧૦	૪	૨૫	૫૧	૦	૦	૨૪	૫	૫૯	૨	૨૦	૨૬	૪૭
૧	૧૨	૯	૩૮	૪	૨૫	૫૧	૧૨	૦	૨૫	૧૯	૫૯	૨	૨૦	૩૨	૪૭
૧	૧૧	૫૭	૫૧	૪	૨૫	૫૦	૦	૦	૨૬	૩૩	૫૯	૨	૨૦	૩૮	૪૭
૧	૧૧	૩૬	૫૨	૪	૨૫	૫૦	૦	૦	૨૭	૪૭	૪૭	૨	૨૦	૪૪	૪૭
૧	૧૧	૧૬	૨૮	૪	૨૫	૫૦	૦	૦	૨૯	૨	૫૯	૨	૨૦	૫૦	૪૭
૧	૧૦	૫૦	૧૭	૪	૨૫	૪૯	૪૭	૧	૦	૧૬	૫૬	૨	૨૦	૫૬	૪૭
૧	૧૦	૧૯	૫૩	૪	૨૫	૫૧	૦	૧	૧	૩૦	૫૯	૨	૨૧	૨	૩૪
૧	૯	૪૯	૩૦	૪	૨૫	૫૦	૪૭	૧	૨	૪૪	૫૬	૨	૨૧	૯	૪૭
૧	૧૧	૬	૪૨	૪	૨૫	૫૧	૪૭	૧	૩	૫૮	૫૬	૨	૨૧	૧૫	૪૭
૧	૮	૩૧	૫૪	૪	૨૫	૫૨	૪૭	૧	૫	૧૨	૫૬	૨	૨૧	૨૧	૩૪
૧	૭	૫૨	૬૪	૪	૨૫	૫૩	૩૫	૧	૬	૨૬	૫૬	૨	૨૧	૨૮	૪૭
૧	૭	૧૩	૫૪	૪	૨૫	૫૫	૪૭	૧	૭	૪૦	૫૬	૨	૨૧	૩૪	૩૪
૧	૬	૩૪	૩૦	૪	૨૫	૫૬	૩૫	૧	૮	૫૪	૫૬	૨	૨૧	૪૧	૪૭

પાછલ આપેતા સાપત ૨૫૯ ગ્રહમોડી અપતઅંશ ૧૮ અં. ૧૬ ક. ૧૧ વિ.

ઓછી ક્રીધી એટલે ફલઉપકુલ નિરયાલુ ૨૫૯ ગ્રહ યાવછે. રાખસો, તારીખ ૧૫

એપ્રિલનો રવિ રા. ૦ અં. ૨૫ ક. ૨૮ વિ. ૧૩ છે. એમોડી આપતઅંશ ૧૮ અં.

૧૬ ક. ૧૧ વિ. ઓછી ક્રીધી તારે રા. ૦ અં. ૭ ક. ૧૨ વિ. ૨. એ ૧૨ વાગતાનો

નિરયાલુ ૨૫૯ રવિ યથો એપ્રિમાલે પાકીના ગ્રહ નિરયાલુ કરવા.

રાહુને ૭ રાશી ઉમેરી એટલે કુલ યાવછે. જેમ, તારીખ ૧ સીતો રાહુ ૬ રા.

૪ અં. ૨૭ ક. ૪૦ વિ. એટલો છે, એમાં ૬ રાશિ ઉમેરી તારે ૦ રા. ૪ અં. ૨૭ ક.

૪૦ વિ. એટલો યથો.

૧. મેદરખાન ખાનખલાદુર દરગજી હોમગજી લખામખજી, પુતી ... ૩ ૧૨
૨. મેદરખાન શેઠ હોમમજી બમીજી દગી, બરમ ... ૩ ૧
૩. મેદરખાન શેઠ આગરદગજી મારેકજી, વડોદર ... ૩ ૬
૪. રા. બટ વીકમજી વેલજી મેદગ, કાડીઆવાડ . . . ૩ ૬
૫. રા. મુશુમદાર વિજયાચકર મણીચકર કીકાણી, રાજકોટ ... ૩ ૬
૬. રા. વૈદ દરગોવિદ ગિન્નચકર, રાજકોટ... ૩ ૬
૭. રા. ચંડીત વેલજી વી ન્યણજી, કારિકા. ૩ ૬
૮. મેદરખાન શેઠ રતમજી બજેજી કાંગા, મુખમ ... ૩ ૦
૯. મેદરખાન શેઠ રોગખજી કાવરજી કલકુંડ કવા. મા. જ. આ, પુતી... ૩ ૦
૧૦. મેદરખાન શેઠ જુમક પીન્વાહ, મુખમ ... ૩ ૦
૧૧. રા. બાળાનાથ દરગોવિદ, સુરત. ૦ ૧
૧૨. મેદરખાન શેઠ ખાનજી મલનજી કોતવાલના ... ૦ ૮

પુસ્તકની કિંમત.

એક વર્ષના અગાઉ દપાલ ખર્ચાપે, મુલુ દિપિઆં છે આના.....

पृष्ठ ५१

१३ अंक

Page 105

... ..

॥ ३ ॥ श्री गणेशाय नमः ॥ श्री गणेशाय नमः ॥ श्री गणेशाय नमः ॥

येतवाजी

કેટલાએક વર્ગસ્થિતારે સોહચો તરફથી કાગળો આવે છે તેમાં તેમનાં નામ તથા
પતા ખરાબર સમજતાં નથી તથા મહેરબાની કરીને, નામ તથા પતા ખુસી તથા
ખરાબર રીતે લખી મોકલવા તરફી સચો એટલે એક મોકલવા ઠીક પડશે.

103 16 05 11 11

અ. ૧ મેં તારા પાણી ભોવિંદરાવ કહ્યું,

2025

પૂર્ણ, રાસલાની પેદ, પુલજીના તાજુલ પા.

५२ नं० ३०८

1947

$$q_{10} = 1.5$$

લંકા સિંહઉદયપલ + દ્વિતીય (ખીચુ) ચરખડ = સ્વદેશીય (પોતાના દેશ ઉદયપલ.

લંકા કન્યાઉદયપલ + પ્રથમ (પેહેલુ) ચરખડ = સ્વદેશીય કન્યાઉદયપલ.

લંકા તૂળઉદયપલ + પ્રથમ ચરખડ = સ્વદેશીય તૂળઉદયપલ.

લંકા વૃષ્ટિકાઉદયપલ + દ્વિતીય ચરખડ = સ્વદેશીય વૃષ્ટિકાઉદયપલ.

લંકા ધનઉદયપલ + તૃતીય (ત્રીચુ) ચરખડ = સ્વદેશીય ધનઉદયપલ.

લંકા મકરઉદયપલ - તૃતીય ચરખડ = સ્વદેશીય મકરઉદયપલ.

લંકા કુભઉદયપલ - દ્વિતીય ચરખડ = સ્વદેશીય કુભઉદયપલ.

લંકા મીનઉદયપલ - પ્રથમ ચરખડ = સ્વદેશીય મીનઉદયપલ.

ઉદાહરણ.

લંકા ચેપઉદયપલ રેઠ છે, તેમાંથી પ્રથમ ચરખડ ૪૧ ખાદ કરીયા ત્યારે સ્વદેશીય ચેપઉદયપલ રેઠ થયાં.

લંકા વરખઉદયપલ રેઠ છે, તેમાંથી દ્વિતીય ચરખડ ૩૩ ખાદ કરીને ખાકી ૨૬૬ એ સ્વદેશીય વરખઉદયપલ થયાં.

લંકા મિથુનઉદયપલ ૩૨૩ છે, તેમાંથી તૃતીય ચરખડ ૧૩ ખાદ કરીને ખાકી ૩૧૦ એ સ્વદેશીય મિથુનઉદયપલ થયાં.

લંકા કર્કઉદયપલ ૩૨૩ એમાં તૃતીય ચરખડ ૧૩ ઉમેરીને ૩૩૬ એ સ્વદેશીય કર્કઉદયપલ થયાં.

લંકા સિંહઉદયપલ રેઠ એમાં દ્વિતીય ચરખડ ૩૩ ઉમેરીને ૩૩૨ એ સ્વદેશીય સિંહઉદયપલ થયાં.

લંકા કન્યાઉદયપલ રેઠ એમાં પ્રથમ ચરખડ ૪૧ ઉમેરીને ૩૧૯ એ સ્વદેશીય કન્યાઉદયપલ થયાં.

લંકા તૂળઉદયપલ રેઠ એમાં પ્રથમ ચરખડ ૪૧ ઉમેરીને ૩૧૯ એ સ્વદેશીય તૂળઉદયપલ થયાં.

લંકા વૃષ્ટિકાઉદયપલ રેઠ એમાં પ્રથમ ચરખડ ૩૩ ઉમેરીને ૩૩૨ એ સ્વદેશીય વૃષ્ટિકાઉદયપલ થયાં.

લંકા ધનઉદયપલ ૩૨૩ એમાં તૃતીય ચરખડ ૨૩ ઉમેરીને ૩૪૬ એ સ્વદેશીય ધનઉદયપલ થયાં.

લંકા મકરઉદયપલ ૩૨૩ એમાંથી તૃતીય ચરખડ ૧૩ ખાદ કરીને ખાકી ૩૧૦ એ સ્વદેશીય મકરઉદયપલ થયાં.

લંકા કુભઉદયપલ રેઠ એમાંથી દ્વિતીય ચરખડ ૩૩ ખાદ કરીને ૨૬૬ એ સ્વદેશીય કુભઉદયપલ થયાં.

લંકા મીનઉદયપલ રેઠ એમાંથી પ્રથમ ચરખડ ૪૧ ખાદ કરીને ૨૩૭ એ સ્વદેશીય મીનઉદયપલ થયાં.

એપ્રમાણે તૈયાર કરેલાં મુબહનાં રાશીઉદયપત્ર.

મેષ ૨૩૭ મીન.*	મિથુન ૩૧૦ મકર.	સિંહ ૩૩૨ વૃશ્ચિક.
વૃષભ ૨૬૬ કુંભ.	કર્ક ૩૩૬ મન.	કન્યા ૩૧૯ તૂળ.

એપ્રમાણે દરેક ઠેકાણેની પદભા બેરી, અને અરખંડ તૈયાર કરીને લંકાઉદયથી સ્વદેશીયઉદય તૈયાર કરવાં.

લગ્ન સાધન પ્રકાર.

જે વખતે લગ્ન કરવાનું છે, તે વખતેનાં સ્પષ્ટ રવિ કરીને તેમાં અપનાંશ ઉત્તરવા; જે સરવાળો આવશે તેમાંથી રાશિ મૂકીને જે અંશાદિ રહેશે, તે ભુક્ત રાશિ થાય છે, અને તે બાકી ૩૦ અંશમાંથી બાદ કરવી એટલે અંશાદિક ભાગ્ય રાશિ થાય છે. પછી જે રાશિ મૂકી હશે, તેમાં એક ઉત્તરી તેટલાજ રાશિઉદયે ભુક્ત અને ભાગ્યને ગુણવું. જે ગુણાકાર આવશે તેને ૩૦ વીસે ભાગવું, એટલે અનુક્રમથી ભુક્ત અને ભાગ્યકાલનાં મત્ર થાય છે. હવે અભિષેક ધડીનાં પત્ર કરી તેમાંથી ભાગ્યકાલના પત્ર બાદ કરવાં; અને જે બાકી રહેશે તેમાંથી જે ઉદયથી ગુરુપ્રહોય, તેના આગળના જેટલા પદાત્મક ઉદય બાદ જશે તેટલા બાદ કરવા, અને જે પદાત્મક બાકી રહેશે તેને ૩૦ સે ગુણી જે ગુણાકાર આવશે, તેને જે ઉદય બાદ ન ગયો હોય તે ઉદયથી ભાગીને ભાગાકાર અંશાદિ આવશે, તેમાં મેષરાશિથી જેટલી રાશીના ઉદય બાદ થયા હોય, તેટલી રાશિ ઉત્તરી, અને જે સરવાળો આવશે તેમાંથી અપનાંશ બાદ કરવા એટલે હજકાલના રાશ્યાદિ લગ્ન થાય છે.

ઉદાહરણ.

શકે ૧૮૦૭ (સપ્તમર) ચૈત્ર આશાઘ, તારીખ ૧૫ એપ્રિલ ૧૮૮૫ ખ્રિષ્ટને દિને દહાડે ૪ ચાર વાગી પર મિનિટ કોઈ એકનો જન્મ થયો, માટે તે વખતનું લગ્ન કાઢવાનું છે, તે એપ્રમાણે.

એ દિવસે સૂર્યોદય ૫ પાંચ વાગીને ૪૪ મિનિટ છે; માટે હજકાલસુધી ૧૧ કલાક અને ૮ આઠ મિનિટ થયાં, એટલે ૨૭ ઘડી અને ૫૦ પત્ર થયાં.

આ માસિક પુસ્તકમાં તારીખ ૧૫ ના બાર વાગતાનો સાયનસ્પષ્ટ રવિ, રાશિ ૦ અં. ૨૫ ક. ૨૮ અને વિકલા ૧૩ આપેલો છે. અને ૪ ચાર કલાક અને પર

* મેષ અને મીન એનાં ૨૩૭ પત્ર. એપ્રમાણે આગળની રાશિ સમજવી.

૧ કોઠવું. ૨ રીત. ૩ અર. ૪ સૂરજ. ૫ ઘડેલા. ૬ બાકી. ૭ એક પછી એક. ૮ જન્મકાળ અને પ્રશ્નનોકાળ. ૯ અંશ કલા વિકલા ઇલાદિ. ૧૦ રાશિ અં. ક. વિ. ઇલાદિ. ૧૧ જે ગ્રહમાં અપનાંશ ઉત્તરી હોય તે સાયનગ્રહ ને જે ગ્રહમાં અપનાંશ બાદ કર્યો હોય તે નિરયાણ ગ્રહ સમજવા.

મિનિટનું ચાલન* આપ્યું, એટલે ઇષ્ટકાલનો સાયનરૂપે રહે થયે; એમણે તારીખ ૧૫ મીનો રવિ રાશિ ૦. અંશ ૨૫ કલા ૨૮. વિકલા ૧૩, અને તારીખ ૧૬ મીનો રવિ રા. ૦. અં. ૨૬ ક. ૨૬ વિ. ૫૩ એ. બેનું. અંશ ૧૨ (તફાવત) કરીને એક દહાડાની સૂર્યની સ્પષ્ટગતિ કાઢી, તે ૫૮ કલા ને ૪૦ વિકલા આવી. એ ગતિથી ૪ કલાક ને ૫૨ મિનિટને ચુકી ઇષ્ટચાલન લાવ્યા, તે ૧૧ કલા ૫૩ વિકલા ૪૬ પ્રતિવિકલા અને ૪૦ પ્રતિપ્રતિવિકલા આપ્યું. એ + ચાલન બાર વાગતાના સાયન રવિમાં ઉભરી ઇષ્ટકાલનો સાયનરૂપે રવિ રા. ૦. અંશ ૨૫ કલા ૪૦ વિકલા ૬ પ્રતિવિકલા ૪૬ અને પ્રતિપ્રતિવિકલા ૪૦ એટલે, થયે.

એના અંશાદિકે ૩૦ અંશમાં બાદ કરી ભાગ્યાંશ લાવ્યા તે ૪ અંશ ૧૮ કલા ૫૩ વિકલા ૧૩ પ્ર. વિ. અને ૨૦ પ્ર. પ્ર. વિ. એટલા છે. એને સ્વદેશ મેપદૃશ્યપત્ર ૨૩૭ એ ગુણ્યું.

$$૪ \times ૨૩૭ = ૯૪૮ \quad ૩૧૬૦ \div ૬૦ = ૫૨$$

$$૧૮ \times ૨૩૭ = ૪૫૦૩ \quad ૧૨૫૬૧ + ૫૨ = ૧૨૬૧૩$$

$$૫૩ \times ૨૩૭ = ૧૨૫૬૧ \quad ૧૨૬૧૩ \div ૬૦ = ૨૧૦$$

$$૧૩ \times ૨૩૭ = ૩૦૮૧ \quad ૪૫૦૩ + ૨૧૦ = ૪૭૧૩$$

$$૨૦ \times ૨૩૭ = ૪૭૪૦ \quad ૪૭૧૩ \div ૬૦ = ૭૮$$

$$૪૭૪૦ \div ૬૦ = ૭૯ \quad ૯૪૮ + ૭૮ = ૧૦૨૬$$

$$૩૦૮૧ + ૭૯ = ૩૧૬૦ \quad ૧૦૨૬ \div ૩૦ = ૩૪$$

[યથો.

એ પક્ષાત્મક રવિ ભાગ્યકાલ

૨૭ ધડી ૫૦ પત્ર એનાં બધાં પત્ર કીધાં તે ૧૬૭૦ થયાં. એ પત્રમાંથી રવિ ભાગ્યકાલ પત્ર ૩૪ બાદ કરીને બાકી ૧૬૩૬ રહ્યાં. એમાંથી ૧૨ખઉદયપત્ર ૨૬૬ બાદ કરીને બાકી ૧૩૭૦ રહ્યાં. એમાંથી મિથુનઉદયપત્ર ૩૧૦ બાદ કરીને બાકી ૧૦૬૦ રહ્યાં. એમાંથી કર્કઉદયપત્ર ૩૩૬ બાદ કરીને બાકી ૭૨૪ રહ્યાં. વળી એમાંથી સિંહઉદયપત્ર ૩૩૨ બાદ કરીને બાકી. ૩૯૨ રહ્યાં. એમાંથી કન્યાઉદયપત્ર ૩૧૮ બાદ કરીને બાકી ૭૩ પત્ર રહ્યાં. એમાંથી ગુલઉદય બાદ જતો નથી. માટે ગુલઉદય એ અશુદ્ધઉદય સમજવો.

હવે ૭૩ એને ૩૦ સે ગુણ્યું. ત્યારે ૨૧૯૦ થયાં, એને અશુદ્ધઉદય ને ગુલઉદય એના પત્ર ૩૧૮ થી ભાગ્યું, ત્યારે અંશાદિકે ભાગ આવ્યા તે ૬ અંશ ૫૧ કલા ૫૪ વિકલા - ૪૪ પ્રતિવિકલા છે.

હવે અશુદ્ધઉદય ગુલા છે, તેથી તેના અંગાઉનો અંક ૬ એ તે અંશાદિકે ભાગમાં ઉપરના ભાગમધે રાશિ સ્થાનમાં ઉભેરો, ત્યારે ૬ રાશિ ૬ અંશ ૫૧ કલા

* ગતિ, વેગ.

+ ઇષ્ટચાલન ત્રૈશીથીપણ આવેછે. ઉદાહરણ, ૨૪ કલાક = ૧૪૪૦ મિનિટ ૫૮ કલા ને ૪૦ વિકલા = ૩૫૨૦ વિકલા. ૪ કલાક અને ૫૨ મિનિટ = ૨૬૨ મિનિટ, હવે ૧૪૪૦ મિનિટને જો: ૩૫૨૦ વિકલાગતિ તો: ૨૬૨ મિનિટને કેટલી? ઉત્તર કલા ૧૧ વિકલા ૫૩ પ્રતિવિકલા ૪૬ પ્રતિપ્રતિવિકલા ૪૦.

+ ને બાદ જતો નથી તે.

૫૪ વિકલાં અને ૪૪ પ્રતિવિકલાં એ સાયનલગ્ન થયું. એમાંથી અવનાંશ ૧૮ અં. ૧૬ ક. ૧૧ વિ. બાદ કરી શરૂ ૫ રાશિ ૧૮ અં. ૩૫ ક. ૪૩ વિ. એ નિરયાણુ-રૂપે લગ્ન થયું. એજ પ્રમાણે પ્રશ્નકાળમાં, વેરસાં માસ અને દિન પ્રવેશાદિક લગ્ન સાધન કરવાં.

લગ્નપરથી ઇષ્ટકાળ સાધવાનો પ્રકાર.

લગ્નમાં અવનાંશ ઉમેરીને જે સરવાળો આવશે, તેથી ભુક્તકાલ લાવવો, અને રૂપે સાયનરવિથી ભોગ્યકાલ લાવવો. પછી લગ્ન ભુક્તકાલનો અને રવિ ભોગ્યકાલનો સરવાળો કરવો, અને તે સરવાળામાં સાયનલગ્ન અને સાયનરવિ એમને જે રાશીના ઉદય હશે, તેનો સરવાળો ઉમેરવો, એટલે જ્ઞાતમક ઇષ્ટકાળ યાવશે.

ઉદાહરણ.

શુકે ૧૮૦૭ ઐવ આમાસ બુધવાર જે વખતે નિરયાણુ રૂપે રવિ રાશિ ૦ અંશ ૭ કલા ૨૩ વિકલાં ૫૫ પ્ર. વિકલાં ૪૬ પ્ર. પ્ર. વિકલાં ૪૦ એટલો છે, અને નિરયાણુ રૂપે લગ્ન રાશિ ૫ અંશ ૧૮ કલા ૩૫ વિકલાં ૪૩ એટલું છે. એપરથી ઇષ્ટકાલ કાઢવાનો તે પ્રમાણે.

આપેલા નિરયાણુ લગ્નમાં અવનાંશ અં. ૧૮ ક. ૧૬ વિ. ૧૧ ઉમેરી સાયનલગ્ન ૬ રા. ૬ અં. ૫૧ ક. ૫૪ વિ. એટલું થયું. એના અંશાદિક લઈને મુલઉદયપલ ૩૧૯ ને ગુણ્યું.

$$\begin{array}{ll} ૬ \times ૩૧૯ = ૧૯૧૪† & ૧૯૨૧૯ + ૨૮૭ = ૧૯૫૫૬ \\ ૫૧ \times ૩૧૯ = ૧૬૨૬૯ & ૧૯૫૫૬ \div ૬૦ = ૨૭૬ \\ ૫૪ \times ૩૧૯ = ૧૭૨૨૬ & ૧૯૧૪ + ૨૭૬ = ૨૧૯૦ \\ ૧૭૨૨૬ \div ૬૦ = ૨૮૭‡ & ૨૧૯૦ \div ૩૦ = ૭૩ \text{ જે લગ્ન ભુક્તકાલ થયું.} \end{array}$$

આપેલા રૂપે નિરયાણુ રવિમાં અવનાંશ ૧૮ અંશ ૧૬ કલા ૧૧ વિકલાં ઉમેરી શરૂ સાયન રૂપે રવિ રા. ૦ અં. ૨૫ ક. ૪૦ વિ. ૬ પ્ર. વિ. ૪૬ પ્ર. પ્ર. વિ. ૪૦ એટલો થયો. એનાં અંશાદિક ૩૦ એમાં બાદ કરીને ભોગ્યનાં લાખાં, તે ૪ અંશ ૧૯ કલા ૫૩ વિકલાં ૧૩ પ્રતિવિકલાં અને ૨૦ પ્રતિપ્રતિવિકલાં એટલો છે. અને સ્વદેશ મુલઉદયપલ ૨૩૭ થી ગુણ્યું.

$$\begin{array}{ll} ૪ \times ૨૩૭ = ૯૪૮ & ૩૧૬૦ \div ૬૦ = ૫૨ \\ ૧૯ \times ૨૩૭ = ૪૫૦૩ & ૧૨૫૬૧ + ૫૨ = ૧૨૬૧૩ \\ ૫૩ \times ૨૩૭ = ૧૨૫૬૧ & ૧૨૬૧૩ \div ૬૦ = ૨૧૦ \\ ૧૩ \times ૨૩૭ = ૩૦૮૧ & ૪૫૦૩ + ૨૧૦ = ૪૭૧૩ \end{array}$$

* એસયું.

† એ × ગુણકારની નિશાની સમજવી.

‡ એ ÷ ભાગવાની નિશાની સમજવી.

$$\begin{array}{lcl}
 ૨૦ \times ૨૩૭ = ૪૭૪૦ & ૪૭૪૦ \div ૬૦ = ૭૯ & ૭૯ \times ૭૯ = ૭૭૨૧ \\
 ૪૭૪૦ \div ૬૦ = ૭૯ & ૭૭૨૧ + ૭૯ = ૭૮૧૦ & ૭૮૧૦ \div ૩૦ = ૨૬૦
 \end{array}$$

હવે રવિ ભાગ્યઉદયપલ ૩૪ એમાં લગ્ન ભુકતપલ ૭૩ એ ઉમેર્યાં, ત્યારે ૧૦૭ પત્ર થયાં. એમાં સાંયનલગ્ન અને સાંયનરવિ એના વચ્ચેની શરિતો ઉદય—એટલે વરખઉદયપલ ૨૬૬, મિથુનઉદયપલ ૩૧૦, કર્કઉદયપલ ૩૩૬, સિંહઉદયપલ ૩૩૨ ને કન્યાઉદયપલ ૩૧૬, એ બધાનો સરવાળો કાઢી ત્યારે ૧૬૭૦ પલ થયાં, અને ૬૦ એ ભાગ્ય ત્યારે ૨૭ ઘડી અને ૫૦ પલ એ હજકાલ થયો.

ભાગ્યકાલથી હજકાલ ઓછા છતાં લગ્ન સાધન પ્રકાર.

રાશીની આગળ કહેલી રીતપ્રમાણે લાવેલા ભાગ્યકાલ હજકાલથી વધારે હશે તો પત્તામક^૧ હજકાલને ૩૦ સે ગુણવું. ધડી તે આવેલા ગુણાકારને સાયનરવિ ને રાશીને છે; તે રાશીના ઉદયથી ભાગવું. ભાગીને ને અંશાદિ ભાગ આવશે, તે રપટ રવિમાં ઉમેરવો. એટલે અભિજકાલનું^૨ લગ્ન થાયછે.

ઉદાહરણ.

મૂળોદયથી હજ મ. ૧ પ. ૧૫ તાત્કાલિક^૩ સાયનરવિ રા. ૫ અ. ૮ ક. ૪૫ વિ. ૧૦ છે. એનાં અંશાદિક ૩૦ માં બાદ કરીને ૨૦ અંશ ૧૪ ક. ૫૦ વિ. એ બેગ્યાંશ થયો. અને કન્યોદય ૩૧૬ પલથી ગુણવું.

$$\begin{array}{lcl}
 ૩૧૬ \times ૨૦ = ૬૩૨૦ & ૧૫૮૫૦ \div ૬૦ = ૨૬૫ & \\
 ૩૧૬ \times ૧૪ = ૪૪૨૪ & ૪૪૨૪ + ૨૬૫ = ૪૭૩૯ \div ૬૦ = ૭૮ & \\
 ૩૧૬ \times ૫૦ = ૧૫૮૫૦ & ૬૩૨૦ + ૭૮ = ૬૪૫૮ & \text{એને.}
 \end{array}$$

૩૦ સે ભાગીને ૨૧૫ રવિ ભાગ્યકાલ થયો, એ હજકાલ કરતાં વધારે છે; કરીને હજકાલપલ ૭૫ એને ૩૦ સે ગુણીને ૨૨૫૦ આવ્યા. એને કન્યોદયપલ ૩૧૬ થી ભાગ્ય ત્યારે ૭ અ. ૩ ક. ૧૧ વિ. આવી. એ સાંયનરવિમાં ઉમેરીને રા. ૫ અ. ૧૬ ક. ૪૮ વિ. ૨૧ એ તાત્કાલિક સાયનરપટ લગ્ન થયું. એમાંથી અપનાંશ, બાદ કાઢ્યા એટલે હજકાલનું નિરયણરપટ લગ્ન થાયછે.

સાયનલગ્ન ને સાયનસૂર્ય એ એક રાશીને છતાં લગ્નઉપરથી હજકાલ લાવવાનો પ્રકાર.

સાયનલગ્ન ને સાયનસૂર્ય એ બેનું અંતર કાઢવું, ને તે અંતરને સાયનરજિના ઉદયથી ગુણવું ને ૩૦ સે ભાગવું, એટલે પત્તામક હજકાલ થાયછે. બે સાયનસૂર્ય

૧ હજકાલની ધડી, પલ એનાં પત્ર કરવાં એટલે તેને પત્તામક હજકાલ કહેછે.

૨ હજકાલ. ૩ જન્મ અથવા પ્રજાકાલનો. ૪ બાકી રહેલા અંશ.

કરતાં સાયનલગ્ન બાધું છે તો એ સાધવા કાલ ૧૦ ધડીમાંથી બાદ કરવો એટલે અભિષેકકાલ થાય છે.

ઉદાહરણ.

સાયનસૂર્ય રા. ૦ અ. ૧૦ ક. ૪૮ વિકલા ૫૦ સાયનલગ્ન રા. ૦ અ. ૨૮ ક. ૫૦ વિ. ૫૭ એ બેનું અંતર કરીને અ. ૧૮ ક. ૨ વિ. ૭ આવ્યા. પછી એ અંતરને અષ્ટઉદય ૨૩૭ પલથી ગુણ્ય.

$$૨૩૭ \times ૧૮ = ૪૨૬૬$$

$$૧૧૫૯ \div ૬૦ = ૨૭$$

$$૨૩૭ \times ૨ = ૪૭૪$$

$$૪૭૪ + ૨૭ = ૫૦૧ \div ૬૦ = ૮$$

$$૨૩૭ \times ૭ = ૧૬૫૯$$

$$૪૨૬૬ + ૮ = ૪૨૭૪ \div ૩૦ = ૧૪૨$$

એ ઇષ્ટકાલનાં પલ થયાં એને ૬૦ એ બાંગીને ૨ ધડી ૨૨ પલ એ સૂર્યોદયથી ઇષ્ટકાલ થયો.

રાતે લગ્ન સાધન પ્રકાર.

સૂર્યોદયથી ને ઇષ્ટકાલ હોય, તેમાં દિનમાન બાદ કરવું એટલે તે રાતનો ઇષ્ટકાલ થાય છે. તે ઇષ્ટકાલ ધરીને, ને સ્ફુટ સૂર્યમાં ૬ છ રાશિ ઉમેરીને આગળ કહેલી રીતપ્રમાણે લગ્ન સાધન કરવું, એટલે ઇષ્ટકાલનું લગ્ન થાય છે.

ઉદાહરણ.

શકે ૧૮૦૭ એતર વદ ૩ સુરવાર તાર ૨ એપ્રિલ સને ૧૮૮૫ સોળના ૮ વાગે લગ્ન સાધન કરવાનું છે. એ દિવસે રવિનો અસ્ત ૬ વાગીને ૧૩ મિનિટે છે, કરીને અસ્તમાન પછી ઇષ્ટકાલ ૨ કલાક ૪૭ મિનિટે એટલે ૪ ધડી ૨૭ા પલ થયો.

તારીખ ૨ નો ખાર વાગતાનો સાયનસ્ફુટ રવિ રા. ૦ અ. ૧૨ ક. ૪૨ વિ. ૪૩ એટલો છે. ને તારીખ ૩ નો સાયન રવિ રા. ૦ અ. ૧૩ ક. ૪૧ વિ. ૪૬ એટલો છે. એ બેનું અંતર કરી એક દિવસની ગતિ કાઢી, તે ક. ૫૯ વિ. ૩ થઈ. એ ગતિને ૮ કલાકે ગુણી, ને ૨૪ કલાકે બાંગી ચાલન આપ્યું તે ૧૯ ક. ૪૧ વિ. છે. એ ચાલન તારીખ ૨ ના સાયન રવિમાં ઉમેરી ઇષ્ટકાલનો સાયન સ્ફુટ રવિ કાઢા. તે રા. ૦ અ. ૧૩ ક. ૨ વિ. ૨૪ થયો. પછી એ ઇષ્ટકાલના રવિમાં ૬ રાશિ ઉમેરીને તેના અંશાદિક ૩૦ અંશમાં બાદ કરીને બાગ્યાંશ કાઢ્યા. તે ૧૬ અ. ૫૭ ક. ૩૬ વિ. એટલો થયો. પછી એને તૂલઉદયપલ ૩૧૯ સે ગુણ્ય.

૧ સૂર્ય ઉદયથી તે આયમે ત્યાં સુધીની ને ધડી, તેને દિનમાન કહે છે.
૨ આયમનું. ૩ ગતિ.

$$૩૧૯ \times ૧૬ = ૫૧૦૪ \quad ૧૮૧૮૩ \div ૧૯૧ = ૯૫૨$$

$$૩૧૯ \times ૫૭ = ૧૮૧૮૩ \quad ૧૮૩૭૪ \div ૬૦ = ૩૦૬$$

$$૩૧૯ \times ૩૬ = ૧૧૪૮૪ \quad ૫૧૦૪ \div ૩૦૬ = ૫૪૧૦$$

$$૧૧૪૮૪ \div ૬૦ = ૧૯૧ \quad ૫૪૧૦ \div ૩૦ = ૧૮૦ \text{ એ રવિ બોમ્બકાલ થયો.}$$

પછી એ રવિ બોમ્બકાલનાં પંચ, રાતનો ઇષ્ટકાલ રહેલ પલમાં બાદ કરીને બાકી ૮૭ રહ્યા, એ બાકીને ૩૦ સે ગુણી વૃથિકાઉદયપલ ૩૩૨ સે બાબ્યા; ત્યારે અંશા-દિકાગ, ૭ અંશ ૫૧ કલા ૪૧ વિકલા આવી. એમાં અંશુષીદય ને વૃથિકા રાશિ તેના અગાઉની રાશિ ૭ છે તે ઉમેર્યો ત્યારે તાત્કાલિક સાયનલગ્ન ૭ રા. ૭ અ. ૫૧ ક. ૪૧ વિ. એટલું થયું. એમાંથી અંશનાં ૧૮ અ. ૧૬ ક. ૧૧ વિકલા બાદ કરીએ એટલે તાત્કાલિક નિરમણુ સ્પષ્ટ લગ્ન ૬ રા. ૧૯ અ. ૩૫ ક. અને ૩૦ વિ. કલા એટલું થયું.

હવે જન્મલગ્નકુંડલી, વર્ષલગ્નકુંડલી, અને પ્રાન્તલગ્નકુંડલી, ઈત્યાદિકના ઠેકાણાના વિચાર કરવાનોગ સોળ યોગ કહું છું.

યોગ ૧૬ છે.—તેમનાં નામ. ૧ જો, ઇકવાલયોગ. ૨ જો, ઇંદુવારયોગ. ૩ જો, ઇત્યાદિકયોગ. ૪ જો, ઇસરાફયોગ. ૫ જો, નક્તયોગ. ૬ જો, ચમવાયોગ. ૭ જો, મણુલયોગ. ૮ જો, કંબુલયોગ. ૯ જો, ગૈરિકંબુલયોગ. ૧૦ જો, ખજાસરયોગ. ૧૧ જો, રૂઢયોગ. ૧૨ જો, કુક્ષીકુલયોગ. ૧૩ જો, કુલ્યોત્પદિખારયોગ. ૧૪ જો, તંબીરયોગ. ૧૫ જો, કુલ્યયોગ, અને ૧૬ જો, કુરુયોગ.

ઇકવાલયોગનાં લક્ષણુ ને તેનાં ફળ.

સંપૂર્ણ મહ, કેંદ્ર ૧-૪-૭-૧૦. ને પછાર ૨-૫-૮-૧૧ એ સ્થાનમાં હશે તો, ઇકવાલયોગ સમજવો. તેનાં ફળ, રાજ્યપ્રાપ્તિ, શુભવૃદ્ધિ ને પ્રત્યાદિ લાભ થશે, એવાં છે.

ઇંદુવારયોગનાં લક્ષણુ ને તેનાં ફળ.

આપોંડીમ ૩-૬-૯-૧૨ એ સ્થાનમાં બધાં સૂર્યાદિ મહ હશે તો ઇંદુવારયોગ થાયછે. એ યોગનાં ફળ, પૈસાનો નાશ, રાજ્યનો નાશ, શરીરને સુખ નહીં, ચિંતા, વૃદ્ધિ, સ્ત્રિવિનાસાદિ સુખઅભાવ, નાંવ ઇત્યાદિ પીડા, નીચ સંગત, એછો અધિકાર, હેરાદાર સોકની ગેરમહેરખાતી, અને ખાન યોડુ મળશે, એવાં છે.

૧ ખિઆન. ૨ બધાં. ૩ ધેર, જગ્યા. ૪ રાજ મળવું. ૫ સુખની આખાવી.
૬ પૈસા ઇત્યાદિ. ૭ નહીં.

મુથશીલયોગનાં લક્ષણ ને તેનાં ફળ.

એ અહીં મુથશીલયોગ થાયછે. એ એ અહીં મુથશીલયોગ વિષે વિચાર કરવાનો, તે એ અહીં જેની વધારે ગતિ હોયતો તે (શીઘ્રગતિ) જલદ ચાલનારો અહીં સમજવો. જેની ઓછી ગતિ હોય તે (મંદગતિ) ધીમી ચાલનારો અહીં સમજવો. જલદ ચાલનારો અહીં ભાગ કરતાં, ધીમી ચાલનારો અહીં ભાગ વધારે હોયતો. ને તે એક અહીં આસપસપર નજરે હોય ને તેનું અંશદિ અંતર, જલદ ચાલનારો અહીં દિપ્તાંશનાં અંદર હશે તો, ધીમી ચાલનારો અહીં જલદ ચાલનારો અહીં આગળ હશે તો, જલદ ચાલનારો અહીં પોતાનું તેજ ધીમી ચાલનારો અહીં આપેછે. એ પ્રમાણે યોગ હોય તો તેને ઇત્યશીલયોગ, કે મુથશીલયોગ એવું કહેછે. એનું ફળ કામ ક્રતેહ યથે એવું છે.

અહીંનાં દીપ્તાંશ (અહીંના તેજના અંશ).

રવિ.	ચં.	મં.	ગુ.	ગુ.	શુ.	શ.
૧૫	૧૨	૮	૭	૯	૭	૯

પૂર્ણ મુથશીલયોગનાં લક્ષણ ને તેનાં ફળ.

જો જલદ ચાલનારો અહીં ધીમી ચાલનારો અહીં કરતાં, એક વિકલાથી ઓછો અથવા ૩૦ વિકલાથી ઓછો હશેતો પૂર્ણ મુથશીલયોગ થાયછે. કે જલદ ચાલનારો અહીં અને ધીમી ચાલનારો અહીં રાશિ, અંશ, કલા, વિકલાથી સરખા હશેતો પણ પૂર્ણ મુથશીલયોગ થાયછે; તેનું ફળ કામ ક્રતેહ સારી રીતે યથે એવું છે.

હવે જલદ ચાલનારો અહીં ને ધીમી ચાલનારો અહીં, એ એકની આસપસપર નજર ન હોય, તોપણ મુથશીલયોગ થાયછે, એ વિષે વિચાર કરું છું.

જલદ ચાલનારો અહીં રાશીના છેલ્લા અંશમાં છતાં, ધીમી ચાલનારો અહીં જલદ ચાલનારો અહીં રાશિ, તેની આગળની રાશીને છતાં જલદ ચાલનારો અહીં દિપ્તાંશનાં અંદર હશે તો, જલદ ચાલનારો અહીં, ધીમી ચાલનારો અહીં પોતાનું તેજ આપેછે. એવા યોગને ભવિષ્ય મુથશીલયોગ એવું કહેછે. તેનું ફળ કામ તરત થાય નહીં. આગળ થશે એમ છે.

યોગાદિ નવાની રીત.

કોઈએ આવીને એવા સવાલ કીધો, કે મને પુત્ર, ઝેરી, રાજલાભ, હોદ્દાની બેઠકી, ભત્રાનું સુખે ઇત્યાદિ, યથે કે નહીં. તે વખતે પ્રશ્ન લખતો સ્વામી જે હશે તે સવાલ કરનારો સમજવો. અને પાંચમાં ઘેરનો અધિપતિ, સાતમાં ઘેરનો અ-

ધિપતિ, દસમાં પેરનો અધિપતિ ને અગિઆરમાં પેરનો અધિપતિ ધ્યાવિ કારણ કરનારા સમજવા. પછી પાંચમાં પેરનો અધિપતિ ને પહેલા પેરનો અધિપતિ એ બેઉનો આગળ કલાપ્રમાણે નો મુયશીલયોગ હોય તો છોકરાનું સુખ યથે એવું કહેવું. સાતમાં પેરનો અધિપતિને પહેલા પેરનો અધિપતિ એ બેનો મુયશીલયોગ હશે તો સ્ત્રીનું સુખ યથે એમ કહેવું. દસમાં પેરનો અધિપતિ ને પહેલા પેરનો અધિપતિ એ બેનો મુયશીલયોગ હોય તો, રાજ મળશે અથવા રાજસંબંધી સુખ યથે. અગિઆરમાં પેરનો અધિપતિ અને પહેલા પેરનો અધિપતિ એ બેઉનો મુયશીલયોગ હશે તો, લાભ યથે. એ માફક લગનાધિપતિ ને કાર્યાધિપતિ એના મુયશીલયોગનો વિચાર કરી, માફક રૂઝ કહેવું. પણ એ કેહેવામાં એવા ખોટા જરના વિચાર કરવા, જોખમે કે લગનાધિપતિ અને કાર્યનો અધિપતિનો મુયશીલયોગ યનારો, તે ચાલતા મુયશીલયાનો હશે તો, સવાલ કરનારનો, ને વિશે સવાલ હશે, તે સંબંધી ઇચ્છા વ્રત પાર પડશે એમ કહેવું. લગનાધિપતિ અને કાર્યનો અધિપતિ એના આગળ કહેલી રીતપ્રમાણે પૂરો મુયશીલયોગ હોય તો, સવાલ કરનારની ઇચ્છા સંપૂર્ણ થશે એમ કહેવું. લગનાધિપતિ અને કાર્યનો અધિપતિ એના બિવિધ મુયશીલયોગ હોય તો સવાલ કરનારની ઇચ્છાનું ફળ આગળ યથે.

લગનાધિપતિ અને કાર્યાધિપતિ એના આગળ કલાપ્રમાણે મુયશીલયોગ છતાં તે બેઉ ને રાશીને હોય તે રાશિ પોતે પોતાના અધિપતિની નજરથી યુક્ત હોય અને શુભ મંદની નજરથી યુક્ત હોય, ને લગનાધિપતિનો મિત્ર મંદ ને કાર્યાધિપતિનો મિત્ર મંદ એ બેઉ ને રાશીને હશે, તે રાશિ પોતે પોતાના અધિપતિના નજરથી યુક્ત થઈને શુભ મંદની તે રાશિઉપર નજર હશે તો, તે આગળ કહેલો મુયશીલયોગ ધણેજ ખળવાન થઈને સવાલ કરનારની ઇચ્છા સારી રીતે પાર પડશે. લગનાધિપતિ ને કાર્યાધિપતિ, એ બેઉનો મુયશીલયોગ છતાં, કાર્યાધિપતિ ને લગનાધિપતિ ને રાશીને હશે, અને તે રાશીના સ્વામીની નજર તે રાશિઉપર નહીં હોય તો, અને શુભ મંદની નજર નહીં હોય તો, ને કાર્યાધિપતિ ને લગનાધિપતિના મિત્ર એ ને રાશીને હશે, અને તે રાશીના અધિપતિની નજર નહીં હશે તો, અને તે રાશિપર શુભ મંદની નજર હશે, નહીં તો, યથેલો મુયશીલયોગ નખજો. યદને, ઇચ્છા પૂરે પૂરી થશે નહીં. એમ કહેવું.

હવે લગનાધિપતિ ને કાર્યાધિપતિ, અને તે બેઉના મિત્ર એ ને રાશીને હશે, તે રાશીના અધિપતિ, એ પોતાના રાશીને જોતાં હશે તો, અને તે નજર જે રાશીની હોયતો, યથેલો મુયશીલયોગ ધણેજ ખળવાન થઈને સવાલ કરનારનું ઇચ્છા ફળ મળું જીવન રીતે આપશે.

લગનાધિપતિ ને કાર્યાધિપતિ એ બેઉ પોતાના પેરના, ઉચ્ચની, પોતાના હદના હશે, અથવા પોતાના દ્રેષ્ટાણમાં કે પોતાના નવાંશમાં હશે તો, કિંવા શુભ મંદની પે-

રમાં છતાં શુભ મહેતી સાથે, અથવા શુભ મહેતી નગર હશે તો, તો નિષ્ણ પિંચા પૂરી થશે એમ કહેવું.

લખાધિપતિ ને કાર્યાધિપતિ એ બેઉ પોતાના પેરના, સંગ્રહચીનો, પોતાની હદનો પમેરે છતાં શુભ મહેતી સાથે અથવા તેઓની નગર, નહીં છતાં, પણ આગળ કેટલા એક દહાડે ફક્ત, શુભ મહેતી સાથે અથવા શુભ મહેતી નગર થવાનો હોય તો, સંવાલ કરનારને શુભ ફળ આગળ થશે એમ કહેવું.

પહેલાં પેરનો અધિપતિ અને કાર્યસ્થાનનો અધિપતિ એ પોતાને શત્રૂના પેરમાં કે પોતે નીચ પેરમાં ગએલા અથવા પોતાની શત્રૂના દહમાં, પોતાના શત્રૂના દ્વંડાણમાં કે પોતાના શત્રૂનાં નવમાંથમાં હશે તો, અને તે પાપમહેતી સાથે અથવા પાપમહેતી નગર હશે તો, સંવાલ કરનારનું ધર્યાસંબંધી આફું ફળ તરત થશે, અને પહેલાં પેરનો અધિપતિ ને કાર્યસ્થાનનો અધિપતિ એ પોતાના શત્રૂના પેર છતાંમાં છતાં, પાપમહેતી સાથે કે પાપમહેતી નગરથી યુક્ત થનાર હશે તો, આગળ આફું ફળ થશે એમ કહેવું.

પહેલાં પેરનો અધિપતિ ને કાર્યસ્થાનનો અધિપતિ એ આગળ મિત્ર રાશીને છતાં, હમણાં શત્રૂના પેરમાં હશે તો, શુભ ફળ આગળ થઈ ગયું છે, ને હમણાં આફું ફળ છે એમ કહેવું. કાર્યાધિપતિ ને લખાધિપતિ (પહેલાં પેરનો અધિપતિ) એ હમણાં મિત્ર પેરના છતાં આગળ શત્રૂના પેરમાં જનારા હોય તો, હમણાં શુભ ફળ છે ને આગળ આફું ફળ થનાર છે એવું કહેવું. લખાધિપતિ ને કાર્યાધિપતિ એ મિત્ર પેરમાં છતાં આગળ પણ મિત્ર પેરમાં જનાર હશે તો, તે સંવાલ કરનારને હમણાં શુભ ફળ છતાં આગળ પણ શુભ ફળ થનાર છે એવું કહેવું. લખાધિપતિ ને કાર્યસ્થાનનો અધિપતિ એ શત્રૂના પેરમાં છતાં, આગળ પણ શત્રૂના પેરમાં જનારા હશે તો, હમણાં આફું ફળ છે ને આગળ પણ આફું ફળ થશે એમ કહેવું.

ધસરાધ્યોગનાં લક્ષણ ને તેનું ફળ.

ધાર્મ આલનારા મહેતાં અંશ કરતાં જલદ આલનારા મહેતાં અંશ પધારે હશે તો, તેને ધસરાધ્યોગ એવું કહે છે. એ ધસરાધ્યોગને કોઈ મુસતીધ્યોગ પણ કહે છે. એનું ફળ કામનો નાશ થશે એવું છે.

ઉદાહરણ.

મગધના છતાં સિંહને રવિ ૧૨ ભાગ છે. એ કાર્યસ્થાનનો અધિપતિ છે, ને પહેલાં પેરનો અધિપતિ મંગળ, એ આવમાં પેરમાં તૂલા રાશીને ૮ અંશ થએલા છે, ને રવિ દસમાં પેરમાં મકરરાશીને ૧૧ ભાગ થએલા છે, એમાં જલદ આલનારા મહે રવિ, ને ધાર્મ આલનારા મહે મંગળ, ને તે કરતાં પણ ધાર્મ આલનારા મહે રવિ છે.

૧ કાર, ૨ પહેલાં પેરનો અધિપતિ, ૩ કાર્યસ્થાનનો અધિપતિ, ૪ અંગ.

હવે ધીમા ચાલનારો અહિં મંગળ, તે કરતાં જલદ ચાલનારો અહિં રવિ, એના અંશ વધારે છે, કરીને મંગળ ને રવિના મુસરીયોગ થયો. એમ સમજવું, ને ધીમા ચાલનારો અહિં ને, શનિ એ કરતાં જલદ ચાલનારો, અહિં રવિના ભાગ વધારે છે, કરીને શનિ ને રવિનો ખણ, મુસરીયોગ થયો એમ, સમજવું. એ રાખવામાં ફક્ત શનિ ને મંગળનો મુસરીયોગ થતા, નથી, કારણ ધીમા ચાલનારો અહિં ને, શનિ તેના અંશ કરતાં જલદ ચાલનારો અહિં ને મંગળ, એના અંશ બોધા થવાને લીધે મંગળ ને શનિનો મુસરીયોગ થાય છે. ઇસરાયોગનાં, ઇક્ષણ એ બેહતે લાગુ થતાં નથી.

ઇસરાયોગ કુંડલી.

હવે બીજા ત્રતથી ઇસરાયોગનું રજ કહું છું.

શુક્લપક્ષનો ચંદ્ર અને બુધ એનો મુસરીયોગ હશે તો સવાલ કરનારનું કામ, નાશ થશે નહીં. અને રવિ ને મંગળ એનો મુસરીયોગ હશે તો કામનો નાશ થશે. તેમજ શુક્લપક્ષનો (સુદ) ચંદ્રને ગુરુ એનો મુસરીયોગ હશે તો સવાલ કરનારનું કામ, નાશ થશે નહીં. શુક્લપક્ષનો ચંદ્ર ને શુક્ર એનો મુસરીયોગ હશે તો, કામ, નાશ થાય નહીં.

(વદ) કૃષ્ણપક્ષનો (પક્ષ = પમવાડીજી) ચંદ્ર ને બુધ પાપસહસાયે છતાં એનો મુસરીયોગ હશે તો, કામ નાશ થશે.

કૃષ્ણપક્ષનો ચંદ્ર ને રવિ એનો મુસરીયોગ હશે તો, કામ નાશ થશે.

કૃષ્ણપક્ષનો ચંદ્ર ને મંગળ એનો મુસરીયોગ હશે તો કામનો નાશ થશે.

॥ कृष्णपुस्तकानां यद्वा निःशुद्धः पापग्रहसाधे नही, अथवा अना मुसरीशुभान् हये ता,
कामनी भव्यम स्थिति (स्थिति=हास्यंत) समग्रवी

कृष्णपक्षेना! अङ्ग ने युद्ध येना! चसराक्षोग हये तो कामनी मध्यम स्थिति समजवी.

કૃષ્ણપંક્તિનો ચંદ્ર ને શુક્ર એનો ધસગાડોગ હશે તો કામની મધ્યમ સ્થિતિ સમજવી.

शुक्लपक्षे चंद्र नेत्रे पि व्येनां भुसङ्गयोगं हृद्ये नो कामनी. मध्यम स्थिति समन्वयी.

શુદ્ધપદ્ધતો અંદ્ર'ને અંગણ એનો મુક્તીક્રયોગ હશે તો કામની અધ્યયન રિયતિ સમજાવી.

શુક્રમંપક્ષનો ચંદ્ર ને શનિ એનો સુસરીક્રયાગ હશે તો કામની મધ્યમ રિયતિ સમગ્રથી.

रवि ने व्यंङ्गने। ममवीर्योऽग द्यो तो। कामती मध्यम स्थिति ममवीर्ये।

इति ते भंगजने। भङ्गरीभ्याम् इति ते। अभते। नाशः यत्ने।

अवि ते प्रधतो भभवीभ्योऽङ् इमे तेऽङ्गमन्तीः मध्यमं त्रियति अभव्यी

ગવિ તે પાપમહમાયે બ્રહ્મ એવે। સમગ્રીયોગ હશે તે। ધામ તામ ગમે

गवि ते गउते। ममरीभ्योऽहो ते। धामनीं अहमः शिवि

अवि ते शक्तोऽसमग्रीधोऽसमो वे। धामनी अध्यास विनि।

अवि ने शनिने। समझीयो। दशे ते। धम नाथ शने

राज न राजना सुसंयत्तयाग, ह्येता क्रम नाश यश.

ਮੰਗਲ ਨੇ ਰਵਿਨੋਂ ਅੁੱਤਰੀਧੋਗ ਹਸੇ ਨੇ ਕਾਮ ਨਾਥ ਧਰੋ.

भंगण ने चंद्रनो भुसगिह्योग हरो तो कामनी मध्यम स्थिति

મંગળ ને જુધનો મુસરીશ્વોગ હશે તો કામની મધ્યમ સિયતિ.

મંગળ ને પાપપ્રદસાથે જુદા એનો મુસરીફોમ હશે તો માનવો

મંગળ ને ધરતી યુસરીયોગ દરે તો કામની મધ્યમ સ્થિતિ.

મંગળ ને શુક્રનો ખુસરીશ્વોગ હશે તો કામની મધ્યમ

ਮੰਗਲ ਨੇ ਅਨਿਨਾ ਅਸਰੀਧਾਗ ਹਰੇ ਤੇ ਕਮਨਾ ਨਾਥ.

જ્યેષ્ઠ ને રવિનો ઇસરાયોગ હશે તો કાર્મની મધ્યમ સ્થિતિ.

જુધ ને ચંદ્રનો ધસરાયોગ હશે તો કામનો નાશ થશે નહીં.

पृथ ने अंगजनाः पसराक्षोम हसे तो कर्मनी मध्यम स्थिति

पुत्र ने सुनो। धनराज्योग, द्यो तो काभनो नाग यशो नही।

બુધ ને શુક્રનો ઇસરાકયોગ હશે તો કામનો નાશ થશે નહીં

ਭੁਖ ਨੇ ਗੁਨਿਨੇ ਖਸਰਾਖੋਗ ਦਸੇ ਤੇ ਕੰਮਨੇ ਨਾਥ ਧਰੇ ਨਹੀਂ.

પાપમદસાધે-બુધ ને રંચિતો ઇસરપયોગ હસે તો કામનો નાશ.

પાપમદ્ભાષે જુધ ને ચંદ્રનો ઇસરાખ્યોગ હોતો કામતી મધ્યમ

પ્રપચદસાથે જુધ ને મંગળનોં ઇસરાયોગ દરો તો કામનો નાશ.

पापग्रहसाधे ब्रुव ने अरुनो धसग्राहयोग हसे तो कामनी मध्यम स्थिति.

प्रायश्चित्ताये 'शुद्ध ने शुद्धता प्राप्त करने के लिये हो तो 'शुद्धता' अर्थात्

શુક્ર ને રવિનો ઇસરાફોગ હશે તો કામની મધ્યમ સ્થિતિ.
 શુક્ર ને ચંદ્રનો ઇસરાફોગ હશે તો કામનો નાશ થશે નહીં.
 શુક્ર ને મંગળનો ઇસરાફોગ હશે તો કામની મધ્યમ સ્થિતિ.
 શુક્ર ને બુધનો ઇસરાફોગ હશે તો કામનો નાશ થશે નહીં.
 શુક્ર ને શુક્રનો ઇસરાફોગ હશે તો કામનો નાશ થશે નહીં.
 શુક્ર ને શનિનો ઇસરાફોગ હશે તો કામની મધ્યમ સ્થિતિ.
 શુક્ર ને પાપગ્રહસાથે બુધનો ઇસરાફોગ હશે તો કામની મધ્યમ સ્થિતિ.
 શુક્ર ને રવિનો ઇસરાફોગ હશે તો કામની મધ્યમ સ્થિતિ.
 શુક્ર ને ચંદ્રનો ઇસરાફોગ હશે તો કામનો નાશ થશે નહીં.
 શુક્ર ને મંગળનો ઇસરાફોગ હશે તો કામની મધ્યમ સ્થિતિ.
 શુક્ર ને બુધનો ઇસરાફોગ હશે તો કામનો નાશ થશે નહીં.
 શુક્ર ને શુક્રનો ઇસરાફોગ હશે તો કામનો નાશ થશે નહીં.
 શુક્ર ને શનિનો ઇસરાફોગ હશે તો કામની મધ્યમ સ્થિતિ.
 શુક્ર અને પાપગ્રહસાથે બુધનો ઇસરાફોગ હશે તો કામની મધ્યમ સ્થિતિ.
 શનિ ને રવિનો ઇસરાફોગ હશે તો કામનો નાશ થશે.
 શનિ ને ચંદ્રનો ઇસરાફોગ હશે તો કામની મધ્યમ સ્થિતિ.
 શનિ ને મંગળનો ઇસરાફોગ હશે તો કામનો નાશ થશે.
 શનિ ને બુધનો ઇસરાફોગ હશે તો કામની મધ્યમ સ્થિતિ.
 શનિ ને પાપગ્રહસાથે બુધનો ઇસરાફોગ હશે તો કામનો નાશ થશે.
 શનિ ને શુક્રનો ઇસરાફોગ હશે તો કામની મધ્યમ સ્થિતિ.
 શનિ ને શુક્રનો ઇસરાફોગ હશે તો કામની મધ્યમ સ્થિતિ.

હવે નક્તયોગનું લક્ષણ ને તેનું ફળ કહું છું.

પેહેલા પેરનો અધિપતિ ને કાર્કસાનનો અધિપતિ એ જેહની આરસપરસપર નજર નહીં છતાં, પેહેલા પેરનો અધિપતિ ને કાર્કસાનનો અધિપતિ એઓના કરતાં વધારે ચાલનારા અહ તે બેઉ વચ્ચે હશે તો, અને તે બેઉની નજર વચ્ચે અહ પર હશે તો, તે વચ્ચેનો અહ પાછલા જલ્દ ચાલનારા અહીં તેજ લઇને, આગળા ધીમે ચાલનારા અહને તે તેજ આપેછે. એવા યોગને નક્તયોગ કહેછે. એનું ફળ ખીજના પાંતથી કારજ થનાર છે એવું છે.

નક્તયોગનું ઉદાહરણ.

કાષ્ટમે આવી એવા સગાલ કાષ્ટા કે, મને સ્ત્રી ગમશે કે નહીં. એ સવા-
 લની વખતે કન્યા લગન છે, અને તેનો અધિ-તિ આરમ્બ પેરમાં સિંહ રાશીને ૧૦
 અંશ થએલા છે, અને સાતમાં પેરનો અધિપતિ શુક્ર, એ સાતમાં પેરમાં ૧૨ અંશ

થએલા છે, અને ચંદ્રાનેવમાં ઘેરમાં વરખ રાશીને ૧૧ ભાગ થએલા છે. અથવા ચોથા ઘેરમાં ધન રાશીને ૮ ભાગ થએલા છે. એ ઉદાહરણમાં—પહેલા ઘેરના અધિપતિ બુધ, ને કાર્યસ્થાનનો અધિપતિ શુક્ર એ પેહની આરસપરસપર નજર નથી, ને કાર્યાધિપતિ ને પહેલા ઘેરનો અધિપતિ એમના વચ્ચેનો અંદાજે તે પેહ કરતાં, જલદ ચાલનારો અંદાજ છે, ને તે ચંદ્રપર કાર્યાધિપતિ ને પહેલા ઘેરના અધિપતિની નજર છે. એ ચંદ્ર બુધ પાસેથી તેજ લઇને શુક્રને આપે છે, કરીને એ નક્કર યોગ થએલા છે. તેથી, પોતાના કોશેશથી સ્ત્રી મળશે નહીં. પણ ખીજાના કોશેશથી સલાહ કરનારને સ્ત્રી મળશે.

લક્ષ્મીયોગ કુંડલી.

યમયાયોગનું લક્ષણ ને તેનું ફળ.

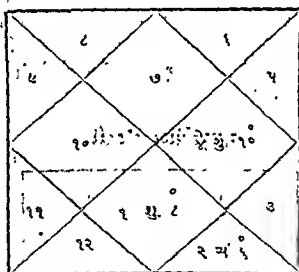
પહેલા ઘેરનો અધિપતિ અને કાર્યસ્થાનનો અધિપતિ એ પેહની આરસપરસપર નજર નહીં છતાં, કાર્યાધીય ને લભાધીય એમના વચ્ચે રહેનારો તે પેહ કરતાં મંદગતિપ્રદ છતાં, તે પોતાના દીપ્તિમાં હોય તો, અને તે મંદગતિપ્રદ તરુ બાવનો અધિપતિ ને કાર્યસ્થાનનો અધિપતિ એ પેહને જોતો હોય તો, તે વચ્ચાનો મંદગતિપ્રદ, લભાધીય ને કાર્યાધીય એમાં રહેનારો મંદગતિપ્રદથી તેજ લઇને મંદગતિ પ્રદને આપે છે એ ચોક્કસ યમયાયોગ એવું કહે છે. એનું ફળ ખીજાના કોશેશથી પારણ કામ થશે એવું.

ઉદાહરણ.

કોઈએ આવીને સગાત કાષા કે અને ગાળપ્રાપ્તિ થશે કે નહીં? ત્યારે સગાતના વખતે વૃક્ષ લભ છે. વૃક્ષ લખતો અધિપતિ શુક્ર મેષરાશિ સાતમે ઘેર છે,

ને તે શુક્રના આઠ ભાગ થયા છે, ને દસમું રાજભવન કુંક છે. ને તે રાજભવનનો અધિપતિ ચંદ્ર એ આઠમાં ભવનમાં વરપ્રસાદીને છે, ને તે ચંદ્રના ૬ છ ભાગ થયેલા છે. એમાં મંદગતિપ્રહ તનુભાવનો અધિપતિ શુક્ર છે. અને શીઘ્રગતિપ્રહ કોઈ સ્થાનનો અધિપતિ ચંદ્ર છે; એમાં સમજવું. ને કાર્યસ્થાનનો અધિપતિ ને તનુભાવનો અધિપતિ; એમાંની આરસપરસપર નજર નથી, કારણ, તે બેઉ એક ખીજાથી, ૨ ખીજા ન બારમા ઘેરમાં છે. ને મંદગતિપ્રહ શુક્ર, દસમા સ્થાનમાં કુંકરાશીને દસ અંશસુધી છે, એ લગ્નેશ અને કાર્યેશ એ બેઉ કરતાં મંદગતિ છે એમ સમજવું, અને દીપ્તાશમાં છે. અને તે તનુભાવનો અધિપતિ શુક્ર, અને રાજકાર્યસ્થાનનો અધિપતિ ચંદ્ર એ બેઉને સ્થાન દુષ્ટીથી અવલોકત તકરે છે. તેથી તે શુક્ર, શીઘ્રગતિપ્રહ ને ચંદ્ર તેના સમજી ને તે બેઉને મંદગતિપ્રહ ને શુક્ર તેને આપે છે; કહીને એ અમળાપેગ થયેલા છે. તેથી સવાલ કરનારને બિજાના કોશેશથી રાજ મળશે.

यमथाये।गं कुंडली.

भ्रातृभ्याम् लक्ष्मि ने तेन ५७.

લખાઈથી તે કાર્યોથી એમાં ને જુલદ ચાલનારો પ્રદેશો, તેના આગળ
 નિ અથવા પાછળ, મંગળ હશે, કે શીઘ્રગતિ પ્રદેશો આગળ મંગળ. અથવા પા-
 ણ શનિ હશે તો, અને તે મંગળ અથવા શનિ ચોથા સ્થાને દૃષ્ટીથી શીઘ્રગતિ-
 હોને જોતા હશે તો, કે એક સશિખર દૃષ્ટીથી, કે સાતમાં સ્થાનની નજરથી જોતા

१. घेर. २. पेंहुला घेरना-अधिगति. ३. नगर. ४. गोबुं.

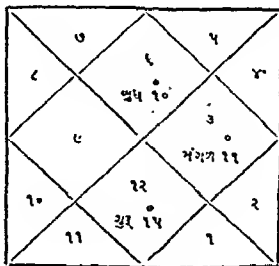
५ पेहेला पेंगेना आधिपति: ६ जगदि आलनायेने. ७ नंगयेने.

હયે તો ને શીઘ્રગતિ મહત્તા ભાગ કરતાં મંગળ કે શનિના અંશ વધારે કે ઓછા છતાં શીઘ્રગતિ મહત્તા દીપ્તાંશના વચ્ચે તેના અંશ હયે તો, ને લગ્નેશ ને કાર્યેશ એ બેઉની આસપરસપર નજર હયે તો, તે મંગળ કે શનિ તે શીઘ્રગતિ મહત્તા તેજ છી-
નથી સહે. એવા યોગને મણુકયોગ કહેછે. એ મણુકયોગનું ફળ મનમાં ધારેલાં કા-
મનો નાશ કરવો એવું છે. નો લગ્નાધીપતિ ને કાર્યધીપતિ એનો મુષશીલયોગ હયે
તો, પણ મણુકયોગનાસંબંધથી શુભફળ બિઘ્નફળ મળયે નહીં.

ઉદાહરણ.

કોઈએ આવીને એવો પ્રશ્ન પ્રાપ્ત કે સ્ત્રી મળયે કે નહીં? ત્યારે પ્રશ્નકાળમાં
કન્યા લગ છે, ને તેનો અધિપતિ શુક્ર કન્યા રાશીને તનુભાવનાળ પડેસા છે. અને
તે શુક્રના ૧૦ દસ અંશ થએલા છે. તેજપ્રમાણે કાર્યસ્થાનનો અધિપતિ ગુરુ સા-
નમા ઘેરમાં મીનગણીને ૧૫ અંશ થએલા છે, ને તેજપ્રમાણે મંગળ દસમા ઘેરમાં
મિથુન રાશીને છે, ને તેના અંશ ૧૧ થયા છે. એ ઉદાહરણમાં મંગળ શુક્રને એવા
સ્થાન દેખીથી અવગણન (નોતું) કરેછે. ને તે મંગળ શીઘ્રગતિ મદ, તનુભાવનો અ-
ધિપતિ ને શુક્ર, તે કરતાં એક અંશથી વધારે થએલા છે, કરીને તે શીઘ્રગતિ મહત્તા
આગળ છે એવું થયું. તેનું ફળ એવું છે કે, તનુભાવનો અધિપતિ શુક્ર ને લગ્ના-
સ્થાનનો અધિપતિ ગુરુ એ બેઉનો નોપણુ મુષશીલયોગ થયો છે, તોપણુ સવાલ કરના-
રને સ્ત્રીના લાભ થયે નહીં.

મણુકયોગ કુંડલી.

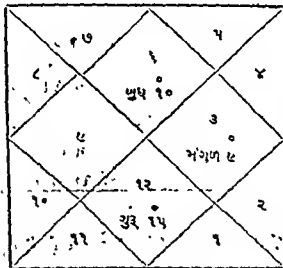

૧૦ માં સ્થાનનાં અધિપતિ ધ્રુવ કેન્દ્રનારાશીને ૧૦ અંશ થએલા છે,

અને મંગળ ૧૦ માં સ્થાનનાં અધિપતિ શીશિરોશીને છે તેના અંશ ૯ થએલા છે, અને કાર્યસ્થાનનાં અધિપતિ ગુરુ સાતમાં પેરમાં મીનરાશીને છે. તે તેના અંશ ૧૫ થએલા છે. એ ઉદાહરણમાં મંગળ શીશિરોશીને ૧૦ અંશ અને ચોથા સ્થાનના દષ્ટીયા નામા કરે છે. તે જલદ આવીનારા ગ્રહને ધ્રુવ એના અંશ કરતાં મંગળની અંશ ઓછા છે કરીને એ મંગળ શીશિરોશીને પાછળ છે એવું યક્ષ, કરીને એ મહુલ-યોગ થએલા છે. એ યોગમાં પણ કાર્યધિપતિ ને તતુઆવનના અધિપતિ એ બેઠેના સુયશીલયોગ થએલા છે. તે પણ એ મહુલયોગનું ૧૫ એવું છે કે, શ્રી મળવાનિષ સવાલ કરનારને શ્રી મળશે નહીં. ૧૦ માં સ્થાનનાં અધિપતિ ધ્રુવ કેન્દ્રનારાશીને ૧૦ અંશ થએલા છે,

અન્ય પ્રમાણે પાછળ કે આગળ શનિ છતાં મહુલયોગનું ઉદાહરણ સમજવું.

મહુલયોગ કુંડલી.

હુમણાં મહુલયોગનો ભેદ કહું છું.

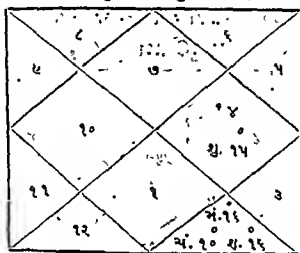
ચેહલા પેરના અધિપતિ અને કાર્યસ્થાનના અધિપતિ એ બેઠેના સુયશીલયોગ છતાં, શનિ અને મંગળ એ કાર્યાધીય અને લખાધીય ને રોશીને હય, તે ચેહલાયા કાષ્ઠપણ એક રાશીને હય તો, અને તે શનિ અને મંગળના અંશ કાર્યાધીયના દી-ખાંચકરતાં ઓછા હાય અથવા વધારે હાય, ને તતુઆવન ને અધિપતિ તેના દી-ખાંચકરતાં વધારે હાય અથવા ઓછા હાય. એવા યોગને મહુલયોગ કહે છે. એનું ૧૫ કાર્ય નાય કરશે એવું છે.

ઉદાહરણ.

કોઇએ આવીને એવા સવાલ કીધા કે મને રાજ્ય મળશે કે નહીં? તે સવાલની વખતે ગુલા લખ છે ને તે ગુલા લખના અધિપતિ શુક દસમાં પેરમાં છતાં તે કર્કના

શીને છે, ને તેના ૧૫ અંશ થએલા છે. અને રાજભવનનો અધિપતિ ચંદ્ર વરપરાશીને છતાં મૃત્યુભવનમાં પડેલા છે, ને તેના અંશ ૬૬ થએલા છે, અને મંગળ વરપરાશીને છતાં ૧૬ અંશ થએલા છે. ને તે આઠમાં પેરમાં છે, ને શનિ ૧૬ અંશ થઈને વરપરાશીને અષ્ટમસ્થાનમાં (આઠમાં પેરમાં) પડેલા છે. તતુભાવનો અધિપતિ શુક્ર ને રાજભવનનો અધિપતિ ચંદ્ર એઓમાં શીમગતિગ્રહ ચંદ્ર છે, ને મંદગતિગ્રહ શુક્ર છે, મંદગતિગ્રહકરતાં શીમગતિગ્રહના ભાગ ઓછા છે. ને શીમગતિગ્રહ ને મંદગતિગ્રહ એ બેઉની આરસપરસપર નજર છે, કરીને એ આગળ કલાપ્રભાણે લગનાધીશ અને કાર્યાધીશ એનો મુયશીલયોગ થએલા છે, ને કાર્યાધીશ ને ચંદ્ર તેની સાથે શનિ અને મંગળ એ છે, તેથી એ મહાઉયોગ થએલા છે. એનું ફળ એમ છે કે, રાજ મળવાપિષે, સવાલ કરનારને રાજ લાભ થશે નહીં.

મહાઉયોગ કુંડલી.

હવે કંબૂલયોગનું લક્ષણ ને તેનું ફળ કહું છું.

તતુભવનનો અધિપતિ અને કાર્યસ્થાનનો અધિપતિ એ બેઉનો એક ખીજ સાથે મુયશીલયોગ છતાં કાર્યાધિપતિ અથવા તતુભાવનના અધિપતિની સાથે ચંદ્ર મુયશીલયોગ કરતો હશે તો, કંબૂલ સંયુક્ત પેળ થાયછે, એનું ફળ કામ ફતેહ થશે એમ છે. અને એ કંબૂલયોગનાં ભેદનાં ફળ તેનાં નામપ્રમાણે સમજવાં.

એ કંબૂલયોગના ભેદ (પ્રકાર)* ઉત્તમાદિ અધિકારસંબંધી સોળ પ્રકારના છે તે એ પ્રમાણે.

૧ પો, ઉત્તમાત્તમ કંબૂલયોગ.	૩ નો, ઉત્તમસમ (ઉત્તમ) કંબૂલયોગ.
૨ નો, ઉત્તમમધ્યમ કંબૂલયોગ.	૪ પો, ઉત્તમાધમ કંબૂલયોગ.

૧ પેર, સ્થાન. ૨ આઠમું પેર. ૩ નામનો. ૪ સોથી સરસ. ૫ મધ્યમ.

* ૧ પોતાના પેરના, પોતે ઉચ્ચના, એને ઉત્તમ અધિકારી કહેછે.

૨ પોતાના હદના, પોતાના દ્રેષ્ટાણુના એને પોતાના નવાંશના એને મધ્ય અધિકારી કહેછે.

૩ પોતે શત્રુ પેરના, પોતે નીચ પેરના એને, અધમ અધિકારી કહેછે (અધમ = નીચ).

૪ ઉપના ત્રણ અધિકારવગર ને તેને સમ અધિકાર કહેછે.

- ૫ મો, મધ્યમઉત્તમ (કંબુલયોગ). ૧૧ મો, સમસમ (મધ્યમમધ્યમ) કંબુલયોગ.
 ૬ મો, મધ્યમ, મધ્યમ કંબુલયોગ. ૧૨ મો, સમઅધમ (અધમ) કંબુલયોગ.
 ૭ મો, મધ્યમસમ (મધ્યમ) કંબુલયોગ. ૧૩ મો, અધમઉત્તમ કંબુલયોગ.
 ૮ મો, મધ્યમ અધમ કંબુલયોગ. ૧૪ મો, અધમમધ્યમ કંબુલયોગ.
 ૯ મો, સમઉત્તમ (ઉત્તમ) કંબુલયોગ. ૧૫ મો, અધમસમ (અધમ) કંબુલયોગ.
 ૧૦ મો, સમમધ્યમ (મધ્યમ) કંબુલયોગ. ૧૬ મો, અધમઅધમ કંબુલયોગ.

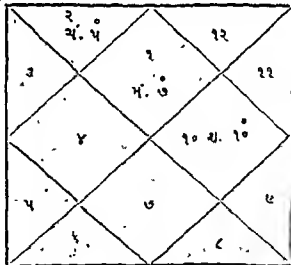
ઉત્તમોત્તમ કંબુલયોગનું લક્ષણ.

તતુભવનનો અધિપતિ અને કાર્યસ્થાનનો અધિપતિ એ બેઉ પોતાના પેરના, પોતે હસ્તીના છતાં, તે બેઉનો સુયશીલયોગ હશે તો, અને ચંદ્ર પોતાના પેરમાં અથવા પોતે હસ્તીના છતાં, તે ચંદ્ર કાર્યાધિપતિની અથવા લગ્નાધિપતિની સાથે સુયશીલયોગ કરે તો હશે તો, એવા યોગને ઉત્તમોત્તમ કંબુલયોગ એવું કહેછે. કારણ, ચંદ્ર, કાર્યાધિપતિ, અને લગ્નાધિપતિ એઓને ઉત્તમ અધિકાર મળેલા છે.

ઉત્તમોત્તમ કંબુલયોગનું ઉદાહરણ.

કાષ્ઠમે, આશ્વી. એવા સવાલ શ્રીષા કે, મને અધિકાર મળશે કે નહીં? એ પ્રશ્ન વખતે મેં ૫ સમ છતાં, તતુભવનમાં મંગળ સાત અંશ થએલા છે. ને રસમાં પેરમાં ચંદ્ર ૧૦ અંશ થએલા છે; ને ચંદ્ર વરખાશીને ૫ અંશ થએલા છે, હવે એ ઉદાહરણમાં લગ્નાધિપતિ અને કાર્યાધિપતિ એનો સુયશીલયોગ છતાં તે બેઉ ઉત્તમ અધિકારને છે, અને ચંદ્ર પણ ઉત્તમ અધિકારી છતાં, કાર્યસ્થાનના અધિપતિસાથે સુયશીલયોગ કરે છે કથીને એ ઉત્તમોત્તમ કંબુલયોગ થશે. એનું ફળ સવાલ કરનારને અધિકાર મળશે.

ઉત્તમોત્તમ કંબુલયોગ કુંડલી.

ઉત્તમમધ્યમ કંબુલયોગનું લક્ષણ.

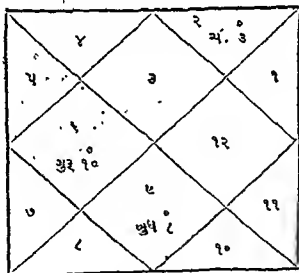
તતુભવનનો અધિપતિ પોતાના હસ્તે, પોતાના દ્રેઝાણનો અને પોતાના નવાશનો,

તા, અને તે બેઠનો એક ખીજાસાથે મુદ્ધશીલયોગ છતાં, તે બેઠમાંથી કાર્યાધિપતિસાથે અથવા લખાધિપતિસાથે ચંદ્ર મુદ્ધશીલયોગ કરતો હોય, ને તે પોતાના ઘેરનો અથવા પોતે ઉચ્ચીનો હશે તો ઉત્તમસમ કંબૂલયોગ યાયછે. કારણ, ફક્ત ચંદ્રને ઉત્તમ અધિકાર મળેલો છે. અને તનુભાવનો અધિપતિ અને કાર્યસ્થાનનો અધિપતિ એ બેઠને સમ અધિકાર મળેલો છે, કરીને એ ઉત્તમસમ કંબૂલયોગ થયો.

હવે ઉત્તમસમ કંબૂલયોગનું ઉદાહરણ કહું છું.

કોણે આવીને એવા સવાલ ક્રાધા કે મને રાજ મળશે કે નહીં? એ સવાલ વખતે મિથુન લગ્ન છે તેનો અધિપતિ જુધ સમ ઘેરમાં પડેલો છે ને તે ૮ અંશ છે, ને તે રાજ-બવનનો અધિપતિ ગુરુ એ સમ ઘેરમાં કન્નારાશીને ૧૦ અંશ છે. અને ચંદ્ર ઉચ્ચીનો વરખને ૩ અંશ છે. હવે તે ત્રણનો એક ખીજાસાથે મુદ્ધશીલયોગ થએલો છે કરીને એ ઉત્તમસમ કંબૂલયોગ થયો.

ઉત્તમસમ કંબૂલયોગ કુંકડી.

ઉત્તમમધ્યમ કંબૂલયોગનું લક્ષણ.

તનુભાવનો અધિપતિ પોતે નીચ રાશીને છતાં, અથવા પોતાના શત્રુની રાશીને છતાં, કાર્યસ્થાનનો અધિપતિપણુ પોતે નીચ રાશીને અથવા શત્રુની રાશીને હશે તો, અને તેનો મુદ્ધશીલયોગ છતાં, પોતાના ઘેરમાં ગએલો અથવા પોતાની ઉચ્ચરાશીમાં ગએલો ચંદ્ર કાર્યાધિપતિનીસાથે અથવા લખાધિપતિનીસાથે ઇત્યશાલયોગ કરતો હશે તો, ઉત્તમ મધ્યમ કંબૂલયોગ યાયછે. કારણ ચંદ્રને ઉત્તમ અધિકાર મળેલો છે, ને કાર્યાધિપતિ અને તનુભાવનો અધિપતિ એએને અધ્યમ અધિકાર મળેલો છે.

સને ૧૯૮૫ ત્રાહિ મેઝ્યે, ઝ્યે માસમાંના દરેક તારીખ ૧૨ વાગત

તારીખ	રવિ.				સોમ.				મંગળ.				બુધ.			
	ગ.	અ.	ક.	વિ	ગ.	અ.	ક.	વિ	ગ.	અ.	ક.	વિ	ગ.	અ.	ક.	વિ
૧	૧	૧૧	૨	૪૫	૮	૪	૧૯	૪૭	૦	૨૪	૨૨	૪૦	૧	૫	૫૭	
૨	૧	૧૨	૦	૫૪	૮	૧૬	૨૭	૨૪	૦	૨૫	૮	૫૨	૧	૫	૨૦	
૩	૧	૧૨	૪૯	૦	૮	૨૮	૨૬	૧૩	૦	૨૫	૫૩	૫૨	૧	૪	૪૭	
૪	૧	૧૩	૫૭	૫૩	૯	૧૦	૨૦	૩૭	૦	૨૬	૩૮	૫૨	૧	૪	૧૫	
૫	૧	૧૪	૫૫	૯	૯	૨૨	૧૨	૦	૦	૨૭	૨૩	૪૦	૧	૩	૪૭	
૬	૧	૧૫	૧૩	૧૨	૧૦	૪	૫	૨૩	૦	૨૮	૯	૫૨	૧	૩	૨૪	
૭	૧	૧૬	૫૧	૧૨	૧૦	૧૬	૬	૯	૦	૨૮	૫૪	૫૨	૧	૩	૩	
૮	૧	૧૭	૪૯	૧૨	૧૦	૨૮	૧૬	૪૨	૦	૨૯	૩૯	૫૨	૧	૨	૪૭	
૯	૧	૧૮	૪૭	૧૬	૧૧	૧૦	૪૩	૧૫	૧	૧૦	૩૪	૫૨	૧	૨	૩૫	
૧૦	૧	૧૯	૪૫	૭	૧૧	૨૩	૪૩	૩૩	૧	૧	૯	૫૨	૧	૨	૨૮	
૧૧	૧	૨૦	૪૩	૨	૦	૬	૪૨	૫૪	૧	૧	૫૪	૫૨	૧	૨	૨૭	
૧૨	૧	૨૧	૪૦	૫૬	૦	૨૦	૨૧	૩૮	૧	૨	૫૦	૪	૧	૨	૨૮	
૧૩	૧	૨૨	૩૮	૫૦	૧	૪	૨૭	૧૦	૧	૩	૨૩	૫૨	૧	૨	૩૪	
૧૪	૧	૨૩	૩૬	૫૧	૧	૧૮	૫૫	૫૬	૧	૪	૮	૫૨	૧	૨	૪૬	
૧૫	૧	૨૪	૩૪	૩૬	૨	૩	૪૨	૧૮	૧	૪	૫૩	૫૨	૧	૩	૧૩	
૧૬	૧	૨૫	૩૨	૨૦	૨	૧૮	૩૮	૨૦	૧	૫	૩૯	૪	૧	૩	૨૨	
૧૭	૧	૨૬	૩૦	૮	૩	૪	૫	૨૦	૧	૬	૨૨	૫૨	૧	૩	૪૬	
૧૮	૧	૨૭	૨૭	૫૩	૩	૧૮	૨૪	૩૫	૧	૭	૮	૪	૧	૪	૧૬	
૧૯	૧	૨૮	૨૬	૩૭	૪	૨	૫૮	૨૬	૧	૭	૫૧	૫૨	૧	૪	૪૮	
૨૦	૧	૨૯	૨૩	૨૦	૪	૧૭	૧૩	૪૧	૧	૮	૩૭	૪	૧	૫	૨૪	
૨૧	૨	૦	૨૧	૦	૫	૧	૭	૪૫	૧	૯	૨૧	૪	૧	૬	૬	
૨૨	૨	૧	૧૮	૩૯	૫	૧૪	૪૧	૨૪	૧	૧૦	૪	૫૨	૧	૬	૫૧	
૨૩	૨	૨	૧૬	૧૭	૫	૨૭	૫૬	૫૦	૧	૧૦	૫૦	૪	૧	૭	૩૬	
૨૪	૨	૩	૧૩	૫૩	૬	૧૦	૫૪	૧૬	૧	૧૧	૩૪	૪	૧	૮	૩૦	
૨૫	૨	૪	૧૧	૨૮	૬	૨૩	૩૯	૨૨	૧	૧૨	૧૮	૪	૧	૯	૨૬	
૨૬	૨	૫	૯	૨	૭	૬	૧૨	૩૨	૧	૧૩	૨	૪	૧	૧૦	૨૪	
૨૭	૨	૬	૬	૩૩	૭	૧૮	૩૬	૨૧	૧	૧૩	૪૬	૪	૧	૧૧	૨૫	
૨૮	૨	૭	૪	૪	૮	૦	૫૦	૪૭	૧	૧૪	૩૦	૪	૧	૧૨	૩૧	
૨૯	૨	૮	૧	૩૪	૮	૧૨	૫૮	૦	૧	૧૫	૧૪	૪	૧	૧૩	૩૮	
૩૦	૨	૮	૫૮	૨	૮	૨૪	૫૯	૦	૧	૧૫	૫૮	૪	૧	૧૪	૪૯	
૩૧	૨	૯	૫૬	૩૬	૯	૬	૫૮	૩૭	૧	૧૬	૪૨	૪	૧	૧૬	૩	

સુખઈ રેખાંશનાસંખ્યા કરેલા સાધન સ્પષ્ટ મેલું.

* અપનાંશ અં ૧૮—ક. ૧૬—વિ. ૧૫.

ગુરુ.				શુક્ર.				મિ.				રાહુ.				કેતુ.			
રા.	અ.	ક.	વિ.	રા.	અ.	ક.	વિ.	રા.	અ.	ક.	વિ.	રા.	અ.	ક.	વિ.	રા.	અ.	ક.	વિ.
૪	૨૫	૫૮	૩૫	૧૧૦	૮	૫૮	૨	૨૧	૪૭	૩૪	૬	૨	૫૧	૩૬	૦	૨	૫૧	૩૬	
૪	૨૬	૦	૩૫	૧૧૧	૨૨	૫૮	૨	૨૧	૫૪	૪૭	૬	૨	૪૮	૩૬	૦	૨	૪૮	૩૬	
૪	૨૬	૨	૩૫	૧૧૨	૩૬	૫૮	૨	૨૨	૦	૩૪	૬	૨	૪૫	૩૬	૦	૨	૪૫	૩૬	
૪	૨૬	૪	૩૫	૧૧૩	૫૦	૫૮	૨	૨૨	૧૭	૩૪	૬	૨	૪૨	૩૬	૦	૨	૪૨	૩૬	
૪	૨૬	૬	૨૩	૧૧૪	૪	૫૬	૨	૨૨	૧૪	૩૪	૬	૨	૩૯	૪૮	૦	૨	૩૯	૪૮	
૪	૨૬	૮	૨૩	૧૧૬	૧૮	૫૮	૨	૨૨	૨૧	૪૭	૬	૨	૩૫	૩૬	૦	૨	૩૫	૩૬	
૪	૨૬	૧૨	૩૫	૧૧૭	૩૨	૫૮	૨	૨૨	૨૭	૩૪	૬	૨	૩૨	૩૬	૩	૨	૩૨	૩૬	
૪	૨૬	૧૪	૨૩	૧૧૮	૪૬	૫૬	૨	૨૨	૩૪	૩૪	૬	૨	૨૯	૩૬	૦	૨	૨૯	૩૬	
૪	૨૬	૧૭	૧૧	૧૨૦	૦	૫૮	૨	૨૨	૪૨	૩૪	૬	૨	૨૬	૩૬	૦	૨	૨૬	૩૬	
૪	૨૬	૨૧	૨૩	૧૨૧	૧૪	૧૧	૨	૨૨	૪૮	૩૪	૬	૨	૨૩	૩૬	૦	૨	૨૩	૩૬	
૪	૨૬	૨૪	૧૧	૧૨૨	૨૭	૫૮	૨	૨૨	૫૫	૩૪	૬	૨	૨૦	૪૮	૦	૨	૨૦	૪૮	
૪	૨૬	૨૮	૧૧	૧૨૩	૪૧	૫૬	૨	૨૨	૬૨	૩૪	૬	૨	૧૬	૩૬	૦	૨	૧૬	૩૬	
૪	૨૬	૩૨	૨૩	૧૨૪	૫૫	૫૮	૨	૨૩	૯	૩૪	૬	૨	૧૩	૩૬	૦	૨	૧૩	૩૬	
૪	૨૬	૩૪	૫૮	૧૨૬	૬	૫૮	૨	૨૩	૧૬	૨૨	૬	૨	૧૦	૩૬	૦	૨	૧૦	૩૬	
૪	૨૬	૪૦	૧૧	૧૨૭	૨૩	૫૮	૨	૨૩	૨૪	૩૪	૬	૨	૭	૪૮	૦	૨	૭	૪૮	
૪	૨૬	૪૪	૧૧	૧૨૮	૩૭	૫૮	૨	૨૩	૩૧	૩૪	૬	૨	૩	૩૬	૦	૨	૩	૩૬	
૪	૨૬	૪૭	૫૮	૧૨૯	૫૨	૧૧	૨	૨૩	૩૮	૩૪	૬	૨	૦	૩૬	૦	૨	૦	૩૬	
૪	૨૬	૫૩	૧૧	૨	૧	૪	૫૮	૨	૨૩	૪૫	૨૨	૬	૧	૫૭	૩૬	૦	૧	૫૭	૩૬
૪	૨૬	૫૬	૫૮	૨	૨	૧૮	૫૮	૨	૨૩	૫૩	૩૪	૬	૧	૫૪	૪૮	૦	૧	૫૪	૪૮
૪	૨૭	૧	૫૮	૨	૩	૩૨	૫૮	૨	૨૪	૦	૩૪	૬	૧	૫૦	૩૬	૦	૧	૫૦	૩૬
૪	૨૭	૬	૪૭	૨	૪	૪૬	૫૮	૨	૨૪	૭	૨૨	૬	૧	૪૭	૩૬	૦	૧	૪૭	૩૬
૪	૨૭	૧૨	૫૮	૨	૬	૧૧	૨	૨૪	૧૫	૩૪	૬	૧	૪૪	૩૬	૦	૧	૪૪	૩૬	
૪	૨૭	૧૭	૫૮	૨	૭	૧૩	૫૮	૨	૨૪	૨૨	૨૨	૬	૧	૪૧	૩૬	૦	૧	૪૧	૩૬
૪	૨૭	૨૨	૪૭	૨	૮	૨૭	૫૮	૨	૨૪	૩૦	૩૪	૬	૧	૩૮	૩૬	૦	૧	૩૮	૩૬
૪	૨૭	૨૮	૪૭	૨	૯	૪૧	૫૮	૨	૨૪	૩૭	૨૨	૬	૧	૩૫	૩૬	૦	૧	૩૫	૩૬
૪	૨૭	૩૪	૪૭	૨	૧૦	૫૬	૧૧	૨	૨૪	૪૫	૩૪	૬	૧	૩૨	૩૬	૦	૧	૩૨	૩૬
૪	૨૭	૪૦	૪૭	૨	૧૨	૮	૫૮	૨	૨૪	૫૨	૨૨	૬	૧	૨૯	૩૬	૦	૧	૨૯	૩૬
૪	૨૭	૪૬	૪૭	૨	૧૩	૨૨	૫૮	૨	૨૫	૦	૩૪	૬	૧	૨૬	૩૬	૦	૧	૨૬	૩૬
૪	૨૭	૫૨	૪૭	૨	૧૪	૩૬	૫૮	૨	૨૫	૭	૨૨	૬	૧	૨૩	૪૮	૦	૧	૨૩	૪૮
૪	૨૭	૫૮	૩૪	૨	૧૫	૫૧	૧૧	૨	૨૫	૧૫	૨૨	૬	૧	૧૯	૩૬	૦	૧	૧૯	૩૬
૪	૨૮	૫	૩૪	૨	૧૭	૩	૫૬	૨	૨૫	૨૩	૩૪	૬	૧	૧૬	૩૬	૦	૧	૧૬	૩૬

પાતું જાતું અને આંતરું એમાં આપેલા સાચત રૂપે ગ્રહમાંથી અપતાર

૧૮ અંશ ૧૬ કલા ૧૫ વિમ્બા યોગી કરીએ એટલે ફલિપ્રસન્ન તિરપણ રૂપે ગ્રા

ધાયછે. ઉદાહરણ તારીખ ૨૮ મેએનો મંગળ ૧૧ માં ૧૪ અંશ ૩૦ ક. ૪ વિ. છે.

એમાંથી અપતાર ૧૬ અંશ ૧૬ કલા ૧૫ વિમ્બા યોગી ગ્રાધી. તાર તો ૦ અંશ

૨૬ કલા ૧૩ વિ. ૪૮ એ બારે વાગતાનો સાચત રૂપે મંગળ થયો. એપ્રેમાંથી બા

ગીન ગ્રહ તિરપણ કરવા.

પુસ્તકની કિંમત.

એક વર્ષના અગાઉ ટપાલ અર્થસાથે, ત્રણ રૂપિયા છ આના.....	૩ ૬
પાછળથી	૪ ૮
દરેક અંકને.....	૦ ૬

ચેતેવાણી.

કેટલાએક ધર્મણીદાર સારીથી તરફથી પ્રાર્થનો આવેછે તેમાં તેમનાં નામ તથા પતા બરાબર સમજતાં નથી તેથી મિહરબાની કરીને, નામ તથા પતા ખુણી તથા બરાબર ગીતે લખી મોકલવા તસદી સથો એટલે અંક મોકલવા ઠીક પડશે.

તારાયાણુ ગોવિંદરાવ કડલક,

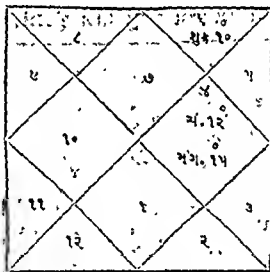
પુના, રાસ્તાની પેઠે, પુતળીના તાબુત પાસે

૫૨ નંબર ૨૦૩.

હવે ઉત્તમઅધમ કંબૂલયોગનું ઉદાહરણ કહું છું.

કોએ આશીને એવો સવાલ કર્યો કે, મને સી મંગલ કે નહીં? તે સવાલ વખતે પ્રભા લગ છે. અને પ્રભા અગત્યો અધિપતિ શુક્ર એ કંબારાશીને છતાં ૧૦ અંગે યએસો છે. અને સીઅવનનો અધિપતિ મંગળ, એ નીચ સોયે કડકને છે, તે તેના ૧૫ અંગે યએસો છે. અને સંદ્ર કંકરાશીને પોતાના પેરમાં છતાં ૧૨ અંગે યએસો છે. હવે કાર્યાધિપતિ મંગળ એ મંગલિ છે, તે લગ્નાધિપતિ શુક્ર એ સીમંગલિમદ છે. ને તેના મંગળ કરતાં અંગે ઓછા છે, તેથી તે જીવનો સુયશીલયોગ યએસો છે, ને સંદ્ર એ તે જીવમાના કાર્યસ્થાનના અધિપતિસાથે સુયશીલયોગ કરે છે. સમજ એ ઉત્તમઅધમ કંબૂલયોગ થયો છે. કારણ સંદ્રને ઉત્તમ અધિકાર મળ્યો છે, ને મંગળ અને શુક્ર એ નીચ પેરમાં જ્યાંને સાથે અધમ અધિકાર મળ્યો છે. એ યોગનું ફળ એવું છે કે, સવાલ કરનારને સી ધણી મહેનતે મળશે.

ઉત્તમઅધમ કંબૂલયોગ કુંડલી.

હવે મધ્યમઉત્તમ કંબૂલયોગનું લક્ષણ કહું છું.

કાર્યાધિપતિ ને નુબંધનનો અધિપતિ એ પેર પોતાનો પેરનો અથવા જે તે હસ્ત સ્થાનમાં ગએસો છતાં, તે જીવનો એક જિજ્ઞાસોયે સુયશીલયોગ હોય તો, અને પોતાના હંદાશિમાં ગએસો સંદ્ર છતાં, તે કાર્યાધિપતિની સાથે કે લગ્નાધિપતિની સાથે સુયશીલયોગ કરતો હોય તો, મધ્યમઉત્તમ કંબૂલયોગ થાય છે. હવે સંદ્ર પોતાના હંદાશિમાં ગએસો નોંધએ એવું કહું, પ્રણ હસ્તમાં સંદ્રને ત્રણ અધિકાર મળ્યા; કારણ, મંગળ, શુક્ર, શુર, અને શનિ એએનેજ હંદાશિપતિનો અધિકાર છે. ત્યારે આદિ સુઅર્ધ પોતાના દ્રેઝાણમાં અથવા પોતાના નવાંચ એ દેઝાણમાં સંદ્ર હોયો નોંધએ. અને

એવા ચંદ્ર કાર્યસ્થાનના અધિપતિસાથે અથવા લગ્નેશ સાથે મુખ્યશીલયોગ કરતા હોય તો, મધ્યમઉત્તમ કંબૂલયોગ થાય છે.

મધ્યમઉત્તમ કંબૂલયોગનું ઉદાહરણ.

આપણે આવી એવા સવાલ કાઢી કે, મને સ્ત્રી, મંગલ કે નહીં? એ સવાલ વખતે ગુલા લગ્ન છે, ને તે ગુલા લગ્નનો અધિપતિ શુક્ર, એ તનુજવનમાં છતાં તેના ૨૪ અંશ થએલા છે. ને જાળાવનમાં છે, તેના અધિપતિ મંગળ, એમણે પોતાના પેરનો જાળાવનમાં છે, ને તેના ૨૮ અંશ થએલા છે, ને ચંદ્ર મકરરાશીને છે, ને તેના અંશ ૨૨ છે; ને તે પોતાના નવાંશમાં છે. હવે કાર્યાધિપતિ મંગળ, મંગલિત્રદ છે. ને તનુજવનનો અધિપતિ શુક્ર એ શીઘ્રગતિ છે, ને તેના મંગલિત્રદથી જોઈ જાણ છે તેથી એ ધરયાશયોગ છે, ને કાર્ય ને લગ્નેશ એ દરેક સાથે મુખ્ય શીલયોગ પોતાના નવાંશમાં રહેતા ચંદ્ર કરે છે કરીને એ મધ્યમઉત્તમ કંબૂલયોગ થયો. હવે એ પોગનું રૂળ, સ્ત્રી મંગલવિષે સવાલ કરનારને સ્ત્રી લાગે થયે એમ સમજાવું.

મધ્યમઉત્તમ કંબૂલયોગ કુંડલી.

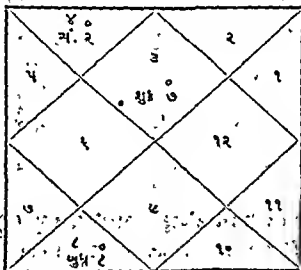
હવે મધ્યમમધ્યમ કંબૂલયોગનું લક્ષણ કહું છું.

પોતાના દરને અથવા પોતાના દ્રેષ્યાણમાં, કે પોતાના નવાંશમાં કાર્યાધિપતિ અને તનુજવનનો અધિપતિ એ મેકે છતાં, તેઓના મુખ્યશીલયોગ હશે તો, અને ચંદ્ર એ, તેના દ્રેષ્યાણમાં કે પોતાના નવાંશમાં છતાં, કાર્યાધિપતિ અથવા તનુજવનના અધિપતિ સાથે મુખ્યશીલયોગ કરતા હશે તો, મધ્યમમધ્યમ કંબૂલયોગ થાય છે. આણ ચંદ્રને મધ્યમ અધિપતિ મળ્યો છે, ને કાર્ય ને લગ્નેશ એઓને પણ મધ્યમ અધિપતિ મળ્યો છે.

મધ્યમમધ્યમ કંબૂલયોગનું ઉદાહરણ.

કોષ્ટકે આવીને એવા સવાલ કીધા કે, મને છોકરાં થશે કે નહીં? તે સવાલ વખતે મિયુન લખે છે, ને તે મિયુન લખનાં અધિપતિ કુંધ તુલારાશીને ૮ અંશ ય-એણા છે, ને તે પોતાની દફનો છે, અને પુનર્ભવનનો અધિપતિ શુક્ર, એ મિયુનરાશીને તનુભવનમાં પડેલો છે, ને તેના ઉ-અંશ યએલા છે; ને તે પોતાના દફનો છે, અને ચંદ્ર કર્કરાશીને છતાં ૨ અંશ છે, ને પોતાના દ્રેષ્કાલુમાં છે, ને પોતાના નવાંચનોપણ છે. હવે કાર્યોધિપતિ શીઘ્રગતિગ્રહ છતાં, મંદગતિગ્રહથી થોડા અંશ થવાને લીધે ધ-ત્યગામયોગ યએણા છે, ને તે બેઉસાથે ચંદ્ર-મુયશીમયોગ કરે છે, કરીને એ મધ્યમ-મધ્યમ કંબૂલયોગ થયો, હવે એ યોગનું ફળ એવું છે કે, સવાલ કરનારને છોકરાંનો લાજ પરમશરની પ્રાર્થના કીધાથી થશે.

મધ્યમમધ્યમ કંબૂલયોગ કુંડલી.

મધ્યમ (મધ્યમસમ) કંબૂલયોગનું લક્ષણ.

કાર્યોધિપતિ ને લંબાધિપતિ એ બેઉ પોતાના પેરમાં, પોતે ઉચ્ચીના, પોતાના દ્રેષ્કાલુમાં, પોતાના દફમાં, પોતાના નવાંચમાં, પોતાના ચત્ર પેરમાં, અથવા પોતે નીચ પેરમાં નહીં છતાં, તેઓનો મુયશીમયોગ હશે તો, અને ચંદ્ર પોતાના દ્રેષ્કાલુમાં અ-એણા પોતાના નવાંચમાં છતાં, કાર્યો અથવા લગ્નેશનીસાથે મુયશીમયોગ કરતો હશે તો, મધ્યમસમ (મધ્યમ) કંબૂલયોગ થાય છે. કારણ ચંદ્રને મધ્યમ અધિકાર મળેલો છે, ને કાર્યોધિપતિ ને લંબાધિપતિ એઓને સમઅધિકાર મળેલો છે.

મધ્યમ (મધ્યમસમ) કંબૂલયોગનું ઉદાહરણ.

કોષ્ટકે આવી એવા સવાલ કીધા કે, મને છોકરાં થશે કે નહીં? એ સવાલ

વપતે વરખ લખ છે, ને, વરખ લખના અધિપતિ શુક છતાં, ને મકરરાશીને છે, ને તેના ૪ આર અંશ છતાં તે સમગ્રના હદનો છે, ને પુન ભવનના અધિપતિ બુધ તુલારાશીને ૫ અંશ યમેલા છે, ને, સમહદનો છે. મંદ્ર કર્કરાશીને ૩ અંશ યમને તે પોતાના દ્રેષ્યાણમાં છે, હવે કાર્યાધિપતિ, ને લાભાધિપતિનો ઇત્યાશયોગ મળે છે, ને સર્વમાં શીલગતિએ મંદ્ર, એ તે કાર્ય ને તનુભવનના અધિપતિસાથે મુયશીલયોગ કરે છે, સમ્યં એ મધ્યમ (મધ્યમસમ) કંબુયોગ મળે. એ યોગનું ફળ સવાલ કરનારને પુત્ર લાભ પરમશરની ધણીના પ્રાપ્તિના ક્રીધાથી મળે.

મધ્યમસમ કંબુયોગ કુંડલી.

હવે મધ્યમસમ કંબુયોગનું લક્ષણ કહું છું.

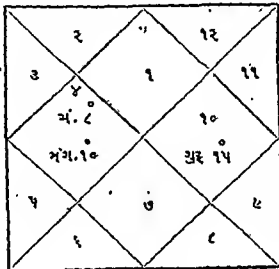
કાર્યાધિપતિ અને તનુભવનના અધિપતિ એ મેહ પોતે નીચ પેરના અથવા પોતાના શત્રુના પેરના છતાં, તેઓના ઇત્યાશયોગ હશે તો, અને પોતાના દ્રેષ્યાણમાં અથવા પોતાના નવાંશમાં રહેશે મંદ્ર-કાર્યાધિપતિ-અથવા તનુભવનના અધિપતિસાથે મુયશીલયોગ કરતા હશે તો, મધ્યમસમ કંબુયોગ યાવશે. આશુ મંદ્રને મધ્યમ અધિકાર મળેલા છે, અને કાર્યધાનના અધિપતિ અને તનુભવનના અધિપતિ એ મેહને મધ્યમ અધિકાર મળેલા છે.

મધ્યમસમ કંબુયોગનું ઉદાહરણ.

શાક આશીને એવો સવાલ કીધો કે, મારા નશીબનો ઉદય યથા કે નહીં? એ પ્રશ્ન વપતે મેહ લખ છે. હવે એ મેહ લખના અધિપતિ મંમળ, એ પોતાનું ને નીચ પેર કરે, એ ઉદાહરે છે, ને તેના ૧૦ અંશ યમેલા છે, અને ભાગ્યભાનના અધિપતિ શુર એમણે પોતાનું નીચ પેર ને મકર તે ઉદાહરે છે, ને તેના અંશ ૧૫ યમેલા છે. મંદ્ર કર્કરાશીને પોતાના દ્રેષ્યાણમાં છે, ને તેના ૮ અંશ યમેલા છે. હવે

કાર્યાધિપતિ સુર, એ મંદગતિ ગ્રહ છે, ને લગ્નાધિપતિ મંગળ, રાશિમંગતિ ગ્રહ હતાં મંદગતિ ગ્રહના અંશથી ૫ પાંચ અંશ ઓછા થવાને લીધે, કાર્યાધિપતિ અને લગ્નાધિપતિ એએનો મુયશીલયોગ થયો. તે બેઉ કરતાં રાશિમંગતિ ગ્રહ ને ચંદ્ર તે પોતાના દ્રેષકાણુમાં હતાં, કાર્યાધિપતિ અને લગ્નાધિપતિ એએની સાથે મુયશીલયોગ કરે છે, કચીને એ મધ્યમઅધમ કંબૂલયોગ થયો. કારણ કાર્યાધિપતિ સુર, અને લગ્નાધિપતિ મંગળ એએ અધમ અધિકારી છે, અને ચંદ્ર એ પોતાના દ્રેષકાણુમાં મધ્યમ અધિકારી છે, હવે એ યોગનું ફળ એવું છે કે, સંવાલ કરનારના નસીબનો ઉદય મેહિનતથી થશે.

મધ્યમઅધમ કંબૂલયોગ કુંડલી.

હવે ઉત્તમ (સમઉત્તમ) કંબૂલયોગનું લક્ષણ કહું છું.

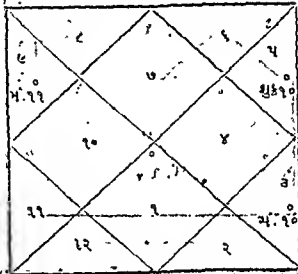
પોતાનું ઘેર, પોતે ઉચ્ચતા, પોતાનું દ્રેષકાણુ, પોતાનું નવાંચ, પોતાનું નીચ સ્થાન, અને પોતાનું શત્રુ ઘેર એ ને અધિકાર એમાંથી કોઈપણ અધિકાર ચંદ્રને નહીં હતાં, તનુભવનનો અધિપતિ અને કાર્યસ્થાનનો અધિપતિ એ પોતાની રાશીમાં અથવા પોતાના ઉચ્ચ રાશીને હતાં, તે બેઉ એક ખીજસાથે મુયશીલયોગ કરતા હશે તો, અને ચંદ્ર મેહિનતથી એકની સાથે મુયશીલયોગ કરતો હશે તો ઉત્તમ (સમઉત્તમ) કંબૂલયોગ થાય છે. કારણ, ચંદ્રને અધિકાર નથી, ને કાર્ય અને લગ્ન એએને ઉત્તમ અધિકાર મળેલા છે.

ઉત્તમ (સમઉત્તમ) કંબૂલયોગનું ઉદાહરણ.

કોઈએ આવી એવા સંવાલ ક્રીધા કે, મને ધનલાભ થશે કે નહીં? એ સંવાલ વખતે તૂલા લગ્ન છે, એ તૂલા લગ્નનો અધિપતિ શુક્ર એ તનુભવનમાં પડેલા છે. અને ધનભવનનો અધિપતિ મંગળ, એ પોતાનું ઉચ્ચ સ્થાન ને મકર એ દેશાણુ છે.

ને લગનાધિપતિનો મુખશીલયોગ થયો છે, ને તે બેઠકાધે મધ્યમ દ્રેઢાણુમાંનો અંદ્ર મુ-
ખશીલયોગ કરે છે, તેથી એ મધ્યમ કંબૂલયોગ થયો. હવે એ યંત્રેના યોગનું કળાએ
છે કે, સવાલ કરનારને પૈસા મધ્યમ કંબૂલયોગ મળશે.

સમમધ્યમ કંબૂલયોગ કુંડલી.

હવે મધ્યમમધ્યમ (સમસમ) કંબૂલયોગનું લક્ષણ કહું છું.

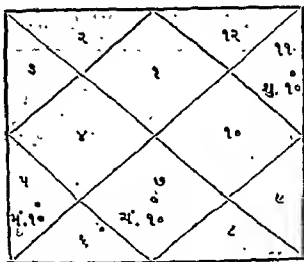
લગનાધિપતિ અને કાર્યસ્થાનનો અધિપતિ એ બેઠક પોતાના પેરના પોતે ઉચ્ચ
પેરનો, કોતાના હદના, પોતાના દ્રેઢાણુના, પોતાના અર્ધામાં, પોતે નીચા સ્થાનના અને
પોતે શૂન્ય પેરના એવા અધિકાર વગર છતાં તેઓનો મુખશીલયોગ હશે તો, અને સમ-
અધિકારી યંત્રેના અંદ્ર કાર્યાધિપતિ અથવા તનુભવનના અધિપતિ સાથે ધનશાલયોગ
કરતો હશે તો, મધ્યમમધ્યમ (સમસમ) કંબૂલયોગ થાય છે. કારણ, અંદ્રને સમઅ-
ધિકાર મળેલા છે, લગ્નેશ અને કાર્યેશ એઓને પણ સમઅધિકાર મળેલા છે.

મધ્યમમધ્યમ (સમસમ) કંબૂલયોગનું ઉદાહરણ.

ગ્રાહ્યે આવી એવા સવાલ કાઢી છે, અને સાક્ષત મળ્યો કે નહીં? એ સવાલ
વખતે મુખ લગ્ન છે. એ મુખ લગ્નનો અધિપતિ મંગળ એ સિંહરાશિને, છતાં ૧૦
સંસ અંશ યંત્રેના છે. હવે ખીબા સ્થાનનો અધિપતિ શુક એ કુંભરાશિને છતાં ૬૬
૧૦ અંશ છે, ને અંદ્ર તૂલારાશિને ૧૦૦ અંશ યંત્રેના છે. હવે શુક એ કાર્યસ્થાનનો
અધિપતિ છતાં શીઘ્રગતિ છે, ને મંગળ એ તનુભવનનો અધિપતિ છતાં મંદગતિ છે,
ને તે બેઠકા એક ખીબાસાથે મુખશીલયોગ થયેલા છે. અંદ્ર એ કાર્યાધિપતિ ને તનુ-
ભવનના અધિપતિ સાથે મુખશીલયોગ કરે છે, કરીને એ મધ્યમમધ્યમ કંબૂલયોગ થયો.
કારણ, અંદ્રને સમઅધિકાર મળેલા છે, અને લગ્નેશ ને કાર્યેશ એઓને પણ સમઅ-

વિકાર મળેલા છે. એ વચ્ચેલા યોગનું કૃણ એવું છે કે, સવાલ કરનારને ધનલાભ મધ્યમ રીતે થશે.

સમસમ કંબૂલયોગ કુંડલી.

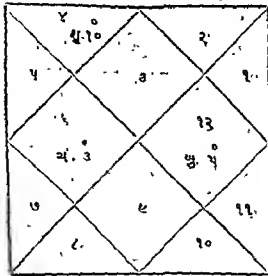
હવે અધમ (સમઅધમ) કંબૂલયોગનું લક્ષણ કહું છું.

હવે કાર્યાધિપતિ પોતાની નીચ રાશીમાં મળેલા હશે, અથવા પોતાના ચતુર્થી રાશીમાં મળેલા હતાં; તતુભવનનો અધિપતિ પોતાના ચતુર પેરમાં અથવા પોતાના નીચ પેરમાં હશે તો, અને તે બેઠનો મુયશીલયોગ હશે તો, અને ચંદ્ર પોતાના પેરમાં, પોતાના ઉચ્ચ પેરમાં, પોતાના દ્રેષ્કાલમાં, પોતાના નવાંચમાં, પોતે નીચ પેરમાં અથવા પોતાના ચતુર પેરમાં નહીં હતાં, તે કાર્યાધિપતિ અથવા પેરેલા પેરના અધિપતિ સાથે કલ્પલાભયોગ કરતો હશે તો, એવા યોગને અધમ (સમઅધમ) કંબૂલયોગ એવું કહે છે. કારણ ચંદ્રને સમઅધિકાર મળેલા છે, ને કાર્યાધિપતિને તતુભવનના અધિપતિ એમને અધમઅધિકાર મળેલા છે.

અધમ (સમઅધમ) કંબૂલયોગનું ઉદાહરણ.

કોઈએ આવીને એવા સવાલ કર્યા કે, મને જોકે રાશી યથા કે નહીં? એ સવાલ વખતે મિથુન લગ્ન છે, ને તે મિથુન લગ્નનો અધિપતિ બુધ એ મીનરાશીને હતાં, પાંચ અંશ છે, ને તે પોતાના નીચ પેરમાં છે. હવે પુનભવનનો અધિપતિ શુક્ર, કર્કરાશીને હતાં તેના ૧૦ દસ અંશ યથેલા છે, ને તે ચતુર્થી પેરમાં છે. ચંદ્ર એ કંબારાશીને ૩ અંશ યથેલા છે. હવે કાર્યાધિપતિ શુક્ર ને તતુભવનનો અધિપતિ બુધ, એમનો એક પીઠાસાથે મુયશીલયોગ થયેલા છે, ને તે બેઠ સાથે ચંદ્ર મુયશીલયોગ કરે છે, કરીને એ અધમ કંબૂલયોગ થયો. કારણ, એને અધમઅધિકાર મળેલા છે, ને એકને અધિકાર પીઠાકૂલ નથી. એવું કૃણ એવું છે કે, જોકે રાશિ સવાલ કરનારને પુનલાભ થણી મેળવતી થશે.

સત્યઅધમ કંબૂલયોગ કુંડલી.

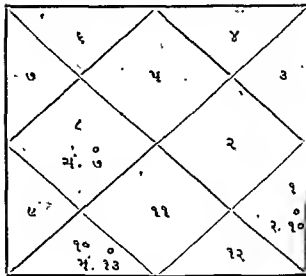
હવે અધમઉત્તમ કંબૂલયોગનું લક્ષણ કહું છું.

જો ચંદ્ર પોતાની નીચ રાશિમાં ગમેલો, અથવા પોતાની જન્મની રાશિમાં ગમેલો હશે તો, અને કાર્યસ્થાનનો અધિપતિ પોતાના ઘેરનો અથવા પોતે ઉચ્ચસ્થાનનો છતાં, ને તનુભવનનો અધિપતિ તેજપ્રભાલો પોતાના ઘેરમાં ગમેલો અથવા પોતાના ઉચ્ચ સ્થાનમાં ગમેલો હશે તો, અને કાર્યાધિપતિ અને લભાધિપતિ એકબીજાને એક બિલસાયે મુલયશીલયોગ છતાં, તે બેઉમાંથી એકસાથે ચંદ્ર ધત્યશીલયોગ કરતો હશે તો, એવા પોતે અધમઉત્તમ કંબૂલયોગ કરેછે. કારણ ચંદ્રને અધમઅધિકાર મળેલો છે, ને કાર્યાધિપતિ ને તનુભવનના અધિપતિને ઉત્તમ અધિકાર મળેલો છે.

અધમઉત્તમ કંબૂલયોગનું ઉદાહરણ.

કોઈએ આવી એવો સર્વાંશ કરાધો કે અને સુખ યથાકે નહીં? એ સવાલ વખતે સિંહ લભ છે, તેનો સ્વામી સૂરજ, એ પોતાનું ઉચ્ચસ્થાન જે મિથુનમાં એને છતાં ૧૦ અંશ ધમેલો છે, સુખભવનનો અધિપતિ જે મંગળ, એ પોતાનું ઉચ્ચસ્થાન જે મકર એને છતાં ૧૩ અંશ ધમેલો છે. ચંદ્ર શ્મિકરાશિને પોતાના નીચ ઘેરમાં છતાં તેના ૭ અંશ ધમેલો છે. હવે કાર્યસ્થાનનો અધિપતિ મંગળ એ મુંદગતિયલ છે, અને તનુભવનનો અધિપતિ સૂરજ શીઘ્રગતિયલ છતાં મુંદગતિયલના અંશ કરતાં તેના અંશ ઓછા છે, કરીને એ કાર્યાધિપતિ અને લભાધિપતિ એકબીજાને મુલયશીલયોગ ધમેલો છે. અને એ લેઈ કરતાં શીઘ્રગતિયલ જે ચંદ્ર, તે કાર્યસ ને સ્વમેશસાથે ધત્યશીલયોગ કરેછે, કરીને એ અધમઉત્તમ કંબૂલયોગ યોગ. કારણ, મંગળ અને સૂર્ય એકબીજાને ઉત્તમઅધિકાર મળેલો છે. અને ચંદ્રને તે નીચ સ્થાનમાં જન્મથી અધમ અધિકાર મળેલો છે. હવે એ ધમેલો યોગનું ફળ એવું છે કે સુખ મળવાનિલે સવાલ કરનારને પેલો ધાણુ દુઃખ યથાકે આગળ સુખ મળશે.

અધમંતિમ કંબૂલયોગ કુંડલી.

હવે અધમમધ્યમ કંબૂલયોગનું લક્ષણ કહું છું.

તનુભવનનો અધિપતિ પોતાના હદને, પોતાના દ્રેકાણમાં અથવા પોતાના નવાં
માં છતાં, કાર્યસ્થાનનો અધિપતિ પોતાના હદને, પોતાના દ્રેકાણમાં અથવા પોતાના ન
વાંશમાં હશે તો, અને તે બેઉનો મુધશીલયોગ છતાં પોતાના નીચ પેરમાં ગમેલો અ
થવા પોતાના શૂન્ય પેરમાં ગમેલો ચંદ્ર કાર્યાધિપતિ અથવા તનુભવનના અધિપતિ સાથે
ધૃત્યશાલયોગ કરે તો હશે. તો એવા પોશને અધમમધ્યમ કંબૂલયોગ કહે છે. કારણ ચં
દ્રને અધમઅધિકાર મળેલો છે. આથી અધિપતિને તનુભવનનો અધિપતિ એ
બેઉને મધ્યમઅધિકાર મળેલો છે. આથી અધિપતિને તનુભવનનો અધિપતિ એ

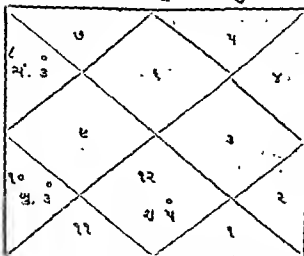
અધમ કંબૂલયોગને અધમ (સ) કહે, ન કાર્યાધિપતિ મળું ઉદાહરણ.

કારણ એ આવીને પુત્ર થશે કે નહીં? એ સવાલ પ
પતે કંબૂલયોગ છે. અધમ (અધમ) કંબૂલયોગનું એ મકરરાશિને છતાં ૩ મેષ અંશ

કારણ એ આવીને એવા સવાલ કાર્યા કે, અને જોકે અધિપતિ રાશિ એ મીનરાશિને છતાં
વપતે મિથુન લગ્ન છે, ને તે મિથુન લગ્નના અધિપતિ બુધ પોતાનું નીચસ્થાન વૃશ્ચિક
અંશ છે, ને તે પોતાના નીચ પેરમાં છે. હવે પુત્રભવનો અધિપતિ બુધ એ શ્રીધર્મવત્સલ
છતાં તેના ૧૦ હસ અંશ યથેતા છે, ને તે શૂન્યના અંશ કરતાં થોડા છે, કરીને
૩ અંશ થયેલો છે. હવે કાર્યાધિપતિ શુક્રનાશાલયોગ થયો. આગળ કહેલી રીતનો ચંદ્ર
એક બીજા સાથે મુધશીલયોગ થયેલો છે, ને અધિપતિ સાથે મુધશીલયોગ કરે છે કરીને એ
રીતે એ અધમ કંબૂલયોગ થયો. કારણ, ચંદ્ર નીચસ્થાનમાં જવાને લીધે અધમઅધિ
અધિકાર બીજા કૂલ નથી. એવું ૧૭ એવું. કાર્યાધિપતિ એ બેઉને મધ્યમઅધિકાર મળેલો
થયો મેહેનતથી થયે.

પુત્રવિષે સવાલ કરનારને છોકરાનો લાભ થશે.

અધ્યમસમ કંબૂલયોગ કુંડલી.

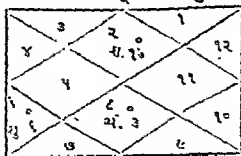
હવે અધ્યમ (અધ્યમસમ) કંબૂલયોગનું લક્ષણ કહું છું.

લગ્નાધિપતિ ને કાર્યસ્થાનનો અધિપતિ એ મેહ પોતાના પેરમાં, પોતે ઉચ્ચીના, પોતાના પ્રેક્ષામાં, પોતાના હાથમાં, પોતાના નવંશમાં, પોતાના ચતુર્થ પેરમાં અથવા પોતે નીચ પેરમાં નહીં છતાં, તેઓનો મુખ્યશીલયોગ થતો હશે તો. અને પોતે નીચ રાશીને અથવા પોતાના ચતુર્થ રાશીને ચંદ્ર છતાં તે ચંદ્ર કાર્યધિપતિ અથવા તનુભવનના અધિપતિ સાથે ઇચ્છાશીલયોગ કરતો હશે તો એવા યોગને અધ્યમ (અધ્યમસમ) કંબૂલયોગ કહે છે. કારણ ચંદ્રને અધ્યમ અધિકાર મળેલા છે, ને કાર્યધિપતિ ને લગ્નાધિપતિ એઓને સમઅધિકાર મળેલા છે.

અધ્યમ (અધ્યમસમ) કંબૂલયોગનું ઉદાહરણ.

કાંઈએ આશીને એવા સંતાન કાપે કે, અને રાજ મળે કે નહીં? એ સંગ્રહ થતે વરખ સમ છે ને વરખ લખતો અધિપતિ શુક (સિંહરાશીને છતાં, ૧ અંગ થયેલા છે. ને રસમાં પેરનો અધિપતિ શનિ વરખરાશીને ૧૦ અંગ થયેલા છે. ચંદ્ર શ્વિતરાશીને પોતાના નીચસ્થાનમાં છતાં ૩ અંગ થયેલા છે. એ ત્રણ સદના એક જીવ સાથે મુખ્યશીલયોગ થયેલા છે, કરીને એ અધ્યમ (અધ્યમસમ) કંબૂલયોગ થયો. કારણ ચંદ્રને અધ્યમઅધિકાર મળ્યો, શુક ને શનિ એઓને સમઅધિકાર મળેલા છે. હો એ થયેલા યોગનું કૃષ્ણ એવું છે કે, રાજ મળી જશે નહીં મળશે.

અધ્યમસમ કંબૂલયોગ કુંડલી:

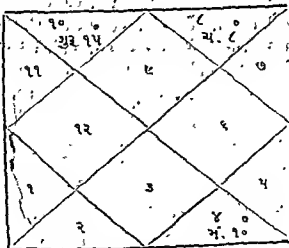
હવે અધમઅધમ કંબૂલયોગનું લક્ષણ કહું છું.

પહેલાં ધરનો અધિપતિ પોતાની નીચ રાશિમાં ગએલો અથવા પોતાના શત્રૂના પેરમાં ગએલો છતાં, કાર્યસ્થાનનો અધિપતિ પણ તેજ પ્રમાણે પોતાની નીચ રાશિમાં ગએલો અથવા પોતાના શત્રૂની રાશિમાં ગએલો છતાં, તેઓનો મુધશીલયોગ હશે તો, અને પોતાની નીચ રાશિને અથવા પોતાના શત્રૂ રાશિને રહેલો ચંદ્ર કાર્યસ્થાનના અધિપતિસાથે અથવા તનુભવનના અધિપતિસાથે ધાત્યશાલયોગ કરતો હશે તો, એવા યોગને અધમઅધમ કંબૂલયોગ એવું કહેછે. કારણ ચંદ્રને અધમઅધિકાર મળેલો છે; અને તનુભવનનો અધિપતિ ને કાર્યસ્થાનનો અધિપતિ એઓનેપણ અધમઅધિકાર મળેલો છે.

અધમઅધમ કંબૂલયોગનું ઉદાહરણ.

કોઈએ આપીને એવો સવાલ કાઢ્યા કે, મને પુત્રજાભ યશ કે નહીં? એ સવાલ વખતે ધન લખ છે, ને તે ધન લખના અધિપતિ ગુરુ, એ ધનભવનમાં પોતાનું નીચસ્થાન મકરરાશિને છતાં ૧૫ અંશ યએલા છે, અને પુત્રભવનનો અધિપતિ મંગળ એ મૃત્યુભવનમાં પોતાના નીચસ્થાનમાં કર્કરાશિને છે. ને તેના ૧૦ રસ અંશ યએલા છે. ચંદ્ર ખારમાં, પેરમાં પોતાનું નીચસ્થાન ને વૃષિરાશિ તેને છે, અને તેના આઠ અંશ યએલા છે. હવે કાર્યાધિપતિ ને તનુભવનનો અધિપતિ એ બેઠામાં મંગળ એ જગદ માલનારો ગ્રહ છતાં, તેના અંશ મંદગતિગ્રહ ને ગુરુ, એના અંશથી ઓછા થવાને લીધે, કાર્યાધિપતિ અને લખાધિપતિ એઓનો ધાત્યશાલયોગ થએલો છે, અને તે બેઠાસાથે ચંદ્ર મુધશીલયોગ કરેછે, કરીને એ અધમઅધમ કંબૂલયોગ થયો. કારણ ગુરુ, મંગળ અને ચંદ્ર એઓ પોતાની નીચ રાશીમાં જવાને લીધે, અધમઅધિકાર મળેલા છે. હવે એ થએલા યોગનું ફળ એવું છે કે, પુત્રવિષે સવાલ કરનારને છોકરા યશ નહીં.

અધમઅધમ કંબૂલયોગ કુંડલી.

લક્ષનાધિપતિ ને કાર્યાધિપતિ ઐચ્છાના મુપશીલયોગ છતાં, તે બેઉમાંથી એકની સાથે અન્યનો મુપશીલયોગ છતાં, તે નણુના આધિકારના સંબંધથી થનારા ૧૬ સોળ કંબુલયોગનું કોષ્ટક.

નંબર	યોગનાં નામ	અંક	લક્ષાધિપતિ	કાર્યાધિપતિ
૧	ઉત્તમઉત્તમ કંબુલયોગ		ઉત્તમઅધિકારી	ઉત્તમઅધિકારી
૨	ઉત્તમમધ્યમ કંબુલયોગ		ઉત્તમઅધિકારી	ઉત્તમઅધિકારી
૩	ઉત્તમસમ કંબુલયોગ		ઉત્તમઅધિકારી	મધ્યમઅધિકારી
૪	ઉત્તમઅધ્યમ કંબુલયોગ		ઉત્તમઅધિકારી	સમઅધિકારી
૫	મધ્યમઉત્તમ કંબુલયોગ		ઉત્તમઅધિકારી	અધ્યમઅધિકારી
૬	મધ્યમમધ્યમ કંબુલયોગ		મધ્યમઅધિકારી	ઉત્તમઅધિકારી
૭	મધ્યમસમ કંબુલયોગ		મધ્યમઅધિકારી	મધ્યમઅધિકારી
૮	મધ્યમઅધ્યમ કંબુલયોગ		મધ્યમઅધિકારી	સમઅધિકારી
૯	સમઉત્તમ કંબુલયોગ		સમઅધિકારી	અધ્યમઅધિકારી
૧૦	સમમધ્યમ કંબુલયોગ		સમઅધિકારી	ઉત્તમઅધિકારી
૧૧	સમસમ કંબુલયોગ		સમઅધિકારી	ઉત્તમઅધિકારી
૧૨	સમઅધ્યમ કંબુલયોગ		સમઅધિકારી	મધ્યમઅધિકારી
૧૩	અધ્યમઉત્તમ કંબુલયોગ		અધ્યમઅધિકારી	સમઅધિકારી
૧૪	અધ્યમમધ્યમ કંબુલયોગ		અધ્યમઅધિકારી	અધ્યમઅધિકારી
૧૫	અધ્યમસમ કંબુલયોગ		અધ્યમઅધિકારી	ઉત્તમઅધિકારી
૧૬	અધ્યમઅધ્યમ કંબુલયોગ		અધ્યમઅધિકારી	મધ્યમઅધિકારી
			સમઅધિકારી	સમઅધિકારી
			અધ્યમઅધિકારી	અધ્યમઅધિકારી

હવે જીભ રીતના કંબૂલયોગ કહું છું.

કાર્યાધિપતિ ને લગ્નાધિપતિ એ જુદા અધિકારી નહીં છતાં, અને તેઓના મુખ-
શીલયોગ છતાં, અંદ્ર તે બેઠસાથે મુખશીલયોગ કરતો હશે તો, કંબૂલયોગ થાયછે. એવું
આગળે કહ્યું, પણ હવે ને કંબૂલયોગ કહેવાનો તે કાર્યાધિપતિ ને લગ્નાધિપતિ એઓનો
જુદો અધિકાર છતાં થએલો છે, એમ સમજવું. ને સવાલ વખતે કાર્યાધિપતિ અને
લગ્નાધિપતિ એઓના મુખશીલયોગવિષે વિચાર કરવાનો તેમાં એક અહ પોતે નીચ રા-
શીમાં ગએસો છતાં ખીજો અહ પોતાના પેરમાં, પોતાના ઉચ્ચસ્થાનમાં, પોતાના નવાં-
શમાં, પોતાના હદમાં અથવા પોતાના દ્રેઝાણમાં નહીં હશે તો, અને તે બેઠનો એક
ખીજાસાથે ઇત્યશીલયોગ છતાં સમઅધિકારી રહેનારો અંદ્ર, તે બેઠસાથે ઇત્યશીલયોગ
કરતો હશે તો, કંબૂલયોગ થાયછે.

એ કહેવા કંબૂલયોગનું કળ એવું છે કે, સવાલ કરનારનું ને કામ હશે તે પોતું
થશે. એનો લખસા એવો છે કે, કોઇપણ જાતનો માણસ, કોઇ ખીજા જાતના મા-
ણસપાસે કંઈ માગવા વગેરે ગયો છતાં, તેને ખીજા જાતના માણસથી જેમ પોંડો લાભ
થાયછે, અને તેજ પોતાના જાતના લોકપાસે ગયો છતાં વધારે લાભ થાયછે; જેમ
મુસલમાન બ્રાહ્મણપાસે પોતાનું કામ કરવામાટે ગયો છતાં પોતું થાયછે, અને બ્રાહ્મણ
મુસલમાનપાસે ગયો તો, તેનું કામ પોતું થાયછે. ને મુસલમાન મુસલમાનપાસે, શૂદ્ર
શૂદ્રપાસે, બ્રાહ્મણ બ્રાહ્મણપાસે, પારસી પારસીપાસે ગયો છતાં જેમ પૂરું કામ થાયછે,
તેમ ખીજા જાતવાળાપાસે ગયો, છતાં યત્ન નથી. તેપ્રમાણે એ કંબૂલયોગમાં કાર્યાધિપ-
તિને એક જાતનો અધિકાર અને તનુજવનના અધિપતિને તથા ખીજા જાતનો અધિ-
કાર મળેસો છે. સખન સવાલ કરનારનું કામ પોતું થશે એ ખુલ્લું છે.

હવે ઝેરી કંબૂલયોગ ઉપયોગના શૂન્યમાર્ગ અહ વિષે

વિચાર કહું છું.

ને અહને પોતાનું પેર, પોતાનું ઉચ્ચસ્થાન, પોતાની હદ, પોતાનું દ્રેઝાણ, પો-
તાનું નવાંશ, પોતે નીચઅધિકારનો, પોતાનાં શત્રુસ્થાનનો ઇત્યાદિ અધિકાર નહીં હશે,
અને શુભઅહનો અથવા પાપઅહની નજર નહીં હશે એવી તણ રીતથી ને અહકત
હશે, તે અહને શૂન્યાર્થગઅહ અથવા શૂન્યમાર્ગ એટલે ખીજાકૂલ અધિકાર વગરનો અહ
એવું કહેછે.

હવે ઝેરી કંબૂલયોગનું લક્ષણ કહું છું.

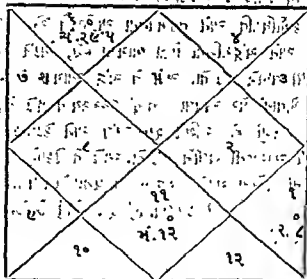
તનુજવનનો અધિપતિ ને કાર્યસ્થાનનો અધિપતિ એ બેઠનો એક ખીજાસાથે મુ-
ખશીલયોગ છતાં, અંદ્ર પોતાના પેરમાં, પોતાના ઉચ્ચસ્થાનમાં, પોતાના દ્રેઝાણમાં, પો-

તાના નવાંધમાં, પોતે નીચરાશીને અને શૂન્યરાશીને નહીં છતાં તે ઉપર કોઈપણ શુભમ-
હની અથવા પાપમહની નજર નહીં હોય તો, એટલે કોઈપણ અધિકાર વગર ચંદ્ર હોય
તો, અને તે ચંદ્ર કાર્તિકાધિપતિ અને તતુભવનના અધિપતિ એ પેઢીસાથે સુધશીલયોગ
કરતો નહીં હોય તો, અને ચંદ્રરાશીના છેલ્લા ભાગમાં હોય, એટલે તેના અંશ ૨૯ ક-
રાંતાં કેટલીએક કલાથી વધારે હોય તો, અને તે ચંદ્ર આગળ ને રાશીને જવાનો છે,
તે રાશિ ને ગ્રહનું પોતાનું ઘેર અથવા પોતાનું ઉચ્ચસ્થાન હોય તો, તે ગ્રહ ને તે
ઠેકાણે, એટલે ચંદ્ર હમણાં ને રાશીને ૨૯ અંશ અને કેટલીક કલાથી વધારે થ-
એસા છે. તે રાશીની આગળની રાશીને હોય તો, અને તે ઠેકાણે પડેલા ઉચ્ચગતિગ્રહનો
અથવા પોતાના ઘેરમાં ગએલા ગ્રહનો ચંદ્રસાથે ઇત્યશાલયોગ થતો હોય તો એવા યોગને
ગૈરી કંબૂલયોગ કહેછે. એ ગૈરી કંબૂલયોગનું ફળ એવું છે કે, ખીજના કોશિયથી
સવાલ કરનારનું કામ થયે.

હવે ગૈરી કંબૂલયોગનું ઉદાહરણ કહું છું:

કોઈએ આશીને એવો સવાલ કીધો કે, મને સુખ થશે કે નહીં? એ સવાલ
પ્રપતે સિંહ ભાગ છે, અને તે સિંહભાગનો અધિપતિ સૂર્ય એ ગેધરાશીને છતાં તે
૮ આઠ અંશ છે, અને સુખભવન ને ચોણું સ્થાન એનો અધિપતિ મંગળ એ કું-
બરાશીને છતાં, ૧૨ અંશ છે, તે ચંદ્ર કન્યારાશીને ૨૯ અંશ ને ૫ કલા છે.
હવે કાર્તિકાધિપતિ અને તતુભવનનો અધિપતિ એ પેઢીમાં શીમગતિગ્રહ સૂર્ય, ને મંદ-
ગતિગ્રહ મંગળ છે. હવે સૂર્યના અંશ મંગળના અંશથી એછા થવાને લીધે કાર-
તિકાધિપતિ અને ભાગાધિપતિ એઓનો એક ખીજ સાથે સુધશીલયોગ થએલો છે, ને
ચંદ્ર એ પોતાના ઘેરમાં, પોતે ઉચ્ચસ્થાનમાં, પોતાના ઠેકાણે વગેરે કોઈપણ સ્થા-
નનો નથી કરીને એ શૂન્યમાર્ગ એટલે ખીલકૂલ અધિકાર વગરનો ચંદ્ર, કાર-
તિકાધિપતિ ને મંગળ એની સાથે અને તતુભવનનો અધિપતિ ને રવિ એની સાથે
પોતાના અંશ વધારે થવાને લીધે ઇત્યશાલયોગ કરતો નથી; ને તે ચંદ્ર વૃત્તારાશીને,
આગળ જવાનો છે, ને તે શનિનું ઉચ્ચસ્થાન છે, ને તે શનિ વૃત્તારાશીને જ છે
કરીને, ચંદ્રની ગતિ વધારે થવાને લીધે તે વૃત્તારાશીને જલદ જલદે શનિસાથે ઇ-
ત્યશાલયોગ કરનાર છે, કરીને એ ગૈરી કંબૂલયોગ થયો. હવે એ યએસા ગૈરી
કંબૂલયોગનું ફળ એવું છે કે, સુખ મળવાવિષે સવાલ કરનારને સુખ ખીજ ભાણ-
સની મદદથી થયે.

ગીરી કંબૂલયોગ કુંડલી

હવે આહું ફળ આપનારો ગીરી કંબૂલયોગનું લક્ષણ કહું છું.

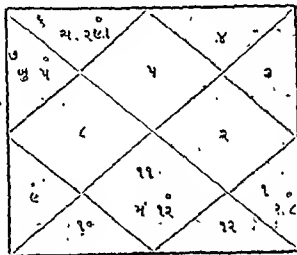
તનુભવનનો અધિપતિ અને કાર્યસ્થાનનો અધિપતિ એ બેઉનો એક જિનસાપે સુયશીલયોગ છતાં, ચંદ્ર પોતાના પેરમાં, પોતાના ઉચ્ચસ્થાનમાં, પોતાના દ્રેષકાણમાં પોતાના નવાંચમાં, પોતાની નીચગણીને અથવા પોતાના શત્રુશાસીને નહીં હશે તો, અને તે ચંદ્ર ઉપર કોષપણું અંકની નજર નહીં હશે તો, અને તે ચંદ્ર કોષાધિપતિસાથે અને તનુભવનના અધિપતિસાથે ઇત્યશાલયોગ નહીં કરતો હશે તો, અને તે ચંદ્રશાસીને છોડા અંશમાં છતાં, આગળ ને રાશિને જનાર છે, તે રાશિ ને અહીં ઉચ્ચસ્થાન હશે, અથવા પોતાનું પેર હશે, તે ઠીકાણે તે અહીંસાથે નહીં છતાં, એટલે ચંદ્રની આગળની રાશીને, કે જેને પોતાનું પેર, પોતાનું ઉચ્ચસ્થાન, પોતાની હદ, પોતાનું દ્રેષકાણું, પોતાનું નવાંચ. પોતાની નીચ, પોતાનું શત્રુસ્થાન એ અધિકારમાંથી કોષપણું અધિકાર મળતો નથી, એથી કોષપણું અહીં પડીને તેના ને ચંદ્રનો ઇત્યશાલયોગ થતો હોય, તો એવા યોગને આહું ફળ આપનારો ગીરી કંબૂલયોગ કહેછે. એનું ફળ એવું છે કે, સંવાલ કરનારનું ને કામ હશે તે થશે નહીં.

હવે આહું ફળ આપનારો ગીરી કંબૂલયોગનું ઉદાહરણ.

કોષએ આવીને એવા સવાલ કાઢ્યા કે, મને : પેર, જામ, મિત્ર, જનનવર : ઇત્યાદિનું સુખ મળશે કે નહીં? એ સવાલ વખતે સિંહલ જ છે, ને સિંહલમનો, અધિપતિ રવિ એ બાએગ'બવનમાં મધરાશિને ૮ અંશ વધેલા છે, અને ચોથા પેરનો અધિપતિ મંગળ કુંભરાશીને છતાં, ને રવિના અંશ તેનાથી ૪ અંશ વધારે છે. હવે એ બેઉમાં જલદ ચાલનારો અહીં રવિ છતાં તેના અંશ ધીમે ચાલનારો અહીં ને મંગળ

તેના અથવા ઓછા છે. કરીને લખાધિપતિ ને કાર્યાધિપતિ એઓનો મુદયશીલયોગ થ-
એલા છે. ચંદ્ર કન્યારાશીને છતાં તેના અંશ ૨૯ કરતાં વધારે છે, ને તે કાર્યાધિપતિ
ને તનુભવનના અધિપતિસાથે ઇત્યશાલયોગ કરતો નથી; કારણ, ચંદ્રના અંશ તે બેઠ
કરતાં પણ વધારે છે. પણ ચંદ્ર આગળ વૃજારાશીને જ્યાં બધામાં જ્યાં આલનારા થ-
વાથી, વૃજારાશીને પોતાનું પેર, પોતાનું ઉચ્ચસ્થાન, પોતાની હદ, પોતાનો દ્રેઝાણ, પો-
તાનું નવાંશ, પોતાનું ચત્રૂ પેર અને પોતાનું નીચ પેર એમાંથી કોઈપણ મુખ્યમુખ્ય
અધિકાર મળેલા નહીં, એવા બુધ પડેલા છે, ને તેની સાથે ચંદ્ર ઇત્યશાલયોગ કર-
નારા છે, કરીને એ ગૌરી કંબૂલયોગ થયો. હવે એ યએલા ગૌરી કંબૂલયોગનું ફળ
એવું છે કે, પેર, ગામ, મિત્ર, ચોપગાદિ સુખવિષે સવાલ કરનારને સુખ થશે નહીં.

માઠું રજા આપનારો ગૌરી કંબૂલયોગ કુંડલી.

હવે ખલ્લાસરયોગનું લક્ષણ કહું છું.

કાર્યસ્થાનનો અધિપતિ અને તનુભવનનો અધિપતિ એ બેઠનો એક બિન્નસાથે
મુદયશીલયોગ છતાં, ચંદ્ર પોતાના પેરમાં, પોતાના ઉચ્ચસ્થાનમાં, પોતાના નવાંશમાં, પો-
તાના દ્રેઝાણમાં, ચત્રૂ પેરમાં અથવા પોતાના નીચ પેરમાં નહીં છતાં તે ચંદ્રપર કો-
ઈપણ મુખ્યમુખ્ય અથવા પાછાહતી નજર નહીં હોય તો, અને તે ચંદ્ર કાર્યાધિપતિ અને
લખાધિપતિ એ બેઠસાથે પણ મુદયશીલયોગ કરતો નહીં હોય તો, અથવા કાર્યાધિપતિ
ને લખાધિપતિ એઓની સાથે નહીં હોય તો, ખલ્લાસર નામનો યોગ થાય છે. એ
ખલ્લાસરયોગનું ફળ એવું છે કે, સવાલ કરનારનું ને કામ હશે તે થશે નહીં. ને એ
યોગ કંબૂલયોગના ફળનો નાશ કરનાર છે એવું સમજવું.

હવે રહ્યોગનું લક્ષણ કહું છું :

જે ગ્રહ સુરજના કીરણથી વ્યાપ્ત* (અસ્તંગત) હશે, અથવા પોતે નીચ પેરને હશે અથવા ચતુ પેરમાં હશે, અથવા વક્રી, અથવા જે મહેતું તેજ ધણુંજ થોડું હશે (ગ્રહ અસ્તંગત થવાનો વખત પાસે આવ્યો હશે તો, થોડા તેજવાળો થાયછે, અથવા જે ગ્રહનો ઉદય થઈને થોડા દિવસ થએલા છે, એવી બચપણ હાલતમાં મહેતે તેજ થોડું હોયછે) તો તે નખજો સમજવો. અને તે નખજો ગ્રહ, તન્વાદિ ખાર પેરમાંથી કાઢપણ પેરના અધિપતિસાથે ક્રિયાશીલયોગ કરતો હશે તો એવા યોગને રહયોગ એવું કહેછે. એ રહયોગનું ફળ એવું છે કે, સવાલ કરનારનું જે કાર્ય હશે તે થશે નહીં.

હવે પાછળ કહેલા રહ નામનો નખજો ગ્રહનું વિશેષ ફળ કહું છું.

કાર્યસ્થાનનો અધિપતિ અસ્તંગત અથવા નીચસ્થાનનો વગેરે નખજો ગ્રહ છતાં, ૧, ૪, ૭, ૧૦ પેરમાં હશે તો, અને તનુભવનનો અધિપતિ, સહજ, રિપ્ત ભાગ્યેભવન અને વ્યવસ્થાન, એટલા પેરમાંથી કાઢપણ પેરમાં હશે તો, અને તે નખજો કાર્યાધિપ તનુભવનના અધિપતિસાથે મુયશીલયોગ કરતો હશે તો, આગળ કહ્યાપ્રમાણે રહયોગ થાયછે, પરંતુ એનું ફળ એવું છે કે, સવાલ કરનારનું કામ અગાઉ સારીયે થયેપણ છેવટે તે કામનો નાશ થશે.

હવે બીજી રીતનો રહ કહું છું.

કાર્યસ્થાનનો અધિપતિ નખજો ગ્રહ છતાં, સહજસ્થાન, ત્રિપુરભવન, ભાગ્યેભવન, અને વ્યવસ્થાન, એટલા સ્થાનમાંથી કાઢપણ કેટલે છતાં, તનુભવનના અધિપતિસાથે મુયશીલયોગ કરતો હશે તો, રહયોગ થાયછે. પરંતુ તેનું ફળ એવું છે કે, સવાલ કરનારનું જે કામ હશે તે પહેલાં નાશ થશે, પણ છેવટે ને કામ ઉત્તમ રીતથી થશે.

હવે દુશ્મનીક્રુત્ય નામનો યોગનું લક્ષણ કહું છું.

કાર્યસ્થાનનો અધિપતિ અને તનુભવનનો અધિપતિ એ બેઠમાં જે મંદગતિગ્રહ હશે, તે પોતાના પેરમાં, પોતે ઉચ્ચસ્થાનમાં, પોતાની હદને, પોતાના દ્રુકાણમાં, અથવા પોતાના નવાંચમાં હશે તો, અને શીઘ્રગતિગ્રહ આગળ કહ્યાપ્રમાણે પોતાના ઉચ્ચસ્થાન વગેરે ને શુભઅધિકારમાંથી કાઢપણ અધિકારને નહીં હશે તો, અને લભાધિપતિ ને કાર્યાધિપતિ એ બેઠનો એક બીજાસાથે મુયશીલયોગ હશે તો, એવા યોગને દુશ્મનીક્રુત્ય નામનો યોગ કહેછે, એ યોગનું ફળ એવું છે કે, સવાલ કરનારનું કામ ખાર પડશે.

* પેરછ ગએસા.

† તનુ-ધન-હતિઆદિ.

૧ ત્રીજું પેર. ૨ છઠું પેર. ૩ ખારનું પેર.

હવે દુશ્મીકૃત્ય નામના યોગનો અપવાદ કહું છું.

કાર્યસ્થાનનો અધિપતિ અને તનુભવનનો અધિપતિ એ બેઉમાં જે મંદગતિગ્રહ હોયછે, તે પોતાના ઉચ્ચસ્થાન વગેરે અધિકારસાથે છતાં, પોતાના ઉચ્ચસ્થાન વગેરે શુભ અધિકાર વિનાના, એવા શીઘ્રગતિગ્રહસાથે ઇત્યશાલયોગ કરતો હોય તો, અને તે શીઘ્ર-ગતિગ્રહ, અસ્તંગત, નીચીનો, અથવા શનૂ પેરનો, વક્રી, અથવા યોગ તેજવાણો હોય તો, દુશ્મીકૃત્ય નામનો યોગ થતો નથી.

હવે દુત્યોત્થદિખીરયોગનું લક્ષણ કહું છું.

લગ્નાધિપતિ અને કાર્યાધિપતિ એ બેઉ અસ્તંગત, અથવા નીચ પેરના અથવા શનૂ પેરના અથવા વક્રીના, અથવા ઉચ્ચ યમને યોગ દિવસ યએલા, અથવા અસ્તંગત યવાના દિવસ જેઓનાપાસે આવેલા છે, એટલે પરડપણના હાલતમાં આવેલા, એવી રીતના છતાં, તે બેઉમાંથી કોઇપણ એકાદ ગ્રહ તે બેઉથી ત્રિજા ગ્રહસાથે ઇત્યશાલયોગ કરતો હોય તો દુત્યોત્થદિખીર નામનો યોગ થાયછે; પણ એ યોગમાં કાર્યાધિપતિ અને લગ્નાધિપતિ એથી ત્રિજા જે ગ્રહ તે પોતાના પેરનો, અથવા પોતે ઉચ્ચ પેરનો, અથવા પોતાના હદને, અથવા પોતાના દ્રેઝાણમાં, અથવા પોતાના નવાંચ, એ ડેકાણે હોયો નોંધએ, એ રીતનો નહીં હોયતો દુત્યોત્થદિખીરયોગ થતો નથી. હવે એ યોગનું ફળ એવું છે કે, સવાલ કરનારનું જે કામ હોય તે ખીજતી મદદથી થશે.

હવે ખીજ રીતથી દુત્યોત્થદિખીરયોગનું લક્ષણ કહું છું.

તનુભવનનો અધિપતિ અને કાર્યસ્થાનનો અધિપતિ એ બેઉથી કોઇપણ ખીજ બે ગ્રહ પોતે ઉચ્ચીના, પોતાના પેરના વગેરે બળવાન છતાં, નખળા કાર્યાધિપતિસાથે અથવા તનુભવનના અધિપતિસાથે ઇત્યશાલયોગ કરતા હોય તો, એવા યોગને દુત્યોત્થદિખીર-યોગ કહેછે. એનું પણ ફળ ખીજતી મદદથી કામ થશે એવું છે.

હવે તંખીરયોગનું લક્ષણ કહું છું.

કાર્યાધિપતિ અને લગ્નાધિપતિ એ બેઉમાં એક ખીજસાથે મુખશીલયોગ થતો નહીં હોય તો, અને તે બેઉમાંથી કોઇપણ એકાદ ગ્રહ પોતાના પેરમાં અથવા પોતે ઉચ્ચસ્થાન વગેરે બળવાન છતાં ખીજ રાશિને જવાની ઇચ્છા કરતો હોય તો, એટલે સ્વાકાંત જે રાશિ તે રાશીના રહ અંધ યવા હોય તો, અને પોતાના દીર્ઘાંશની વચમાં આગળની રાશિને રહેનારો એકાદ જે ગ્રહ તેને પોતાનું તેજ આવેછે. એવા યોગને તંખીરયોગ કહેછે. એનું ફળ એવું છે કે, સવાલ કરનારનું જે કામ હોય તે થશે. પરંતુ આગ-જાંતી રાશીને રહેનારો જે ગ્રહ કે, કાર્યાધિપતિ અને લગ્નાધિપતિ એમાંથી એકાદ બ-બળવાન ગ્રહ છેલા અંશમાં છતાં, પોતે પોતાનું તેજ આવેછે તે ગ્રહ, પોતાનું પેર, પો-તાનું ઉચ્ચસ્થાન ઇત્યાદિ ડેકાણે છતાં બળવાન હોય તો, તંખીરયોગનું ફળ ઉત્તમ રીતનું થશે. તેઓ નહીં હોય તો તંખીરયોગનું ફળ માફુ થશે એમ સમજવું.

હવે કુત્ય યોગનું લક્ષણ કહું છું.

અધામાં પેહેલાં ધેરમાં રહેનારા ને. અહ. તે બળવાન સમજવા. તે કરતાં ૪-૭-
-૧૦ એ ધેરમાં રહેનારા તે ઓછા બળવાન સમજવાં, તે કરતાં ૨-૫-૧૧ એ ધેરમાં
રહેનારા ને. અહ. તે તેના કરતાં ઓછા બળવાન સમજવાં. અથવા પેહેલાં ધેરને ને-
નારા ને. અહ. તે બળવાન સમજવાં. અથવા ૨-૯-૫-૧૧ એ ધેરમાં રહેનારા ને
અહ. તે બળવાન, અને કેટલાએકના મતથી ૬-૮-૧૨ એ ઠેકાણે અહ. છતાં, તેની ગ-
ણવામાં નજર તુલ્યવનપર આવતી હશે તો, તેપણુ બળવાન છે. અથવા ને. અહ. પો-
તાના ઉચ્ચસ્થાનમાં, પોતાનાં ધેરમાં, પોતાનાં દ્રેષકાણિમાં, પોતાના નવાંશમાં અથવા
પોતાનાં હૃદમાં હશે તો બળવાન છે; કિંવા મધ્યમગતિ નેની સ્પષ્ટગતિ નેની છે, એવા
પણુ અહ. બળવાન છે. અથવા મધ્યમગતિથી નેની થોડી ગતિ છે, તે. અહ. બળવાન
છે. અને ને. અહ. ઉચ્ચ યએણે હોયછે, તે મુદ્ધ બળવાન છે. એજ પ્રમાણે. માર્ગોનો
અહ. બળવાન છે; અથવા ને. મુદ્ધ શુભમુદ્ધની સાથે છે તે બળવાન છે, અથવા ને. મુદ્ધ
ઉપર શુભમુદ્ધની નજર છે, તે. મુદ્ધ બળવાન છે. તેમજ પાપમુદ્ધની ૧-૪-૭-૧૦ એ
સ્થાનદષ્ટિ ને. અહ. ઉપર નહીં હશે, તે. મુદ્ધ બળવાન છે, અથવા ને. મુદ્ધ પાપમુદ્ધની સાથે
નહીં હશે તે બળવાન છે. અને ચુર. શનિ એ એ ગતના ખાળા ભાગમાં બળવાન
હોયછે. અને પૂરવ મુદ્ધ એટલે રવિ, મંગળ અને ચુર એ દહાડે બળવાન હોયછે.
અને બાકીના ચંદ્ર. બુધ અને શુક્ર, શનિ એ. રાતમાં બળવાન છે. એમ સમજવું;
એજ પ્રમાણે, રવિ ને. રાશિના નવાંશમાં છે. તેજ નવાંશને ને. મુદ્ધ નહીં હોય તેપણુ
બળવાન છે. ને. સ્થિર (પેહેલાં અંકમાં ૧૬ માં પાંત્રીમાં) કાષ્ટકે જુઓ) રાશિને ને
મુદ્ધ હોયછે તે બળવાને સમજવાં, ને સ્ત્રીમુદ્ધ (ચંદ્ર અને શુક્ર) એ એ. ચોંધા, પાંચમાં,
છઠ્ઠાં, સાતમાં, આઠમાં અને નવમાં એ. ધેરમાં પડશે તો, તે બળવાન છે. અને પૂ-
રવમુદ્ધ (રવિ, મંગળ, ચુર) એ દસમાં, અગિયારમાં બારમાં, પેહેલાં, ખાળા, ને ત્રિજા
એ ધેરમાં હશે તો બળવાન છે. તેજ પ્રમાણે ચુર, મંગળ અને સૂર્ય, એ એવ,
મિથુન, સિંહ, તૂલા, ધનુ, અને કુર્ભ. એ રાશિને હશે તો બળવાન સમજવા. ચંદ્ર
અને શુક્ર એ એક મુદ્ધ, વરુણ, કર્ક, કેન્યા, વૃશ્ચિક, મકર અને મીન એ. રાશિને હશે
તો બળવાન સમજવા.

હવે દુરક્ષ યોગનું લક્ષણ કહું છું.

ને. અહ. છતાં અથવા આઠમાં અથવા બારમાં ધેરમાં હશે, તો તે નબળો સમ-
જવા. ને. મુદ્ધ વક્રગતિ છે તે નબળો સમજવા; ને. મુદ્ધ શત્રુ રાશિને ગએલા હશે તો
નબળો સમજવા; ને. મુદ્ધ નીચરાશિને ગએલા હશે તે નબળો સમજવા, ને. મુદ્ધ વક્રગતિ.

* બળવાન અહ.ને યુસલમાની બાપામાં કુત્ય એવું કહેછે.

† યુસલમાની બાપામાં અહ.ની નબળાહને દુરક્ષ એવું કહેછે.

જવાનો હશે તે નખજો સમજવો. ને અહ પાપગ્રહની સાથે હશે તે નખજો સમજવો. ને અહ અસ્તંગત છે, તે નખજો સમજવો. ને અહ પાપગ્રહની સાથે અને શુન્ય ધેરમાં રહેલા અહ સાથે મુખશીલયોગ કરે છે. તે અહ નખજો સમજવો. ને અહ ૧-૪-૭-૧૦ એ સ્થાનદંડીથી પાપગ્રહની નજર હશે તો નખજો સમજવો, અથવા ને અહ પ્યાર, છ, ને આઠ એ ધેરમાં રહેનારા ને અહ, તેઓની સાથે ઇલેક્ટ્રીકલયોગ કરવાની ઇચ્છા કરતો હશે તો તે નખજો છે. અથવા ને અહ ૬ ઠા આઠમાં પ્યારમાં ધેરમાં ગએલા અહ સાથે ઇલેક્ટ્રીકલયોગ કરતા હશે તો તે નખજો છે. અથવા ને ગ્રહની ને પોતાની રાશિ હશે, તેથી ને સાતમું, બેનન તે ડોકાણે ને અહ હશે તે નખજો સમજવો, અથવા ને અહ રાહુની પૂછડીને હશે, અથવા રાહુનું ને મોડું તે ડોકાણે હશે તો નખજો છે. રાહુની પૂછડી એટલે રાહુના ગએલા અંશ, અને રાહુનું મોડું એટલે તેના રહેલા અંશ એમ સમજવું. ને અહ પેહેલા ધેરપર જોતો નથી તે નખજો સમજવો, તેજ પ્રમાણે રવિ ને રાશિના નવાંશને છે, તેથી ને સાતમો નવાંશ તે ધેરમાં રહેનારા ને અહ તે નખજો સમજવો. એજ પ્રમાણે પોતાનું ધેર, પોતે ઉચ્ચ, પોતાની દદ, પોતાનો દ્રેઝાણુ, પોતાનું નવાંશ એ ને શુભઅધિકાર એમાંથી કોઈપણ એકાદ અધિકાર ને ગ્રહને નહીં હશે તે અહ નખજો સમજવો. એજ પ્રમાણે ને અહ પાપગ્રહની સાથે ઇલેક્ટ્રીકલયોગ કરતો હશે તે અહ નખજો છે.

હવે અંદ્રેના નખજાપણાવિષે વિશેષ વિચાર કરું છું.

રવિ ને રાશીને છે તે રાશીથી પ્યારમાં ધેરમાં જો અંદ્ર હશે તો તે નખજો સમજવો. તે પ્રમાણે વૈશ્વિકરાશિના પેહેલા બાગને અંદ્ર હશે તો નખજો સમજવો. અને તૂલારાશિના પીઝા બાગમાં અંદ્ર હશે તો વિશેષ નખજો છે. અંદ્ર ને રાશીને છે તે રાશીના ને અધિપતિ તેની અંદ્ર ઉપર નજર નહીં હશે તો, તે અંદ્ર નખજો છે એમ સમજવું. અંદ્ર પોતાના ધેરના, પોતે ઉચ્ચ ધેરમાં, પોતાના દ્રેઝાણુમાં પોતાના નવાંશ ઇલેક્ટ્રીકાણે નહીં હશે તો, એટલે જોને કોઈપણ અધિકાર મળેલા નહીં અને ને ઉપર કોઈપણ ગ્રહની નજર નહીં એ રીતના અંદ્ર હશે તો તે નખજો છે એમ સમજવું, અને નખજો અંદ્રરાશીના છેલા નવાંશમાં હશે તો, તે ખજોજ નખજો છે. અને શુક્લપક્ષના અંદ્રપર મંગળની ૪-૭-૧૦-૧ એ સ્થાનદંડીથી નજર હશે તો, તે અંદ્ર નખજાપણાને લીધે શુભફળ આપનાર થતો નથી. એજ પ્રમાણે વદ પખવાડીઆનો અંદ્ર છતાં, તેપર શનિની ૪-૭-૧૦-૧ સ્થાનમત નજર હશે તો, તે અંદ્ર શુભ ફળ આપનાર થતો નથી.

સને ૧૮૮૫ માહિ જુન, એ મહિનામાંના દરેક તારીખના ૧૨ વા-

તારીખ.	રવિ.				ચંદ્ર.				મંગળ.				બુધ.			
	રા.	અં.	ક.	વિ.	રા.	અં.	ક.	વિ.	રા.	અં.	ક.	વિ.	રા.	અં.	ક.	વિ.
૧.	૨	૧૦	૫૩	૫૮	૯	૧૮	૪૧	૩૭	૧	૧૭	૨૬	૧૬	૧	૧૭	૧૦	૪૬
૨.	૨	૧૧	૫૧	૨૪	૧૦	૦	૩૮	૧૩	૧	૧૮	૧૮	૪	૧	૧૮	૪૦	૧૦
૩.	૨	૧૨	૪૮	૪૯	૧૦	૧૨	૩૦	૪૭	૧	૧૮	૫૩	૪	૧	૨૦	૨	૩૩
૪.	૨	૧૩	૪૬	૧૩	૧૦	૨૪	૨૯	૩૪	૧	૧૯	૩૭	૧૬	૧	૨૧	૨૭	૫૭
૫.	૨	૧૪	૪૩	૩૭	૧૧	૬	૩૮	૧૯	૧	૨૦	૨૦	૧૬	૧	૨૨	૫૬	૩૨
૬.	૨	૧૫	૪૧	૦	૧૧	૧૯	૨	૩	૧	૨૧	૩	૪	૧	૨૪	૨૬	૪૪
૭.	૨	૧૬	૩૮	૨૪	૦	૧	૪૫	૫૯	૧	૨૧	૪૭	૧૬	૧	૨૬	૧	૧૬
૮.	૨	૧૭	૩૫	૪૬	૦	૧૪	૫૫	૬	૧	૨૨	૩૦	૪	૧	૨૭	૩૭	૫૫
૯.	૨	૧૮	૩૩	૮	૦	૨૮	૩૨	૧૪	૧	૨૩	૧૪	૧૬	૧	૨૯	૧૬	૧૯
૧૦.	૨	૧૯	૩૦	૨૯	૧	૧૨	૩૮	૪૫	૧	૨૩	૫૭	૧૬	૨	૦	૫૭	૪૨
૧૧.	૨	૨૦	૨૭	૫૦	૧	૨૭	૧૩	૧૭	૧	૨૪	૪૦	૧૬	૨	૨	૪૨	૬
૧૨.	૨	૨૧	૨૫	૧૦	૨	૧૨	૧૨	૪	૧	૨૫	૨૩	૪	૨	૪	૨૯	૪૧
૧૩.	૨	૨૨	૨૨	૨૯	૨	૨૭	૨૩	૩૯	૧	૨૬	૭	૧૬	૨	૬	૧૯	૫
૧૪.	૨	૨૩	૧૮	૨૮	૩	૧૧	૩૯	૪૧	૧	૨૬	૫૦	૧૬	૨	૮	૧૧	૪૦
૧૫.	૨	૨૪	૧૭	૮	૩	૨૭	૪૭	૮	૧	૨૭	૩૩	૨૯	૨	૧૦	૧૬	૪
૧૬.	૨	૨૫	૧૪	૨૫	૪	૧૨	૩૯	૧૨	૧	૨૮	૧૫	૧૬	૨	૧૨	૩	૫૨
૧૭.	૨	૨૬	૧૧	૪૨	૪	૨૭	૧૬	૨૮	૧	૨૮	૫૮	૧૬	૨	૧૪	૧૨	૧૫
૧૮.	૨	૨૭	૮	૫૮	૫	૧૧	૧૭	૪૫	૧	૨૯	૪૧	૧૬	૨	૧૬	૩	૫૧
૧૯.	૨	૨૮	૫	૧૭	૫	૨૪	૪૨	૧૨	૨	૦	૨૫	૧૬	૨	૧૮	૭	૨૭
૨૦.	૨	૨૯	૩	૨૭	૬	૭	૫૪	૨૮	૨	૧	૭	૨૯	૨	૨૦	૧૩	૧૪
૨૧.	૩	૦	૦	૪૧	૬	૨૦	૪૪	૩૦	૨	૧	૪૯	૧૬	૨	૨૨	૧૯	૫૦
૨૨.	૩	૦	૫૭	૫૫	૭	૨	૧૮	૫૬	૨	૨	૩૨	૨૯	૨	૨૪	૨૮	૫૦
૨૩.	૩	૧	૫૫	૭	૭	૧૫	૪૦	૫૮	૨	૩	૧૪	૧૬	૨	૨૬	૩૭	૨૬
૨૪.	૩	૨	૫૨	૧૯	૭	૨૭	૫૨	૨૩	૨	૩	૫૭	૨૯	૨	૨૮	૪૮	૩૮
૨૫.	૩	૩	૪૯	૩૧	૮	૯	૫૬	૨૪	૨	૪	૩૯	૨૯	૩	૩૦	૫૮	૧૪
૨૬.	૩	૪	૪૬	૪૩	૮	૨૧	૫૫	૨૦	૨	૫	૨૧	૧૬	૩	૩	૧૦	૨૬
૨૭.	૩	૫	૪૩	૫૪	૯	૩	૫૦	૨૫	૨	૬	૪	૨૯	૩	૫	૨૧	૩૮
૨૮.	૩	૬	૪૧	૫	૯	૧૫	૪૩	૨૭	૨	૬	૪૬	૨૯	૩	૭	૩૧	૩૫
૨૯.	૩	૭	૩૮	૧૬	૯	૨૭	૩૫	૨૫	૨	૭	૨૮	૨૯	૩	૯	૪૧	૩૮
૩૦.	૩	૮	૩૫	૨૬	૧૦	૪	૩૦	૪૮	૨	૮	૧૦	૨૯	૩	૧૧	૫૨	૩૨

ગતના સુબંધ રેખાંશના સંબંધથી કરેલા સાચન સ્પષ્ટ અહીં.

અવનાંશ અં ૧૮—ક ૧૬—વિ. ૧૯.

અર.				શુક.				શનિ.				રાહુ.				કેતુ.			
રા.	અં.	ક.	વિ.	રા.	અં.	ક.	વિ.	રા.	અં.	ક.	વિ.	રા.	અં.	ક.	વિ.	રા.	અં.	ક.	વિ.
૪	૨૮	૧૨	૪૭	૨	૧૮	૧૭	૫૯	૨	૨૫	૩૦	૨૨	૬	૧	૧૩	૪૮	૦	૧	૧૩	૪૮
૪	૨૮	૧૮	૩૪	૨	૧૯	૩૨	૧૧	૨	૨૫	૩૮	૩૪	૬	૧	૯	૩૬	૦	૧	૯	૩૬
૪	૨૮	૨૫	૩૪	૨	૨૦	૪૪	૫૯	૨	૨૫	૪૫	૨૨	૬	૧	૬	૩૬	૦	૧	૬	૩૬
૪	૨૮	૩૨	૩૪	૨	૨૧	૫૮	૫૯	૨	૨૫	૫૩	૨૨	૬	૧	૩	૩૬	૦	૧	૩	૩૬
૪	૨૮	૩૯	૨૨	૨	૨૩	૧૩	૧૧	૨	૨૬	૧	૨૨	૬	૧	૦	૩૬	૦	૧	૦	૩૬
૪	૨૮	૪૭	૩૪	૨	૨૪	૨૫	૫૯	૨	૨૬	૯	૩૪	૬	૦	૫૭	૩૬	૦	૦	૫૭	૩૬
૪	૨૮	૫૪	૨૨	૨	૨૫	૩૯	૫૯	૨	૨૬	૧૬	૨૨	૬	૦	૫૪	૩૬	૦	૦	૫૪	૩૬
૪	૨૯	૨	૩૪	૨	૨૬	૫૪	૧૧	૨	૨૬	૨૪	૨૨	૬	૦	૫૧	૪૮	૦	૦	૫૧	૪૮
૪	૨૯	૯	૨૨	૨	૨૮	૬	૫૯	૨	૨૬	૩૨	૨૨	૬	૦	૪૭	૩૬	૦	૦	૪૭	૩૬
૪	૨૯	૧૭	૨૨	૨	૨૯	૨૦	૫૯	૨	૨૬	૪૦	૩૪	૬	૦	૪૪	૩૬	૦	૦	૪૪	૩૬
૪	૨૯	૨૫	૨૨	૩	૦	૩૫	૧૧	૨	૨૬	૪૭	૨૨	૬	૦	૪૧	૩૬	૦	૦	૪૧	૩૬
૪	૨૯	૩૩	૨૨	૩	૧	૪૭	૫૯	૨	૨૬	૫૫	૨૨	૬	૦	૩૮	૩૬	૦	૦	૩૮	૩૬
૪	૨૯	૪૧	૧૦	૩	૩	૨	૧૧	૨	૨૭	૩	૨૨	૬	૦	૩૫	૩૬	૦	૦	૩૫	૩૬
૪	૨૯	૫૦	૨૨	૩	૪	૧૪	૫૯	૨	૨૭	૧૧	૨૨	૬	૦	૩૧	૪૮	૦	૦	૩૧	૪૮
૪	૨૯	૫૮	૨૨	૩	૫	૨૮	૫૯	૨	૨૭	૧૯	૩૪	૬	૦	૨૮	૩૬	૦	૦	૨૮	૩૬
૫	૦	૬	૧૦	૩	૬	૪૩	૧૧	૨	૨૭	૨૩	૨૨	૬	૦	૨૫	૩૬	૦	૦	૨૫	૩૬
૫	૦	૧૫	૧૦	૩	૭	૫૫	૫૯	૨	૨૭	૩૪	૨૨	૬	૦	૨૨	૩૬	૦	૦	૨૨	૩૬
૫	૦	૨૪	૧૦	૩	૮	૧૦	૧૧	૨	૨૭	૪૨	૨૨	૬	૦	૧૯	૩૬	૦	૦	૧૯	૩૬
૫	૦	૩૩	૨૨	૩	૧૦	૨૨	૫૯	૨	૨૭	૫૦	૨૨	૬	૦	૧૬	૩૬	૦	૦	૧૬	૩૬
૫	૦	૪૦	૫૮	૩	૧૧	૩૬	૫૯	૨	૨૭	૫૮	૩૪	૬	૦	૧૩	૩૬	૦	૦	૧૩	૩૬
૫	૦	૫૧	૧૦	૩	૧૨	૫૧	૧૧	૨	૨૮	૫	૨૨	૬	૦	૯	૪૮	૦	૦	૯	૪૮
૫	૧	૦	૧૦	૩	૧૪	૩	૫૯	૨	૨૮	૧૩	૨૨	૬	૦	૬	૩૬	૦	૦	૬	૩૬
૫	૧	૯	૧૦	૩	૧૫	૧૮	૧૧	૨	૨૮	૨૧	૨૨	૬	૦	૩	૩૬	૦	૦	૩	૩૬
૫	૧	૧૭	૫૮	૩	૧૬	૩૦	૫૯	૨	૨૮	૨૯	૨૨	૬	૦	૦	૩૬	૦	૦	૦	૩૬
૫	૧	૨૮	૧૦	૩	૧૭	૪૫	૧૧	૨	૨૮	૩૭	૩૪	૫	૨૯	૫૭	૩૬	૧૧	૨૯	૫૭	૩૬
૫	૧	૩૬	૫૮	૩	૧૮	૫૭	૫૯	૨	૨૮	૪૪	૨૨	૫	૨૯	૬૪	૩૬	૧૧	૨૯	૫૪	૩૬
૫	૧	૪૬	૫૮	૩	૨૦	૧૨	૧૧	૨	૨૮	૫૨	૨૨	૫	૨૯	૫૦	૪૮	૧૧	૨૯	૫૦	૪૮
૫	૧	૫૭	૧૦	૩	૨૧	૨૪	૫૯	૨	૨૯	૦	૨૨	૫	૨૯	૪૭	૩૬	૧૧	૨૯	૪૭	૩૬
૫	૨	૫	૫૮	૩	૨૨	૩૯	૧૧	૨	૨૯	૮	૩૪	૫	૨૯	૪૪	૩૬	૧૧	૨૯	૪૪	૩૬
૫	૨	૧૫	૫૮	૩	૨૩	૫૧	૫૯	૨	૨૯	૧૫	૨૨	૫	૨	૪૧	૩૬	૧૧	૨૯	૪૧	૩૬

જ્યોતિઃપ્રકાશ.

પુસ્તક ૧ ભુ.

જુલઈ.

ગ્રાંક ૬.

આ માસિક પુસ્તકમથે

પ્રવિદ્, વર્ણન, માસિક, દિનક, પ્રજ્ઞસંબંધીક, રમયથાઓ,
સ્વચ્છાઓ, કેરતથાઓ, પંચપદી, સુવર્ણસિદ્ધાંતાવિસિદ્ધાંત, લીલા-
વળી, ખીલ, અને વિવિધમૈત્ર્યપદિ સકલ મુદત્તનિષ્કાશન-
પ્રકાર હયાદિ રંગુલો જ્યોતિષશાસ્ત્ર, ત્રિપે અને
સુસભ રીતે ધીગધીગે આદિતી આપવામાં
આવશે. અને અંગ્રેજી રીતે દરેક
માસિક માસિક રીતે દરેક દિવસના સ્પષ્ટ
ચંદ્ર આપવામાં આવશે.

આ માસિક પુસ્તક,

નારાયણ ગોવિંદરાવ કંઠલક,

એને નિવાર કરીને

પ્રતા, માનવકુ પ્રેસમાં છપાવું છે.

નારીખ ૧૮૭૫ સને ૧૮૮૫ દિવસી.

કિમત ૬ આના.

સને ૧૮૮૫માં આ ૨૫ પ્રમાણે આ પુસ્તક ગ્રહણ કરી છે.

પુસ્તકની કિંમત.

	૩ આ
એક વર્ષના આગાઉ ઈર્ષાલ અર્ચસાથે, તથા રૂપિયા છ આના.....	૩ ૬
” ” પાછળથી	૪ ૮
દરેક અંકને.....	૦ ૬

ચેતવણી.

કેટલાએક વર્ગજીદાર સારેભાઈ તરફથી કાગળો આવે છે. તેઓનાં નામ તથા પ્રતા અસખર સમજતાં નથી, કચીને સારી રીતે નામ તથા પ્રતા લખાતે ભાકલવાની મેહેરબાની કરી એટલે અંક ભાકલવાને ઠીક પડશે.

તારાપણુ ગોવિંદરાવ કુકલક,

પુના, રાસતાની પેઠ, પુતળીના તામ્રત પાસે

ધર નંબર ૩૦૩.

હવે જાપણુ અશુભ ચંદ્ર હોય તાપણુ તેને કંઈ વધારે યોગ
મળયાથી થોડો દાષ આવેછે તેવિધે વિચાર કરું છું.

શુકન પખવાડિઆમાં દીવસે, ચપ, મિથુન, સિંહ, તૂલા, ધન અને કુંભ એ રા-
શીને શનિ છતાં તે શનિ ને ચંદ્રને ભેટો હશે તો, તે ચંદ્ર દુરકયોગના દાષના
ઓછાપણને મળેછે, અને વદ પખવાડિઆમાં રાતે, વરુણ, કર્ક, કન્યા, વૈશિક, મકર
અને મીન એ સમરાશીને મંગળ છતાં, તે ચંદ્રને ભેટો હશે તો, નખણાપણને લીધે
ચંદ્રને મળેલા ને દાષ તેને ઓછાપણુ લાવેછે. અને સમરાશીમાં રહેલા મંગળ, ચં-
દ્રને ભેટો નહીં હશે તો, દુરકયોગસંબંધી ને કંઈ દાષ ચંદ્રને હશે, તેનું વધારેપણુ કરેછે.

મારગીનો ગ્રહ.

અથવા ક્રમે કરીને ગ્રહ પોતાની ગતિથી આગળ (મિથુને, વરુણને, મિથુનને ઇત્યાદિ)
જતો હશે તો, મારગીનો ગ્રહ છે એમ સમજવું. એનું ફળ કામને બળ લાવવું એ છે.

વકરીનો ગ્રહ.

અથવા ક્રમે કરીને ગ્રહ પોતાની ગતિથી પાછળ (મીનને, કુંભને, મકરને ઇત્યાદિ)
જતો હશે, તો તેને વકરીનો ગ્રહ એવું કહેછે. એનું ફળ કામને નખણાપણુ લાવવું
એમ છે.

સ્તંભન ગ્રહ.

એકત્ર ગ્રહીને ગ્રહ નિમલા વખત કરતાં ધણા દીવસ રહ્યો એટલે તેને સ્તંભન
ગ્રહ એવું કહેછે. એનું ફળ મિથ સમજવું.

પ્રતિબંધકારી યોગ.

ઠાઇપણુ વખતે લગ્નાધિપતિ ને કાર્યાધિપતિ એમાંથી મંદગતિ ગ્રહ ને હશે, તેને
ખીલો કાર્ય કરનારો શીઘ્રગતિગ્રહ આવીને મળનારો છે. તે મળવાની આગાહી ખીલો
ઠાઇપણુ એકાદ ગ્રહ તે કાર્ય કરનાર મંદગતિગ્રહને આવીને મળશે તો, એવા યોગને
પ્રતિબંધકારીયોગ એવું કહેછે. અને એ કાર્ય કરનારાં ગ્રહ છતાં, તેમાંથી સીધગતિગ્રહ
કાર્ય કરનારા મંદગતિગ્રહને જોવાની આગાહી ખીલો ઠાઇપણુ એકાદ ધણોજ જલદ
આવનારો ગ્રહ આવીને તે કાર્ય કરનારા મંદગતિગ્રહને ભેટો તો, એ યોગને પ્રતિબંધ-
કારી યોગ એવું કહેછે. એ યોગનું ફળ એવું છે કે, ઠાઇપણુ કામ થવાનું હશે તેમાં
ખીલો ઠાઇપણુ માણસ આવીને અટકાવ કરવાને લીધે કાર્યનો નાશ થશે.

ઠાઇપણુ સવાલ વખતે લગ્નાધિપતિ ને કાર્યાધિપતિ એ બેઉ માર્ગીના છતાં, તેમાંથી
શીઘ્રગતિગ્રહને મળવાની મરજી કરતો હશે, તો સવાલ કરનારનું કામ હિતમ પીતનું થશે
એમ સમજવું.

કોષપણ સવાલ વખતે લગ્નાધિપતિ અને કાર્યાધિપતિ એ બેઉ વક્રગતિના છતાં તેમાંથી શીઘ્રગતિપ્રદ મંદગતિપ્રદને મળવાની મરજી કરતો હશે, તો સવાલ કરનારનું કામ ઘણીજ મહેનતથી થશે.

કોષપણ સવાલ વખતે લગ્નાધિપતિ ને કાર્યાધિપતિ એ બેઉમાંથી એક માર્ગગતિપ્રદ ને એક વક્રગતિ છતાં, માર્ગગતિપ્રદ, વક્રગતિપ્રદને મળવાની મરજી કરતો હશે તો, સવાલ કરનારના કામમાં ઘણાં સંકેત આવશે.

કોષપણ સવાલ વખતે લગ્નાધિપતિ અને કાર્યાધિપતિ એ બેઉની જેમ જેમ ક્રિયા થતી જશે, તેમ તેમ કામ થવાનો વધારે સંભવ છે એમ સમજવું. કાર્યેશ અને લગ્નેશ એઓની મુતિ જેમ જેમ છૂટી થતી જશે, તેમ તેમ કામ થવાનો સંભવનથી એવું સમજવું.

ફળવિનાશકયોગ.

કોષપણ પ્રદ ખીજા ગ્રહસાથે મળવાની મરજી કરવા છતાં, તે મળવાની આગાહ, જે ગ્રહસાથે મળનાર તે ગ્રહપર ખીજા એકાદ પાપગ્રહની નજર આવીતો, અથવા તેને ખીજા એકાદ પાપગ્રહ આવીને મળતો હશે તો, ફળ વિનાશકયોગ થાય છે. એવું ફળ કાર્યનો નાશ કરવા એ છે.

હવે વક્રગતિ પ્રતિબંધકારીયોગ.

કોષપણપ્રદ ખીજાગ્રહની સાથે આંધીને જલદી મળનારો છતાં, તે વક્રીયછને મીલાઈ નહીં યતો હશે તો, અથવા કોષપણપ્રદ ખીજા ગ્રહઉપર અવલોકન કરવા છતાં, તેના વક્રગતિને લીધે નજરનો નાશ યતો હશે તો, વક્રગતિક પ્રતિબંધકારીયોગ થાય છે. એવું ફળ કામને અટકાવ થવું એ છે.

તેજસયોગ.

શીઘ્રગતિપ્રદ મંદગતિપ્રદને હમણાંજ છોડીને ખીજા ઘણાંજ મંદગતિપ્રદને જોઈને મળનારો હોય, એટલે, તે શીઘ્રગતિપ્રદ છોડેલા મંદગતિપ્રદનું તેજ લઈને ખીજા ઘણાંજ મંદગતિપ્રદને આપે છે; એવા યોગને તેજસયોગ કહે છે. એવું ફળ ખીજાના લીધથી કામ થશે એવું છે.

સાંખંધિકયોગ.

કોષપણ પ્રદ ખીજા ગ્રહની રાશીને, હવે, દ્રેષ્યાણમાં અથવા નવાંચમાં છતાં, તે ખીજા ગ્રહ તેના રાશીને, હવે, દ્રેષ્યાણમાં અથવા નવાંચમાં હશે, તો એ યોગને સાંખંધિકયોગ એવું કહે છે. ઉદાહરણ, રવિ મિથુને અથવા વૃષિકને છતાં, મંગળ સિંહને હશે તો, ગૃહ સાંખંધિકયોગ સમજવા, એપ્રમાણે નવાંચાદિ સંબંધ સમજવા: એવું ફળ એવું છે કે સવાલ કરનારનું કામ કોષપણ અરાખ નજર ધ્યાદિ કારણને લીધે થનાર નહીં. એવું આશુ, તોપણ એ સાંખંધિકયોગને લીધે સવાલ કરનારનું કામ થશે એમ કહેવું.

જવલિતગ્રહ.

જે ગ્રહ સૂર્યથી ૮૫ અંશ સુધી સૂર્યની આગળ, અથવા પાછળ હોય, તો તેને જવલિતગ્રહ કહેછે. એવું ૩૧ માહું સમજવું.

પૂર્ણ જવલિતગ્રહ.

પૂર્ણ જવલિતગ્રહ એટલે સૂર્યથી ૧૭૦ કલાકી છેટે રહેનારો ગ્રહ. એવું ૩૧ માહું સમજવું.

દૃષ્ટિશૂન્યગ્રહ.

જે ગ્રહ પર કોઈપણ ગ્રહની નજર નહીં, તેને દૃષ્ટિશૂન્યગ્રહ એવું કહેછે. એવું ૩૧ માહું છે કે, સવાલ કરનારનો કામનો નાશ થયે.

પાપયોગ.

કોઈપણ ગ્રહ પીત્તથી અને બારમાં પેરમાં પાપગ્રહ હોય, તો તે યોગને પાપયોગ એવું કહેછે. એ યોગનું ૩૧ માહું સમજવું.

તેજાવૃદ્ધિકરગ્રહ.

કોઈપણ ગ્રહ સૂર્યને છોડીને આગળ જતો હોય, એટલે તેને તેજાવૃદ્ધિકર ગ્રહ એવું કહેછે. અથવા કોઈપણ ગ્રહને સૂર્ય છોડીને આગળ જતો હોય, એટલે તેને તેજાવૃદ્ધિકર ગ્રહ કહેછે. એ ગ્રહનું ૩૧ કામ થવું એમ છે.

હવે ગ્રહના ઉચ્ચ, નીચવિષે વિચાર કરું છું.

રવિ મેષ રાશિને હોય તો ઉચ્ચીના છે એમ સમજવું.

ચંદ્ર વરુણ રાશિને હોય તો ઉચ્ચીના છે એમ સમજવું.

મંગળ મકર રાશિને હોય તો ઉચ્ચીના છે એમ સમજવું.

બુધ કન્યા રાશિને હોય તો ઉચ્ચીના છે એમ સમજવું.

શુક્ર કર્ક રાશિને હોય તો ઉચ્ચીના છે એમ સમજવું.

શુક્ર મીન રાશિને હોય તો ઉચ્ચીના છે એમ સમજવું.

શનિ તુલા રાશિને હોય તો ઉચ્ચીના છે એમ સમજવું.

રાહુ મિથુન રાશિને હોય તો ઉચ્ચીના છે એમ સમજવું.

કેટુ તુલા રાશિને હોય તો ઉચ્ચીના છે એમ સમજવું.

રવિ તુલા રાશિને હોય તો નીચીના છે એમ સમજવું.

ચંદ્ર વૃશ્ચિક રાશિને હોય તો નીચીના છે એમ સમજવું.

મંગળ કર્ક રાશિને હોય તો નીચીના છે એમ સમજવું.

બુધ મીન રાશિને હોય તો નીચીના છે એમ સમજવું.

શુક્ર મકર રાશિને હશે તો નીચીનો છે એમ સમજવું.

શુક્ર કન્યા રાશિને હશે તો નીચીનો છે એમ સમજવું.

શનિ મેષ રાશિને હશે તો નીચીનો છે એમ સમજવું.

રાહુ ધન રાશિને હશે તો નીચીનો છે એમ સમજવું.

કેતુ મેષ રાશિને હશે તો નીચીનો છે એમ સમજવું.

હવે ગ્રહના ધણાજ ઉચ્ચ નીચવિષે વિચાર કરું છું.

રવિ મેષ રાશિને છતાં ૧૦ અંશની અંદર હશે તો, તે ધણોજ ઉચ્ચનો છે એમ સમજવું.

અંદ્ર વરુણ રાશિને છતાં ૩ અંશની અંદર હશે તો, તે ધણોજ જાચો સમજવો. મંગળ મકર રાશિને છતાં ૨૮ અંશની અંદર હશે તો, તે ધણોજ જાચો છે એમ સમજવું.

બુધ કન્યા રાશિને છતાં ૧૫ અંશની અંદર હશે તો, તે ધણોજ જાચો છે એમ સમજવું. શુક્ર કર્ક રાશિને છતાં ૫ અંશની અંદર હશે તો, તે ધણોજ જાચો છે એમ સમજવું. શુક્ર મીન રાશિને છતાં ૨૭ અંશની અંદર હશે તો, તે ધણોજ જાચો છે એમ સમજવું. શનિ તુલા રાશિને છતાં ૨૦ અંશની અંદર હશે તો, તે ધણોજ જાચો છે એમ સમજવું. રાહુ મિથુન રાશિને છતાં ૨૦ અંશની અંદર હશે તો, તે ધણોજ જાચો છે એમ સમજવું. કેતુ તુલા રાશિને છતાં, તે ૨૦ અંશની અંદર હશે તો, તે ધણોજ જાચો છે એમ સમજવું.

રવિ તુલા રાશિને છતાં ૧૦ અંશની અંદર હશે તો, તે ધણોજ નીચીનો છે એમ સમજવું.

અંદ્ર વૃશ્ચિક રાશિને છતાં ૩ અંશની અંદર હશે તો, તે ધણોજ નીચીનો છે એમ સમજવું.

મંગળ કર્ક રાશિને છતાં ૨૮ અંશની અંદર હશે તો, તે ધણોજ નીચીનો છે એમ સમજવું.

બુધ મીન રાશિને છતાં ૧૫ અંશની અંદર હશે તો, તે ધણોજ નીચીનો છે એમ સમજવું.

શુક્ર મકર રાશિને છતાં ૫ અંશની અંદર હશે તો, તે ધણોજ નીચીનો છે એમ સમજવું. શુક્ર કન્યા રાશિને છતાં ૨૭ અંશની અંદર હશે તો, તે ધણોજ નીચીનો છે એમ સમજવું.

શનિ મેષ રાશિને છતાં ૨૦ અંશની અંદર હશે તો, તે ધણોજ નીચીનો છે એમ સમજવું.

રાહુ ધન રાશિને છતાં ૨૦ અંશની અંદર હશે તો, તે ધણોજ નીચીનો છે એમ સમજવું.

કેતુ મેષ રાશિને છતાં ૨૦ અંશની અંદર હશે તો, તે ધણોજ નીચીનો છે એમ સમજવું.

હવે તત્ત્વાદિ બાર ભાવ સાધવાની રીત કહું છું.

પેહેલું ભાવ સાધવાની રીત.

જે ઇષ્ટકાલનો ભાવ સાધવો હશે તે વખતનું હમ, આગળ કહેલી રીતથી સાધવું, એટલે તેજ પેહેલા ભાવ થાયછે.

બીજા ભાવ સાધવાની રીત.

દસમાં ભાવમાંથી સાતમું ભાવ બાદ કરીને જે બાકી રહેશે, તેને ૭ એ સંખેથી ભાગવું, અને જે ભાગીને જે ભાગાકાર આવશે તે પેહેલા ભાવમાં ઉમેરવો, એટલે બીજા ભાવ થાયછે.

ત્રીજા ભાવ સાધવાની રીત.

દસમાં ભાવમાંથી સાતમું ભાવ બાદ કરીને જે બાકી રહેશે, તેને ૩ તથા એ સંખેથી ભાગવું, અને ભાગીને જે ભાગાકાર આવશે તેનું બમણું કરીને તે પેહેલા ભાવમાં ઉમેરવું, એટલે ત્રીજા ભાવ થાયછે.

ચોથા ભાવ સાધવાની રીત.

દસમાં ભાવને ૬ છ રાશી ઉમેરવી એટલે ચોથું ભાવ થાયછે.

પાંચમો ભાવ સાધવાની રીત.

દસમાં ભાવમાંથી સાતમું ભાવ બાદ કરીને તેને ૩ એ સંખેથી ભાગવું, અને ભાગીને જે બમણું આવશે તે બે રાશીમાં બાદ કરવું, અને જે બાકી રહેશે તે ચોથા ભાવને ઉમેરવી, એટલે પાંચમો ભાવ થાયછે.

છઠ્ઠા ભાવ સાધવાની રીત.

દસમાં ભાવમાંથી સાતમું ભાવ બાદ કરીને, જે બાકી રહેશે તેને ૩ એ સંખેથી ભાગવું, જે ભાગીને જે ભાગાકાર આવશે તે બે રાશીમાં બાદ કરવું, અને જે બાકી રહેશે, તેનું બમણું કરીને તે ચોથા ભાવમાં ઉમેરવું એટલે છઠ્ઠા ભાવ થાયછે.

સાતમો ભાવ સાધવાની રીત.

પેહેલા ભાવને ૬ છ રાશી ઉમેરવી એટલે સાતમું ભાવ થાયછે.

આઠમો ભાવ સાધવાની રીત.

બીજા ભાવને ૬ છ રાશી ઉમેરવી એટલે આઠમો ભાવ થાયછે.

નવમો ભાવ સાધવાની રીત.

ત્રીજા ભાવને ૬ છ રાશી ઉમેરવી એટલે નવમો ભાવ થાયછે.

દસમો ભાવ સાધવાની રીત.

દસમું ભાવ સાધવાને નતોન્નતની ગરજ લાગેછે, કરીને નતોન્નત સાધવાની રીત કહેવું એ જરૂર છે, કરીને પેહેલાં તેવિષે વિચાર કહું છું.

દિન પૂર્વત, દિન પરિચયનત, રાત્રી પૂર્વત, અને રાત્રી
પરિચયનત એવાં ચાર રીતનાં નત છે,

તેલું સાધન એ પ્રમાણે.

૧. દિવસે બાર વાગવાની આગાઉ સૂરજ ઉદયથી ને ગએલી ઇજ ધડી હશે, તે
અરધા દિવસની ધડીમાંથી બાદ કીધો તો દીનપૂર્વત ધડી થાયછે.

૨. દિવસે બપોર પછી ઇજકાલથી ને દિવસ રહ્યો હશે, તે અરધા દિવસમાંથી
બાદ કરવો, એટલે દિવસ પશ્ચિમનત થાયછે.

૩. મધરાત પછી ઇજકાલથી ને બાકી રહેલી રાત હશે, તેને અરધા દિવસમાં
ઉમેરવી, એટલે રાત્રિ પૂર્વત થાયછે.

૪. મધરાતની આગાઉ ઇજકાલસુધી ને ગએલી રાત હશે, તેને અરધા દિવસ
ઉમેરવો એટલે રાત્રિ પશ્ચિમનત થાયછે.

નતકાલ ૩૦ ધડીમાંથી બાદ કીધો છતાં ઉન્નતકાલ થાયછે, ને પૂર્વનત બાદ
કીધો હોય તો, પૂર્વઉન્નતકાલ સમજવો; અને પશ્ચિમનત બાદ કીધો હોય તો પશ્ચિ-
મઉન્નતકાલ સમજવો.

પૂર્વોન્નત આજુ છતાં, ઉન્નતકાલને ઇજકાલ ધારીને તે વખતના સૂરજને ૬ રાશી
ઉમેરીને લંકા ઉદયથી આગળ કહેલા લગસાધનપ્રમાણે લગ સાધવું એટલે તે દસમા
ભાવ થાયછે; અને પશ્ચિમનત આજુ છતાં, નતકાલને ઇજકાલ ધારીને તે વખતના
સૂર્યથી લગપ્રમાણે લંકા ઉદયથી લગ સાધવું એટલે તે * દસમું ભાવ થાયછે.

આગિઆરમાં ભાવ સાધવાની રીત.

પાંચમાં ભાવને ૬ છ રાશી ઉમેરી એટલે આગિઆરમું ભાવ થાયછે.

બારમાં ભાવ સાધવાની રીત.

૬ થી ભાવને ૬ છ રાશી ઉમેરી એટલે બારમું ભાવ થાયછે.

હવે ભાવ સંધિ પ્રકાર કહું છું.

તનુભાવ અને ખીચું ભાવ એ બેઉનો સરવાળો કરીને અરધું કીધું એટલે તનુ
ભાવની વિરામસંધી અને ખીચું ભાવની આરંભસંધી થાયછે.

ખીચું ભાવ અને ત્રીચું ભાવ એ બેઉનો સરવાળો કરીને અરધું કીધું એટલે
ખીચું ભાવની વિરામસંધી અને ત્રીચું ભાવની આરંભસંધી થાયછે.

ત્રીચું ભાવ અને ચોથું ભાવ એ બેઉનો સરવાળો કરીને અરધું કીધું એટલે
ત્રીચું ભાવની વિરામસંધીને ચોથા ભાવની આરંભસંધી થાયછે.

ચોથું ભાવ અને પાંચમું ભાવ એ બેઉનો સરવાળો કરીને અરધું કીધું એટલે
ચોથા ભાવની વિરામસંધી ને પાંચમાં ભાવની આરંભસંધી થાયછે.

* બરાબર બપોર જનમ થયો છતાં સૂરજ દસમા ભાવ થાયછે. અને બરાબર મધરાતે
જનમ છતાં તે વખતનો ને સૂરજ તે ચોથા ભાવ થાયછે.

પાંચમું ભાવ અને છઠ્ઠું ભાવ એ બેઉનો સરવાળો કરીને અરધું કાઢું એટલે પાંચમાં ભાવની વિરામસંધી અને છઠ્ઠા ભાવની આરંભસંધી યાચછે.

છઠ્ઠું ભાવ અને સાતમું ભાવ એ બેઉનો સરવાળો કરીને અરધું કાઢું એટલે છઠ્ઠા ભાવની વિરામસંધી અને સાતમાં ભાવની આરંભસંધી યાચછે.

સાતમું ભાવ અને આઠમું ભાવ એ બેઉનો સરવાળો કરીને અરધું કાઢું એટલે સાતમાં ભાવની વિરામસંધી અને આઠમાં ભાવની આરંભસંધી યાચછે.

આઠમું ભાવ અને નવમું ભાવ એ બેઉનો સરવાળો કરીને અરધું કાઢું એટલે આઠમાં ભાવની વિરામસંધી અને નવમાં ભાવની આરંભસંધી યાચછે.

નવમું ભાવ અને દસમું ભાવ એ બેઉનો સરવાળો કરીને અરધું કાઢું એટલે નવમાં ભાવની વિરામસંધી અને દસમાં ભાવની આરંભસંધી યાચછે.

દસમું ભાવ અને અગિયારમું ભાવ એ બેઉનો સરવાળો કરીને અરધું કાઢું એટલે દસમાં ભાવની વિરામસંધી અને અગિયારમાં ભાવની આરંભસંધી યાચછે.

અગિયારમું ભાવ અને બારમું ભાવ એ બેઉનો સરવાળો કરીને અરધું કાઢું એટલે અગિયારમાં ભાવની વિરામસંધી અને બારમાં ભાવની આરંભસંધી યાચછે.

બારમું ભાવ અને પેદેલું ભાવ એ બેઉનો સરવાળો કરીને અરધું કાઢું એટલે બારમાં ભાવની વિરામસંધી અને પેદેલા ભાવની આરંભસંધી યાચછે.

હવે ભાવ રૂળ વિચાર કહું છું :

અહ ભાવકરતાં વધારે છતાં વિરામસંધીથી વધારે હશે તો, એ ભાવને પ્રહ હશે, તે ભાવના આગળના ભાવનું રૂળ આપેછે.

પ્રહ ભાવકરતાં ઓછો છતાં આરંભસંધીથી વધારે ઓછો હશે તો, પ્રહ ને ભાવને હશે, તેના પાછળના ભાવનું રૂળ આપેછે.

અહ ભાવકરતાં વધારે છતાં વિરામસંધીથી ઓછો હશે તો, અહ ને ભાવને હોયછે, તેજ ભાવનું રૂળ આપેછે.

અહ ભાવથી ઓછો છતાં આરંભસંધીથી વધારે હશે તો, અહ ને ભાવને હશે, તેજ ભાવનું રૂળ આપેછે.

સારાંશ, અહ ને ભાવના આરંભ વિરામસંધીમાં હોયછે, તે ભાવનું રૂળ આપેછે. અને અહ આરંભ વિરામસંધીથી ઓછો અથવા વધારે હશે તો, તે એક પછી એક આગળ કેદાત્રમાણે ભાવનું રૂળ આપેછે.

ભાવવ્યભિતિ કુંડલી કરવી તે ઉપેક્ષા ભાવ રૂળ વિચારપરથી ને ભાવનું રૂળ અહ આપંતો હશે, તેપ્રમાણે અહ માંડીને ભાવવ્યભિતિ કુંડલી કરવી.

ઉદાહરણ,

ચક્રે ૧૮૦૭ વૈશાખ વદ ૧૧ રવિવાર તારીખ ૧૦ મે ૧૮૮૫, એ દિવસે સ-

વારે ૭ વાગી ૪૧ મિનિટ કોઈએકનો જનમ થયો, કરીને તે વખતના ભાવ સાધવાના છે, તે એપ્રમાણે.

એ દિવસે રવિ ઉદય ૫ પાંચ વાગી ૨૯ મિનિટ છે, કરીને હજકાલસુધી ૨ કલાક અને ૧૨ મિનિટ એટલે ૫ ઘડી અને ૩૦ પલ થયાં.

હવે તારીખ ૧૦ મેના બાર વાગતાંના સાયન રવિ રા. ૧ અં. ૧૯ ક. ૪૫ વિ. ૭ છે. અને તારીખ ૧૧ મેના બાર વાગતાંના સાયન રવિ રા. ૧ અં. ૨૦ ક. ૪૩ વિ. ૨ છે. એનું અંતર ૫૭ કલા અને ૫૫ વિકલા આવ્યું. એ એક દિવસની રવિની ગતિ થઈ, એ ગતિને તારીખ ૧૦ મેના બાર વાગતાના રવિને ૪ કલાક અને ૧૯ મિનિટનું ચાલન બાદ આવ્યું એટલે હજકાલનો સાયન રવિ થશે.

હવે ૪ કલાક અને ૧૯ મિનિટ એનું ચાલન ૧૦ ક. ૨૫ વિકલા એટલું આવ્યું. તે તારીખ ૧૦ ના ૧૨ વાગતાંના રવિમાં બાદ કર્યું ત્યારે રા. ૧ અં. ૧૯ ક. ૩૪ વિ. ૪૧ એ હજકાલનો સાયન સ્પષ્ટ રવિ થયો. એના અંશ ૩૦ સમાં બાદ કરીને બાકી ૧૦ અં. ૨૫ ક. અને ૧૯ વિ. આવી, એ બાકીને હજકાલનો રવિ વરખને છે કરીને વરખ ઉદયપલ ૨૧૬ એથી ગુણ્યું.

$$૧૦ \times ૨૧૬ = ૨૧૬૦$$

$$૧૬૫૦ + ૮૪ = ૧૭૩૪$$

$$૨૫ \times ૨૧૬ = ૫૪૦૦$$

$$૧૭૩૪ \div ૧૦ = ૧૭૩$$

$$૧૯ \times ૨૧૬ = ૪૦૫૪$$

$$૨૧૬૦ + ૧૭૩ = ૨૩૩૩$$

$$૫૦૫૪ \div ૧૦ = ૫૦૫$$

$$૨૩૩૩ \div ૩૦ = ૭૭$$

$$૫૦૫ + ૭૭ = ૫૮૨$$

$$૫૮૨ \text{ એ રવિ બોમ્બકાલ થયો.}$$

એ બોમ્બકાલ, હજકાલનાં પલ ૩૩૦ એમાં બાદ કરીને ૨૩૮ પલ રહ્યાં, એમાંથી મિથુનઉદય પલ ૩૧૦ બાદ જતાં નથી કરીને એ મિથુન અશુદ્ધઉદય થયો.

હવે $૨૩૮ \times ૩૦ = ૭૧૪૦$ અને અશુદ્ધઉદય ને મિથુન, એના પલ ૩૧૦ એથી બાક્યું ત્યારે અંશ ૬૮૫૬ લાગાકાર આવ્યો તે અં. ૨૩ ક. ૧ વિ. ૫૬ છે.

હવે અશુદ્ધઉદય મિથુન છે કરીને તેના અગાઉનો અંક ૨ એ, ને અંશ ૬૮૫૬ લાગાકાર આવ્યો તેના ઉપરના ભાગમાં રાશીને ટૂંકાણે ઉમેર્યો, ત્યારે રા. ૨ અં. ૨૩ ક. ૧ વિ. ૫૬ એ સાયન લગ્ન થયું. એમાંથી અપનાંશ ૧૮ અંશ ૧૬ કલા ૧૫ વિકલા બાદ કાઢી એટલે ૨ રા. ૪ અં. ૪૫ ક. ૪૧ વિ. એ હજકાલનું નિરયણ સ્પષ્ટ લગ્ન થયું. એ પેઠેસા ભાવ થયો, અને એને ૬ રાશિ ઉમેરીને રા. ૮ અં. ૪ ક. ૪૫ વિ. ૪૧ એ સાતમા ભાવ થયો.

તારીખ ૧૦ મેને દીને દીનમાન ૩૨ ઘડી ૧૮ પલ છે. તે જનમકાલ બપોરની અગાઉ છે, કરીને દીવસનું આરંભ ૧૬ ઘડી ૯ પલ એમાંથી હજકાલની ઘડી ૫ પલ ૩૦ બાદ કરીને ૧૦/૩૯ એ દિનપૂર્વનત થયું. એ ૩૦ સમાંથી બાદ કરીને ૧૯/૨૧ એ દિનપૂર્વોન્નત થયું એમાં ૧૯ ઘડી ૨૧ પલ હજકાલ ધારીને લગ્નપ્રમાણે સમા ભાવ સાધવો.

હજકાલનો સાયન સ્પષ્ટ રવિ રા. ૧ અં. ૧૯ ક. ૩૪ વિ. ૪૧ એને ૬ રાશિ

ઉમેરીને રા. ૭ અં. ૧૯૦ ક. ૩૪ વિ. ૪૧ એટલો થયો. એના બાંચ અંશ ૩૦ માં
ખાદ કરીને ૧૦ અંશ ૨૫ કલા ૧૯ વિકલા આવી. એને લંકા વૃક્ષિકઉદય પલ
૨૯૯ એ ચુલ્કું.

$$૧૦ \times ૨૯૯ = ૨૯૯૦$$

$$૭૪૭૫ + ૯૪ = ૭૫૬૯$$

$$૨૫ \times ૨૯૯ = ૭૪૭૫$$

$$૭૫૬૯ \div ૬૦ = ૧૨૬$$

$$૧૯ \times ૨૯૯ = ૫૬૮૧$$

$$૨૯૯૦ + ૧૨૬ = ૩૧૧૬$$

$$૫૬૮૧ \div ૬૦ = ૯૪$$

$$૩૧૧૬ \div ૩૦ = ૧૦૩$$

એ બાંચકાલ થયો.

હવે એ બાંચકાલ, ઉત્તરકાલરૂપ છટ ૧૧૬૧ પલ (૧૯ ધ. ૨૧ પ.) એમાં ખાદ
કરીને ખાકી ૧૦૫૮ રલાં એમાંથી લંકા ધનઉદય પલ ૩૨૩ ખાદ કરીને ખાકી ૭૩૫
રલાં. એમાંથી લંકા મકરઉદય પલ ૩૨૩ ખાદ કરીને ૪૧૨ રલાં. એમાંથી લંકા કુ-
ભઉદય પલ ૨૯૯ ખાદ કરીને ખાકી ૧૧૩ રલાં. એમાંથી મીનઉદય પલ ખાદ ૦૪તાં
નથી તેથી એ મીન અશુદ્ધઉદય થયો, કરીને ૧૧૩ ને ૩૦ સે ચુલ્કું ત્યારે ૩૩૯૦
આયાં. એને અશુદ્ધઉદય ને મીન તેના ઉદયથી (૨૭૮ પલ) ભાગ્યું, ત્યારે અંશઅ-
ત્યાદિ ભાગાકાર આબો, તે ૧૨ અં. ૧૧ ક. ૩૯ વિ. એટલો છે, એમાં અશુદ્ધઉદયના
અગાઉની રાશિ ૧૧ ઉમેરી ત્યારે ૧૧ રા. ૧૨ અં. ૧૧ ક. ૩૯ વિ. એટલો થયો.
એમાંથી અવનાંશ ૧૮ અં. ૧૬ ક. ૧૫ વિ. ખાદ કાઢી ત્યારે ૧૦ રા. ૨૩ અં. ૫૫
ક. ૨૪ વિ. એ દસમો ભાવ થયો.

હવે દસમાં ભાવમાં સાતમું ભાવ ખાદ કરીને ખાકી ૨/૧૬/૮/૪૩ રહી, એ ખા-
કીના ત્રીજો ભાગ ૦/૨૬/૨૩/૧૪ એટલો છે, એ તનુભાવમાં ઉમેર્યો ત્યારે ૩/૧/૮/૫૫
એ ખીજો ભાવ થયો. અને આગળ લાવેલા ત્રીજા ભાગનું ખમણું ૧/૨૨/૪૬/૨૮
એ તનુભાવમાં ઉમેર્યા, ત્યારે ૩/૨૭/૩૨/૯ એ ત્રીજો ભાવ થયો. અને આગળ
લાવેલા દસમાં ભાવમાં ૬ રાશી ઉમેરી ત્યારે ૪/૨૩/૫૫/૨૪ એ ચોથો ભાવ થયો.
અને આગળ લાવેલા ત્રીજો ભાગ ને રાશીમાં ખાદ કરીને ખાકી ૧/૩/૩૬/૪૬ રહી,
એ ચોથા ભાવને ઉમેરી ત્યારે ૫/૨૭/૩૨/૧૦ એ પાંચમો ભાવ થયો. અને આગ-
ળના ખાકીનું ખમણું ૨/૭/૧૩/૩૨ એ ચોથા ભાવને ઉમેરી ત્યારે ૭/૧/૮/૫૬ એ
૬ ઠો ભાવ થયો. અને ખીજા ભાવને ૬ રાશી ઉમેરી ત્યારે ૯/૧/૮/૫૫ એ આઠમો
ભાવ થયો. અને ત્રીજા ભાવને ૬ રાશી ઉમેરી ત્યારે ૯/૨૭/૩૨/૯ એ નવમો ભાવ
થયો. અને પાંચમાં ભાવને ૬ રાશી ઉમેરી ત્યારે લાલ ભાવ ૧૧/૨૭/૩૨/૧૦ એટલો
થયો. અને છઠ્ઠા ભાવને ૬ રાશી ઉમેરી ત્યારે ૧/૧/૮/૫૬ એ ખારમો ભાવ થયો.

ભાવસંધીનું ઉદાહરણ.

પહેલો ભાવ ૨ રા. ૪ અં. ૪૫ ક. ૪૧ વિ. અને ખીજો ભાવ ૩ રા. ૧ અં.
૮ ક. ૫૫ વિ. એ બેઉનો સરવાળો ૫ રા. ૫ અં. ૫૪ ક. ૩૬ વિ. એટલો થયો. એ

સરવાળાનું અરકું કીકું ત્યારે ૩ રા. ૧૭ અં. ૫૭ ક. ૧૮ વિ. એ તનુભાવની વિરામસંધી ને ખીજા ભાવની આરંભસંધી યથા.

ખીજો ભાવ ૩ રા. ૧ અં. ૮ ક. ૫૫ વિ. અને ત્રીજો ભાવ ૩ રા. ૨૭ અં. ૩૨ ક. ૯ વિ. એ બેઉનો સરવાળો ૬ રા. ૨૮ અં. ૪૧ ક. ૪ વિ. એટલો થયો. એ સરવાળાનું અરકું કીકું ત્યારે ૩ રા. ૧૪ અં. ૨૦ ક. ૩૨ વિ. એ ખીજા ભાવનો વિરામસંધી ને ત્રીજા ભાવનો આરંભસંધી યથા.

ત્રીજો ભાવ ૩ રા. ૨૭ અં. ૩૨ ક. ૯ વિ. અને ચોથો ભાવ ૪ રા. ૨૩ અં. ૫૫ ક. ૨૪ વિ. એ બેઉનો સરવાળો ૮ રા. ૨૧ અં. ૩૭ ક. ૩૩ વિ. એટલો થયો. એ સરવાળાનું અરકું કીકું ત્યારે ૪ રા. ૧૦ અં. ૪૩ ક. ૪૬ વિ. ૩૦ પ્ર. વિ. એ ત્રીજા ભાવની વિરામસંધી ને ચોથા ભાવની આરંભસંધી યથા.

ચોથો ભાવ ૪ રા. ૨૩ અં. ૫૫ ક. ૨૪ વિ. અને પાંચમો ભાવ ૫ રા. ૨૭ અં. ૩૨ ક. ૧૦ વિ. એ બેઉનો સરવાળો ૧૦ રા. ૨૧ અં. ૨૭ ક. ૩૪ વિ. એટલો થયો. એ સરવાળાનું અરકું કીકું ત્યારે ૫ રા. ૧૦ અં. ૪૩ ક. ૪૭ વિ. એ ચોથા ભાવની વિરામસંધી ને પાંચમાં ભાવની આરંભસંધી યથા.

પાંચમો ભાવ ૫ રા. ૨૭ અં. ૩૨ ક. ૧૦ વિ. અને છઠ્ઠો ભાવ ૭ રા. ૧ અં. ૮ ક. ૫૬ વિ. એ બેઉનો સરવાળો ૧૨ રા. ૨૮ અં. ૪૧ ક. ૧ વિ. એટલો થયો. એ સરવાળાનું અરકું કીકું ત્યારે ૬ રા. ૧૪ અં. ૨૦ ક. ૩૩ વિ. એ પાંચમાં ભાવની વિરામસંધી ને છઠ્ઠા ભાવની આરંભસંધી યથા.

છઠ્ઠો ભાવ ૭ રા. ૧ અં. ૮ ક. ૫૬ વિ. અને સાતમો ભાવ ૮ રા. ૪ અં. ૪૫ ક. ૪૧ વિ. એ બેઉનો સરવાળો ૧૫ રા. ૫ અં. ૫૪ ક. ૩૭ વિ. એટલો થયો. એ સરવાળાનું અરકું કીકું ત્યારે ૭ રા. ૧૭ અં. ૫૭ ક. ૧૮ વિ. ૩૦ પ્ર. વિ. એ છઠ્ઠા ભાવની વિરામસંધી ને સાતમાં ભાવની આરંભસંધી યથા.

સાતમો ભાવ ૮ રા. ૪ અં. ૪૫ ક. ૪૧ વિ. અને આઠમો ભાવ ૯ રા. ૧ અં. ૮ ક. ૫૫ વિ. એ બેઉનો સરવાળો ૧૭ રા. ૫ અં. ૫૪ ક. ૩૬ વિ. એટલો થયો. એ સરવાળાનું અરકું કીકું ત્યારે ૮ રા. ૧૭ અં. ૫૨ ક. ૧૮ વિ. એ સાતમાં ભાવની વિરામસંધી ને આઠમાં ભાવની આરંભસંધી યથા.

આઠમો ભાવ ૯ રા. ૧ અં. ૮ ક. ૫૫ વિ. અને નવમો ભાવ ૯ રા. ૨૭ અં. ૩૨ ક. ૯ વિ. એ બેઉનો સરવાળો ૧૮ રા. ૨૮ અં. ૪૧ ક. ૪ વિ. એટલો થયો. એ સરવાળાનું અરકું કીકું ત્યારે ૯ રા. ૧૪ અં. ૨૦ ક. ૩૨ વિ. એ આઠમાં ભાવની વિરામસંધી અને નવમાં ભાવની આરંભસંધી યથા.

નવમો ભાવ ૯ રા. ૨૭ અં. ૩૨ ક. ૯ વિ. અને દસમો ભાવ ૧૦ રા. ૨૩ અં. ૫૫ ક. ૨૪ વિ. એ બેઉનો સરવાળો ૨૦ રા. ૨૧ અં. ૨૭ ક. ૩૩ વિ. એટલો થયો. એ સરવાળાનું અરકું કીકું ત્યારે ૧૦ રા. ૧૦ અં. ૪૩ ક. ૪૬ વિ. ૩૦ પ્ર. વિ. એ નવમાં ભાવની વિરામસંધી અને દસમાં ભાવની આરંભસંધી યથા.

દસમાં ભાવ ૧૦ રા. ૨૭ અં. ૫૫ ક. ૨૪ વિ. અને અગિઆરમાં ભાવ ૧૧ રા. ૨૭ અં. ૩૨ ક. ૧૦ વિ. એ બેઠેલા સરવાળો ૨૨ રા. ૨૧ અં. ૨૭ ક. ૩૪ વિ. એટલો થયો. એ સરવાળાનું આરંધું કોઈ ત્યારે ૧૧ રા. ૧૦ અં. ૪૩ ક. ૪૩ વિ. એ દસમાં ભાવની વિરામસંધી ને ૧૧ માં ભાવની આરંભસંધી યદ્ય.

અગિઆરમાં ભાવ ૧૧ રા. ૨૭ અં. ૩૨ ક. ૧૦ વિ. અને બારમાં ભાવ ૧૩ રા. ૧ અં. ૮ ક. ૫૬ વિ. એ બેઠેલા સરવાળો ૨૪ રા. ૨૮ અં. ૪૧ ક. ૬ વિ. એટલો થયો. એ સરવાળાનું આરંધું કોઈ ત્યારે ૧૨ રા. ૧૪ અં. ૨૦ ક. ૩૩ વિ. એ ૧૧ માં ભાવની વિરામસંધી ને બારમાં ભાવની આરંભસંધી યદ્ય.

બારમાં ભાવ ૧ રા. ૧ અં. ૮ ક. ૫૬ વિ. અને પેઠેલા ભાવ ૨ રા. ૪ અં. ૪૫ ક. ૪૧ વિ. એ બેઠેલા સરવાળો ૩ રા. ૫ અં. ૫૪ ક. ૩૭ વિ. એટલો થયો. એ સરવાળાનું આરંધું કોઈ ત્યારે ૧ રા. ૧૭ અં. ૫૭ ક. ૧૮ વિ. ૩૦ પ્ર. વિ. એ બારમાં ભાવની વિરામસંધી ને ત્રણ ભાવની આરંભ યદ્ય.

સંધીસાથે બાર ભાવચક્ર:

ત્રણ	સંધી	ધન	સંધી	સહજ	સંધી	મુદત	સંધી	મુત	સંધી	રિપ્ત	સંધી
૨	૨	૩	૩	૩	૪	૪	૫	૫	૬	૭	૭
૧૪	૧૭	૧૯	૧૪	૨૭	૨૦	૨૩	૧૦	૨૭	૧૪	૧	૧૭
૪૫	૫૭	૮	૨૦	૩૨	૪૩	૫૫	૪૩	૩૨	૨૦	૮	૫૭
૪૧	૧૮	૫૫	૩૨	૯	૪૬	૨૪	૪૭	૧૦	૩૩	૫૬	૧૮
૨	૦	૦	૦	૦	૩૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩૦
બારમાં	સંધી	મુત્ત	સંધી	ધર્મ	સંધી	કર્મ	સંધી	આય	સંધી	વ્યાય	સંધી
૮	૮	૯	૯	૯	૧૦	૧૦	૧૧	૧૧	૧૨	૧	૧૧
૪	૧૭	૧	૧૪	૨૭	૧૦	૨૩	૧૫	૨૭	૧૪	૧	૧૭
૪૫	૫૨	૮	૨૦	૩૨	૪૩	૫૫	૪૩	૩૨	૨૦	૮	૫૭
૪૧	૧૮	૫૫	૩૨	૯	૪૬	૨૪	૪૭	૧૦	૩૩	૫૬	૧૮
૦	૦	૦	૦	૦	૩૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩૦

તાત્કાલિક નિર્યાણ સ્પષ્ટાશુ.

	રવિ.	મંદ્ર.	મંગળ.	કુમ્ભ.	ગુરુ.	શુક્ર.	શનિ.	રાહુ.	કેતુ.
રાશિ	૧	૧૧	૦	૦	૪	૧	૨	૬	૦
અંશ	૧	૩	૧૨	૧૪	૮	૨	૪	૧૪	૧૪
કલા	૧૮	૭	૪૫	૧૨	૪	૪૫	૩૧	૭	૭
વિકલા	૨૬	૭	૩૧	૨	૩૭	૫૦	૧	૫૧	૫૧
ગતિ.. { કલા.....	૫૭	૭૭૪	૪૫	૦	૨	૭૨	૭	૩	૩
{ વિકલા.....	૫૫	૨૧	૦	૩૬	૪૮	૪૮	૦	૧૧	૧૧

હવે કુંડલીમાં ગ્રહ માંડીને દેખાડું છું.

લગ ૨ રાશી યદને ત્રીજી રાશીના ૪ અં. ૪૫ ક. ૪૧ વિ. યએલું છે, કરીને કુંડલીમાંના પેહેલે કેકાણે ત્રણેનો અંક માંડીને આગળ જમણા કંમથી ૪, ૫, ૬, ૭, ૮, ૯, ૧૦, ૧૧, ૧૨, ૧૨ એ અંક માંડયા છે.

રવિ એ ૧ રાશિ યદને બીજી રાશીના ૧ અં. ૧૮ ક. ૨૬ વિકલા યએલો છે, કરીને રવિ ૨ જ એટલે વંચન-ભવનમાં માંડયો.

મંદ્ર એ ૧૧ રાશી યદને બારમી રાશીના ૩ અં. ૭ ક. ૭ વિ. યએલો છે, કરીને મંદ્ર બારને એટલે મીનને માંડયો.

મંગળ શૂન્ય રાશિ યદને પેહેલી રાશીના ૧૨ અં. ૪૫ ક. ૩૧ વિ. યયો છે, કરીને મંગળ પેહેલા અંકને એટલે મેષ રાશીને માંડયો.

કુમ્ભ શૂન્ય રાશિ યદને પેહેલી રાશીના ૧૪ અં. ૧૨ ક. ૨ વિ. યયો છે, કરીને કુમ્ભ પેહેલા અંકને એટલે મેષ રાશીને માંડયો.

ગુરુ ૪ રાશી યદને પાંચમી રાશીના ૮ અં. ૪ ક. ૩૭ વિ. યયો છે, કરીને ગુરુ પાંચને એટલે સિંહ રાશીને માંડયો.

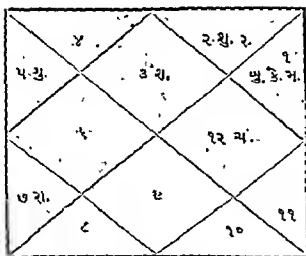
શુક્ર ૧ રાશિ યદને બીજી રાશીના ૨ અં. ૪૫ ક. ૫૦ વિ. યયો છે, કરીને શુક્ર બીજી રાશીને એટલે વરુણને માંડયો.

શનિ ૨ રાશી યદને ત્રીજી રાશીના ૪ અં. ૩૧ ક. ૭ વિ. યયો છે, કરીને શનિ ત્રીજી રાશીને માંડયો.

રાહુ ૬ રાશી યદને ૧૪ અં. ૭ ક. ૫૧ વિ. યયો છે, કરીને રાહુને ત્રણ રાશીને માંડયો.

કેતુ રાહુથી ૬ રાશીપર રહે છે, કરીને મેષ રાશીને કેતુને માંડયો.

તાર્કાલિક લગ્નકુંડલી.

હવે લાવચ્છલિત કુંડલીમાં ગ્રહ માંડીને દેખાડું છું.

જો પ્રમાણે ભાવ આવ્યા હોય, તે પ્રમાણે કુંડલીમાં ગ્રહ માંડીને ગ્રહ માંડ્યા.
એ ઉદાહરણમાં રવિ એ વ્યભવનના આરંભસંધીથી વધારે છતાં, વ્યભવનના
વિરામસંધીથી વધારે નથી, કરીને રવિ વ્યભવનમાં માંડયો.

ચંદ્ર એ કર્મભવનના આરંભસંધીથી વધારે ને વિરામસંધીથી ઓછો છે, કરીને
ચંદ્ર કર્મભવનમાં માંડયો.

મંગળ એ લાભભવનના આરંભસંધીથી વધારે છતાં, લાભભવનના વિરામસંધીથી
ઓછો છે, કરીને મંગળ લાભભવનમાં માંડયો.

બુધ એ લાભભવનના આરંભસંધીથી વધારે છતાં, વિરામસંધીથી ઓછો છે, કરીને
બુધ લાભભવનમાં માંડયો.

શુક્ર એ સહજભવનના આરંભસંધીથી વધારે છતાં, સહજભવનના વિરામસંધીથી
ઓછો છે, કરીને શુક્ર સહજભવનમાં માંડયો.

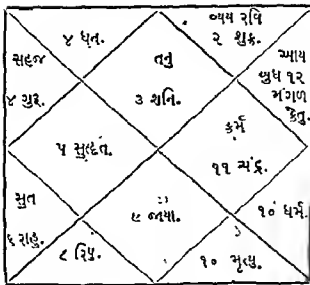
શુક્ર એ વ્યભવનના આરંભસંધીથી વધારે છતાં, વ્યભવનના વિરામસંધીથી ઓછો
છે, કરીને શુક્રને ભાવચ્છલિત કુંડલીમાં વ્યભવનમાં માંડયો.

શનિ એ તુભવનના આરંભસંધીથી વધારે છતાં, વિરામસંધીથી ઓછો છે, કરીને
શનિને તુભવનમાં માંડયો.

રાહુ એ સુતભવનના આરંભસંધીથી વધારે છતાં, વિરામસંધીથી ઓછો છે, કરીને
રાહુને સુતભવનમાં માંડયો.

કેટુ એ વ્યભવનના આરંભસંધીથી વધારે છતાં, વિરામસંધીથી ઓછો છે, કરીને
કેટુને લાભભવનમાં માંડયો.

લાવચલિત કુંડલી.

હવે કુંડલીમાંથી બાર લવનમાંથી દરેક લવનપર શું શું વિચાર કરવાનો તે કહું છું.

પહેલાં, તનુભવનપર શું શું વિચાર કરવાના તે કહું છું. તનુભવનપર શરીરસંબંધીના વિચાર, એટલે શરીર પાતળું અથવા જાડું, શરીરને સુખ અથવા દુઃખ, ને સુખ હોય તો કેટલું ને દુઃખ હોય તો કેટલું, ને તાપ હલ્વાદિ પીણ અને શરીરનો નાશ એનો વિચાર, ને રંગવિષે વિચાર, એટલે, લાલ રંગ છે, અથવા સફેદ રંગ છે, અથવા પીળો રંગ છે, અથવા મિશ્ર છે, હલ્વાદિકનો વિચાર, અને તલ, અને મસ-કાદિક શરીરઉપર ફાલો ઠેકાણે, ને ફાલો ઠેકાણે નથી, એનો વિચાર, ને આયુષ્યના માનનો વિચાર, ને બચપણ, તરણપણ, અથવા ધરડપણ એનો વિચાર, ને એ બાહ્યાણુ, અથવા ક્ષત્રિય, અથવા વૈશ્ય, અથવા શૂદ્ર છે એનો વિચાર, ને એ સારી ચાલનો અથવા ખરાબ ચાલનો છે, હલ્વાદિ બાબતનો વિચાર તનુભવનપર કરવો.

હવે ધન લવનપર શું શું વિચાર કરવો તે કહું છું.

સોનું, રૂપું, ઝવેર વગેરે મળશે કે નહીં, એ વિષે વિચાર, ને એક ખીજની દો-સ્તી રહેશે કે નહીં, એનો વિચાર, ને બાલવાનાસંબંધી વિચાર ધન લવનપર કરવો.

હવે સહજ ભવનપર શું શું વિચાર કરવો તે કહું છું.

ભાઈ કેટલા છે, ને છોકરી કેટલી છે, હાથતો, તેથી મુખ્ય કે દુઃખ એવિયે વિચાર, ને ચાકર પ્રમાણીક છતાં, તેથી મુખ્ય યથે કે નહીં, એવિયે વિચાર, મુસાફરી યથે કે નહીં. મુસાફરી થવાનો યોગ હશે તો, તેમાં મુખ્ય યથે કે નહીં. અને કામ યથે અથવા કામ નાશ યથે, એવિયે વિચાર, અને હાથથી સાદાસ કામો યથે કે નહીં, ને પરાક્રમ યથે કે નહીં, ઇત્યાદિ બાબતો વિચાર સહજ ભવનપર કરવો.

હવે ચોથા ભવનપર શું શું વિચાર કરવાનો તે કહું છું.

એ માણસના પિતાએ પૈસો મેળવ્યો છે કે નહીં, મેળવ્યો હોય તો, તે પૈસો છોડીને મળશે કે નહીં એનો વિચાર, દોટલા પૈસો ઘેરમાં છે કે નહીં, હોય તો તે પૂર્વ, પશ્ચિમ, ઇત્યાદિ આક દિશામાંથી કંઈ દિશાએ છે, ને તે તેને મળશે કે નહીં, એનો વિચાર, ને એલીવાડી છે કે નહીં, હોય તો એલીવાડીથી કેટલા ફાંદો, ને નુકસાન કેટલું છે, એનો વિચાર, ને એ માણસના હાથે ધરે બાંધવાનું યથે કે નહીં, ને ધરેથી મુખ્ય કેટલું છે, ને જમીનનો લાભ યથે કે નહીં. ગામસંબંધથી મુખ્ય દુઃખનો વિચાર, ને દાસદારનો મિલાફ યથે કે નહીં, મિલાફ થવાથી મિત્રથી એને મુખ્ય છે અથવા એનાથી મિત્રને મુખ્ય છે, કે દુઃખ છે, એવિયે વિચાર, ને ચોપગાદિ મુખ્ય દુઃખનો વિચાર ને માતાસંબંધી મુખ્યનો વિચાર ઇત્યાદિ બાબત ચોથા ભવનથી જોવી.

હવે પાંચમાં ભવનપર શું શું વિચાર કરવાનો તે કહું છું.

મંત્ર વિચાર એટલે કુલાણુસાથે કુલાણી રીતે મસજત કરેલી છે, તે પાર પડશે કે નહીં. ને વેદ મંત્ર ઇત્યાદિની સિદ્ધિ યથે કે નહીં, એવિયે વિચાર, ને પૈસો મળવાવિષે ક્રધેલા ઉપાસની સિદ્ધિ યથે, કે નહીં, ને ગરબધારણવિષેનો વિચાર, વિદ્યા પ્રાપ્તિ, નીચ વિદ્યા અથવા પોતાની વિદ્યા મળશે એ વિષેનો વિચાર, ને વિદ્યા મળી તો ફાંદો કેટલા છે, એનો વિચાર, ને એને છોડ્યા કેટલા યથે ને છોડી કેટલી યથે, ને તેમાંથી મરશે કેટલાં ને કેટલાં જીવશે એનો વિચાર, ને છોડ્યાથી મુખ્ય કે દુઃખ કેટલું છે, ને તે છોડ્યાં સારાં નીકળશે કે નારાં નીકળશે એ વિષે વિચાર પાંચમાં ભવનપર કરવો.

હવે છઠ્ઠા ભવનપર શું શું વિચાર કરવાનો તે કહું છું.

મામાનાસંબંધથી મુખ્ય છે કે નહીં, રોગ યથે કે નહીં, થયો તો તેના વધારો કેટલો, ને રોગનો નાશ યથે કે નહીં, મૃત્યુ યથે કે નહીં, થયા તો તેની શુદ્ધિ છે કે નહીં.

હવે બીજા મતથી નજરવિષે વિશેષ વિચાર કરું છું.

નજરની રીત ૧૧ છે, તે એમનાણે.

૧. જે ગ્રહ એક રાશિને છતાં અંશ કાંલા ઇલાદિથી સરખા હશે તો તેને ૫ ત્યાત્મક નજર એવું કહેછે. એ નજર શુભ ગ્રહથી થએલી હશે તો, તે શુભ નજર સમજવી, અને પાપગ્રહથી થએલી હશે તો પાપનજર સમજવી.

૨. જે ગ્રહમાં ૩૦ અંશનું છેટું હશે તો, તેને ૩૦ અંશની દષ્ટિ એવું કહેછે એ શુભ નજર છે એમ સમજવું.

૩. જે ગ્રહમાં ૪૫ અંશનું છેટું હશે તો, તેને ૪૫ અંશની નજર એવું કહેછે એ અશુભ નજર સમજવી.

૪. જે ગ્રહમાં ૬૦ અંશનું છેટું હશે તો, તેને ૬૦ અંશની નજર એવું કહેછે એ નજર શુભ છે એમ સમજવું.

૫. જે ગ્રહમાં ૭૨ અંશનું છેટું હોય તો, તેને ૭૨ અંશની નજર એવું કહેછે એ નજર જરા શુભ છે એમ સમજવું.

૬. જે ગ્રહમાં ૯૦ અંશનું છેટું હશે તો, તેને ૯૦ અંશની નજર એવું કહેછે એ નજર અશુભ છે એમ સમજવું.

૭. જે ગ્રહમાં ૧૨૦ અંશનું છેટું હશે તો, તેને રાશિચતુષ્ત્યાત્મક નજર કહેછે એ નજર ઘણીજ શુભ સમજવી.

૮. જે ગ્રહમાં ૧૩૫ અંશનું છેટું હશે તો, તેને સાર્વરાશિચતુષ્ત્યાત્મક નજર એવું કહેછે, એ નજર અશુભ છે એમ સમજવું.

૯. જે ગ્રહમાં ૧૪૪ અંશનું છેટું હશે તો, તેને ચતુર્અંતવારિશદ્વિકશતીયાત્મક નજર એવું કહેછે, એ નજર જરા શુભ છે એમ સમજવું.

૧૦. જે ગ્રહમાં ૧૮૦ અંશનું અંતર હોય, એટલે તેને પદ્મરાત્મક નજર એવું કહેછે, એ નજર અશુભ સમજવી.

૧૧. જે ગ્રહની ઉત્તર અથવા દક્ષિણ ક્રાંતિ સરખી હોય, એટલે તેને ક્રાંતિસાંખ્યિક નજર એવું કહેછે. એ નજરનું ફળ પાછળ કહેલી પુત્ર્યાત્મક નજરના ફળ પ્રમાણે સમજવું.

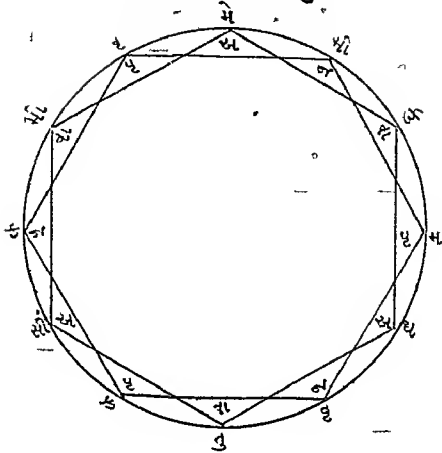
૬૦ અંશની, નેહ અંશની, એકસોવીસ અંશની, એકસોઅંશની
અંશની, નગરનું ચક્ર.

	૧૦ અંશની નગર.	૨૦ અંશની નગર.	૩૦ અંશની નગર.	૪૦ અંશની નગર.		૬૦ અંશની નગર.	૭૦ અંશની નગર.	૮૦ અંશની નગર.	૯૦ અંશની નગર.
સંખ્ય.... } અપસંખ્ય	મિથુન. કુંભ.	કર્ક. મકર.	સિંહ. ધન.	તુલા.	સંખ્ય.... } તુલા અપસંખ્ય	ધન. સિંહ.	મકર. કર્ક.	કુંભ. મિથુન	મેષ.
સંખ્ય.... } વરખ	કર્ક. મીન.	સિંહ. કુંભ.	કન્યા. મકર.	હથિ.	સંખ્ય.... } હથિ અપસંખ્ય	મકર. કન્યા.	કુંભ. સિંહ.	મીન. કર્ક.	વરખ.
સંખ્ય.... } મિથુન	સિંહ. મેષ.	કન્યા. મીન.	તુલા. કુંભ.	ધન.	સંખ્ય.... } ધન અપસંખ્ય	કુંભ. તુલા.	મીન. કન્યા.	મેષ. સિંહ.	મિથુન.
સંખ્ય.... } કર્ક.	કન્યા. વરખ.	તુલા. મેષ.	હથિ. મીન.	મકર.	સંખ્ય.... } મકર અપસંખ્ય	મીન. હથિ.	મેષ. તુલા.	વરખ. કન્યા.	કર્ક.
સંખ્ય.... } સિંહ	તુલા. મિથુન.	હથિ. વરખ.	ધન. મેષ.	કુંભ.	સંખ્ય.... } કુંભ અપસંખ્ય	મેષ. ધન.	વરખ. હથિ.	મિથુન. તુલા.	સિંહ
સંખ્ય.... } કન્યા	હથિ. કર્ક.	ધન. મિથુન	મકર. વરખ	મીન.	સંખ્ય.... } મીન અપસંખ્ય	વરખ. મકર.	મિથુન. ધન.	કર્ક. હથિ.	કન્યા

મેષથી એક પછી એક (મેષ, વરખ, મિથુન, કર્ક હતાં) રાશી ગણતાં ગયું છતાં
તે નગર યાપછે, તેને સંખ્ય નગર એવું કહેછે. અને મીનથી પાછળ એક પછી એક
(મીન, કુંભ, મકર, ધન હતાં) રાશી ગણતાં ગયું છતાં તે નગર યાપછે, તેને અપસં-
ખ્ય નગર કહેછે.

સખ્ય નગર કરતાં અપસંખ્ય નગર બળવાન સમજાવી.

સાઠ અંશની નજરનું ચંક.

ગ્રેહ અને મિથુન
 અગ્નિ અને વાયુ
 વરુણ અને કર્ક
 પૃથ્વી અને જલ
 મિથુન અને સિંહ
 વાયુ અને અગ્નિ
 કર્ક અને કન્યા
 જલ અને પૃથ્વી
 સિંહ અને તૂના
 અગ્નિ અને વાયુ
 કન્યા અને વૃશ્ચિક
 પૃથ્વી અને જલ

તૂના અને ધન
 વાયુ અને અગ્નિ
 વૃશ્ચિક અને મકર
 જલ અને પૃથ્વી
 ધન અને કુમ્ભ
 અગ્નિ અને વાયુ
 મકર અને મીન
 પૃથ્વી અને જલ
 કુમ્ભ અને ગ્રેહ
 વાયુ અને અગ્નિ
 મીન અને વરુણ
 જલ અને પૃથ્વી

એ પ્રમાણે ૬૦ અંશની નજર સમજાવી ને અગ્નિ અને વાયુ, પૃથ્વી અને
 જલ (પાણી) એ તત્વનું મિત્રપણું છે, કચ્છને એ મિત્રનજર સમજાવી